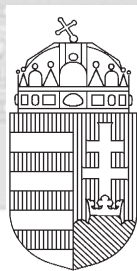

HÍRKÖZLÉSI ÉRTESÍTŐ

A NEMZETI HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Szerkesztőség:
1015 Budapest, Ostrom u. 23–25.
Telefon: 457-7283
E-mail: hirkozlesi.ertesito@nhh.hu

Megjelenik
havonta

Ára: 567 Ft

TARTALOM

	oldal		oldal
II. FŐRÉS: Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa		III. FŐRÉS: Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala	
Határozat-tervezetek		Tájékoztató a piacfelügyeleti eljárásokban a Nemzeti Hírközlési Hatóság által hozott és a hatóság honlapján 2007. július hónapban közzétett érdemi határozatokról	817
DH-26600-1/2007. számú piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (11. piac) tárgyában hozott határozat-tervezet	682	Jogszabályfigyelés	821
DH-26600-1/2007. számú piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (12. piac) tárgyában hozott határozat-tervezet	757	V. FŐRÉS: Egyéb információk, tájékoztatók	
		A Nemzeti Hírközlési Hatóság elérhetősége	822
		A Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala ügyfélszolgálatának elérhetőségei és nyitvatartási rendje	822

KÖZLÖNY

§

II. FŐRÉS Z: Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa

Határozat-tervezetek

" A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény 36.§-ban foglalt kötelezettségének eleget téve közzéteszi „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” elnevezésű piac (12. piac) tárgyában született határozat-tervezetet. Akinek jogát vagy jogos érdekét a határozat érintheti, a tervezettel kapcsolatban a határozat-tervezet Hírközlési Értesítőben történő megjelenését követő 20 napon belül írásban észrevételt tehet.

Az észrevételeket postai úton a Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsához címezve (1525 Budapest, Pf.: 75.), elektronikus úton pedig az alábbi e-mail címre lehet - kizárólag a megjelölt időpontig - benyújtani: 12piac@nhh.hu. „

DH-26600-1/2007. számú piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (11. piac) tárgyában hozott határozat-tervezet

*A határozat-tervezetben üzleti titokként megjelölt adatok a DH-23398-12/2007. sz. határozat-tervezetben szerepelnek.

Ügyiratszám: DH-26600-1/2007.

Tárgy: piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (11. piac)

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: Tanács) az érintett piacok azonosítására, az érintett piacokon fennálló verseny hatékonyságának elemzésére, az érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, illetve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók jogszabályban meghatározott kötelezettségének előírására hivatalból indított eljárása során meghozta a következő

határozatot.

A Tanács „A fémcsurkók és alcsurkók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából” elnevezésű nagykereskedelmi piac szolgáltatási és földrajzi kiterjedését meghatározta, amelynek eredményeként öt elkülönült piacot érintett piacként azonosított. Ezek a következők:

1. A fémcsurkók és alcsurkók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából a Magyar Köztársaság területének a közcélú távbeszélő-hálózat struktúratervéről szóló 26/1993. (IX. 9.) KHVM rendelet (továbbiakban: Struktúraterv) melléklete függelékének F2. pontja, továbbá az elektronikus hírközlő hálózatok azonosítóinak felosztási tervéről szóló 72/2004.(IV.15.) Korm.rendelet (továbbiakban: ANFT) 1. sz. mellékletének 2. pontja alapján meghatározott, 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú számozási területein (továbbiakban: 1. sz. érintett piac).
2. A fémcsurkók és alcsurkók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából a Magyar Köztársaság területének a Struktúraterv melléklete függelékének F2. pontja, továbbá az ANFT 1. sz. mellékletének 2. pontja alapján meghatározott, 24, 25, 27, 28, 33, 57, 62, 63, 88 hívószámú számozási területein (továbbiakban: 2. sz. érintett piac).
3. A fémcsurkók és alcsurkók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából a Magyar Köztársaság területének a Struktúraterv melléklete függelékének F2. pontja, továbbá az ANFT 1. sz. mellékletének 2. pontja alapján meghatározott, 32, 66, 68, 89, 95 hívószámú számozási területein (továbbiakban: 3. sz. érintett piac).
4. A fémcsurkók és alcsurkók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából a Magyar Köztársaság területének a Struktúraterv melléklete függelékének F2. pontja, továbbá az ANFT 1. sz. mellékletének 2. pontja alapján meghatározott, 77, 78, 79 hívószámú számozási területein (továbbiakban: 4. sz. érintett piac).
5. A fémcsurkók és alcsurkók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából a Magyar Köztársaság területének a Struktúraterv melléklete függelékének F2. pontja, továbbá az ANFT 1. sz. mellékletének 2. pontja alapján meghatározott, 29. hívószámú számozási területén (továbbiakban: 5. sz. érintett piac).

Ezen érintett piacokon a Tanács a fennálló verseny hatékonyságát elemezte és ismételten jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította az alábbi szolgáltatókat:

1. Az 1. számú érintett piacon a Magyar Telekom Távközlési Nyilvánosan Működő Részvénytársaságot (1013 Budapest, Krisztina krt. 55., cg: 01-10-041928).
2. A 2. számú érintett piacon az INVITEL Távközlési Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaságot (2040 Budaörs, Puskás T. u. 8-10., cg: 13-10-040575).
3. A 3. számú érintett piacon a Hungarotel Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaságot (1113 Budapest, Bocskai út 134-146., cg: 01-10-043040).
4. A 4. számú érintett piacon az EMITEL Távközlési Zártkörűen Működő Részvénytársaságot (6722 Szeged, Tisza Lajos krt. 41., cg: 06-10-000154).
5. Az 5. számú érintett piacon a Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaságot (1092 Budapest, Kinizsi u. 30-36.; cg: 01-09-873734).

I.

A Tanács az elkülönült érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosított Magyar Telekom Távközlési Nyrt., az INVITEL Távközlési Szolgáltató Zrt., a Hungarotel Távközlési Zrt., az EMITEL Távközlési Zrt., valamint a Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft. (a továbbiakban külön-külön „Kötelezett Szolgáltató” és együtt „Kötelezett Szolgáltatók”) tekintetében a jelen határozatban (a továbbiakban „jelen határozat” vagy „Határozat”) az alábbi kötelezettségeket határozza meg:

- a) A Tanács a Kötelezett Szolgáltatókra, mint az 1., 2., 3., 4., és 5. sz. érintett piacon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatókra a DH-664-178/2005. számú határozatában kirótt, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 102.-103.§ szerinti „átláthatóság” kötelezettségét az alábbiak szerint módosítja:

A Kötelezett Szolgáltató az „átláthatóság” kötelezettség teljesítése körében az alábbi követelményeknek kell megfeleljen:

- (i) A Kötelezett Szolgáltató által a referencia ajánlatában vállalt minőségi feltételek nem lehetnek rosszabbak, mint „*A fémcsatlakozók és alcsatlakozók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából*” nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő saját kiskereskedelmi szolgáltatás minőségi feltételei. Ez utóbbi előírás ellenőrizhetősége érdekében a Kötelezett Szolgáltató köteles nyilvánosságra hozni az általa nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás, valamint a fémcsatlakozók és alcsatlakozók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő valamennyi saját kiskereskedelmi szolgáltatása tényleges minőségi jellemzőit.

A szolgáltatás tényleges minőségi jellemzőit illetően a Kötelezett Szolgáltatónak az alábbi minimum-követelményeknek kell megfelelnie:

A Kötelezett Szolgáltató referencia ajánlatában kötelező számszerű követelményt megadni

- a szolgáltatás létesítésének időtartamára (a szolgáltatás iránti igénybejelentés fogadásától a szolgáltatás-nyújtás megkezdéséig terjedő időszak),
- az éves rendelkezésre állás értékére (a rendelkezésre állás értéke megadja az átengedés szolgáltatás esetén a bejelentett hibák alapján meghatározott, az adott helyi hurokra vonatkozó használhatósági arányt egy naptári évre vonatkoztatva),
- a hibaelhárításra vonatkozóan a 24, illetve 72 órán belül a Kötelezett által elhárított és az összes Jogosult által a Kötelezettnek bejelentett valós az átengedett hurokra vonatkozó hibák arányára. (Ez utóbbi mutató értelemszerűen a 24 órán belül el nem hárított hibákra vonatkozik.)

- (ii) A Kötelezett Szolgáltató referencia ajánlatának tartalmaznia kell annak az eljárásnak a feltételeit (így többek közt a szükséges dokumentumokra vonatkozó követelményeket és az eljárás egészére, illetve az egyes felek cselekményeire meghatározott határidőket), amelynek során:

- „*A fémcsatlakozók és alcsatlakozók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából*” nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatás előfizetője szolgáltatót vált úgy, hogy az új szolgáltató a Kötelezett Szolgáltatótól a korábbi szolgáltatóval azonos, ugyanarra a hurokra vonatkozó nagykereskedelmi szolgáltatást vesz igénybe, illetve
- „*A fémcsatlakozók és alcsatlakozók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából*” nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő, valamely jogosult szolgáltató által nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatást az adott jogosult szolgáltató egy, a korábban a Kötelezett Szolgáltatótól igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatástól eltérő, de szintén a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás igénybe vételével kívánja nyújtani.

A Kötelezett Szolgáltatónak a referenciaajánlat készítésére és nyilvánosságra vonatkozó kötelezettségét a Tanács úgy módosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltató nem köteles új referenciaajánlat Tanács általi jóváhagyásra történő benyújtására, hanem az egyes Kötelezett Szolgáltatóknak a Tanács által a DH-370-23/2006., DH-373-18/2006., DH-374-15/2006., DH-375-18/2006., illetve a DH-376-18/2006. számú határozatokban (továbbiakban együtt: „RUO Határozatok”) jóváhagyott referenciaajánlataiban foglalt feltételeknek, valamint az időközben az Eht. 58. § (8) bekezdése szerinti hivatalból vagy az Eht. 60. §-a szerinti kérelemre történő, a Tanács által jóváhagyott vagy megállapított módosításoknak megfelelően kötelesek továbbra is nyújtani a fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatást.

Amennyiben a fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásnak és a kiegészítő szolgáltatásoknak a Kötelezett Szolgáltató részére a jelen határozat alapján benyújtott költségszámításai szerint jóváhagyott, vagy a Tanács által megállapított díja eltér a Kötelezett Szolgáltatónak a rá vonatkozó RUO Határozattal jóváhagyott referenciaajánlatában foglalt díjaktól, továbbá amennyiben a Tanács DH-664-178/2005. számú határozatához képest a jelen határozatban módosított kötelezettségek bármelyike azt szükségessé teszi, a Kötelezett Szolgáltató köteles referenciaajánlatát az Eht. 60. §-a szerint módosítani.

A jelen pontban előírt kötelezettség a Kötelezett Szolgáltatót a határozat kézhezvételétől terheli, azzal, hogy amennyiben a DH-664-178/2005. számú határozathoz képest jelen határozatban módosított kötelezettség azt szükségessé teszi, akkor a Kötelezett Szolgáltató a referenciaajánlatát köteles az Eht. 60. §-a szerinti eljárásban módosítani és azt a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül – jelen határozat d) pontjában foglalt kötelezettség körében teljesítendő költségmodell benyújtásával egyidejűleg – a Tanácsnak jóváhagyásra benyújtani.

E kötelezettségének a Kötelezett Szolgáltató a Tanács által a 12. piacra vonatkozó határozatában az átláthatóság kötelezettség keretében előírt, helyi bitfolyamra vonatkozó referenciaajánlat-készítési kötelezettségre tekintettel a Kötelezett Szolgáltató úgy köteles eleget tenni, hogy a referenciaajánlat tervezetét a szélessávú hozzáférési szolgáltatás nagykereskedelmi piacra vonatkozó határozatban előírt helyi bitfolyamra vonatkozó referenciaajánlattal együtt, egy dokumentumban köteles a Tanácshoz jóváhagyásra benyújtani.

- b) A Tanács a Kötelezett Szolgáltatókra a DH-664-178/2005. számú határozatában kirótt, az Eht. 105. § szerinti „számviteli szétválasztás” kötelezettségét úgy módosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltató a DH-664-178/2005. számú határozat rendelkező részének II. számú mellékletében foglalt tartalomhoz képest a Tanácsnak a 8. piacra vonatkozó, DH-26149-2/2007 sz. határozatában meghatározott módosításokkal köteles új számviteli szétválasztási kimutatást készíteni, azzal, hogy ezen kötelezettséget a rá más piacokon kirótt számviteli kötelezettségekre tekintettel egységes szerkezetben, egy modellel, és ezen egyetlen modellen alapuló beadványnak a Tanács részére az Eht. 62. § (1) bekezdésében foglalt időpontig jóváhagyásra történő benyújtásával köteles teljesíteni.

A Kötelezett Szolgáltató által benyújtott számviteli szétválasztási kimutatást a Tanács az Eht. 62. § szerinti eljárásban hagyja jóvá. A DH-664-178/2005. számú határozat alapján a Kötelezett Szolgáltatót terhelő számviteli szétválasztás kötelezettség a jelen határozat közzlésének napját követő napon hatályát veszti azzal, hogy a folyamatban lévő, a számviteli szétválasztási kimutatások jóváhagyására vonatkozó eljárásokban még a jelenleg hatályos kötelezettség szerint kell eljárni.

- c) A Tanács „*A fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából*” nagykereskedelmi szolgáltatással kapcsolatban a Kötelezett Szolgáltatót a helyi hurok teljes és részleges átengedésére, a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges meghatározott hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítására kötelezte erre vonatkozó gazdaságilag és műszakilag indokolt igény esetén, a DH-664-178/2005. számú határozatában foglaltak szerinti tartalommal. A Tanács a Kötelezett Szolgáltatókra a DH-664-178/2005. számú határozatában kirótt, az Eht. 106. § szerinti „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket” az alábbiak szerint módosítja:

A jelen c) pontban előírt kötelezettségek teljesítése érdekében a szolgáltató továbbra sem vonhatja vissza indokolatlanul a szolgáltatásaihoz, illetve eszközeihez korábban biztosított hozzáférést.

A kötelezettség teljesítése során a Kötelezett Szolgáltató továbbra is köteles megfelelni a referenciaajánlatokról, hálózati szerződésekről, valamint az ezekkel kapcsolatos eljárások részletes szabályairól szóló 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendeletben (a továbbiakban: „Hszr.”) foglalt, a fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásokra alkalmazható előírásoknak, az alábbi eltérésekkel és kiegészítésekkel:

- (i) A Kötelezett Szolgáltató köteles lehetővé tenni, hogy a Hszr. 3.§ (1) bek. 6. pontja szerinti jogosult szolgáltató (továbbiakban: „Jogosult Szolgáltató”) a Kötelezett Szolgáltató által részére átengedett helyi hurok (alhurok) fel-

használásával nagykereskedelmi szolgáltatást is nyújthasson. A Kötelezett Szolgáltató – az esetleg indokolt módon felmerülő műszaki korlátozásokat kivéve – semmilyen módon nem korlátozhatja a Jogosult Szolgáltató által nyújtott azon szolgáltatást, amely a Kötelezett Szolgáltató által a Jogosult Szolgáltató részére nyújtott szolgáltatásra épül. A Kötelezett Szolgáltató ennek megfelelően köteles a referenciaajánlatában lehetővé tenni, hogy a helyi hurok (alhurok) átengedésére vonatkozó kezdeményezést nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása céljából olyan Jogosult Szolgáltató tegye meg, amely az előfizetővel szerződő másik szolgáltatóval kötött megállapodás alapján kezdeményezi helyi hurok (alhurok) átengedését.

A Tanács a jelen (i) pontban foglalt kötelezettségre tekintettel a Hszr.-nek az alábbi szakaszait egészíti ki:

- A Hszr. 21.§ (1) bekezdésében foglalt rendelkezés az alábbiak szerint egészül ki:
„Az átengedés kezdeményezésére jogosult szolgáltató a referenciaajánlatban rögzített helyen, időpontokban, illetőleg - elektronikus forma esetén - az ott előírt módon jogosult kezdeményezni az átengedésére irányuló szerződés megkötését. *Az átengedést nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása céljából is kezdeményezheti a jogosult szolgáltató, a jogosult szolgáltatónak és az átengedésre vonatkozó kezdeményezésben meghatározott helyi hurkon előfizetői szolgáltatást nyújtani kívánó szolgáltatónak az erre irányuló megállapodása alapján.*”
- A Hszr. 21.§ (3) bekezdésében foglalt rendelkezés az alábbiak szerint egészül ki:
„Az (1) bekezdés szerinti szerződéskötési kezdeményezés esetén a jogosult szolgáltató köteles a kötelezett szolgáltató kérésére az előfizető írásos nyilatkozatával igazolni, hogy:
a) a kötelezett szolgáltató előfizetőjével előszerződést kötött, *vagy*
b) *a jogosult szolgáltatón kívüli másik szolgáltató az előfizetővel előszerződést kötött, továbbá hogy az előfizetővel előszerződést kötő, előfizetői szolgáltatást nyújtó szolgáltató és a jogosult szolgáltató közötti nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtására vonatkozó megállapodás alapján a jogosult szolgáltató a helyi hurok átengedése során eljárhat.*”
- A Hszr. 21.§ (4) bek. a) pontjában foglalt rendelkezés az alábbiak szerint egészül ki:
„A jogosult szolgáltató csatolja az előfizető nyilatkozatát arról, hogy:
a) helyi hurok részleges átengedése, illetve helyi bitfolyam hozzáférés esetén kívánja-e a kötelezett szolgáltatóval, illetőleg – ha van ilyen – a jogosult szolgáltatón kívüli másik jogosult szolgáltatóval *vagy másik előfizetői szolgáltatást nyújtó szolgáltatóval* fennálló érvényes szerződését fenntartani.”
- A Hszr. 20.§ (4) bekezdésében foglalt rendelkezés az alábbiak szerint egészül ki:
„Az előfizető a jogosult szolgáltatót *és az előfizetői szolgáltatást nyújtó szolgáltatót* az átengedés megvalósításáról szóló előszerződésben felhatalmazhatja az átengedéshez szükséges előfizetői adatai és hálózati információk megismerésére.”
- A Hszr. 7.§ (3) bek. b) pontjában foglalt rendelkezés az alábbiak szerint egészül ki:
„[A helyi hurok részleges átengedéséről és a helyi bitfolyam hozzáféréséről szóló szerződésben az (1) bekezdésében foglaltakon túl rendelkezni kell:]
- b) az előfizető számára a kötelezett, illetőleg a jogosult szolgáltató vagy helyi hurok (alhurok) nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása céljából történő átengedése esetén az előfizetői szolgáltatást nyújtó szolgáltató által nyújtandó szolgáltatások körének módosításáról, az előfizető, a jogosult szolgáltató, illetőleg a kötelezett szolgáltató jogairól és kötelezettségeiről e tekintetben, továbbá a megállapodásukkal kapcsolatos eljárási szabályokról, illetve tartalmi elvekről; *a helyi hurok (alhurok) nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása céljából történő átengedése esetén a jogosult szolgáltató által az előfizetői szolgáltatást nyújtó szolgáltató részére nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás körében a jogosult szolgáltató, az előfizetői szolgáltatást nyújtó szolgáltató, illetőleg a kötelezett szolgáltató jogairól és kötelezettségeiről, továbbá a megállapodásukkal kapcsolatos eljárási szabályokról, illetve tartalmi elvekről.*”

(ii) A Kötelezett Szolgáltató a referenciaajánlatában köteles külön szabályozni a közös eszközhasználat távoli hozzáféréssel történő megvalósítását és az arra vonatkozó ajánlat megtételét, az alábbiak szerint.

A „távoli hozzáférés” a közös eszközhasználat különös formája, amely esetében a hurokátengedésre jogosult szolgáltató berendezései az arra kötelezett szolgáltató létesítményéhez közel, de különállóan, a kötelezett ingatlanán kívül kerülnek elhelyezésre. A csatlakozáshoz szükséges átdó kábelrendezőt (HDF) a Kötelezett Szolgáltató virtuális helymegosztással biztosítja. A tápáramellátásról a Jogosult Szolgáltató, a helyi huroknak a Jogosult Szolgáltató berendezéseire való csatlakozásáról (elvezetésről) a Kötelezett Szolgáltató gondoskodik a Jogosult Szolgáltató költségén.

A Kötelezett Szolgáltatónak a referenciaajánlatában kötelezettséget kell vállalnia arra, hogy a távoli hozzáférésre a Jogosult Szolgáltató számára ajánlatot tesz, az alábbi esetekben és feltételekkel:

- ha a Jogosult Szolgáltatónak a helyi hurok (alhurok) átengedésére vonatkozó szerződés megkötésére irányuló kezdeményezése objektív műszaki okra hivatkozva, abból az okból kerül elutasításra, hogy a Kötelezett Szol-

gáltató által a referenciaajánlatában rögzített helymegosztási lehetőségek egyike sem érhető el a jogosulti igénybejelentés időpontjában. Az igénybejelentés elutasítása esetén a Jogosult Szolgáltató kezdeményezheti a Kötelezett Szolgáltatónál a távoli hozzáférés megvalósítását, mely esetben a Kötelezett Szolgáltató köteles erre vonatkozóan ajánlatot tenni.

- ha a Kötelezett Szolgáltató megállapítja, hogy a fizikai helymegosztáshoz nem áll rendelkezésre elegendő hely a Jogosult Szolgáltató igényeinek kielégítésére, a Kötelezett Szolgáltató pedig felkínálja a Jogosult Szolgáltató számára a távoli helymegosztás biztosítását, illetve jelzi a helymegosztási helyszín bővítésének költségét, és a Jogosult Szolgáltató álláspontja szerint az erre vonatkozó ajánlatban foglalt díjak a helymegosztással kapcsolatos díjak szokásos mértékét meghaladják, akkor a Jogosult Szolgáltató kérésére a Kötelezett Szolgáltató a távoli hozzáférésre is köteles ajánlatot tenni. A távoli helymegosztásra, illetve a helymegosztási helyszín bővítésére és a távoli hozzáférésre tett ajánlatok közül – különösen, ha a Kötelezett Szolgáltató által tett ajánlatokban foglalt díjak közül az utóbbi kiépítésének a díja az alacsonyabb – a Jogosult Szolgáltató választhat.

(iii) A Hszr. 16.§ (3) bek. g) pontjában foglaltaktól eltérően a Kötelezett Szolgáltató referenciaajánlatának minden esetben tartalmaznia kell a keretszerződés feltételrendszerét.

A Kötelezett Szolgáltató a referenciaajánlatban tehát a helyi hurok átengedésére vonatkozó egyedi szerződés megkötésére irányadó rendelkezéseken túlmenően köteles biztosítani a Jogosult Szolgáltató számára keretszerződés kötésének lehetőségét is, azzal, hogy a Jogosult Szolgáltató választása szerint kezdeményezheti keretszerződés vagy a helyi hurok átengedésére vonatkozó egyedi szerződés megkötését. A keretszerződés meghatározott földrajzi területen történő átengedésre jön létre, és általános jelleggel szabályozza a felek jogait és kötelezettségeit, valamint tartalmazza a keretszerződés alapján a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató között létrejövő átengedési, illetve egyéb hálózati szerződések megkötésére vonatkozó rendelkezéseket is. A keretszerződés megkötésére vonatkozó alapvető rendelkezéseket a Kötelezett Szolgáltató referenciaajánlatának tartalmaznia kell.

(iv) A Hszr. 22.§ (1) bekezdésében foglalt rendelkezés az alábbiak szerint egészül ki:

„A kötelezett szolgáltató az előírt összes adatot tartalmazó kezdeményezést – a megjelölt helyi hurok átengedésre való egyedi alkalmasságát is megvizsgálva - 15 napon belül köteles elbírálni, a jogosult szolgáltatót szerződéskötésre irányuló kezdeményezésének elfogadásáról vagy annak objektív műszaki okokon alapuló elutasításáról tájékoztatni és egyidejűleg az egyedi helyi hurok átengedésre való egyedi alkalmassága vizsgálatának eredményét, mért értékeit és jellemzőit, valamint az elfogadás határértékeit minden esetben a jogosult szolgáltató részére átadni.”

A Kötelezett Szolgáltató tehát az átengedési szerződés megkötésére vonatkozó kezdeményezés alapján elvégzett hurokalkalmassági vizsgálat eredményét, mért értékeit és jellemzőit, valamint az elfogadás határértékeit minden esetben (mind elfogadás, mind elutasítás esetén), a kezdeményezés elfogadásáról vagy elutasításáról szóló tájékoztatással együtt köteles átadni a Jogosult Szolgáltatónak.

A helyi hurkon az egyedi alkalmassági vizsgálat során az előfizetői hozzáférési pont és a fő kábelrendező (MDF), vagy alhurok esetén az előfizetői hozzáférési pont és a nagyelosztó (CCC) közötti sodrott réz érpáron mért paraméterek közül legalább az alábbiakat köteles a Kötelezett Szolgáltató átadni:

- a helyi hurok vagy alhurok hossza;
- egyenáramú hurokellenállás;
- beiktatási csillapítás;
- vonali zajszint;
- jel-zaj viszony.

(v) A Jogosult Szolgáltató által a Kötelezett Szolgáltató részére küldött hibabejelentés esetén a Kötelezett Szolgáltatónak az előzetes hibaelhatárolással és a hibaelhárítással kapcsolatos kötelezettsége csak akkor kezdődik el, amikor a Jogosult Szolgáltató nyilatkozik arról, hogy a sajátoldali hibát már kizárta. A hibaelhárítási, hibabehatárolási kötelezettség megoszlását a felelősségi határpontok jelölik ki.

A Kötelezett Szolgáltató hibabehatárolási felelőssége:

- Fizikai helymegosztásnál az előfizetői hozzáférési pont és az átvadó kábelrendező (HDF) MDF blokk felőli oldaláig terjedő szakaszra terjed ki;
- Távoli helymegosztásnál az előfizetői hozzáférési pont és a távoli helyen kialakított csatlakozási pont (HDF vagy ennek megfelelő eszköz) közötti szakaszra terjed ki;
- Távoli hozzáférésnél az előfizetői hozzáférési pont és a távoli helyen (a kötelezett ingatlanán kívül) kialakított csatlakozási pont közötti szakaszra terjed ki.

A Jogosult Szolgáltató hibabehatárolási felelőssége:

- Fizikai helymegosztásnál az átvadó kábelrendező (HDF) Jogosult Szolgáltató berendezése felőli oldalának és a Jogosult Szolgáltató berendezéséig terjedő szakaszra, valamint a Jogosult Szolgáltató berendezéseinek üzemeltetésére terjed ki;

- Távoli helymegosztásnál a távoli helyen kialakított csatlakozási pont (HDF vagy ennek megfelelő eszköz) Jogosult Szolgáltató berendezése felőli oldalának és a Jogosult Szolgáltató berendezéséig terjedő szakaszra, valamint a Jogosult Szolgáltató berendezéseinek üzemeltetésére terjed ki;
- Távoli hozzáférésnél a távoli helyen kialakított csatlakozási pont (a Kötelezett Szolgáltató ingatlanán kívül) Jogosult Szolgáltató berendezése felőli oldalának és a Jogosult Szolgáltató berendezéséig terjedő szakaszra valamint a Jogosult Szolgáltató berendezéseinek üzemeltetésére terjed ki.

Virtuális helymegosztásnál a hibabehatárolási felelősség megegyezik mind a Kötelezett Szolgáltatónál, mind a Jogosult Szolgáltatónál a fizikai helymegosztás tekintetében meghatározott felelősség terjedelmével, azzal a különbséggel, hogy virtuális helymegosztásnál a Jogosult Szolgáltató megbízásából a Kötelezett Szolgáltató birtokolja és üzemelteti az átadó kábelrendezőhöz kapcsolódó azon berendezéseket, amelyek a Jogosult Szolgáltató igényeit elégítik ki.

- (vi) A Hszr. 13. § (1) bekezdés (a) pontjában foglalt, a hálózati szerződés felmondási idejére vonatkozó rendelkezés az alábbiak szerint egészül ki:

„[A hálózati szerződés az alábbi esetekben szűnik meg:]

a) jogosult szolgáltató felmondásával a szerződésben meghatározott felmondási idő eltelte után, mely nem lehet rövidebb 60 napnál (rendes felmondás), *illetve abban az esetben, ha a jogosult szolgáltató az egyedi hálózati szerződést (ideértve a jogosult szolgáltató és a kötelezett szolgáltató közötti keretszerződésen belül létrejött egyedi hálózati szerződést is) a jogosult szolgáltató vagy az előfizetői szolgáltatást nyújtó szolgáltató és az előfizető közötti jogviszony megszűnése miatt mondja fel, az egyedi hálózati szerződés felmondási ideje legfeljebb 30 nap.*”

- (vii) Fizikai helymegosztás esetén a Kötelezett Szolgáltató villamos energia ellátásra vonatkozó ajánlatának a Hszr. 33.§ (1) bekezdés a) és c) pontjaiban foglaltaktól eltérően az alábbi követelményeknek kell megfelelnie:

- általános (munkavégzési) célra (230V AC, max. 10A, 2 kVA) villamos energia ellátás hálózat útján,
- technológiai célra a szolgáltatás nyújtásához szükséges elektronikus hírközlő eszközök által igényelt mértékig, villamos energia hálózat, vagy dízeljogos, vagy szünetmentes (ahol a műszaki lehetőség adott) tápáram ellátás útján
- a jogosult szolgáltató berendezései disszipációjának mértékére vonatkozóan maximális érték nincs megállapítva.

A Hszr. 33. § (1) bekezdés b) pontjában foglalt követelmény kiegészül azzal, hogy a Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató(k) elektronikus hírközlő eszközeinek a normális üzemvitel során kibocsátott disszipációja figyelembe vételével köteles biztosítani az előírt környezeti jellemzőket (hőmérséklet +5 és +40 °C közötti tartományban, relatív páratartalom mértéke 5–85% között).

Hszr. 33. § (1) bekezdés a) és b) pontjaiban foglalt rendelkezések ezért az alábbiak szerint egészülnek ki:

[A jogosult szolgáltató elektronikus hírközlő eszközei részére fizikai helymegosztás esetén a kötelezett szolgáltató minimum követelményként az alábbiakat köteles biztosítani]

a) technológiai célra a szolgáltatás nyújtásához szükséges elektronikus hírközlő eszközök által igényelt mértékig, villamos energia hálózat, vagy dízeljogos, vagy szünetmentes (ahol a műszaki lehetőség adott) tápáram ellátást, általános (munkavégzési) célra (230V AC, max. 10A, 2 kVA) villamos energia ellátást hálózat útján,

b) a jogosult szolgáltató elektronikus hírközlő eszközeinek a normális üzemvitel során kibocsátott disszipációja figyelembe vételével a következő környezeti jellemzőket: hőmérséklet +5–+40 °C, relatív páratartalom: 5-85%.

- (viii) A Hszr. 30.§ (3) bekezdésében foglaltaktól eltérően, ha a jogosult szolgáltató ismeretlen elektronikus hírközlő eszközei rendelkeznek gyártói vagy kijelölt (akkreditált) laboratóriumi, az adott alkalmazásra vonatkozó megfeleléségi nyilatkozattal, a próbavizsgálat elvégzése helyett elegendő ezen nyilatkozatok bemutatása a Kötelezett Szolgáltató részére. Ha a jogosult szolgáltató az ismeretlen elektronikus hírközlő eszközei tekintetében csak egyéb, a fentiekben nem említett, a megfelelést igazoló dokumentumokkal rendelkezik, a Kötelezett Szolgáltató a vizsgálati jegyzőkönyvek bemutatását is előírhatja a jogosult szolgáltató számára.

- (ix) A Kötelezett Szolgáltató referenciaajánlatának a Hszr. 16.§ (1) bekezdés j) pontjában foglaltakon túlmenően tartalmaznia kell, hogy a Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató igénye esetén eltérő minőségi szinten is nyújtani számára „*A fémcsatlakozások és alhúrok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából*” nagykereskedelmi szolgáltatást. A Jogosult Szolgáltatónak a referenciaajánlatban meghatározott minőségi feltételektől eltérő minőségű szolgáltatásra vonatkozó igénye esetén a Kötelezett Szolgáltató köteles erre vonatkozóan a Jogosult Szolgáltatónak ajánlatot tenni.

A Kötelezett Szolgáltató referencia-ajánlatának továbbá tartalmaznia kell a referenciaajánlatában foglalt minőségi mutatók és eljárási határidők be nem tartása esetén a Jogosult Szolgáltatót megillető kötbér mértékét. A referencia ajánlatban meghatározott kötbér mértékének - az Eht. 88.§ (6) bekezdésében foglalt rendelkezést is figye-

lembe véve - arányosnak kell lennie a minőségi mutató, illetve eljárási határidők be nem tartása következtében a Jogosult Szolgáltató vagyónában felmerülő kárral és a Jogosult Szolgáltatót ért nem vagyoni kárral.

A kötelezettség kiterjed a jelen határozat indokolásának I.5.1.4 pontjában funkcionálisan helyettesítő szolgáltatásként azonosított használaton kívüli helyi hurkok átengedésére is, amennyiben azok, szintén az I.5.1.4. pontban leírtak alapján, mindenben megfelelnek a funkcionális helyettesítés feltételeinek. Ez utóbbi kitétel azt jelenti, hogy az adott helyi hurok (illetve alhurok) vonatkozásában a központtól az előfizetői hozzáférési pontig az infrastruktúra minden, az átengedés szempontjából szükséges eleme adott, potenciálisan rendelkezésre áll, csak a végberendezés hiányzik.

Jelen kötelezettség a Kötelezett Szolgáltatót a határozat közlésétől terheli, függetlenül attól, hogy amennyiben a DH-664-178/2005. számú határozathoz képest jelen c) pontban módosított kötelezettség azt szükségessé teszi, akkor a Kötelezett Szolgáltató a referenciaajánlatát köteles az Eht. 60. §-a szerinti eljárásban módosítani, és azt a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül – jelen határozat d) pontjában foglalt kötelezettség körében teljesítendő költségmodell benyújtásával egyidejűleg – a Tanácsnak jóváhagyásra benyújtani.

- d) A Tanács a Kötelezett Szolgáltatóra a DH-664-178/2005. számú határozatában kirótt, az Eht. 108. § szerinti „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséget akként módosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltató a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatást költségalapú díjakon köteles nyújtani, de a költségalapú díjakat a DH-664-178/2005. számú határozat rendelkező részének IV. számú mellékletében foglalt tartalomhoz képest jelen határozat rendelkező részének jelen d) pontjában és I. sz. mellékletében meghatározott tartalommal és az ott leírtak szerint a LRIC költségszámítási módszer alkalmazásával köteles kialakítani.

A Kötelezett Szolgáltató a költségalapú díjakat a jelen határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül köteles a Tanácshoz jóváhagyás végett benyújtani.

Amennyiben „*A fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából*” nagykereskedelmi szolgáltatásnak a Kötelezett Szolgáltató részére a jelen határozat alapján benyújtott költségszámítások szerint jóváhagyott, vagy a Tanács által megállapított díja eltér a Kötelezett Szolgáltatónak a rá vonatkozó RUO Határozattal jóváhagyott referenciaajánlatában foglalt díjaktól, a Kötelezett Szolgáltató köteles referenciaajánlatát az Eht. 60. §-a szerint módosítani.

A Kötelezett Szolgáltató köteles a Tanács számára bizonyítani, hogy az általa kiszámított díjak költségalapúak, és azokat a jelen határozat I. sz. mellékletében meghatározott költségszámítási módszertan szerint alakította ki.

Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató költségalapú díjai megfelelnek az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, a Tanács jóváhagyja azokat.

Amennyiben a Kötelezett Szolgáltató nem nyújtja be a Tanácshoz költségalapú díjait, vagy a benyújtott kérelem hiányos, nem bírálható el, és a Tanács által elrendelt hiánypótlás sem vezetett eredményre, továbbá, ha a Kötelezett Szolgáltató által kialakított díj nem felel meg az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, a Tanács a szolgáltató által alkalmazandó díjak tekintetében az Eht. 108. § (5) bekezdésben foglaltak szerint dönt.

A szolgáltató díjának hatóság általi megállapításához, a költségek ellenőrzésére a hatóság az Eht. 108. § (1) bekezdés c) pontjának megfelelően BU LRIC módszert is felhasználhat.

A jelen d) pontban kiszabott költségalapúság kötelezettség azon részkötelezettsége, miszerint a Kötelezett Szolgáltató a költségalapú díjakat a jelen határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül köteles a Tanácshoz jóváhagyás végett benyújtani, a határozat közlését követő napon lép hatályba.

A Tanács által jóváhagyott vagy megállapított díjak jelen határozat közlését követő 121. napon lépnek hatályba azzal, hogy a rá vonatkozó RUO Határozatban jóváhagyott vagy megállapított díjakat a Kötelezett Szolgáltató köteles a határozat közlésétől számított 120. napig alkalmazni (költségalapúság kötelezettség díjak alkalmazására vonatkozó részkötelezettsége).

- e) A Tanács a Kötelezett Szolgáltatóra az Eht. 104. § szerinti „egyenlő elbánás” kötelezettségét rója ki. Az egyenlő elbánás kötelezettség alapján a Kötelezett Szolgáltató a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése tekintetében szerződéses kapcsolataiban nem tehet különbséget az igénybevett nagykereskedelmi szolgáltatás lényeges feltételei - különösen a határidők, a teljesítés módja és terjedelme - tekintetében a szolgáltatást igénybe vevő különböző elektronikus hírközlési szolgáltatók között. Az egyenlő elbánásnak teljesülnie kell a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos összes tevékenységre, így különösen:
- a szolgáltatás iránti igény fogadása, kezelése, teljesítése, állapotának nyomon követése,
 - a szolgáltatás nyújtásához szükséges műszaki, informatikai és logisztikai támogatás, karbantartás,
 - a minőségi és teljesítménymutatók (SLA) kidolgozása és elfogadása, és azokhoz való rendszeres hozzáférés,
 - a szolgáltatók közötti pénzügyi elszámolás,

- az értékesítéshez kapcsolódó kedvezmények, akciók, diszkontok,
- valamint a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos nyilatkozatok kiadása terén.

A Kötelezett Szolgáltatónak biztosítania kell a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése tekintetében, hogy legalább ugyanolyan feltételekkel (ideértve az egyes nagykereskedelmi feltételek változtatásának közlését az érdekelt felekkel, illetve a nagykereskedelmi input igénybevételének eljárási határidejét), legalább ugyanolyan minőségű szolgáltatásokat és információt nyújt mások számára, mint amelyeket saját szolgáltatásaira, illetve bármely általa irányított más szolgáltató szolgáltatásaira alkalmaz. A Tanács álláspontja szerint a kötelezettség megsértésének minősül különösen

- ha a Kötelezett Szolgáltató szervezetén belül, valamint az általa ellenőrzött vagy őt ellenőrző szolgáltató szervezete és a Kötelezett Szolgáltató között a munkavállalók áramlása-, illetve ezen szervezeti egységeket esetlegesen átfedő munkakörök kialakítása oly módon történik, ami lehetővé teszi az egyenlő elbánás elvét sértő információáramlást a Kötelezett Szolgáltatónak az érintett nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó- és a többi (kiskereskedelmi) üzletága között;
- ha a Kötelezett Szolgáltató, valamint az általa ellenőrzött vagy őt ellenőrző szolgáltató szervezeti egységei, vezetői és alkalmazottai esetén olyan módon kialakított teljesítmény ösztönzési rendszer érvényesül, ami lehetővé teszi az érintett nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó és a többi üzletág teljesítményelvárásiának az összekapcsolását;
- ha a Kötelezett Szolgáltató kiskereskedelmi szolgáltatásának létesítési határideje rövidebb, mint az adott kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához a jogosult szolgáltatók számára szükséges a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott és szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásának létesítési határideje

A Kötelezett Szolgáltató köteles a hurokatengedést kérő jogosult szolgáltatónak mindazokat a feltételeket biztosítani, amelyet bármely harmadik szolgáltató számára korábban már biztosított.

Az egyenlő elbánás kötelezettségének teljesítése érdekében a Tanács előírja, hogy minden, az egyenlő elbánás kötelezettségének érvényesítésével összefüggő szabályzatát, belső szervezetét, munkafolyamatait – beleértve a szerződéses partnereivel összefüggő munkakapcsolatait –, a határozat kézhezvételét követő 30 napon belül oly módon alakítsa ki, amely biztosítja a kötelezettség betartását és ellenőrizhetőségét.

II.

- a) Amennyiben jelen határozat jogerőre emelkedését követően bármely kötelezett szolgáltató tekintetében jogutódlás következik be, akkor a kieső ügyfél helyébe a polgári jog szerinti jogutódja(i) lép(nek), és a jogelődre jelen határozatban megállapított kötelezettségek ezen jogutódo(ka)t terhelik.

Egyetemes (általános) jogutódlás esetén a jogelődot jelen határozat alapján terhelő valamennyi kötelezettség annak a jelen határozatban meghatározott céljához, jellegéhez és tartalmához igazodva terheli a jogutódlással létrejött szolgáltató(ka)t.

Amennyiben jelen határozatban jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltató a tevékenysége végzésének feltételeit a felek akarathatározása alapján harmadik személy szolgáltató(k)ra átruhazza (ügyleti vagy egyedi jogutódlás), úgy ezen harmadik szolgáltató(k) a korábbi jelentős piaci erejű szolgáltató jogutódjának minősül(nek), és terhelik a jogelőd jelentős piaci erejű szolgáltatót terhelő valamennyi kötelezettség, a jelen határozatban meghatározott tartalommal.

- b) Amennyiben az Emitel Távközlési Zrt. (a továbbiakban: Emitel) Magyar Telekom Nyrt.-be (a továbbiakban: Magyar Telekom) történő beolvadását a cégbíróság jelen határozat kézhezvételét megelőző vagy azt követő dátummal bejegyzi, akkor a jogutód Magyar Telekom a következők szerint köteles a rendelkező rész I. pontja szerint módosított, illetve kirótt, a jogelődot terhelő kötelezettségeket teljesíteni:

1. A Tanács Magyar Telekomra és az Emitelre vonatkozó, DH-664-178/2005. számú határozatában kirótt, Eht. 102.-103. § szerinti „átláthatóság” kötelezettségét úgy módosítja, hogy a jogutód Magyar Telekom 2008. május 31. napjáig terjedő átmeneti időszakra nem köteles új referenciaajánlat Tanács általi jóváhagyásra történő benyújtására, hanem a Tanács által a DH-370-23/2006 és DH-376-18/2006 számú határozatokkal részben jóváhagyott részben megállapított referenciaajánlatokban foglalt feltételeknek, valamint az időközben az Eht. 58.§ (8) bekezdése szerinti hivatalból vagy az Eht. 60. § szerinti kérelemre történő, a Tanács által jóváhagyott módosításoknak megfelelően köteles továbbra is nyújtani a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatást és az ahhoz kapcsolódó, referenciaajánlatban szabályozott egyéb szolgáltatásokat azzal, hogy a DH-370-23/2006. határozattal jóváhagyott referenciaajánlatot az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3 pontja alapján meghatározott – 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú számozási területein, míg a

DH-376-18/2006 számú határozatban jóváhagyott referenciaajánlatot az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott –77, 78, 79 hívószámú számozási területein köteles alkalmazni.

Amennyiben a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásnak a jogutód Magyar Telekom részére a jelen határozat alapján benyújtott költségszámítások szerint jóváhagyott, vagy a Tanács által megállapított, az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3 pontja alapján meghatározott – 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú számozási területeire vonatkozó díja eltér a DH-370-23/2006 számú határozatban jóváhagyott referenciaajánlat díjaitól, illetve amennyiben a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásnak a jogutód Magyar Telekom részére a jelen határozat alapján benyújtott költségszámítások szerint jóváhagyott, vagy a Tanács által megállapított, - az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott –77, 78, 79 hívószámú számozási területeire vonatkozó díjai eltérnek a DH-376-18/2006 számú határozatban jóváhagyott referenciaajánlatban foglalt díjaitól, továbbá amennyiben a DH-664-178/2005. számú határozathoz képest jelen határozatban módosított kötelezettség azt szükségessé teszi, a Kötelezett Szolgáltató köteles a fenti számozási körzetekre vonatkozó referenciaajánlatokat az Eht. 60. §-a szerint módosítani, amelynek során köteles továbbra is megfelelni a Hszr.-ben foglalt, a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásra alkalmazható előírásoknak.

Jelen kötelezettség a Magyar Telekomot a határozat kézhezvételétől terheli, azzal, hogy amennyiben a DH-664-178/2005. számú határozathoz képest jelen határozatban módosított kötelezettség azt szükségessé teszi, akkor a jogutód Magyar Telekom a fenti referenciaajánlat(ka)t köteles az Eht. 60. §-a szerinti eljárásban módosítani és azt/azokat a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül – jelen határozat rendelkező része II. b) 3. pontjában foglalt kötelezettség körében teljesítendő költségmodell benyújtásával egyidejűleg – a Tanácsnak jóváhagyásra benyújtani.

A fentiekben meghatározott, 2008. május 31. napjáig terjedő átmeneti időszak elteltét követő 30 napon belül a Magyar Telekom köteles - az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3 pontja alapján meghatározott – 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 valamint 77, 78, 79 hívószámú számozási területeire vonatkozóan egy dokumentumba foglalt, valamennyi fenti hívószámú körzetre vonatkozóan egységes feltételrendszert tartalmazó referenciaajánlatot a Tanács részére jóváhagyás céljából benyújtani, azzal, hogy ezen referenciaajánlat Tanács általi jóváhagyásának időpontjáig a DH-370-23/2006. határozattal jóváhagyott referenciaajánlatot továbbra is - az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3 pontja alapján meghatározott – 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú számozási területeire kiterjedően, míg a DH-376-18/2006 számú határozatban jóváhagyott referenciaajánlatot - az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott – 77, 78, 79 hívószámú számozási területeire kiterjedően köteles alkalmazni.

2. A Tanács a Magyar Telekomra és az Emitelre a DH-664-178/2005. számú határozatában kirótt, az Eht. 105. § szerinti „számvetési szétválasztás” kötelezettségét úgy módosítja, hogy a jogutód Magyar Telekom a DH-664-178/2005. számú határozat rendelkező részének II. számú mellékletében foglalt tartalomhoz képest jelen határozat rendelkező része I. b) pontjában meghatározott módosításokkal köteles új számvetési szétválasztási kimutatást készíteni, azzal, hogy ezen kötelezettséget a rá más piacokon kirótt számvetési kötelezettségekre tekintettel egységes szerkezetben, egy modellel, és ezen egyetlen modellen alapuló beadványnak a Tanács részére az Eht. 62. § (1) bekezdésében foglalt időpontig jóváhagyásra történő benyújtásával köteles teljesíteni. A Magyar Telekom a számvetési szétválasztási kimutatást úgy köteles elkészíteni, hogy az tartalmazza mind az átalakítási vagyonszerű fordulónapjáig beolvasással megszűnt Emitel számvetési szétválasztási kimutatását, mind a Magyar Telekom beolvasás megtörténte előtti és utáni számvetési szétválasztási kimutatását is.

A Magyar Telekom a fentiek alapján összeállított számvetési szétválasztási kimutatást az Eht. 62. § (1) bekezdése szerint 2008. június 30. napjáig, majd a kötelezettség hatálya alatt a jogutód Magyar Telekomra vonatkozó egységes számvetési szétválasztási kimutatást a további év(ek)re vonatkozóan naptári évenként az üzleti év zárásától számított hatodik hónap végéig köteles a Tanács részére jóváhagyásra benyújtani, amelynek jóváhagyásáról a Tanács az Eht. 62. § szerinti eljárásban dönt.

3. A Tanács a Magyar Telekomra és az Emitelre vonatkozó, DH-664-178/2005. számú határozatában kirótt, az Eht. 108. § szerinti „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséget akként módosítja, hogy a jogutód Magyar Telekom a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges át-

engedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatást és az ahhoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokat költségalapú díjakon köteles nyújtani, de a jogutód Magyar Telekom a fenti kötelezettséget a 2008. május 31. napjáig terjedő átmeneti időre választása szerint úgy köteles teljesíteni, hogy

- Jelen határozat kézhezvételét követő 30 napon belül külön-külön köteles a jelen határozat rendelkező részének I. sz. mellékletében meghatározott költségszámítási módszer (LRIC) alkalmazásával - az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3 pontja alapján meghatározott – 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú számozási területein nyújtott, a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásra, valamint az ahhoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokra vonatkozó és az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott – 77, 78, 79 hívószámú számozási területein nyújtott, a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásra, valamint az ahhoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokra vonatkozó költségalapú díjakat kialakítani, és azokat a Tanácshoz jóváhagyás végett benyújtani; vagy
- Jelen határozat kézhezvételét követő 30 napon belül köteles a jelen határozat rendelkező részének I. sz. mellékletében meghatározott költségszámítási módszer (LRIC) alkalmazásával - az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3 pontja alapján meghatározott – 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú számozási területein nyújtott, a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásra, valamint az ahhoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokra vonatkozó költségalapú díjakat kialakítani, és azokat a Tanácshoz jóváhagyás végett benyújtani. Az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott – 77, 78, 79 hívószámú számozási területein nyújtott fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásra vonatkozóan a jogutód Magyar Telekom szintén köteles a költségalapú díjakat a Tanácshoz jóváhagyásra benyújtani, de a Tanács a jóváhagyásra benyújtott díjak tekintetében költségalapúság követelményét kielégítőnek tekinti és ezen körzetre vonatkozó, a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatás díját, valamint az ahhoz kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások díjait jóváhagyja, ha azok a Magyar Telekom jelen határozatban foglalt kötelezettség alapján lefolytatott jóváhagyási eljárásban jóváhagyott vagy megállapított díjait egyes díjanként számítva legfeljebb azzal a százalékos különbséggel haladják meg, amely százalékos különbség a határozat közlésekor hatályos – az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3 pontja alapján meghatározott – 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú számozási területein nyújtott, a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásra vonatkozó díjak és – az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott – 77, 78, 79 hívószámú számozási területein nyújtott, a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásra vonatkozó díjak között fennáll.

Amennyiben a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásnak és a kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásoknak a jelen határozat alapján benyújtott költségszámítások szerint jóváhagyott, vagy a Tanács által megállapított díjai eltérnek a Tanács által a DH-370-23/2006 és a DH-376-18/2006 számú határozatokban jóváhagyott referenciaajánlatok forgalmi díjaitól, akkor Magyar Telekom köteles ennek megfelelően az adott referenciaajánlatot az Eht. 60. §-a szerint módosítani.

A Magyar Telekom köteles a Tanács számára bizonyítani, hogy az általa kiszámított díjak költségalapúak, és azokat a jelen mellékletben meghatározott költségszámítási módszertan szerint alakította ki.

Amennyiben a jogutód Magyar Telekom nem nyújtja be a Tanácshoz költségalapú díjait, vagy a benyújtott kérelem hiányos, nem bírálható el, és a Tanács által elrendelt hiánypótlás sem vezetett eredményre, továbbá, ha a jogutód Magyar Telekom által kialakított díjak nem felelnek meg az elektronikus hírközlésre vonatkozó szabályoknak, a Tanács a jogutód Magyar Telekom által alkalmazandó díjak tekintetében az Eht. 108. § (5) bekezdésben foglaltak szerint dönt.

A költségalapúság kötelezettség azon részkötelezettsége, miszerint a Magyar Telekom a költségalapú díjakat a jelen határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül köteles a Tanácshoz jóváhagyás végett benyújtani, a határozat közlését követő napon lép hatályba.

A Tanács által jóváhagyott vagy megállapított díjak jelen határozat közlését követő 121. napon lépnek hatályba azzal, hogy a Magyar Telekom a DH-370-23/2006 számú határozattal jóváhagyott vagy megállapított díjakat - az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3 pontja alapján meghatározott – 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú számozási területein nyújtott, a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásra vonatkozóan, a DH-376-18/2006 számú határozattal jóváhagyott vagy megállapított díjakat pedig - az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott – 77, 78, 79 hívószámú számozási területein nyújtott, a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásra vonatkozóan köteles a határozat közlésétől számított 120. napig alkalmazni (költségalapúság kötelezettség díjak alkalmazására vonatkozó részkötelezettsége).

A fentiekben meghatározott 2008. május 31. napjáig terjedő átmeneti időszak elteltét követő 30 napon belül a Magyar Telekom köteles - az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3 pontja alapján meghatározott – 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 valamint 77, 78, 79 hívószámú számozási területeire vonatkozóan a jelen határozat rendelkező részének I. sz. mellékletben meghatározott költségszámítási módszer (LRIC) alkalmazásával egységes költségalapú díjakat kialakítani, és azt a Tanács részére jóváhagyás céljából benyújtani; azzal, hogy ezen új díjak Tanács általi jóváhagyásának időpontjáig köteles a jelen határozat közlését követő 30 napon belül a Tanács részére jóváhagyás végett - az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3 pontja alapján meghatározott – 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú számozási területein nyújtott, a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásra vonatkozó és - az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott – 77, 78, 79 hívószámú számozási területein nyújtott, a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásra vonatkozó, a Tanács által jóváhagyott vagy megállapított díjakat alkalmazni.

4. A Magyar Telekom köteles a Tanács által a Magyar Telekomra és az Emitelre a DH-664-178/2005. számú határozatában kirótt és a jelen határozat rendelkező részének I. c) pontjában foglaltak szerint módosított, az Eht. 106. § szerinti „hozzáférréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket” az I. c) pontban meghatározottak szerint teljesíteni.
5. A Magyar Telekom köteles a jelen határozat rendelkező részének I. e) pontjában kirótt „egyenlő elbánás” kötelezettséget az ott meghatározottak szerint teljesíteni.

Jelen határozat ellen fellebbezésnek helye nincs. A határozat felülvizsgálata a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, a Tanácshoz 3 példányban benyújtott keresettel kérhető.

A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincsen.

*A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa DH-26600-1 /2007. számú határozat rendelkező részének
I. számú melléklete*

A Tanács határozatában kirótt költségalapú díjak kialakítása során alkalmazandó LRIC költségszámítási módszer leírása

Amely szolgáltatókra a Tanács a jelen határozat alapján az Eht. 108. § szerinti költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettségét írta elő, ezt a kötelezettséget a szolgáltató a jelen mellékletben foglaltak szerint köteles teljesíteni.

Az Eht. 58. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Tanács úgy rendelkezik, hogy a költségmodellek számviteli adatainak forrását a vállalat számára rendelkezésre álló legfrissebb lezárt vállalati auditált adatok képezik.

A Tanács a jelen határozat szerint a szolgáltatókra kirótt, meghatározott költségszámítási módszer alkalmazására vonatkozó kötelezettség teljesítése során alkalmazandó elveket, formát, módszert és a költségszámítási modell tartalmát az alábbiak szerint határozza meg.

A. Általános szabályok:

A jelen határozat szerint kötelezett elektronikus hírközlési szolgáltató köteles a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából, vala-

mint a helyi bitfolyam hozzáférés szolgáltatásokra vonatkozó ellenértékek tekintetében a hosszú távú, előremutató különbözeti költségek (LRIC) költségszámítási módszere szerinti költségszámítási modellt kialakítani.

A jelen határozatban meghatározott költségszámítási modellek kialakításakor a szolgáltatónak biztosítania kell, hogy az tartalmazza a modell és a számítástechnikai megoldás részletes leírását, a modellben használt fogalmak és megnevezések definícióit, valamint a modell bemenő adatait és kimenő eredményeit, az arra feljogosított harmadik fél – így különösen a hatóság – számára áttekinthető és értelmezhető részletességgel.

A szolgáltató a kialakított és rögzített költségszámítási modelleket köteles az azok értelmezéséhez szükséges minden adattal és nyilvántartással együtt a költségszámítási modell kialakításától számított öt évig, illetve - ha ez későbbi időpont - a modell alapján kiszámított ellenértéket alkalmazó bármely szerződéssel kapcsolatos, a költségszámítási modellel összefüggésben felmerült jogvita jogerős lezárásáig megőrizni. A szolgáltatót a jelen határozat alapján terhelő, a modellek értelmezéséhez szükséges adatok és nyilvántartások megőrzési kötelezettsége nem érinti a más jogszabály által meghatározott megőrzési kötelezettségek teljesítését, így különösen a bizonylatokra vonatkozó, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben előírt megőrzési kötelezettségek teljesítését.

B. A jelen határozat alkalmazásában:

1. *Alaphálózat*: a kötelezett szolgáltató elektronikus hírközlési hálózatának forgalom érzékeny összetevője.

Hozzáférési hálózat: a kötelezett szolgáltató elektronikus hírközlési hálózatának azon része, amely az előfizetőt köti össze az alaphálózattal, és amely tartalmazza az előfizetőtől az alaphálózat oldali vonalkártyáig terjedő hálózati elemeket, beleértve a vonalkártyát és a DSL eszközöket is.

2. *Alulról felfelé építkező megközelítés (Bottom-Up, B-U)*: olyan koncepciót foglal magában, amely a keresletből kiindulva épít fel egy optimális hálózatot, és ennek alapján jelenlegi értéken meghatározza a hatékony szolgáltató költségeit.

3. *Bázisév*: a legutóbbi lezárt és auditált pénzügyi év.

4. *Bemenő adat*: A modellben használatos mindazon értékek, amelyek a vállalkozás működésére és a modellezett szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos gazdálkodási tevékenységre jellemzőek. Ezek csak közvetlen értékek lehetnek.

5. *Berendezés optimalizálás elve*: a berendezések optimalizálása révén a meglévő technológia és infrastruktúra elemei a modellezés szintjén mindenhol lecserélésre kerülnek, ahol azok használata nem bizonyul hatékonynak. Figyelembe véve a meglévő csomópontok számát és elhelyezkedését, valamint a rendelkezésre álló technológiát, a berendezés-optimalizálási módosítások a különféle központi és átviteli berendezésekre, valamint a csomópontok, illetve a berendezések jellegére korlátozódnak.

6. *BHT (Busy Hour Traffic)*: az üzemelés egy adott 24 órás tartamán belül a legforgalmasabb 60 perc összes forgalma.

7. *Bruttó érték (Gross Book Value, GBV)*: a jelen határozat alkalmazásában az eszköz bekerülési értékét jelöli;

8. *Bruttó helyettesítési érték (Gross Replacement Cost, GRC)*: egy eszköz pótlásának tárgyevi költsége. A bruttó helyettesítési érték akkor tér el az eszköz kezdő beszerzési értékétől, ha az eszköz ára változik.

Tárgyév végi GRC állomány értéke: Átértékelt bázis év végi eszközállomány értéke + tárgyév végéig tervezett bővítő beruházások értéke – a tárgyévben selejtezésre kerülő eszközállomány tárgyév végére átértékelt értéke.

9. *Cellahivatkozási érték*: Egy másik cella értékének változtatás/módosítás nélküli átvételével kapott érték.

10. *Egyedi eszköz-árindex (Specific Asset Price Index, SAPI)*: a módszer az adott eszköztípus használatbavételét követő valamennyi év bázisárindexével az eszközfajta azonos évre vonatkozó, az új beszerzések miatt lekönnyelt bruttó könyv szerinti értékeit elosztva és azokat összesítve határozza meg az eszközcsoport bruttó helyettesítési értékét, ahol bázisárként az áralkalmazás időpontjában érvényes egységár szolgál. Alkalmazásának feltétele, hogy

- a) a szóban forgó eszköz nem, vagy csak elhanyagolható mértékű technológiai változáson ment keresztül,
- b) a szóban forgó eszközről pontos információk nyerhetők ki a szolgáltatók tárgyieszköz-nyilvántartásából, és
- c) az adott tárgyi eszköz csoport homogén az árváltozás szempontjából.

11. *Ellenérték*: a költségszámítási modell alkalmazásával kiszámított, az egyes szolgáltatások egy egységére jutó költség alapján megállapított díj.

12. *Felár (mark-up)*: Az árban érvényesített közös költség, melyet a különbözeti költség arányában rendelünk a szolgáltatás hálózati elemeihez. Egyenlő arányú felár (Equal Proportionate Markup, EPMU): a közös költségeket az egyes hálózati elemek különbözeti költségeinek a költségkategória teljes különbözeti költségéhez viszonyított arányában osztja fel.

13. *Felülről lefelé építkező megközelítés (Top-Down, T-D)*: felülről lefelé építkező modellépítési módszer, amely a szolgáltató számviteli és műszaki nyilvántartásaiban szereplő tényadatokat és meglévő elektronikus hírközlési struktúráját használja fel kiindulási pontként.

14. *Felosztandó tétel*: egy homogén költségkategória költségtömege.

15. *Földrajzi Scorched Node topológiai módszer*: olyan modell-építési módszer, amelynek alkalmazása során a meglévő hálózat földrajzi topológiája (azaz a hálózati csomópontok földrajzi elhelyezkedése) nem változik, azaz a központi és az átviteli csomópontok jelenlegi földrajzi helyükön maradnak.

16. *Folyóáras értékcsökkenés*: a bruttó helyettesítési érték alapján számított értékcsökkenési leírás.

17. *Folyóáras költségelszámolás (Current Cost Accounting, CCA)*: olyan költségelszámolási módszer, amely az egyes könyv szerinti költségeket, illetve ráfordításokat tárgyévi piaci értékükre alakítja. Az immateriális javak és tárgyi eszközök vonatkozásában piaci értéke csak az önállóan forgalomképes eszköznek van.

18. *Független homogén költségkategóriák*: olyan homogén költségkategóriák, melyek egyedi költségmeghatározó tényezővel rendelkeznek.

19. *Függő homogén költségkategóriák*: olyan homogén költségkategóriák, melyek költségmeghatározó tényezője más homogén költségkategóriák költségtoemege.

20. *Gazdasági érték*: az eszköz üzleti alkalmazása során a jövőben generált pénzáramlások jelenértékeinek az összegét méri.

21. *Hálózati elem*: az elektronikus hírközlési hálózat (költségfelosztás céljára kialakított) részegysége, amit a hálózat egy vagy több rétegében a szolgáltatás biztosításához igénybe vett eszközök csoportja határoz meg.

22. *Hálózati elem vagy üzleti tevékenység különbozeti költség*: az adott hálózati elemhez vagy üzleti tevékenységhez rendelt változó költségek és komponens specifikus fix költségek összessége.

23. *Hálózati topológia*: a hálózati csomópontok és összeköttetések módja. (Ha egy elektronikus hírközlő hálózatban „n” számú csomópont van, számos különböző mód létezik arra, hogy ezek egymáshoz kapcsolódjanak annak érdekében, hogy bármelyik csomópont kommunikálni tudjon bármelyik másikkal.)

24. *Homogén költségkategória (homogenous cost category, HCC)*: olyan, azonos jellegű költségeket összesítő költségcsoport, amelynek összetevői

- a) ugyanolyan költségmeghatározó tényezővel rendelkeznek,
- b) ugyanolyan ártendenciáknak (azaz az adott költségcsoporthoz kötődő eszközök, illetve egyéb összetevők ára a vizsgált időszak alatt ugyanolyan mértékben változik) vannak kitéve és
- c) ugyanolyan költségfüggvénnyel bírnak.

25. *Komponens specifikus fix költség*: olyan költség, amely közvetlenül egy bizonyos hálózati elemnek/üzleti tevékenységnek tulajdonítható, de a költségmeghatározó tényező mennyiségétől független állandó költség.

26. *Költségfüggvények (Cost-Volume Relationship, CVR)*: egyedi költségmeghatározó tényezőkhöz kapcsolódó függvények, amelyek kifejezik a költségmeghatározó tényező és a költségvolumen közötti összefüggést. A CVR-ek azonosítanak minden változó költséget, komponens specifikus fix költséget, valamint közös költséget.

27. *Költségmeghatározó tényező*: egy adott költség alakulását befolyásoló tényező, amelynek mennyiségi változása és az általa meghatározott költségtoemeg változása között függvényszerű kapcsolat (költségfüggvény) létesíthető.

28. *Költségszámítási modell*: költségszámítási módszer és az annak alkalmazására létrehozott számítástechnikai megoldás. A költségszámítási modellhez hozzátartozik a modell és a számítástechnikai megoldás részletes leírása, bemenő adatainak és eredményeinek definíciójával együtt.

29. *Közös költség*: Az adott homogén költségkategória azon költségösszetevője, amely nem függ az adott homogén költségkategória költségmeghatározó tényezőjének változásától és megosztásra kerül két vagy több hálózati elem/üzleti tevékenység között.

30. *Közvetlen érték*: Hivatkozott elődök, műveleti jelek és operátorok nélküli érték az Excel egy cellájában. (Számértékek esetében ez egy közönséges szám.)

31. *Különbozeti költség (Incremental Cost, IC)*: egy meghatározott teljesítménynövekmény biztosításából fakadó költségek, amennyiben egy bizonyos szintű teljesítményt (amely lehet nulla is) már biztosítanak. Ennek megfelelően a különbozeti költségeket olyan költségként határozhatjuk meg, amely egy hálózati elemhez/üzleti tevékenységhez, illetve azon keresztül az adott szolgáltatáshoz tartozó teljesítménynövekmény biztosításának az elmaradásával kerülhető el (azaz takarítható meg).

32. *Makrofüggvény-érték*: Ez egyenértékű a „Számított érték”-kel azzal a különbséggel, hogy itt a makroval definiálunk egy függvényt/operátort.

33. *Makroprogram-érték*: A makro-program közbenső számítása vagy végeredménye kiírva/eltárolva egy munkalapcellában. (Számértékek esetében ez egy közönséges szám.)

34. *Minimum hálózat*: LRIC módszertan szerinti költségszámítás esetén az a hálózati kiépítettségi minimum, melynek költségét a modellezés során fix költségnek kell tekinteni.

35. *Modern ekvivalens eszköz (Modern Equivalent Asset, MEA)*: lényeges technológiai változáson keresztül ment vagy már nem gyártott tárgyi eszközt helyettesítő, hasonló tulajdonságokkal, paraméterekkel, illetve hasonló vagy szélesebb funkcionalitással rendelkező berendezés.

36. *Múltbeli költségelszámolás (Historic Cost Accounting, HCA)*: ez a módszer lekönyvelt értéken [történelmi költségként, azaz Historic Cost-ként (HC)] veszi számításbaba a különböző költségeket, illetve ráfordításokat. Az eszköz jellegű költségek számítása a bruttó, illetve a nettó könyv szerinti értékek felhasználásával történik. Egy adott eszköz bruttó könyv szerinti értéke, akkor használható az eszköz bruttó helyettesítési értékeként, ha az eszköz

- a) élettartama viszonylag rövid,
- b) nem megy keresztül jelentős árváltozáson,
- c) nem megy keresztül jelentős technológiai változáson és
- d) az átértékelés elhanyagolható hatással lenne a vállalat költségeire.

37. *Működő tőke (Working Capital, WC)*: a forgóeszközök értéke növelve az aktív időbeli elhatárolásokkal, csökkentve a rövid lejáratú kötelezettségeket, a passzív időbeli elhatárolások és a céltartalékok együttes összegével. A rövidlejáratú kötelezettségek között nem kell figyelembe venni a hosszú lejáratú kötelezettségek következő évi törlesztő részleteként szerepeltetett összeget és a halasztott kamatfizetési kötelezettséget.

38. *Nettó érték (Net Book Value, NBV)*: a bruttó érték kumulált amortizációval csökkentett értéke.

39. *Paraméter*: A modellben használatos mindazon értékek, amelyek a modellezett szolgáltatás költségeinek kiszámításához szükségesek, de nem a vállalkozás belsőjéből eredő értékek. (Ilyenek lehetnek makrogazdasági mutatók, feltételezésen alapuló vagy választható értékek, stb.)

40. *Pénzügyi tőke megőrzés módszer (Financial Capital Maintenance, FCM)*: alkalmazása esetén a társaság valós pénzügyi tőkéjét és funkcióinak folyamatos finanszírozására való képességet őrzi meg. A tőke akkor számít megőrzöttnek, ha a részvényesek tőkéje reálértékben olyan szinten áll az időszak végén, mint az időszak elején. Az FCM alapú költségelszámolás esetében ezért a modell költségalapja tartalmazza a pénzügyi tőke vásárlóerejének a megőrzését biztosító ráfordításokat is. Az FCM mint tőke megőrzési módszer azt jelenti, hogy a modell költségalapja: $= OPEX_t + DEP_t + SDEP_t + WACC \times (NRC_t + WC_b) - TN_t$, ahol

- a) t: tárgyév,
- b) b: bázisév
- c) OPEX (Operating Expenditures) a működési költségek/ráfordítások,
- d) DEP (Depreciation) az értékcsökkenés,
- e) SDEP (Supplementary Depreciation) a kiegészítő értékcsökkenés (a bekerülési érték alapján számított, és a folyóáras érték alapján kalkulált értékcsökkenés különbözete),
- f) WACC (Weighted Average Cost of Capital) a súlyozott átlagos tőkeköltség,
- g) NRC (Net Replacement Cost) a nettó helyettesítési érték,
- h) WC (Working Capital) a működő tőke, és
- i) tartási nyereség $TN_t = NBV_b \times [(GRC_t - GRC_{t-1}) / GBV_b]$
Az NBV_b és a GBV_b a bázis év végére vonatkozó értékek.

41. *Részletes eszközátértékelés (Detailed Asset Revaluation, DAR)*: a módszer az eszközök fizikai mennyiségének és az áralkalmazás évében érvényes beszerzési árának szorzata révén határozza meg az eszköz bruttó helyettesítési értékét. Az eszköz mennyiségének meghatározása történhet közvetlen számbavétellel, szakértői becslés vagy statisztikai minta alapján. Alkalmazása akkor szükséges, ha

- a) az adott eszközcsoport árváltozás szempontjából nem homogén, vagy
- b) az adott eszköz vagy eszközcsoport jelentős technológiai változáson ment keresztül, vagy
- c) az adott eszközre vagy eszközcsoportra vonatkozólag nem nyerhetők ki pontos információk a szolgáltató tárgyi eszköz nyilvántartásából.

42. *Súlyozott átlagos tőkeköltség (Weighted Average Cost of Capital, WACC)*: az a minimum kamatláb névérték, amelyet a tőkének ki kell termelnie (az iparági kockázati osztály szerinti korrekciót és a tőkeáttételi szintet, azaz az idegen tőke és saját tőke arány figyelembevételét követően) ahhoz, hogy az iparágban verseny alakuljon ki a tőkebefektetés terén.

43. *Számított érték*: műveleti jeleket vagy módosító operátorokat tartalmazó cellatartalom alapján kapott cellaérték.

44. *Számvitel-alapú eszközérték és értékcsökkenés számítási módszer*: a CCA elszámolási modellek esetében a nettó helyettesítési érték és a folyóáras értékcsökkenés meghatározásának módszere. A módszer kiindulási alapja az egyes eszközök GRC-je. A módszer a GRC alapján úgy állapítja meg a tárgyév végi nettó helyettesítési értéket, hogy annak a tárgyév végi GRC-hez viszonyított aránya egyenlő legyen a bázisév végi nettó és bruttó könyv szerinti eszközértékének arányával.

$$\frac{NRC_{t \text{ év végi}}}{GRC_{t \text{ év végi}}} = \frac{NBV_{b \text{ év végi}}}{GBV_{b \text{ év végi}}}$$

A módszer a GRC alapján úgy állapítja meg a folyóáras értékcsökkenést, hogy annak GRC-hez viszonyított aránya egyenlő legyen a bázisévi összes könyv szerinti értékcsökkenés és bázis évi átlagos bruttó érték arányával.

$$\frac{écs_t}{GRC_{t \text{ átlag}}} = \frac{écs_b}{GRV_{b \text{ átlag}}}$$

45. *Tárgyév*: a díjszámításra vonatkozó tárgyév a díjak alkalmazásának első éve.

46. *Tőkeköltség*: az egyes szolgáltatások nyújtásához szükséges tőke finanszírozásának költsége, melynek különböző szolgáltatásrészekre jutó részei beépülnek az adott szolgáltatás ellenértékébe. A tőkeköltséget úgy kapjuk meg, ha a súlyozott átlagos tőkeköltséget (Weighted Average Cost of Capital, WACC) megszorozzuk a szabályozás alá vont szolgáltatás nyújtásához használt – az üzleti vagy cégérték, valamint érték helyettesítések nélküli – befektetett eszközök éves átlagos nettó könyv szerinti értékével (átértékelt eszközök esetén a szabályozás alá vont szolgáltatás nyújtásához használt - a hatékonysági, berendezés-optimalizálási és MEA kiigazításokkal korrigált - éves átlagos nettó helyettesítési értékkel), a befejezetlen beruházások tárgyévi átlagos eszközértékével és a működő tőke éves átlagos értékével.

47. *Üzleti tevékenységek*: A vállalat üzleti folyamatainak részegységei.

48. *Változó költség* (Variable Cost, VC): az a költség, amely a költségmeghatározó tényezővel együtt változik és közvetlenül egy bizonyos hálózati elemnek vagy üzleti tevékenységnek tulajdonítható.

C. Tőkeköltségszorzó*

A költség számítások során alkalmazandó tőkeköltség-szorzó értéke helyhez kötött távközlési szolgáltatást nyújtó szolgáltató esetében:

- az 1. sz. érintett piac szolgáltatójánál 16,8%,
- a 2-3-4-5. sz. érintett piacok szolgáltatójánál 18,6%.

* Az Emitel Magyar Telekomba történő beolvadására tekintettel a jogutód Magyar Telekom által 2008. május 31. napját követő 30 napon belül a Tanács részére jóváhagyás céljából benyújtandó díjak kialakítása során jelen LRIC modell tekintetében azon legújabb WACC értéket köteles alkalmazni, amelyet Tanács a jelenlegi módszertan szerint fog aktualizált adatok alapján kiszámítani és közzétenni.

A hálózati szolgáltatások költség számítására vonatkozó szabályok részletes követelményrendszere

D/1. A KÖVETELMÉNYRENDSZER CÉLJA

Jelen követelményrendszer célja, hogy a jelen határozat által kötelezett szolgáltatók számára az alkalmazandó – LRIC alapú - költség számítási módszer alkalmazásával kapcsolatban részletes útmutatást adjon.

D/2. ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEK

A költségek és ráfordítások felosztásának szolgáltatók által követendő alapelve az ok-okozati elv, tehát a költségeket és ráfordításokat úgy kell felosztani, hogy azokat a szolgáltatásokat és termékeket terheljék, melyek felmerülésüket okozzák.

E. A LRIC KÖLTSÉGSZÁMÍTÁSI MÓDSZER

E/1. A módszertan jellemzői

1. LRIC modellek készítésekor a szolgáltatóknak olyan modelleket kell kidolgozniuk, amelyek az egyes hálózati elemek különbözőzeti költségét számítják ki. Ehhez a szolgáltatónál a meglévő infrastruktúra működtetése mellett felmerült tényleges költségeket és ráfordításokat a működés hosszú távon feltételezett hatékonysági és kapacitásbeli tényezőinek módosítása, valamint a különböző, a későbbiekben részletezett berendezés-optimalizálási feltételezések és a folyóáras költség számolás elvének figyelembevételével szükséges átértékelni.

2. A szolgáltatók által kidolgozott LRIC modelleknek felülről lefelé építkező megközelítést kell alkalmazniuk.

E/2. Hatékonyság

3. A szolgáltató költségmodelljének a meglévő hálózati topológiára épülő költség hatékony szolgáltató költségeit kell tartalmaznia. E cél elérése érdekében a szolgáltatónak vizsgálatot kell végeznie, melynek eredményeként vagy ha-

tékony-ság-kiigazítások szükségessége állapítható meg vagy bizonyítottá válik a szolgáltató hatékonysága. A vizsgálat teljes dokumentációját a beadványhoz csatolni kell.

A szolgáltató az alábbi módszerek közül választhat hálózata hatékony működésének bizonyításához:

- a) alulról felfelé építkező (B-U) műszaki modellek;
- b) működési statisztikák alkalmazása az LRIC modellben; vagy
- c) összehasonlító vizsgálat.

Amennyiben a szolgáltató összehasonlító vizsgálatot bizonyítja hatékonyságát, a felhasznált adatkészletet a releváns különbségekhez (pl. a hasonlítás alapjául vett szolgáltató hálózatának méretéhez) kell igazítani.

4. A szükséges hatékonyság-kiigazítást homogén költségkategóriánként önálló tétellel meg kell jeleníteni a modellben. A hatékonyság-kiigazítás nem eredményezhet költségnövekedést.

A hatékonyság-kiigazítási tételek közt kell szerepeltetni a szolgáltató áralkalmazás évre tervezett létszámleépítését is, a költségmodellben az ezzel összefüggésben felmerülő összes költségmegtakarítást érvényesíteni kell.

E/3. Az LRIC modellépítési lépések

5. A modellépítés első lépéseként a szolgáltató meglévő kimutatásaiból ki kell választani azokat a tételeket, amelyek a költségmodellek alapadatait képezhetik.

A modellépítés második lépése a homogén költségkategóriák meghatározása és a költségek homogén költségkategóriákba sorolása.

A modellépítés harmadik lépése a hálózati elemek és üzleti tevékenységek meghatározása.

A modellépítés negyedik lépése a befektetett eszközök ártértékelése a berendezés optimalizálás és a folyóáras költségelszámolás elveinek (CCA) figyelembevételével és a működési költségek módosítása.

A modellépítés ötödik lépése a költségfüggvények kialakítása a költségek homogén költségkategóriákból hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre történő felosztása érdekében.

A modellépítés hatodik lépése a közös költségek hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre történő osztása és az egységköltségek meghatározása.

A modellépítés hetedik lépése a hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségeiből a szolgáltatások egységköltségének meghatározása az útvonal tényezők segítségével.

E/4. A költségmodellek adatforrásai

6. A modell bázisívi adatai a modellt építő szolgáltató legfrissebb, lezárt, auditált számviteli adatai. A modellhez szükség van továbbá a bázisívet megelőző év végi auditált mérlegadatokra is.

7. A költségmodell költségalapjában nem szerepeltethetők a pénzügyi műveletek ráfordításai, a rendkívüli ráfordítások, valamint a társasági adó. A jelen határozat hatálya alá tartozó szolgáltatások nyújtásában nem érintett költségteremtő költségmodellben történő elkülönítése egy e célra létrehozott technikai jellegű hálózati elemhez vagy üzleti tevékenységhez történő hozzárendeléssel kezelendő. A szolgáltatónak bizonyítania kell továbbá, hogy a kiegészítő szolgáltatásokhoz rendelt költségeket a forgalmi szolgáltatások költségalapjából kizárta.

8. A modell dokumentációjának részletes listát kell tartalmaznia mindazon kis- és nagykereskedelmi termékről/szolgáltatásról, amelyek a különbözeti költség meghatározása során kizárásra kerültek.

9. A pénzügyi, illetve a naturáliákban kifejezett üzemeltetési és forgalmi adatoknak ugyanarra a bázisívre kell vonatkozniuk és két teljes évre vonatkozóan előrejelzéseket is tartalmazniuk kell.

E/5. A homogén költségkategóriák kialakítása

10. A költségalapot alkotó költségek a modellben homogén költségkategóriákba (HCC) sorolandók. Minden egyes homogén költségkategóriának egyedi költségmeghatározó tényezővel, egyedi ártendenciával és hozzárendelt egyedi költségfüggvénnyel (CVR) kell rendelkeznie. Egy CVR több HCC-hez is hozzárendelhető.

11. A HCC-k a következő költség típusonként kategorizálандók:

- a) tárgyi eszközökkel kapcsolatban felmerült tőkeköltségek (WACC),
- b) tárgyi eszközökkel kapcsolatban felmerült értékcsökkenési költségek (DEPR),
- c) működő tőkével (WC) kapcsolatos tőkeköltségek,
- d) működési költségek és ráfordítások (OPEX),

Egy homogén költségkategória a jelen bekezdés a), b), c) és d) pontjában említett költségfajták közül csak egyet tartalmazhat.

12. További követelmény, hogy az OPEX személyi jellegű költségei és ráfordításai (OPEX pay) külön költségkategóriá(k)ba kerüljenek, elválasztva az egyéb működési költségektől és ráfordításoktól (OPEX non-pay). Ez utóbbin az anyagjellegű ráfordításokat és az egyéb ráfordítások és egyéb bevételek egyenlegét értjük. Az OPEX költségeket csökkenteni kell az aktivált saját teljesítmények értékével.

13. Minden egyes homogén költségkategóriát egyértelműen be kell sorolni a független vagy függő kategóriákba, azokat a CVR-eket pedig, amelyekre ezek támaszkodnak, dokumentálni kell.

14. A működő tőke mértékének alapját a bázisév átlaga képezi. Az átlag a működő tőke év eleji, valamint év végi értéke számtani átlagaként számítandó.

15. A tőkeköltség számításánál az NRC tárgyévre vonatkozó év eleji és év végi értékének számtani átlagát kell figyelembe venni.

16. A kötelezett szolgáltató által benyújtott modellekben számvitel-alapú módszert kell használni a tárgyi eszközökkel kapcsolatban felmerült nettó eszközérték számítása és az értékcsökkenési költségek számítása tekintetében.

17. A modellekben a befektetett tőke finanszírozását a pénzügyi tőke megőrzés (FCM) módszerrel kell biztosítani. A befektetett tőke értékéből ki kell zárni az Üzleti vagy cégértéket, valamint az Immateriális javak és Tárgyi eszközök érték helyesbítéseit.

18. A befejezetlen beruházással kapcsolatos költségek esetén értékcsökkenési leírás nem számolható el, de a tőkeköltség számításakor az eszköz bruttó értéke figyelembe veendő.

19. Pénzügyi lízing konstrukcióban vásárolt eszközök költségei a WC és DEPR homogén költségkategóriákban kell, hogy megjelenjenek, az OPEX költségkategóriákban - a halmozódás elkerülése végett - nem. Amennyiben ettől a szolgáltató mégis eltérni kényszerül, a modell dokumentációjának részletes magyarázattal kell szolgálnia az eltérés okairól, megvalósításáról és a költségalapra vonatkozó hatásáról.

20. Működési lízing konstrukcióban vásárolt eszközök költségei az OPEX homogén költségkategóriákban kell, hogy megjelenjenek, a DEPR és WC költségkategóriákban - a halmozódás elkerülése végett - nem.

E/6. A költségmodell hálózati elemeinek és üzleti tevékenységeinek meghatározása

21. A helyhez kötött telefon szolgáltatók hálózati struktúrájának figyelembevételével a költségmodell hálózati elemeit és üzleti tevékenységeit az alábbi szerkezetet követően kell megadni:

- kihelyezett fokozat (Remote Switching Unit, RSU),
- helyi központ (Local Switch, LS),
- primer központ (Primary Switch, PS),
- tandem központ (TS),
- szekunder központ (Secondary Switch, SS),
- nemzetközi központ (International Switch, IS)
- RSU-központ (LS, PS, SS) átvitel,
- LS-PS átvitel,
- LS-SS átvitel,
- LS-TS átvitel,
- LS-IS átvitel,
- PS-SS átvitel,
- PS-IS átvitel,
- PS-TS átvitel
- SS-IS átvitel,
- SS-SS átvitel,
- összekapcsolási pont,
- hálózat menedzsment rendszerek,
- a fém hurkok és alhurkok teljes átengedésével kapcsolatos előfizetői hozzáférési hálózat,
- MDF,
- a részleges hurok, illetve alhurok átengedéssel kapcsolatos előfizetői és központ oldali szűrő,
- a részleges hurok, illetve alhurok átengedéssel kapcsolatos DSL eszközök (DSLAM, stb),
- egyéb hálózati elemek,
- hálózati szolgáltatás forgalm mérő/számlázó rendszere
- az összekapcsolási forgalmi szolgáltatások üzleti (nem hálózati jellegű) tevékenységei (nagykereskedelmi értékesítés, számlázás, stb.)
- a fém hurkok és alhurkok teljes, illetve részleges átengedése, valamint a helyi bitfolyam hozzáférés szolgáltatások üzleti (nem hálózati jellegű) tevékenységei (nagykereskedelmi értékesítés, számlázás, stb.),
- egyéb üzleti (nem hálózati jellegű) tevékenységek.

E/7. Folyó költségekre történő átértékelés

22. Az LRIC modellek mögött rejlő hálózati topológiának a földrajzi Scorched Node megközelítésen kell alapulnia.

23. Az LRIC modellezési alapelveknek megfelelően a költségek által leírt elektronikus hírközlő hálózatnak optimális költségszinten kell működni, ezért a hálózat Scorched Node földrajzi topológiáját leképező műszaki modelleket a be rendezés-optimalizálás elve alapján kell elkészíteni. A hálózat földrajzi topológiája nem változtatható, a meglévő be

rendezéseket azonban a hatékonysági követelmények által indokolt esetben ki kell cserélni kisebb kapacitású berendezésekre.

A modelleknek vagy

- a) kifejezett, nyilvánvaló berendezés-optimalizáló / költségminimalizáló algoritmusokat kell tartalmazniuk (amelyek ellenőrizhetők és hitelesíthetők), vagy
- b) csomópontról csomópontra le kell írniuk az alkalmazott / feltételezett berendezéseket, egyben ki kell fejteniük azok optimalizálásának módját.

Az effajta berendezés-optimalizálás nem eredményezhet összességében magasabb költségeket a teljes költségtömegre vonatkozóan.

24. Valamennyi szolgáltató köteles a berendezés optimalizálási feltétel modellben történt figyelembevételét bizonyítani.

25. A berendezés-optimalizálásnak a hálózat teljes egészére ki kell terjednie oly módon, hogy amennyiben az egyik csomópontnál végrehajtott optimalizálás költségcsökkentést idéz elő, úgy a működési kiadást vagy tőkeköltséget érintő, egyéb csomópontoknál elérhető minden ebből származó költségmegtakarítás is érvényesítendő.

26. Ahol egy adott terület optimalizálása érint egy másik területet, ott a berendezés optimalizálás hatását át kell vezetni HCC-ről HCC-re és CVR-ről CVR-re.

27. Az optimalizálás alacsonyabb költséget eredményezhet úgy is, hogy OPEX jellegű költségek kerülnek módosításra.

28. Az ártértékelésnél a szolgáltató az alábbi módszerek közül választhat:

a) Tárgyi eszközök esetében:

- aa) Eszköz Árindex Módszer (SAPI),
- ab) Részletes Eszköz Ártértékelés Módszer (DAR),
- ac) Modern Ekvivalens Eszköz Módszer (MEA),
- ad) Múltbeli Költségelszámolás Módszer (HCA);

b) OPEX költségek esetében:

- ba) OPEX-non pay jellegű HCC-knél: tárgyevi termelői árindex előrejelzés,
- bb) OPEX-pay jellegű HCC-knél: a vállalat tárgy évre tervezett béremelése (%).

29. Az alkalmazandó módszertan(ok) kiválasztását a szolgáltató végzi, ám eszköz-költségek esetében figyelembe kell vennie az egyes módszertanok definíciójában szereplő alkalmazhatósági feltételeket. Minden eszközártértékelést a modell dokumentációjában áttekinthetően szerepeltetni kell.

30. MEA módszer az ártértékelésnél akkor használható, ha tárgyevet követően (azt is figyelembe véve) 3 éven belül a szolgáltató a meglévő eszközt le kívánja cserélni, ami a fenntartási, üzemeltetési költségek várható csökkentésével jár.

MEA alkalmazása esetén

- a) a MEA választást indokolni kell. A modern ekvivalens eszköz funkcionális jellemzőit, árát ismertetni kell.
- b) a többletfunkciónak tulajdonítható költséget le kell választani az eszköz beszerzési értékéről,
- c) a modern ekvivalens eszköznek a többletfunkció leválasztása után fennmaradó, alacsonyabb fenntartási, üzemeltetési költségei szerint az OPEX HCC-eket is módosítani kell.

Mind a b.), mind a c.) típusú kiigazítást dokumentálni kell.

31. A SAPI, DAR vagy MEA módszer alapján ártértékelt eszközcsoportonként (I. központok, beleértve a kihelyezett fokozatokat is, II. átviteltechnika, valamint III. kábelek+ alépítmények) aggregált bruttó helyettesítési értéket össze kell vetni az eredeti - eszközcsoportonként aggregált - bruttó könyvi értékkel, azaz: GRC/GBV arányt kell képezni. (Az aggregálás következtében az eszközcsoportokon belüli HCC-k eltérő mutatói kiegyenlíthetik egymást.)

A kötelezett szolgáltató a kábelek+alépítmények esetén a fenti mutató értékétől függetlenül minden esetben számítsa ki az eszközcsoportok aggregált gazdasági értékét (GÉ) az alábbiak szerint:

- Állapítsa meg 5 éves előtekintéssel minden évre az eszközcsoportok által generált várható bevételeket és működési költségeket, továbbá a hátralévő hasznos élettartam 5 éven túli részére várható bevételeket és működési költségeket évente változatlan értékekkel egy-egy összegben (mint maradványértéket).
- A várható bevételek és működési költségek különbségét diszkontálja a szabályozott WACC szorzó értékével:

$$PV_i = \frac{1}{(1+r)_i} * C_i$$

ahol

r: WACC

C_i: időszaki várható pénzáramlás

Az így meghatározott jelenértékek összegei képezik az eszköz gazdasági értékét.

Amennyiben a fenti mutató értéke a központok+kihelyezett fokozatok esetén együttesen, valamint az átviteltechnika esetén nagyobb 1,5-nél a kötelezett szolgáltató szintén számítsa ki az eszközcsoporthoz aggregált gazdasági értékét (GÉ) a fentiek szerint.

Ezután a kötelezett szolgáltató hasonlítsa össze az átértékelt eszközcsoporthoz nettó helyettesítési értékét az eszköz fenti módon megállapított gazdasági értékével. Amennyiben a gazdasági érték alacsonyabb mint a nettó helyettesítési érték, akkor a továbbiakban azt kell használni a nettó helyettesítési értéként.

32. A tartós élettartamú eszközök eszköz-átértékelését tárgyév elejére és végére kell elvégezni.

33. A tárgyévi beruházások értékénél csak a bővítő beruházásokat szabad figyelembe venni, a pótló beruházást nem, amennyiben az átértékelt eszközök értékében a pótlásra kerülő eszközök értékét a modell figyelembe vette.

34. Minden kapcsolóközponti, illetve egyéb berendezés elhelyezésére szolgáló épületben a berendezés MEA eszközre történő cseréje miatt keletkező kihasználatlan belterületet nulla GRC-n kell értékelni, kivéve, ha indokolt és dokumentált az ilyen terület figyelembevétele.

E/8. Költségfüggvények kialakítása

35. A CVR-eknek a szolgáltató beszállítókkal szembeni vásárlóereje növekedésének és/vagy a méret-/választék-gazdaságosság érvényesülése miatt konvex összefüggéseket kell mutatniuk. Amennyiben a CVR-ek egyenes vonalú összefüggést mutatnak, a CVR-t teljes részletességgel alá kell támasztani, hogy miért nem érvényesül a méret-/választék-gazdaságosság, illetve a vásárlóerő hatása.

36. A szolgáltatók az alábbi módszerek közül egyet vagy többet is felhasználhatnak a költségfüggvények előállítására:

- a) műszaki/szimulációs modellek,
- b) statisztikai tanulmányok,
- c) interjúk/terepfelmérés,
- d) összehasonlító vizsgálatok.

37. A modelldokumentáció részeként a szolgáltatóknak be kell nyújtaniuk a fentebb említett modelleket, felméréseket, interjúkat, a kutatások és összehasonlító vizsgálatok során használt eljárásokat és azok eredményeit.

38. Amennyiben a HCC-k tartalmazzák a modelltől kizárt szolgáltatások költségeit, a kizárandó szolgáltatások vonatkozó költségét a CVR-ek segítségével kell eltávolítani a költségalapból.

E/9. Közös költségek kezelése

39. A homogén költségkategóriákban definiált közös költségek százalékos arányait dokumentálni kell.

40. A közös költségeket az EPMU módszerrel kell a hálózati elemek/üzleti tevékenységek között felosztani. Amennyiben a költségkategóriának nincsen változó költsége, úgy a szolgáltatónak meg kell határoznia, hogy mely hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre nézve közös a költség és ez alapján kell a felosztást elvégezni. Utóbbi esetben a szolgáltatónak a költségszámítás dokumentációjában részletes indoklással együtt ki kell fejtenie, hogy az adott közös költség mely hálózati elemekre/üzleti tevékenységekre nézve közös.

E/10. Hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségének kiszámítása

41. A hálózati elemek/üzleti tevékenységek teljes költségösszege a HCC-k különbözeti költségéből (változó költség + komponens specifikus fix költségek) és a felosztott közös költségek összegéből adódik.

42. A hálózati elemek/üzleti tevékenységek egységköltségének meghatározása a hálózati elemhez/üzleti tevékenységhez rendelt teljes költségösszeg és a tárgyévben felmerülő, az adott hálózati elem/üzleti tevékenység költségösszegéhez tartozó, az adott hálózati elemet/üzleti tevékenységet érintő éves volumen hányadosaként történik. Amennyiben egy hálózati elemhez több, eltérő mértékegységű volumen tartozik, a hálózati elem költségösszegét arányosítással meg kell osztani a szolgáltatások között és ezután szolgáltatásonként külön-külön egységköltséget kell megállapítani.

43. Az adott időszakban értékesítésre kerülő szolgáltatásmennyiséget a szolgáltató átlátható, objektív információkkal alátámasztott számításokkal köteles hitelesíteni. Abban az esetben, ha a felmerülő szolgáltatásmennyiség értéke objektív információkra épülő számítások alapján nem határozható meg, a szolgáltató becslést alkalmazhat. Ez utóbbi esetben a szolgáltató köteles a becslés alapjául szolgáló paramétereket és feltételezéseit áttekinthető módon rögzíteni olyan formában, hogy azok az arra jogosult harmadik fél számára értelmezhetőek legyenek.

E/11. A modellel szemben támasztott részletes funkcionális követelmények és a modell dokumentációja

44. Olyan modellt kell kidolgozni, amely tartalmazza a következő táblázatban bemutatott rétegek szerint felépülő számítási modellt, valamint amelynek része egy, a költségfüggvények kialakításához használt műszaki almodell és a folyóáras költségelszámolás kalkulálását segítő almodell is.

Szint	Leírás
Kivonatoló, átalakító és feltöltési szint (KÁF)	Adatot nyer ki a különböző adatforrásokból (főkönyv, tárgyi eszköz nyilvántartás, B-U műszaki modellek, forgalmi adatok stb.), és ezekkel tölti fel az alap adatbázist/adatállományt.
Adatszint	Az adatbázisban lévő adatokat jól strukturált adattáblákban tárolja. A felhasználók alapadatait is tartalmazza (pl. bejelentkezési adatok, fizikai elhelyezkedési adatok, kiinduló lista stb.).
Üzleti szint	A kalkulációk lényegét tartalmazza, és az érvényes adatállományon alapszámításokat végez.
Felhasználói szint	Lehetővé teszi a felhasználó számára, hogy megnyissa, módosítsa és szerkessze az adatállományt, lefuttassa a modellt, és elemezze a kapott eredményeket.

45. A szolgáltatóknak MS Excel szoftverrel kell költségmodelljeiket elkészíteniük és a szabályozónak benyújtaniuk.

46. Az alkalmazásokkal kapcsolatos követelmények:

- a) A modell mellé csatolni kell a rendszerkövetelmények leírását, amely tartalmazza
 - aa) az alkalmazások alapjául szolgáló operációs rendszert (azaz Windows NT, Windows 2000, Windows XP stb.)
 - ab) az alapul szolgáló alkalmazás verziójának pontos meghatározását (azaz MS Excel 98, , MS Excel 2000 stb.)
 - ac) a merevlemezre mentett futtatáshoz szükséges környezetet (szükséges-e és ha igen, akkor milyen környezetet (pl. könyvtárszerkezetet) kell létrehozni, és hogyan kell abba behelyezni [lementeni] a modellt ahhoz, hogy annak működését és megfelelőségét a hatóság képviselői vizsgálni tudják).
- b) A modell a beadványpéldányról csak olvasható (read only) formában nyitható meg a benyújtott modell és az adatok épségének megőrzése érdekében.
- c) A modell átláthatósági vizsgálatának érdekében úgy kell azt elkészíteni, hogy futtatható legyen a beadványpéldánytól eltérő helyen (írható/writable) környezetben (merevlemez/HDD) is. Az ehhez szükséges környezet létrehozásához szükséges információkat a dokumentációban fel kell tüntetni.
- d) A modell csak világosan megjelölt és feloldható rejtett sorokat vagy oszlopokat tartalmazhat.
- e) A modell csak világosan megjelölt és feloldható rejtett munkafüzeteket tartalmazhat.
- f) A cellákat és a munkafüzeteket nem szabad védelemmel ellátni (jelszóval vagy más módon) és nem szabad zárolni sem.
- g) A képleteknek láthatóknak kell lenniük.
- h) A makróknak hozzáférhetőknak, és read only körülmények között is futtathatóknak kell lenniük.
- i) A modell dokumentációjának teljes körű logikus levezetést kell tartalmaznia.
- j) Ha a modellt a szolgáltató megbízásából független tanácsadó készíti el, ezt a felet fel kell kérni, hogy tegye lehetővé, hogy a hatóság és a hatóság által bevont tanácsadók hozzáférjenek a modellhez. A modell dokumentációjának tartalmaznia kell a szolgáltató és tanácsadójának írásos nyilatkozatát arról, hogy hozzájárulnak ahhoz, hogy a modell vizsgálatában előbb felsorolt, érintett felek hozzáférhessenek a modellhez. A hatóság és a hatóság által bevont tanácsadóknak titoktartási megállapodásokat kell aláírniuk mind a szolgáltatókkal, mind pedig a szolgáltató által bevont tanácsadókkal.

47. A modellek használatával kapcsolatos követelmények:

- a) **Átláthatóság.** A modellt alkalmazhatóvá kell tenni arra, hogy a hatóság vagy az általa bevont tanácsadók vizsgálhassák annak működését. Ennek érdekében könnyen felismerhetővé (például háttérszínnel megkülönböztetetté) kell tenni legalább a bemenő és a számított adatokat, illetőleg az alábbi változtatható értékeket:
 - aa) Közvetlen értéket tartalmazó bemenő adatot (javasolt cellaháttér: fehér)
 - ab) Cellahivatkozással tartalmazó bemenő adatot (javasolt cellaháttér: világoskék)
 - ac) Közvetlen értéket tartalmazó paramétert (javasolt cellaháttér: világossárga)
 - ad) Cellahivatkozással tartalmazó paramétert (javasolt cellaháttér: világoszöld)
 - ae) Eredmény (keresett költség-alapú ár (javasolt betűforma: félkövér sötétkék)
- b) **Működésbiztonság.** A modellt alkalmazhatóvá kell tenni arra, hogy annak vizsgálata/működtetése során minimális legyen a véletlen hibássá vagy működésképtelenné tétel veszélye. Ennek érdekében könnyen felismerhetővé (például háttérszínnel megkülönböztetetté) kell tenni az alábbi változtatható értékeket:
 - ba) Számított értéket tartalmazó cellát (javasolt cellaháttér: világos rózsaszín)
 - bb) Makróprogram-értéket tartalmazó cellát (javasolt cellaháttér: narancssárga)

- c) A bemenő adatok és paraméterek modellbéli eredetije csak munkalap-cellákban lehet (a makró-programok és a nevesített argumentumok <Named arguments> is az eredeti cellákból kiolvasva használhatják föl őket).
- d) Azokat a bemenő adatokat és a paramétereket, amelyek változtatásával a végeredmény nem áll elő automatikusan, el kell látni megjegyzésekkel arra vonatkozóan, hogy változtatásuk esetén mit kell még tenni (például megnyitni és frissíteni vagy a számítások elvégzéséhez használt makrókat lefuttatni) ahhoz, hogy a módosítás hatása a végeredményben is tükröződjön.
- e) A képleteken felüli automatizmus (pl. makroprogramok írása) csak akkor elfogadható, ha azok megfelelő módon futtathatók akkor is, ha a bemenő adatokat vagy paramétereket változtatjuk.

48. A modelleknek (ideértve a műszaki almodelleket is) tartalmazniuk kell azon hálózattervezési paramétereket (pl. az áramkörönkénti forgalmat, Erlangban mérve, a szolgáltatási szintet, a kapacitáskihasználás arányát stb.), amelyek korrekciójával elvégezhető az érzékenységelemzés. Ezen paramétereknek a modell szempontjából lényeges hálózattervezési paraméterek teljes és részletes leírását kell adniuk.

49. A modelleket az alábbi dokumentumokkal kell alátámasztani:

- a) átfogó Felhasználói Útmutató, amely fejezeteinek az alábbi témákat kell lefedniük:
 - aa) Módszertani leírás. A szolgáltató modelljének áttekintő és részletes leírása különös tekintettel a határozatban elő nem írt módszertani megoldásokra.,
 - ab) a modell megnyitásának módja,
 - ac) az adathalmaz kiválasztása,
 - ad) adatok szerkesztésének módja, azaz hogyan kezeli a modell az esetleges adatváltoztatást (közvetlenül a modellben szerkeszthetők az adatok, vagy csak az adatbázison keresztül),
 - ae) a modellfuttatási opciók, és
 - af) a modell eredményei;
- b) minden egyes műszaki almodell részletes leírása, beleértve az alkalmazott tervezési szabályokat (azaz pl. a felhasználónkénti legforgalmasabb időszakban bonyolított forgalom számítását, a berendezések kihasználtságát stb.)
 - ba) a modellben elvégzett ártértékelések részletes dokumentációja;
- c) A homogén költségkategóriák tartalmának, illetve költségmehatározó tényezőjének ismertetése;
- d) A függő és a független homogén költségkategóriák összerendelése során a kötelezett szolgáltatónak a költség-számítás dokumentációjában részletesen indokolnia kell azt, hogy az adott függő homogén költségkategóriát milyen okok miatt tekintette függőségi viszonyban állónak a kötelezett szolgáltató által feltüntetett független homogén költségkategóriákkal;
- e) A hálózati elemek, illetve üzleti tevékenységek tartalmának ismertetése;
- f) a CVR-ek egyértelmű dokumentációja, minden egyes CVR-re meghatározva a következőket:
 - ca) a költségmehatározó tényezőt,
 - cb) a költségfüggvény alakját,
 - cc) a különbözeti költségek és a fix és közös költségek arányát, valamint azok meghatározásának részletes háttérszámítását,
 - cd) a költségfüggvény kialakításához felhasznált módszert,
 - ce) a költségfüggvény adatainak, paramétereinek részletes háttérszámítását;
- g) nem Műszaki Funkcionális Specifikáció (NTFS): az NTFS-nek tartalmaznia kell az Üzleti Szint teljes körű logikai leírását, ideértve a számszerű példákat is,
- h) a Teszt Program átfogó leírása, valamint a modellen lefuttatott Teszt Program eredményei. Külön tesztprogram hiányában a modell ellenőrzési pontjai, valamint az elvégzett számszaki, logikai és egyéb ellenőrzések részletes leírása szükséges,
- i) ha a modellt megbízott független külső tanácsadó készítette, csatolni kell ezen fél hozzájárulását, amely alapján a hatóság és a hatóság által bevont tanácsadók hozzáférhetnek a modellhez.

50. A modellt és a hozzá tartozó adatokat, a dokumentációt és egyéb – elektronikus formában rendelkezésre álló – iratokat egy írásos példányban és CD-ROM-on legalább 3 (három) példányban kell benyújtani.

51. A kötelezett szolgáltatók által benyújtott modelleket az alábbi dokumentációval kell alátámasztani:

- a) átfogó modelldokumentáció az 56. pontban leírtak szerint;
- b) kötelezett szolgáltatók bevont tanácsadóinak jóváhagyása arra vonatkozóan, hogy a hatóság és a hatóság által bevont tanácsadók hozzáférhetnek a szolgáltató modellje támogatására készített jelentéseihez vagy modelljeihez.
- c) A kötelezett szolgáltató könyvvizsgálójának nyilatkozata a modellben szereplő bemenő adatok hitelességéről. A nyilatkozatnak legalább az alábbiakra kell kiterjednie:
 - ca) A modell bemenő pénzügyi adatainak egyezősége az auditált eredménykimutatás és az auditált mérleg adatokkal;

- cb) Az immateriális javak és tárgyi eszközök bruttó értékének egyezősége kötelezett szolgáltató eszköz nyilvántartási rendszereiben található adatokkal;
- cc) A modellekben szereplő beszerzési árak egyezősége a tárgyévben érvényes szállítói szerződésekben szereplő árakkal;
- cd) A költségmodellekben felhasznált műszaki nyilvántartási adatok egyezősége a kötelezett szolgáltató műszaki nyilvántartási rendszereiben található adatokkal;
- ce) A modellben felhasznált tény naturália adatok (pl. éves értékesített percmennyiség, routing faktor számítás központközi perc adatai) egyezősége a kötelezett szolgáltató számlázási, illetve egyéb nyilvántartási rendszereiben szereplő adatokkal.

Amennyiben a Tanács határozatában valamely kötelezett szolgáltatóra a jelen határozat szerinti érintett piacoktól eltérő valamely más érintett piacon is LRIC költségszámítási módszer alkalmazásának kötelezettségét rója ki, a fenti könyvvizsgálói nyilatkozattal kapcsolatos követelmények egy könyvvizsgálói nyilatkozat keretén belül is teljesíthetőek.

F. A modellel kapcsolatos további követelmények

F/1. Címzett állami támogatások figyelembevétele

1. Amennyiben költségalapúságra kötelezett szolgáltató címzett állami támogatásban részesült, azt a következőképpen kell felosztania a referencia ajánlathoz tartozó költségmodellben:

- a) A szolgáltató azonosítja, hogy a támogatást mely befektetett eszközének finanszírozására használta fel.
- b) Az adott azonosított befektetett eszközre vonatkozó számviteli politika által meghatározott értékcsökkenési kulcs segítségével a szolgáltató meghatározza a támogatásra vonatkozó értékcsökkenést és tőkeköltiséget a következő képlettel:

$$\text{TÉCS} = \text{SzÉCSK} * \text{T}$$

$$\text{TWACC} = \left(\text{T} - \frac{\text{HTÉCS}_t - \text{HTÉCS}_{t-1}}{2} \right) * \text{WACC}$$

ahol:

TÉCS: a támogatásra vonatkozó elvi értékcsökkenés

T: a támogatás összege

SzÉCSK: A vonatkozó számviteli politika szerinti értékcsökkenési kulcs mértéke

TWACC: a támogatásra vonatkozó elvi tőkeköltés

HTÉCS_t: a támogatás folyósításától bázisév végéig eltelt időszakra vonatkozó elvi halmozott értékcsökkenési leírás

HTÉCS_{t-1}: a támogatás folyósításától bázisév elejéig eltelt időszakra vonatkozó elvi halmozott értékcsökkenési leírás

WACC: súlyozott átlagos tőkeköltés

c) A támogatásra vonatkozó elvi értékcsökkenési leírást és tőkeköltiséget a szolgáltató negatív értékkel felosztja a modell szolgáltatásai között, ugyanolyan arányban, ahogyan a támogatáshoz kapcsolódó tárgyi eszköz költsége az adott szolgáltatások költségét terhelte.

F/2. Kiegészítő szolgáltatások díjmegállapítása

2. A kötelezett szolgáltatónak a 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet 37. § előírásainak való megfelelő alkalmazása érdekében az alapszolgáltatásokhoz tartozó kiegészítő szolgáltatások nyújtásáért kért ellenértékek tekintetében az egyszeri és havi díjak esetében egyaránt a tárgyévre vonatkozó, alulról felfelé építkező költségkalkuláció alapján kell a díjat meghatározni és dokumentálni. A kiegészítő szolgáltatások egyszeri és havi díjainak költségkalkulációjában a szolgáltatások nyújtásában közvetlenül részt nem vevő, támogató jellegű tevékenységek költségei nem szerepelhetnek.

A kiegészítő szolgáltatások díjainak számítását, illetve a számítások részletes dokumentálását azoknak a szolgáltatóknak is be kell nyújtaniuk, amelyek a jelen melléklet szerinti esetben mentesülnek a LRIC költségszámítási módszer alkalmazásának kötelezettsége alól.

Indokolás

A Tanács – eleget téve az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglaltaknak – az Eht. 14. § (1) bekezdés c) pontja értelmében az Eht. 10. § f) pontjában foglalt hatáskörében eljárva ismételten lefolytatta az Eht. 52-57. § rendelkezései szerinti, a piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárását. A Tanács a tárgyi eljárás során az Európai Unió Bizottsága 2003/311/EC számú Ajánlásában, valamint a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel

rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során alkalmazandó alapelvekről szóló 16/2004. (VI. 24.) IHM rendeletben (a továbbiakban „IHM rendelet”) foglaltak mellett a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során a hatóság által alkalmazandó alapelvekről (vizsgálati szempontokról) szóló 8001/2004. (IHK. 8.) IHM tájékoztató (a továbbiakban „IHM tájékoztató”) által a piacmeghatározás és a piacelemzés körében meghatározott jogalkalmazói elvek és szempontok, valamint az ott rögzített módszertan, eljárásjogi intézmények, eszközök, fogalmak, meghatározások alapján, továbbá a korábbi piacelemzési eljárások során kikristályosodott jogalkalmazói gyakorlat szerint járt el.

A Tanács a piacelemzési eljárás lefolytatása érdekében 2005. november 9-én az Eht. 52. § (2) bekezdése, valamint a 151. § (1) és (2) bekezdései alapján 30 napos határidő tűzésével adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő Hatóság által nyilvántartott valamennyi elektronikus hírközlési szolgáltató (a továbbiakban: *Szolgáltatók*) számára.

A tárgyban hatósági eljárás lefolytatása érdekében a Szolgáltatók által szolgáltatott adatokat a Tanács a tényállás tisztázása során értékelt. Az adatszolgáltatás keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a vonatkozó piacokon a köztudomású tények alapján az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét.

A Szolgáltatókat terhelő adatszolgáltatási kötelezettség meghatározására a piacelemzési eljárást megelőző, annak eredményes lefolytatása érdekében megindított, az adatszolgáltatás mellett a megismert adatok feldolgozását és értékelését is magában foglaló piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében került sor, melynek során a hatóság a felügyelt piac szerkezete, a piacon jelenlévő piaci szereplők közötti viszonyrendszer, az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában szerzett olyan információkat, adatokat és tapasztalatokat, melyek alapján a felügyelt piac érdemi vizsgálata körében megalapozottabb döntést hozhatott. Azon túl, hogy a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás eredményeképpen a hatóság megállapította, hogy mely piacokon szükséges a piacelemzési eljárás lefolytatása, illetve, hogy annak körében mely szolgáltatók minősülnek majd az adott piacon ügyfélnek, a tárgyi ellenőrzési tevékenység azt az adminisztratív célt is szolgálta, hogy a hatóság a megismert, valamint a rendelkezésre álló adatok összességét – az eredményes piacelemzési eljárás érdekében – összegezni, összefoglalni, valamint rendszerezni tudja. A hatóság fent részletezett, a piacelemzési eljáráshoz szorosan kapcsolódó döntés-előkészítési célú tevékenységének köszönhetően a hatóság már a piacelemzési eljárás megindításakor rendelkezett azokkal az információkkal, amelyek az eredményes piacelemzési eljárás lefolytatásának, valamint az azt lezáró hatósági döntés megalapozottságának garanciáját hordozzák magukban.

A Tanács továbbá megvizsgálta a 11. számú piac elemzése szempontjából releváns nyilvánosan (pl.: nyilvános ajánlatokban, statisztikákban) hozzáférhető adatokat (a továbbiakban: nyilvános adatok) is. Az adatszolgáltatás óta eltelt másfél év alatt a piacon jelentős változások álltak be, elsősorban a hurokátengedés műszaki-kereskedelmi feltételeiben bekövetkezett kedvező változásoknak köszönhetően, ezért a piac dinamikus elemzése, az időbeli tendenciák feltárása érdekében a Tanács az elemzés súlypontját képező 2006. évre vonatkozó negyedéves bontású nyilvános adatokat (KSH OSAP, COCOM) is felhasznált. Továbbá a Tanács a vizsgált piac elemzése során megvizsgálta az érintett szolgáltatóknak a hatóság által a DH-370-23/2006., DH-373-18/2006., DH-374-15/2006., DH-375-18/2006., illetve a DH-376-18/2006. számú határozatokban jóváhagyott, helyi hurok átengedésre vonatkozó, Interneten is nyilvánosságra hozott referenciaajánlatait.

A Tanács a fentiekben túlmenően a hurokátengedéssel kapcsolatban jelentkező gyakorlati problémák megvitatására NHH 2006. június 14-én szakmai fórumot (a továbbiakban: *RUO Konzultáció*) tartott az elektronikus hírközlési piac szereplőinek. A RUO Konzultáció lehetőséget biztosított arra, hogy az ágazat szereplői kifejthessék véleményüket és megismerhessék mások ezzel kapcsolatos álláspontját. Az elektronikus hírközlési piac szereplői közül a RUO Konzultáción az öt volt koncessziós szolgáltató (a Magyar Telekom Távközlési NyRt., az Invitel Távközlési Szolgáltató ZRt, a Hungarotel Távközlési ZRt., az Emitel Távközlési ZRt. és a Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft.) mellett az Alternatív Távközlési Szolgáltatók Egyesülete (a továbbiakban: *ATSZE*), az alternatív szolgáltatók közül pedig az Actel Kft., a GTS-Datanet Kft., az Euroexpert Holding (TVNet), valamint a Tele2 Magyarország Kft. képviselői vettek részt. A Tanács a 11. számú piac elemzése során messzemenően figyelembe vette a RUO Konzultáció tapasztalatait.

A Tanács az ekként rendelkezésre álló adatokat és információkat összességében értékelt és megállapította, hogy az előző piacelemzési eljáráshoz hasonlóan továbbra is indokolt az IHM rendelet 1. sz. melléklete szerinti 11. piac vizsgálatát elvégezni. A beérkezett adatok feldolgozásának eredményeként a Tanács tisztázta a jelen eljárásban ügyfélnek minősülők körét, és megállapította, hogy a jelen eljárásban azok a szolgáltatók minősülnek ügyfélnek, akik a 11. számú piacon szolgáltatási jogosultsággal rendelkeznek, ténylegesen szolgáltatást nyújtanak. A Tanács a piacelemzési eljárás megindításáról tájékoztatta az ügyfeleket.

Az adatszolgáltatás és a beérkezett adatok feldolgozása egy olyan összevont bizonyítási eljárásra irányuló folyamat, amelynek célja a helyi hurok átengedésével kötött telefonszolgáltatással összefüggő piac tekintetében az adott piaccal

összefüggő eljárási jogviszony tárgyának és az Eht. 27. § szerinti konkrét ügyfelek körének, azaz az egyes hatósági eljárások alanyainak meghatározása volt.

Az érintett piacok megállapítására, az érintett piacokon fennálló verseny és annak hatékonysága elemzésére, az egyes érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókat terhelő kötelezettségek meghatározására irányuló eljárás egy több egymásra épülő szakaszból álló közigazgatási eljárás. Az Eht. 52. § (1) bekezdése szerint a Tanács azonosítja az érintett piacokat; elemzi az érintett piacokon fennálló versenyt, illetve annak hatékonyságát, és amennyiben azokon a verseny nem kellően hatékony, azonosítja az érintett piacokon a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, illetve szolgáltatókat; valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra, illetve szolgáltatókra a XI-XIV. fejezetben foglalt kötelezettségek közül a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő, vagy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra korábban, a jelen piacelemzési eljárást megelőzően jogszabályban megállapított legalább egy kötelezettséget fenntart, illetve módosítja azt. Eljárása során a Tanács a versenyjog vonatkozó szabályai, valamint az IHM tájékoztatóban meghatározottak szerint, a magyar elektronikus hírközlési piac sajátosságainak figyelembevételével járt el.

A Tanács a piacelemzési eljárás érdekében – azt megelőzően – lefolytatott piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárása keretében rendszerezett és feldolgozott adatok és információk értékelése alapján, valamint az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglalt, a piacelemzés ismételt lefolytatására irányuló törvényi kötelezettségének eleget téve megindította „A fémcsurkók és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából” elnevezésű nagykereskedelmi piac vonatkozásában a piacelemzési eljárást. Az eljárás első lépéseként a Tanács meghatározta az érintett piacokat az IHM rendelet 1. számú mellékletében meghatározott „A fémcsurkók és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából” elnevezésű nagykereskedelmi piac vizsgálatából kiindulva és megállapította, hogy fenti szolgáltatási piacon belül meghatározható öt elkülönült piac továbbra is érintett piacnak minősül.

Az érintett piac meghatározását követő szakaszokban a Tanács – az indokolásban foglaltak szerint - elvégezte az érintett piacokon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzését, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató(k) kijelölését, valamint e szolgáltatókra az Eht.-ban meghatározott körben kötelezettségeket írt elő.

A Tanács az elkülönült érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként a Magyar Telekom Távközlési Nyrt.-t, az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.-t, a Hungarotel Távközlési Zrt.-t, az Emitel Távközlési Zrt.-t, valamint a Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft.-t azonosította.

A piacelemzési eljárás során feltárt versenyprobléma, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóknak „A fémcsurkók és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából” piacon jelentkező jelentős piaci erejének orvoslása érdekében a Tanács a piacelemzési eljárást lezáró jelen határozatának rendelkező részében a DH-664-178/2005. ügyszámhoz hozott határozatával kiszabott „átláthatóság”, „számviteli szétválasztás”, „költésgalapúság és díjak ellenőrizhetősége” és „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettséget a rendelkező részben foglaltak szerint módosította, továbbá kiegészítette az „egyenlő elbánás” kötelezettségét.

A Tanács az „átláthatóság” kötelezettségének körében nem írta elő új referenciaajánlat készítését a Határozatban foglalt indokok alapján, azonban a Kötelezettség Szolgáltatók, amennyiben a DH-664-178/2005. számú határozathoz képest a jelen határozatban módosított kötelezettség azt szükségessé teszi, kötelesek referenciaajánlatukat az Eht. 60. §-a szerint módosítani. A Tanács a „számviteli szétválasztás” módszertana tekintetében csupán utal a „8. Hívásközlési nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból” piacra vonatkozó határozat rendelkező részének I. sz. mellékletére, továbbá a költésgalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettségek teljesítésére vonatkozó módszertan egyes pontjait pontosította a jelen határozat rendelkező részének I. sz. mellékletében. A „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettségek körében a Tanács a DH-664-178/2005. számú határozatban előírtakhoz képest a jelen határozattal a rendelkező részben foglaltak szerint egyes, a referenciaajánlat tartalmával kapcsolatos rendelkezéseket módosította. A Tanács a DH-664-178/2005. számú határozatban foglaltakhoz képest új kötelezettségként kiegészítette az „egyenlő elbánás” kötelezettségét.

A piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és a kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárást lezáró jelen határozat jogi, közgazdasági és műszaki összetettsége speciális határozati struktúrát igényel. Ennek megfelelően a jelen határozat rendelkező részéhez külön melléklet kapcsolódik, amely a „költésgalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség körében teljesítendő LRIC költségmodell elkészítéséhez és benyújtásához fűződő kötelezettség teljesítésének tartalmát és formáját határozza meg. A jelen határozat indokolása is magán hordozza a Határozat tárgyának sajátosságából fakadó jellemzőket, melyek szerint a jelen határozat indokolásában meghatározásra, valamint részletesen bemutatásra kerül a piacmeghatározás, a piacelemzés, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításának, valamint a jelen határozat rendelkező részében meghatározott kötelezettségek értékelésének menete, amely a jelen határozat rendelkező részében előírt egyes kötelezettségek részletes indokolásával zárul.

A jelen határozatban megmutatkozó hatósági döntés indokolása azon túl, hogy magában foglalja a hatósági eljárás egészének folyamatát, együttesen, összefüggésében tartalmazza a ténybeli, azaz a Hatóság által feltárt releváns közgazdasági és műszaki tényállási elemeket, a tényállás tisztázásának rendszerét, a tények, bizonyítékok hatósági jogalkalmazáshoz szükséges értékelését, és a tényekből az egyedi ügyre levonható következtetéseket, valamint a jogi indokolást is, amelynek keretében a Hatóság az érdemi döntéshez, jogérvényesítéshez vezető valamennyi eljárási és anyagi jogi normát tételesen és részletezően megjelölt és azok egyedi ügyre vonatkozó alkalmazását, értelmezését, tartalmát és jelentőségét ki is fejtette. Ezen túlmenően a Hatóság a jelen határozat indokolásában részletesen és külön kitért a jelen határozat meghozatala során alkalmazott, összetett mérlegelési szempontrendszer, a mérlegelést megalapozó tényállási elemek, a mérlegelési jogkört biztosító jogszabályi keretek, valamint az egyedi ügy tényállásán és a vonatkozó jogi normákon alapuló jogalkalmazói érdemi mérlegelés, értékelés bemutatására is.

A Tanácsnak a tárgybani eljárásában a döntése meghozatala érdekében elvégzett részletes elemzését az indokolás „A” fejezete tartalmazza az alábbiak szerint:

- I. Piacmeghatározás
- II. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása
- III. Kötelezettségek kirovása

A Tanács a jelen határozat indokolása „A” fejezetének II. része szerint lefolytatott vizsgálatok alapján a jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatókra az Eht.-nak a „Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kötelezettségei a nagykereskedelmi szolgáltatási piacokon” című XII. fejezetében meghatározott és azok közül a DH-664-178/2005. számú határozatában kirótt kötelezettségek közül jelen határozatával az átláthatóság, a számviteli szétválasztás, a költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettséget, valamint a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket módosította, továbbá az egyenlő elbánás kötelezettséget kiróta, a rendelkező részben foglaltak szerint.

Az átláthatóság kötelezettség pontos tartalmát és alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének a) pontja, a számviteli szétválasztási kötelezettséget jelen határozat rendelkező részének b) pontja, a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség pontos tartalmát és az alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének c) pontja, a költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettség pontos tartalmát és alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének d) pontja és I. számú melléklete, míg az egyenlő elbánás kötelezettség pontos tartalmát és az alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének e) pontja tartalmazza.

Az érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatókat terheli az Eht. 116. § szerinti árprés alkalmazásának tilalma.

Az Eht. 20. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján a hatóság és a versenyhatóság az elektronikus hírközlési piaci versenyt érintő kérdésekben a verseny védelmének következetes érvényre juttatása, illetve az egységes jogalkalmazás előmozdítása érdekében szorosan együttműködik, így különösen az elektronikus hírközlési piac érintett piacainak meghatározásával, az érintett piacokon fennálló verseny elemzésével, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításával és a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírásával kapcsolatos eljárásokban. E kötelezettségének megfelelően a Tanács tárgybani eljárása során a Gazdasági Versenyhivatallal (a továbbiakban: *GVH*) együttműködött, egyeztetett, ennek során a versenyhatóság szakmai álláspontját megismerte. Az együttműködés részletei a határozat Indokolásának „B” fejezetében kerülnek kifejtésre.

A Tanács az Eht. 36. § (1) bekezdésében meghatározott egyeztetési kötelezettségének eleget téve haladéktalanul, 2007. [...] -án a hatóság internetes oldalán, illetve 2007. [...] -án a Hírközlési Értesítő [...] számában közzétette a határozat tervezetét.

Az érdekeltek számára a határozattervezet hivatalos lapban történő közzétételétől számítva 20 nap állt rendelkezésre észrevételeik megtételére.

A határozat-tervezetére az Eht. 36. §-a keretében beérkezett észrevételek feldolgozását, a figyelembe vett, illetve a figyelembe nem vett észrevételeket, valamint azok figyelmen kívül hagyásának indokait ezen határozat Indokolásának „C” fejezete tartalmazza.

Az érdekeltekkel történő egyeztetés lefolytatását követően, az Eht. 65. § (1) bekezdése alapján a Tanács a tárgybani határozatának tervezetét részletes indokolással együtt 2007. [...] -án megküldte az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak, miután a határozat-tervezetben foglaltak hatással lehetnek a tagállami kereskedelemre, tekintettel a Keretirányelv (38) szakaszára, mely alapján, a tagállamok közötti kereskedelmet érintő intézkedések olyan intézkedések, amelyek közvetlen, vagy közvetett, tényleges vagy potenciális befolyást gyakorolhatnak a tagállamok közötti kereskedelem áramlására oly módon, amely az egységes piac akadályát képezheti. Ezek közé olyan intézkedések tartoznak, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a más tagállamokban található üzemeltetőkre, vagy felhasználókra, így például amelyek a más tagállamok felhasználóira érvényes árakat érintik.

A Tanács jelen határozatát az Európai Bizottság és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságok által a tervezetekre tett észrevételek, kifogások figyelembevételével hozta meg.

A részletes indokolásra, illetve a megküldésre vonatkozó szabályokra irányadó az Európai Bizottságnak a „piacelemzés eredményeinek a Bizottsághoz való eljuttatásával (notifikáció) kapcsolatos eljárásról, a kapcsolatos határidőkről és a Bizottsággal való konzultáció módjáról szóló, 2003. július 23-án kiadott ajánlásában (C(2003)2647 final) foglaltak. Ezen eljárás részletei e határozat Indokolásának „D” fejezetében kerülnek részletezésre.

A jogorvoslati jogosultság az Eht. 46. § (1) bekezdésén és 47. § (1) bekezdésén alapul.

A Tanács döntését az Eht 39. § (1) bekezdése alapján teljes ülés keretében hozta meg.

A. fejezet

I. PIACMEGHATÁROZÁS

I.1. A Piacmeghatározás menete

A piacmeghatározás során a Tanács az IHM rendelet I. sz. Mellékletében 11. számmal jelölt nagykereskedelmi piac¹, nevezetesen az „*A fémcsurák és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából*” elnevezésű piac vizsgálatából indult ki, figyelemmel az Európai Unió Bizottsága (továbbiakban: Bizottság) Ajánlására.

A piacmeghatározás első lépéseként, a szolgáltatási piac meghatározása során a Tanács meghatározta a szolgáltatások pontos tartalmát, a piac megnevezését és a jogszabályokban meghatározott fogalmakat alapul véve.

A Tanács a jelen piacmeghatározás során szükség szerint megvizsgálta a vizsgált nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piac(ok)at.

A Tanács megvizsgálta továbbá a vizsgált piacon esetlegesen megtalálható helyettesítési lehetőségeket, amelyek a vizsgált szolgáltatási piac határaitra hatást gyakorolhatnak.

A vizsgált szolgáltatási piac meghatározása után került sor a piac földrajzi határainak meghatározására, amelynek során a Tanács elsősorban a hálózatok által lefedett terület nagyságát vizsgálta.

A piac meghatározása után a Tanács megvizsgálta, hogy az „*A fémcsurák és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából*” nagykereskedelmi piac érintett piacnak tekinthető-e a Magyar Köztársaság területén, tehát teljesülnek-e Magyarországon is az Európai Bizottság által a piacok szabályozási szempontból való érintettségének vizsgálatakor alkalmazott ex ante kritériumok².

I.2. Jogszabályi rendelkezések, releváns szolgáltatás

I.2.1. Jogszabályban foglalt fogalom-meghatározások

Az „*A fémcsurák és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából*” nagykereskedelmi piac vizsgálatához a kiindulási alapot az Eht. 188. §-ban szabályozott fogalmak közül az alábbiakban felsoroltak jelentették:

9. *Bitfolyam hozzáférés*: kétirányú adott nagysebességű digitális hálózati szolgáltatás, amelynek során aktív hálózati eszközeinek átviteli kapacitását engedi át, illetve osztja meg az arra kötelezett szolgáltató az arra jogosult szolgáltatóval.

36. *Hálózati szolgáltatás*: hozzáférési és/vagy összekapcsolási szolgáltatás nyújtása más szolgáltató számára, illetve az ezek nyújtásához szükséges kiegészítő szolgáltatások.

42. *Helyhez kötött telefonhálózat*: helyhez kötött szolgáltatás igénybevételét lehetővé tevő nyilvános telefonhálózat.

43. *Helyi alhurkok*: a helyhez kötött telefonhálózatban alkalmazott helyi hurok egy olyan szakasza, amely egy előfizetői végpontot összeköt egy meghatározott köztes elérési ponttal.

44. *Helyi bitfolyam hozzáférés*: Olyan bitfolyam hozzáférés, ahol a hálózati eszköz alatt a helyhez kötött telefonhálózatban lévő helyi hurokhoz kapcsolódó, és annak forgalmát multiplexáló, illetve demultiplexáló eszköz (például DSLAM) értendő, a helyi hurkot továbbra is a kötelezett szolgáltató használhatja szolgáltatás nyújtására.

45. *Helyi hurok*: a helyhez kötött telefonhálózatban az előfizetői hozzáférési pontot a rendezővel vagy az annak megfelelő eszközzel összekötő fizikai áramkör.

46. *Helyi hurok átengedése*: a helyi hurok teljes átengedése és a helyi hurok részleges átengedése, amely nem vonja maga után a helyi hurok tulajdonjogának megváltozását.

1 Amely megegyezik az Európai Bizottság 2003/311/EC sz. Ajánlásában 11. számmal jelölt piaccal

2 Európai Bizottság 2003/311/EC sz. Ajánlás (9)

47. *Helyi hurok részleges átengedése*: a kötelezett szolgáltató tulajdonában lévő helyi hurokhoz vagy helyi alhurokhoz való hozzáférés biztosítása valamely jogosult szolgáltató számára, amelynek során a helyi hurokhoz vagy helyi alhurokhoz az igénybejelentéskor ténylegesen szolgáltatásra igénybevett frekvenciasávon felüli frekvenciasáv használatát engedik át; a frekvenciasáv át nem engedett részét továbbra is a kötelezett szolgáltató használja.

48. *Helyi hurok teljes átengedése*: a kötelezett szolgáltató tulajdonában lévő helyi hurokhoz vagy helyi alhurokhoz való hozzáférés biztosítása valamely jogosult számára, amelynek során a helyi hurok vagy helyi alhurok teljes frekvenciasávjának használatát engedik át.

50. *Helymegosztás*: erre kötelezett szolgáltató által fizikai tér és műszaki feltételek biztosítása a jogosult szolgáltató részére, annak berendezései megfelelő elhelyezése és bekapcsolása céljából fizikai, távoli illetve virtuális helymegosztás útján.

56. *Hozzáférés*: eszközök, illetve szolgáltatások rendelkezésre bocsátása más vállalkozás részére meghatározott feltételek mellett, kizárólagos vagy nem kizárólagos jelleggel, elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása céljából. A hozzáférés kiterjed többek között a hálózati elemekhez és kapcsolódó eszközökhöz történő hozzáférésre, amely magában foglalhatja

- a berendezések vezetékes vagy vezeték nélküli módon történő csatlakoztatását (ez tartalmazza különösen a helyi hurokhoz és a helyi hurok révén történő szolgáltatásnyújtáshoz szükséges eszközökhöz és szolgáltatásokhoz történő hozzáférést);

- az összekapcsolást;

- a bitfolyam hozzáférést;

- a fizikai infrastruktúrához való hozzáférést, beleértve az épületeket, alépítményeket és tornyokat;

- a megfelelő szoftverrendszerekhez való hozzáférést, beleértve a működéstámogató rendszereket, a számfordításhoz vagy ezzel egyenértékű funkciót kínáló rendszerekhez való hozzáférést;

- a vezetékes és mobil hálózatokhoz való hozzáférést, különösen barangoláshoz ;

- digitális televíziós szolgáltatások feltételes hozzáférési rendszereihez való hozzáférést.

66. *Közös eszközhasználat*: az elektronikus hírközlési építmények, valamint az elektronikus hírközlő eszközök, így többek között az információs rendszerek közös használata. A helymegosztás a közös eszközhasználat különös formája.

86. *Nyilvánosan elérhető telefon szolgáltatás (telefon szolgáltatás)*: olyan, bárki számára rendelkezésre álló elektronikus hírközlési szolgáltatás, amely belföldi vagy nemzetközi számozási terven alapuló hívásirányítással lehetővé teszi belföldi és nemzetközi hívások kezdeményezését és fogadását, valamint minden esetben a segélyhívó szolgáltatások és – a körülményektől függően – egyéb szolgáltatások (többek között kezelői szolgáltatások, tudakozó, előfizetői névjegyzék és nyilvános telefonállomás, emelt díjas szolgáltatások, a fogyasztékkal élő előfizetők részére nyújtott szolgáltatások, illetve földrajzi elhelyezkedéstől független szolgáltatások) elérését.

87. *Nyilvános telefonhálózat (telefonhálózat)*: olyan nyilvános elektronikus hírközlő hálózat, amelyen részben vagy egészben nyilvánosan elérhető telefon szolgáltatást nyújtanak, illetve amely alkalmas hálózati végpontok között beszéd, továbbá más kommunikációra, így különösen a telefax és adatkommunikációra (public switched telephone network – PSTN).

97. *Referenciaajánlat*: a hatóság határozata alapján a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató által kötelezően közzétett, a megajánlott hálózati szolgáltatásokat, illetőleg azok jogi, műszaki, pénzügyi feltételeit részletező ajánlat.

98. *Rendező*: a helyi hurok értelmezésében olyan csatlakozásra megfelelő szerelvény, amelyben az érintett helyi hurok vagy helyi alhurok egyedi leválasztó eszközei találhatóak.

1.2.2. Az adatgyűjtési kérdőívekben definiált fogalmak

A jelen elemzés során - illetve az eljárásban már korábban, az ahhoz kapcsolódó adatgyűjtéskor - a Tanács az Eht.-ban nem szereplő fogalmakat is használ, melyeket az adatgyűjtési kérdőívek kitöltési útmutatójában definiált, az alábbiak szerint:

xDSL: Helyi hurokokon alkalmazott technológia, amely a hagyományos helyhez kötött telefonhálózat részeként kiépített fémes sodrott érpárokot alkalmassá teszi nagysebességű digitális adatátvitelre. (ahol x lehet: A, S, SH, V)

Kábelmodem: olyan kábeltelevíziós hálózathoz illesztett modem, mely alkalmas digitális jelek indítására és fogadására a kábeltelevíziós hálózaton belül.

DSLAM szintű bitfolyam hozzáférési pont: A szolgáltató az előfizető xDSL útján használt szélessávú bitfolyamához a hozzáférést közvetlenül a DSLAM multiplex oldalán nyújtja az igénylő társszolgáltató számára. A szolgáltatás megfelel az Eht. 188. § 44. pontja szerinti „helyi bitfolyam hozzáférés” szolgáltatásnak.

ATM (Ethernet) szintű bitfolyam hozzáférési pont: A szolgáltató az előfizető xDSL útján használt szélessávú bitfolyamához a hozzáférést az ATM (Ethernet) gerinchálózat meghatározott csatlakozási pontján nyújtja az igénylő társszolgáltató számára. A szolgáltatás megfelel az Eht. 188. § 9. pontja szerinti „bitfolyam hozzáférés” szolgáltatásnak.

IP szintű bitfolyam hozzáférési pont: A szolgáltató az előfizető xDSL útján használt szélessávú bitfolyamához a hozzáférést IP alapú hálózatának valamely csatlakozási pontján nyújtja az igénylő társzolgáltató számára. A szolgáltatás megfelel az Eht. 188. § 9. pontja szerinti „bitfolyam hozzáférés” szolgáltatásnak.

1.3. A vizsgált piac releváns szolgáltatásai általános jellemzőinek a vizsgálata

A vizsgált piac azonosításának első lépéseként a Tanács elvégezte a releváns szolgáltatások vizsgálatát a piac megnevezését és a jogszabályokban meghatározott fogalmakat alapul véve.

Ennek során a Tanács megvizsgálta az IHM rendeletben meghatározott tárgyi piacnak megfelelő, a jogi kereteken belül értelmezhető, a piacon ténylegesen nyújtott és igénybe vehető alapszolgáltatásokat.

A Tanács vizsgálatai során a fent megnevezett nagykereskedelmi piacon szolgáltatásként a fémes hurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedését azonosította, amely lehet teljes, vagy részleges.

A Tanács megállapította, hogy a vizsgált piacon a bejelentett szolgáltatás alapvető jellemzői az alábbiak:

A teljes és a részleges helyi hurok átengedés egyaránt megvalósulhat fizikai, távoli valamint virtuális helymegosztás révén az alábbiak szerint:

1.3.1. A helyi hurok és alhurkok teljes átengedése

Az Eht. 188. §-a értelmében a *helyi hurok teljes átengedése* azt jelenti, hogy a kötelezett szolgáltató tulajdonában lévő helyi hurokhoz vagy helyi alhurokhoz hozzáférést biztosít valamely jogosult számára, amelynek során a helyi hurok vagy helyi alhurok teljes frekvenciasávjának használatát engedik át.

(a) A helyi alhurok teljes átengedése

A konkrét műszaki megvalósítás során a *helyi alhurkok teljes átengedése* során az előfizetői hozzáférési pontot és a helyi hurok átengedésére kötelezett szolgáltató nagyelosztóját (CCC) összekötő helyi hurkot a kötelezett szolgáltató meghatározott díj ellenében átengedi a jogosult szolgáltatónak.

A helyi alhurok teljes átengedése esetén a nagyelosztóba kifejtett helyi alhurok az összekötő kábelen keresztül a jogosult hálózatába kerül átkötésre. Ennek megvalósításához új borda kerül felszerelésre a nagyelosztó (CCC) szekrényében, melyre az igényelt helyi alhurkok átkötésre kerül.

(b) A helyi hurok teljes átengedése

A konkrét műszaki megvalósítás során a *helyi hurok teljes átengedése* esetén az előfizetői hozzáférési pontot és a helyi hurok átengedésére kötelezett szolgáltató fő kábelrendezőjét (MDF) összekötő helyi hurkot a kötelezett szolgáltató meghatározott díj ellenében átengedi a jogosult szolgáltatónak.

A helyi hurok teljes átengedése esetén a fő kábelrendezőre kifejtett helyi hurok a kábelkifejtési elemeken keresztül a jogosult szolgáltató hálózatába kerül átkötésre. Ennek megvalósításához új MDF blokkokat szerelnek fel a fő kábelrendező helyiségben, melyre az igényelt helyi hurok átkötésre kerül és

- fizikai helymegosztás esetén az MDF blokkot az összekötő kábel köti össze a jogosult betelepülési egységében a jogosult által hozzáférhető átdadó kábelrendezővel (HDF), és az átdadó kábelrendező jogosult oldali kábelkifejtési pontja biztosítja a csatlakozási pontot;
- távoli helymegosztás esetén az MDF blokkra csatlakozó összekötő kábel kültéri helyen lévő végpontja biztosítja a csatlakozási pontot;
- virtuális helymegosztás esetén a helymegosztásra jogosult szolgáltató megbízásából a kötelezett szolgáltató birtokolja és üzemelteti a rendezőhöz kapcsolódó azon berendezéseket, amelyek a jogosult szolgáltató igényeit elégítik ki.

A helyi hurok átengedéséhez szükséges helymegosztás teszi lehetővé a jogosult szolgáltatónak, hogy a helyi hurok átengedésére kötelezett szolgáltató területén csatlakoztathassa berendezését a helyi hurokhoz, és így nyújtson szolgáltatást az előfizetőnek.

1.3.2. A helyi hurok és alhurkok részleges átengedése

Az Eht. 188. §-a értelmében a *helyi hurok részleges átengedése* a kötelezett szolgáltató tulajdonában lévő helyi hurokhoz vagy helyi alhurokhoz való hozzáférés biztosítása valamely jogosult szolgáltató számára, amelynek során a helyi huroknak vagy helyi alhuroknak az igénybejelentéskor ténylegesen szolgáltatásra igénybevett frekvenciasávon felüli frekvenciasáv használatát engedik át; a frekvenciasáv át nem engedett részét továbbra is a kötelezett szolgáltató használja.

(a) A helyi alhurkok részleges átengedése

A konkrét műszaki megvalósítás során a *helyi alhurkok részleges átengedése* esetében az előfizetői hozzáférési pontot és a kötelezett szolgáltató nagyelosztóját (CCC) összekötő réz érpár alapsáv feletti – még rendelkezésre álló – átviteli kapacitását engedi át a kötelezett szolgáltató meghatározott díj ellenében a jogosult szolgáltatónak.

A részleges átengedés esetén a nagyelosztóba kifejtett helyi alhurok spektruma az előfizető oldali és a központ oldali szűrők segítségével szétválasztásra kerül. Az alapsáv továbbra is a kötelezett szolgáltató csatlakozópontjához csatlakozik, amíg a sávfeletti tartomány az összekötő kábelben keresztül a jogosult szolgáltató hálózatába kerül bekötésre. Ennek megvalósításához új bordák kerülnek felszerelésre a nagyelosztó (CCC) szekrényben, melyre az igényelt alhurok átkötésre kerül.

(b) A helyi hurok részleges átengedése

A konkrét műszaki megvalósítás tartalmát tekintve megállapítható, hogy a *helyi hurok részleges átengedése* keretében az előfizetői hozzáférési pontot és a helyi hurok átengedésére kötelezett szolgáltató fő kábelrendezőjét (MDF) összekötő réz érpár alapsáv feletti – még rendelkezésre álló – átviteli kapacitását engedi át a kötelezett szolgáltató a jogosult szolgáltatónak - meghatározott díj ellenében.

A *helyi hurok részleges átengedése* esetén a fő kábelrendezőre kifejtett helyi hurok átviteli frekvenciasávja az előfizető oldali és a központi oldali szűrők segítségével szétválasztásra kerül. Az alapsáv továbbra is a helyi hurok átengedésére kötelezett szolgáltató csatlakozópontjába csatlakozik, amíg a sáv feletti tartomány a kábelkifejtési elemeken keresztül a jogosult szolgáltató hálózatába kerül bekötésre. Ennek megvalósításához új MDF blokkokat szerelnek fel a fő kábelrendező helyiségben, melyre az igényelt helyi hurok átkötésre kerül és

- fizikai helymegosztás esetén az MDF blokkot az összekötő kábel köti össze a jogosult betelepülési egységében a jogosult által hozzáférhető átdadó kábelrendezővel (HDF), és az átdadó kábelrendező jogosult oldali kábelkifejtési pontja biztosítja a csatlakozási pontot;
- távoli helymegosztás esetén az MDF blokkra csatlakozó összekötő kábel kültéri helyen lévő végpontja biztosítja a csatlakozási pontot;
- virtuális helymegosztás esetén a helymegosztásra jogosult szolgáltató megbízásából a kötelezett szolgáltató birtokolja és üzemelteti a rendezőhöz kapcsolódó azon berendezéseket, amelyek a jogosult szolgáltató igényeit elégítik ki.

A helyi hurok átengedéséhez szükséges helymegosztás teszi lehetővé a jogosult szolgáltatót, hogy a helyi hurok átengedésére kötelezett szolgáltató területén csatlakoztathassa berendezését a helyi hurokhoz, és így nyújtson szolgáltatást az előfizetőnek.

1.3.3. A nagykereskedelmi piac kínálata az elemzés elvégzésének időpontjában:

A nagykereskedelmi piac kínálatának az elemzés elvégzésének időpontjában érvényes feltételeit (a helyi hurok átengedésével, valamint az ehhez kapcsolódó közös eszközhasználattal kapcsolatos kérdéseket) az Eht. és az Európai Parlament és a Tanács 2887/2000/EK rendelete (2000. december 18.) a helyi hurok átengedéséről (a továbbiakban EU rendelet) szabályozza, az alábbiak szerint.

A helyi hurok átengedésére, valamint az ehhez kapcsolódó közös eszközhasználatra kötelezett szolgáltató referenciacajánlatot köteles összeállítani, és a hatóság részére jóváhagyás céljából benyújtani. Az Eht. 173.§ (3) pontja értelmében a referenciacajánlatnak tartalmaznia kell legalább a következő részleteket:

- az átengedéssel kapcsolatos általános feltételeket, beleértve az előrendelést;
- a hozzáférési hálózat hálózati végpontjához való hozzáférés lehetőségeit;
- helyi hurok részleges átengedése esetén a helyi hurokban rendelkezésre álló átviteli kapacitáshoz való hozzáférés feltételeit;
- a közös eszközhasználat feltételeit, így különösen a helymegosztás keretében a jogosult szolgáltató berendezéseinek elhelyezési lehetőségeit és a biztosítható műszaki körülményeket a kötelezett szolgáltató telephelyén vagy az elhelyezés alternatív lehetőségeit;
- a hozzáférési hálózat architektúrájával kapcsolatos, az átengedési szerződés megkötéséhez szükséges minden lényeges információt;
- a hozzáférési hálózatban alkalmazott fizikai áramkör lényeges műszaki jellemzőit;
- a helyi hurokban alkalmazható széles sávú átvitelt biztosító technológiák berendezéseire vonatkozó specifikációkat, a más rendszerekkel való interferencia elkerüléséhez szükséges EMC követelményeket;
- a fenti szolgáltatások árait és alkalmazási feltételeiket;
- a felek közötti együttműködés szabályait.

A kötelezett szolgáltató helyi hurok átengedésére és az ehhez kapcsolódó közös eszközhasználatra vonatkozó referenciacajánlat közzétételére vonatkozó kötelezettsége kizárólag a helyi hurok fémcsodrott érpára tekintetében áll fenn.

Az Eht. 173. § (4) pont rendelkezése szerint nem áll fenn a kötelezett szolgáltató helyi hurok átengedésére vonatkozó szerződéskötési kötelezettsége, ha az átengedésre vonatkozó igény műszakilag nem valósítható meg, illetve teljesítése esetén a hálózat egysége nem őrizhető meg.

1.4. A vizsgált nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piac vizsgálata, különös tekintettel a helyettesítésre:

A piacmeghatározás során a Tanács „*A fémcsodrott alhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából*” nagykereskedelmi piachoz tartozó

kiskereskedelmi piaco(ka)t is megvizsgálta, mivel a kiskereskedelmi piacon lehetséges helyettesítés általában befolyásolja a nagykereskedelmi piac határait.

A kiskereskedelmi szinten lehetséges keresleti helyettesítés elemzése során a Tanács azt vizsgálta, hogy léteznek-e olyan, a fogyasztók által választott helyettesítő szolgáltatások, amelyek a helyi hurok átengedési szolgáltatást nyújtó szolgáltatókra nagykereskedelmi szinten éreztetik hatásukat.

A Tanács a „*A fémese hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából*” nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piacnak kiindulásként alapvetően a szélessávú hozzáférések kiskereskedelmi piacát tekintette³, azzal együtt, hogy az elemzés során figyelembe vette az IHM rendelet által meghatározott, a Tanács számára vizsgálni rendelt következő két kiskereskedelmi piac viszonyait is:

- Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára (IHM rendelet szerinti 1. számú piac);
- Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára (IHM rendelet szerinti 2. számú piac).

A Tanács a kiskereskedelmi piacokkal kapcsolatban a piacazonosításon, azaz a helyettesítési viszonyok elemzésén túl elsősorban azt vizsgálta, hogy a nagykereskedelmi piac tranzakciók szintjén egyelőre ki nem alakult volna mennyire van hatással a kiskereskedelmi piacok versenyére, és a nagykereskedelmi piac szabályozása milyen módon képes befolyásolni az érintett kiskereskedelmi piacok versenyt.

1.4.1. A szélessávú hozzáférések kiskereskedelmi piaca

A Tanács a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi piacával (IHM rendelet szerinti 12. piac) foglalkozó elemzésében vizsgálja a szélessávú hozzáférések kiskereskedelmi piacát, így a jelen elemzés során csak az említett elemzés fontosabb megállapításait említjük meg:

Szolgáltatási szinten a piac részét képezik, mivel egymás helyettesítő szolgáltatásainak tekinthetők:

- a piacon legelterjedtebb elérési módot jelentő xDSL hozzáférési szolgáltatások
- a szintén igen elterjedt kábel modemes elérési szolgáltatások
- és a vezeték nélküli, alapvetően a 2,4/3,5 GHz-es frekvenciát használó szélessávú hozzáférések.

Utóbbi szolgáltatással kapcsolatban a Tanács megállapította, hogy a szolgáltatás jellemzői alapján bizonyos korlátokkal tekinthető a másik két szolgáltatás helyettesítő szolgáltatásának, és a piaci fejlődés későbbi stádiumában (véltetően még a jövőbeli vizsgált időtávon belül) a szolgáltatás nem lesz helyettesítő termék.

Funkcionális szempontból az első két szolgáltatással teljesen egyenértékű, illetve annál jobb minőségű szolgáltatás nyújtható még vezetékes bérelt vonalon, illetve a 2,4/3,5 GHz-es vezeték nélküli elérést használva. Ezen szolgáltatások jelentősen magasabb ára, és eltérő jellemző felhasználói köre (tipikusan közepes-, nagy nem lakossági ügyfelek) miatt ezen szolgáltatásokat a Tanács nem tekintette az előbbieket helyettesítő szolgáltatásának, így az említett elemzendő kiskereskedelmi piachoz tartozónak.

- A piac földrajzi határainak meghatározásánál a Tanács az országosan domináns xDSL szolgáltatások piacán meghatározható földrajzi piaci megközelítésből indult ki, mivel az említett másik két elérési mód súlya és fejlődési dinamikája is alatta marad az említett szélessávú szolgáltatásának, így számottevő mértékben nem képes befolyásolni a piaci versenyt.
- Ennek alapján a kiskereskedelmi piac földrajzi határainak meghatározása során a DSL infrastruktúra alapját képező jelentős vezetékes telefonszolgáltatók elérési hálózatából indult ki. Így a földrajzi piacok határai megegyeznek a volt koncessziós vezetékes telefonszolgáltatók szolgáltatási területének határaival.
- A kiskereskedelmi piac versenyviszonyai hasonlóak a „nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára”, valamint a „nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem-lakossági felhasználók számára” elnevezésű piacokon tapasztalhatóhoz, azzal együtt, hogy a helyhez kötött telefonhálózatra épülő xDSL infrastruktúra kiépítettségében érdemi különbségek vannak a két legnagyobb, illetve a három kisebb szolgáltató között.

1. ábra

Az ADSL vonalak elterjedtsége a volt koncessziós vezetékes telefonszolgáltatók hálózataiban 2005-ben

Az ábra üzleti titkot tartalmaz.

3 ez összhangban van a helyi hurok átengedés európai uniós szabályozásával, ami kiolvasható a már említett 2887/2000-es EU rendeletben foglaltakból, amely szerint a helyi hurok megosztásának fontos célja, hogy „az Internet hozzáférés költségei jelentősen csökkenjenek”

2006. folyamán az ADSL technológia gyors ütemben terjedt, az ADSL vonalak száma az év végére 610 470-re emelkedett, ami közel 48 %-os növekedést jelentett az előző évhez képest. (2005. végén az ADSL vonalak száma 412 860 volt.) A volt koncessziós vezetékes szolgáltatók közül 2006-ban a Hungarotel Zrt. ADSL vonalainak száma üzleti titok %-kal, az Emitel Zrt.-é üzleti titok %-kal, a Monor Telefontársaság Kft.-é üzleti titok %-kal, az Invitel Zrt.-é üzleti titok %-kal, a Magyar Telekom Nyrt.-é üzleti titok %-kal nőtt. Az eltérő növekedési ütemek következtében 2006 végére jelentősen mérséklődtek a két legnagyobb, illetve a három kisebb szolgáltató között a helyhez kötött telefonhálózatra épülő xDSL infrastruktúra kiépítettségében meglévő különbségek.

1. táblázat

Az ADSL vonalak elterjedtsége a vezetékes telefonszolgáltatók hálózataiban 2006. december 31-én

A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot tartalmaznak.

Szolgáltató	ADSL vonalak száma	Vezetékes telefon fővonalak száma	ADSL vonalak aránya (%)
Emitel Távközlési Zrt.			
Hungarotel Távközlési Zrt.			
Magyar Telekom Nyrt.			
Monor Telefontársaság Kft.			
Invitel Távközlési Zrt.			
<i>Összesen</i>			

I.4.2. A „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára”, valamint a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem-lakossági felhasználók számára” kiskereskedelmi piacok vizsgálata

A Tanács a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára”, valamint a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem-lakossági felhasználók számára” kiskereskedelmi piacok elemzésével foglalkozó határozatában részletesen azonosította ezen hozzáférési szolgáltatások kiskereskedelmi piacát, így itt ebben az elemzésben, csak az említett elemzés fontosabb megállapításait említjük meg:

- Szolgáltatási szinten a piacon a helyhez kötött telefonhálózaton nyújtott hozzáférési szolgáltatásnak nincs megfelelő helyettesítő szolgáltatása, így a szolgáltatási piac a helyhez kötött telefonhálózaton nyújtott kiskereskedelmi hozzáférés szolgáltatási piacával egyezik meg.
- Az érintett földrajzi piacok határai megegyeznek a volt koncessziós vezetékes telefonszolgáltatók szolgáltatási területének határaival.
- Mind az öt volt koncessziós szolgáltató jelentős piaci erővel rendelkezik a saját (volt koncessziós) területein.

A Tanács a vizsgált „A fémcső hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszéd-célú szolgáltatások nyújtása céljából” elnevezésű nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piacot, azaz a szélessávú hozzáférések kiskereskedelmi piacát, a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés lakossági felhasználók számára” elnevezésű kiskereskedelmi piacot és a „Nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött hozzáférés nem lakossági felhasználók számára” elnevezésű kiskereskedelmi piacot I.4. pontban foglalt vizsgálata során megállapította, hogy a vizsgált nagykereskedelmi piaccal kapcsolatos kiskereskedelmi piacokon vannak olyan keresleti, illetve kínálati helyettesítési lehetőségek, melyek nagykereskedelmi piacra kifejtett hatásának vizsgálata különösen indokolt.

I.5. Helyettesítés vizsgálata a nagykereskedelmi piacon

A vizsgált piac meghatározása során a Tanács olyan helyettesítési lehetőségeket keresett, amelyek módosíthatják a vizsgált piac határait. Ezen vizsgálat során a Tanács az I.4. pont szerinti kiskereskedelmi piacokon vizsgált helyettesítő szolgáltatásokból indult ki.

1.5.1. Keresleti helyettesítés a nagykereskedelmi piacon

A nagykereskedelmi piacon lehetséges keresleti helyettesítés vizsgálata során a Tanács azt vizsgálta, hogy a fémcső hurkok és alhurkok szélessávú és beszéd-célú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi teljes- illetve részleges átengedése helyettesíthető-e más nagykereskedelmi szolgáltatással.

A magyar elektronikus hírközlési piacon jelenlévő nagykereskedelmi szolgáltatások közül a részleges átengedés helyettesítő szolgáltatásaként elsősorban a különböző szélessávú kábeltelevíziós hálózatok Internet-szolgáltatásra való átengedése lehetséges, míg a teljes átengedésnek, mint nagykereskedelmi szolgáltatásnak, nincs ésszerű alternatívája a piacon.

A kiskereskedelmi helyettesítés miatt a Tanács a nagykereskedelmi helyettesítés elemzése során megvizsgálta a vezeték nélküli eléréseket is.

1.5.1.1. Hálózati hozzáférés vezeték nélküli hálózatokon, mint lehetséges nagykereskedelmi helyettesítő szolgáltatás

A vezeték nélküli elérések esetén a helyi hurok átengedéshez hasonló szolgáltatás a vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési szolgáltatás (FWA - fixed wireless access).

Funkcionális szempontból ez a szolgáltatás – amelyet helyi elérésre, az ún. „utolsó mérföld probléma” leküzdésére használnak - helyettesítője a helyi hurok átengedésnek. A vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési szolgáltatás ugyanakkor műszaki szempontból tovább nem osztható, nem azonosítható olyan részzolgáltatás, amelyet érdemes (illetve egyáltalán lehetséges) lenne nagykereskedelmi szolgáltatásként nyújtani.

A különböző vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési szolgáltatások közül a hazai piacon a 3.5 GHz-es technológia van jelen, amelyre 2001-ben 5 szolgáltató szerzett frekvencia használati-, és szolgáltatási engedélyt.

A 3.5 GHz-es frekvencia használata jelenleg nem elterjedt, többnyire nagy forgalmú üzleti ügyfelek elérésére használják a szolgáltatók, mivel a kiépítési és létesítési költségei jóval magasabbak, mint egy egyszerű helyhez kötött telefonhálózati hozzáférés költségei.

Mindezek miatt az elemzés vizsgált jövőbeli időtávja tekintetében a Tanács nem számít arra, hogy a vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési szolgáltatások olyan mértékben elterjednek, amely összemérhető lenne, az átengedésre felajánlott fémcső hurkok kínálatával.

A fentiek alapján a továbbiakban a Tanács részletesen az alábbi keresleti helyettesítési lehetőségeket vizsgálta:

1.5.1.2. Hálózati hozzáférés csillagpontos szélessávú kábeltelevíziós hálózatokon, mint lehetséges nagykereskedelmi helyettesítő szolgáltatás

A hálózati hozzáférés szélessávú kábelhálózatokon, mint a szélessávú infrastruktúrához való hozzáférés a szélessávú szolgáltatást nyújtó szolgáltató (tipikusan Internet-szolgáltató) számára bizonyos tekintetben hasonló hozzáférési lehetőséget jelent, mint a helyi hurok részleges átengedése.

Tény, hogy a kábeltelevíziós hálózatok szélessávú Internet-szolgáltatás céljából történő átengedésére már akkor több példa is akadt, amikor a szabályozás által megteremtett kínálat ellenére még nem történt részleges hurokátengedés.

A Tanács megállapítása szerint a kábelhálózatok átengedésének alapvetően három fő oka különböztethető meg a hazai példák kapcsán:

- A hálózat tulajdonosa maga nem rendelkezik az Internet-szolgáltatás nyújtásához szükséges szakértelemmel, illetve eszközökkel, ezért a szélessávú szolgáltatás nyújtására alkalmas hálózatán más Internet-szolgáltatónak teszi lehetővé a szolgáltatás nyújtását.
- Tipikusan ez a helyzet a táblázatban szereplő kisebb hálózatok esetén (pl. üzleti titok). Mint az a táblázatból is látható ezen hálózatok jelentősége elhanyagolható, és érdemben egyik volt koncessziós szolgáltató területén sem képesek ellensúlyozni a helyhez kötött telefonhálózatokban részleges átengedésre felajánlott hurkok kínálatának dominanciáját.
- A hálózat tulajdonosa maga is nyújt Internet-szolgáltatást, azonban a korábban felvásárolt hálózatokon jelen volt már egy másik Internet-szolgáltató, amelynek a szerződését nem volt egyszerű, vagy nem volt indokolt felmondani. Több üzleti titok tulajdonú hálózat esetén is ez a helyzet. Ezen átengedett hálózatok súlya sem jelentős, ráadásul a szerződések létrejötte nem teljesen piaci alapon, inkább egyfajta „üzleti örökség” eredményeként történt.
- A hálózat tulajdonosa egy vállalatcsoport része, amelyen belül a belső munkamegosztás eredményeként egy másik, arra specializált szolgáltató végzi az Internet-szolgáltatást. Ez a helyzet a üzleti titok hálózatain keresztül nyújtott Internet szolgáltatás esetén, ahol a üzleti titok szolgáltatást nyújtja. A szerződések alapvetően ebben az esetben sem piaci alapon – azaz pl. az érdeklődő Internet-szolgáltatók közötti verseny eredményeként – kötöttek, hanem a vertikális integráció alapján.

Mint látható, a tényleges tranzakciók piaci volta erősen megkérdőjelezhető, ami az egyik fontos oka annak, hogy a Tanács ezeket az átengedett hálózatokat alapvetően nem tekintí a helyi hurok átengedési piac részének.

A másik fontos ok, hogy funkcionálisan ez a típusú hurokátengedés csak korlátozottan képes helyettesíteni a helyhez kötött telefonhálózatokon megvalósítható részleges helyi hurok átengedést. Utóbbi esetben ugyanis lehetőség van egyedi hurok átengedésére is, míg a kábelhálózatokon csak teljes hálózatok átengedése valósítható meg ésszerűen.

Ezért megállapítható, hogy egy 5-10%-os áremelés hatására a helyhez kötött telefonhálózati alapú helyi hozzáférési szolgáltatásoknál a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybe vevője számára nem reális helyettesítési lehetőség egy kábelhálózati elérés nagykereskedelmi átvétele, mivel műszaki okok miatt, a jelenlegi technológia mellett csak – az azonos fejállomáshoz tartozó - teljes hálózat átvételére van mód, de kereskedelmi szempontból arra is csak korlátozottan.

Az Internet-szolgáltatás céljából átengedett szélessávú kábeltelevíziós hálózatokat mutatja be - a 2005. félévi állapot szerint - az alábbi táblázat:

2. táblázat

Internet-szolgáltatás céljából átengedett szélessávú kábeltelevíziós hálózatok
 A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot tartalmaznak.

Szolgáltató neve	Település neve	Kábelinternet előfizetők száma)	Melyik LTO területen?

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a hálózati hozzáférés csillagpontos szélessávú kábeltelevíziós hálózatokon mind a tranzakciók piaci jellemzőit, mind a funkcionalitást figyelembe véve nem helyettesítő szolgáltatás. A fentiek alapján a vizsgált nagykereskedelmi piac meghatározására e szempont nincs hatással, a szolgáltatási piac e szempont szerint nem bővíthető.

1.5.1.3. Bitfolyam hozzáférési szolgáltatás, mint a helyi hurok átengedési szolgáltatás lehetséges helyettesítő szolgáltatása

A bitfolyam hozzáférés bizonyos mértékig a helyi hurok átengedés helyettesítő szolgáltatásának tekinthető, mivel mindkét szolgáltatás lehetővé teszi a társszolgáltató számára, hogy annak igénybevételével szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatást nyújtson.

A Magyar Telekom NyRt. saját kiskereskedelmi xDSL szolgáltatásának indításakor a Hírközlési Felügyelet határozatában kötelezte a szolgáltatót, hogy nagykereskedelmi xDSL hozzáférési szolgáltatást is nyújtson harmadik szolgáltatók számára. Ennek eredményeként bitfolyam hozzáférési szolgáltatást a hazai piacon a legnagyobb szolgáltató már évek óta nyújt. A szolgáltatás feltételeinek kialakítását a szabályozás egészen az Eht. hatályba lépéséig az érdekelt felek kereskedelmi megállapodására bízta. Ennek eredményeként a bitfolyam hozzáférés először ATM-, majd 2003 közepétől IP szinten, országosan egy átadási ponttal valósult meg.

A 2004. év január 1-jével hatályba lépett Eht. a jelentős piaci erejű szolgáltatókra a helyi hurok átengedési referenciaajánlat (RUO) részeként új kötelezettségként bevezette az ún. helyi bitfolyam hozzáférést, amely az előző hálózati megközelítés alapján egy DSLAM szintű bitfolyam hozzáférésnek felel meg.

Az említett különböző hálózati szintű bitfolyam hozzáférési szolgáltatások közül a helyi hurok részleges átengedéséhez jellegében legközelebb a DSLAM szintű hozzáférés áll, vagyis az a nagykereskedelmi szolgáltatás, amelyet az Eht. a referencia helyi hurok átengedési ajánlat részeként ír elő a kötelezett szolgáltató számára.

Ez a hasonlóság alapvetően abban áll, hogy mindkét szolgáltatáshoz jelentős beruházás szükséges⁴, hiszen a részleges átengedésnél a helyi központig, a DSLAM szintű bitfolyam hozzáférés igénybevételénél pedig a DSLAM-ig saját infrastruktúrát kell kiépítenie (illetve legalább azzal rendelkeznie) a szolgáltatónak. A DSLAM szintű hozzáférés bizonyos mértékig funkcionálisan is hasonló a részleges átengedéshez, mivel a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás értéklánca „elemeinek” nagyobbik részét a kiskereskedelmi szolgáltató ellenőrzi, illetve műszaki értelemben menedzseli.

4 a bitfolyam hozzáférésnél ez a beruházás valamivel – a DSLAM berendezés értékével –kisebb.

A Tanács ezek után megvizsgálta, hogy a milyen funkcionális és árbeli különbségek jelentkeznek a bitfolyam hozzáférés és a helyi hurok átengedési szolgáltatás között egy a piacra belépő szolgáltató számára.

A legfontosabb funkcionális eltérések:

- A teljes átengedéshez képest:

A teljesen átengedett helyi hurok igénybevevője többféle (alapvetően beszéd- és adatszámítás) szolgáltatást nyújthat az adott helyi hurokon, míg a bitfolyam hozzáférési szolgáltatás vásárlója számára ez a fajta „szolgáltatási szabadság” alapvetően az adatátviteli szolgáltatásra korlátozódik⁵.

- A részleges átengedéshez képest⁶:

Az átengedett helyi hurok igénybevevője maga határozza meg a ráépülő adatátviteli szolgáltatás sávszélességét és tulajdonképpen minden fontos műszaki paraméterét, míg a bitfolyam hozzáférésnél ezt a nagykereskedelmi szolgáltatás kínálója definiálja. Ennél fogva a bitfolyam hozzáférés igénybevevője kevésbé képes a nagykereskedelmi szolgáltató által a kiskereskedelmi piacon kínált szolgáltatás meghatározó szolgáltatási paramétereitől eltérni, mint a részleges hurokatengedésnél, így kevésbé képes innovatív szolgáltatásokat bevezetni.

- Mind a teljes, mind a részleges átengedéshez képest:

A bitfolyam hozzáférés igénybevevője csak azokon a területeken képes szolgáltatást nyújtani, ahol a nagykereskedelmi partnere már telepítette a szélessávú szolgáltatás nyújtásához szükséges eszközöket. A hurokatengedés esetén a szolgáltatást használó társzolgáltató elvileg maga dönti el, hogy milyen földrajzi területen kíván szolgáltatásával megjelenni. (Ez utóbbit a gyakorlatban a betelepülési lehetőségek némileg korlátozzák.)

Árbeli eltérések

- A funkcionálisan a részleges átengedéshez közelebb álló bitfolyam hozzáférés árai jelentősen meghaladják a helyi hurok részleges átengedésének árait.
- A havi díjak között meglévő differencia alapján nem lehet arra számítani, hogy a helyi hurok átengedési szolgáltatás potenciális igénybevevői egy 5-10%-os áremelkedés hatására átállnának a helyi (DSLAM szintű) bitfolyam hozzáférés igénybevételére
- Ez a különbség nemcsak a havi díjakban jelentkezik, hanem a két-(tulajdonképpen három)-féle szolgáltatás igénybevételéhez szükséges egyéb költségekben is.

Mindezekre tekintettel a Tanács megállapította, hogy jelentősen eltérő befektetési, illetve piacralépési stratégiát jelent a két különböző típusú nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevétele.

A Tanács a fentiek alapján úgy ítélte meg, hogy a funkcionális és árbeli különbségek olyan mértékűek, ami miatt a bitfolyam hozzáférés – a magyarországi piacon – nem tekinthető a helyi hurok átengedési szolgáltatás helyettesítő szolgáltatásának egy a piacra belépő szolgáltató számára.

Ezért a Tanács – összhangban a Bizottság Ajánlásával – úgy találta, hogy a helyi hurok átengedés és a bitfolyam hozzáférés a hazai piaci szolgáltatási feltételek alapján is külön piacot alkot.

A fentiek alapján tehát nem indokolt e szempont további vizsgálata, illetve a vizsgált nagykereskedelmi piac meghatározására e szempont nincs hatással, ezért a szolgáltatási piac e szempont szerint nem bővíthető.

1.5.1.4. A használaton kívüli helyi hurok átengedési szolgáltatás, mint a helyi hurok átengedési szolgáltatás lehetséges helyettesítő szolgáltatása

A nagykereskedelmi piacon lehetséges keresleti helyettesítés vizsgálata során a Tanács megvizsgálta, hogy milyen feltételek mellett tekinthető a használaton kívüli helyi hurokok nagykereskedelmi teljes- illetve részleges átengedése helyettesítő szolgáltatásnak a fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi teljes- illetve részleges átengedésével. A vizsgálat tehát arra irányul, hogy a használaton kívüli helyi hurokok nagykereskedelmi teljes- illetve részleges átengedése részét képezheti-e a fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi teljes- illetve részleges átengedése nagykereskedelmi piacának.

A „használaton kívüli helyi hurok” alapvetően a hálózat azon helyi szakaszait jelenti, amelyek fizikai értelemben használaton kívüli fémhurkok, és amelyek lényeges pótlólagos beruházás nélkül alkalmassá tehetők arra, hogy azon egy leendő vagy meglévő előfizető számára előfizetői szolgáltatást (alapvetően vezetékes telefon-, illetve szélessávú előfizetői szolgáltatást) lehessen nyújtani.

5 „Bujtatott módon” persze ezen keresztül is lehet beszédcélú szolgáltatást nyújtani alapvetően IP alapon, egy szélessávú Internet előfizetés részeként

6 Természetesen ez igaz a – szélessávú szolgáltatás nyújtása céljából – igénybe vett teljesen átengedett hurokokra is.

Ennek megfelelően a használaton kívüli helyi huroknak két típusa létezhet alapvetően annak függvényében, hogy milyen okból vannak ezen helyi hurkok használaton kívül.

- Az egyik típus esetében az adott „használaton kívüli helyi hurok” nem is volt korábban használatban, mert tartalék érpárként lett kiépítve (és ebben az esetben nem is ér el minden esetben feltétlenül teljesen a (potenciális) előfizetőig).
- A másik típus esetében pedig korábban ugyan nyújtottak előfizetői szolgáltatást azon keresztül, de azt az előfizető később lemondta, és a vonalat deaktiválták.

Funkcionális szempontból ez a szolgáltatás (azaz a használaton kívüli helyi hurkok, és alhurkok teljes és részleges átengedése) – amely szintén helyi elérésre, az ún. „utolsó mérföld probléma” leküzdésére használható – kétségtelenül helyettesítője lehet a helyi hurok átengedésnek, de csak abban az esetben, ha a központtól az előfizetői hozzáférési pontig az infrastruktúra minden eleme adott, vagyis potenciálisan rendelkezésre áll, csak a végberendezés hiányzik.

A használaton kívüli helyi hurokra vonatkozóan a Tanács a volt koncessziós vezetékes telefon-szolgáltatók körében 2005. júliusában felmérést végzett, amelynek a fontosabb megállapításai – szolgáltatók nyilatkozata alapján - a következők:

- A volt koncessziós vezetékes szolgáltatók szoros érpárgazdálkodást folytatnak. Ez részben abban nyilvánul meg, hogy a hálózatépítéseknel vezérelv, hogy csak a felmerülő igényeknek megfelelő érkapacitást építik ki. Amennyiben az adott területen távlatilag jelentkezhet többletigény, ott a szolgáltatók egy része a törzskábel mellé kis átmérőjű csövet fektet – nem alépítmény jelleggel – ami a későbbiekben, szükség esetén lehetővé teszi a jelentkező igényeknek megfelelő méretű kábel minimális földmunkával járó elhelyezését. Másik része csak speciális esetekben (pl. több lépcsőben megvalósuló lakóparkok) hoz létre az adott időpontban meglévő tényleges kereslet ellátásához műszakilag indokolt mértéken felüli többletkapacitást. Általában egyik esetben sem ér el ugyanakkor az ily módon kiépített tartalék helyi hurok az előfizetői hozzáférési pontig.
- A tartalék helyi hurkok kiépítésének másik meghatározó sajátossága, hogy a volt koncessziós vezetékes szolgáltatók, amennyiben létrehozhatnak többletkapacitásokat, azt az előfizetőhöz közelebbi szakaszokon teszik, a helyi hálózatok helyi központhoz közelebbi törzskábel szakaszain szinte egyáltalán nem. Az előfizetőhöz közelebbi szakaszokon (általában az előfizetői elosztótól az előfizetőig, illetve potenciális előfizetőig terjedő szakaszok) kiépített többletkapacitások sem haladják meg az adott szolgáltatás volumen mellett a műszakilag indokolt (+20%-os) mértéket.
- A használaton kívüli helyi hurkok másik komponensét képező deaktivált helyi hurkokat illetően a volt koncessziós vezetékes szolgáltatók – tekintettel a gazdaságossági követelményekre - arra törekcsenek, hogy hasznosítsák azokat a helyi hurkokat, amelyeken korábban előfizetői szolgáltatást nyújtottak. Ennek megfelelően megbontják a deaktivált helyi hurkokat, és azok részeit más áramkörök kiépítésére használják fel. Ezt azt is jelenti, hogy ezen helyi hurkok esetén az infrastruktúra minden, az átengedéshez szükséges eleme általában nem áll rendelkezésre.

Mindezt figyelembe véve a Tanács arra a következtetésre jutott, hogy a vezetékes vonalak számának az elmúlt években bekövetkezett számottevő csökkenése nem feleltethető meg automatikusan *azon használaton kívüli helyi hurkok számának, amelyek funkcionális szempontból megfelelnek a helyettesítés azon követelményének, hogy a központtól az előfizetői hozzáférési pontig az infrastruktúra minden eleme adott, vagyis potenciálisan rendelkezésre áll, csak a végberendezés hiányzik, mivel*

- a deaktivált helyi hurkok esetén a szolgáltatók a helyi hurok infrastruktúra részeit más áramkörök kiépítésére használják fel, jóllehet igencsak valószínűsíthető, hogy a más áramkörök iránti kereslet nem képvisel jelentős nagyságrendet az érintett szolgáltatók körében, következésképpen a keresleti igény korlátozottsága miatt csökken a deaktiválás jelentősége;
- tartalék kapacitásokat a helyi hurok infrastruktúrában a jogosult szolgáltatók a műszakilag indokolt mértéken felül általában nem építenek ki, a tartalék helyi hurkok pedig szinte soha nem érnek el az előfizetői hozzáférési pontig, így a használatban lévő helyi hurkok funkcionális helyettesítőinek nem tekinthetők.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a használaton kívüli helyi hurkok nagykereskedelmi teljes- illetve részleges átengedése – amennyiben fennáll az, hogy a központtól az előfizetői hozzáférési pontig az infrastruktúra minden eleme adott, és csak a végberendezés hiányzik - a funkcionalitást figyelembe véve helyettesítő szolgáltatásnak minősül, így részét képezi a fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi teljes-, illetve részleges átengedése nagykereskedelmi piacának.

Ez a szempont tehát hatással van a vizsgált nagykereskedelmi piac meghatározására, ennek megfelelően a szolgáltatási piac e szempont szerint bővíthető.

Az I.5.1. fejezetben elvégzett vizsgálatok eredményét összefoglalva, a helyettesítés vizsgálata során Tanács egyedül a használaton kívüli fémhurkok- és alhurkok nagykereskedelmi átengedési szolgáltatását találta olyan szolgáltatásnak, amely elméleti szempontból a vizsgált nagykereskedelmi piac keresleti oldalról való szélesítését indokolja. Ennek megfelelően a Tanács a piacmeghatározás során figyelembe veszi ezt a helyettesítő szolgáltatást és a kötelezettségek kirovásánál is megvizsgálja, hogy milyen kötelezettség kirovása lehet indokolt ezen helyettesítő szolgáltatásokra vonatkozóan.

1.5.2. Kínálati helyettesítés a nagykereskedelmi piacon

A Tanács megállapította, hogy a helyi hurok átengedési szolgáltatás kínálati helyettesítésének csak igen korlátozott lehetőségei vannak a hazai elektronikus hírközlési piacon.

A Tanács olyan szolgáltatók piacra lépésére, amelyek egy – a hipotetikus monopolista teszt logikájának megfelelő, de a gyakorlatban a(z eddig) szabályozott árak miatt csak elvi lehetőségként létező - 5-10%-os áremelkedés hatására kínálattal, illetve az eddigiekhez képest többletkínálattal megjelenének a piacon nem számít, az alábbiak miatt:

- A kiterjedt helyhez kötött telefonhálózatok átengedésre alkalmas fémesek helyi hurkai már a piac kínálatát képezik, míg más szolgáltatók részéről egy – jelentős lefedettséget elérő - hasonló hálózat kiépítése jelentős elsüllyedt költségekkel járna, amire a jövőbeli vizsgált időtávon belül reálisan nem lehet számítani sem a hazai piacon jelenleg szolgáltatási engedéllyel rendelkező szolgáltatók, sem a teljesen új belépők részéről (utóbbiak esetleges piacra lépése egyebekben már a potenciális verseny kategóriájába tartozik).
- Az új szolgáltatók helyi elérésű hálózatai, miként a volt koncessziós szolgáltatók új építésű hozzáférési hálózatai többnyire nem fémesek hurkokból állnak, hanem optikai szál alapúak, amelyekre vonatkozólag a már említett a helyi hurok átengedésének elveit tartalmazó EU rendelet nem tartja indokoltnak a szabályozói beavatkozást.

Ez utóbbi hálózatok funkcionális szempontból a fémesek hurkok és alhurkok nagykereskedelmi szolgáltatásának funkcionálisan elvileg⁷ lehetséges kínálati helyettesítői, kereskedelmi szempontból viszont csak korlátozottan, mivel egy új kiépítésű – és adott esetben fejlettebb technológiájú és esetleg jóval drágább – helyi hurok elvileg lehetséges nagykereskedelmi átengedésének ára jelentősen eltérhet a hagyományos fémesek hurkok nagykereskedelmi szolgáltatásának árától.

A fentiek alapján a Tanács ezen hálózatok helyi hurkainak elvileg lehetséges nagykereskedelmi átengedési szolgáltatásait nem tekinti a piac részének. A piaci erőfölény vizsgálatok ugyanakkor a Tanács figyelembe veszi, hogy ezen hozzáférési hálózatok hogyan befolyásolják az érintett nagykereskedelmi piac versenyviszonyait.

A Tanács megállapította továbbá, hogy kábelhálózatok egyedi hozzáférési szakaszainak átengedésére a jelenlegi technológia mellett reális műszaki lehetőség nincs (még a kétirányú kommunikációra átépített hálózatok esetén sem). A csillagpontos hálózatok esetén ennek elvi lehetősége nagyobb, azonban a jelerősítő (házerősítő) berendezéseknél ennek gyakorlati megvalósíthatósági lehetősége kicsi. A helyi hurok átengedés analógiájának megfelelő, fejállomásnál történő hozzáférést pedig talán a digitális kábeltelevíziózás megjelenése segíthetné elő, erre azonban tömegesen a jövőbeli vizsgált időtávon belül a Tanács nem számít.

A fentiek alapján egyértelműen megállapítható, hogy nincs olyan volt koncessziós terület, ahol ezek száma érdemben ellensúlyozná a helyhez kötött telefonhálózatokon nyújtott (illetve átengedésre felajánlott) hozzáférések számát.

Az 1.5.2. pontban elvégzett vizsgálatok eredményét összefoglalva a helyettesítés vizsgálata során Tanács nem talált olyan helyettesítési lehetőségeket, amelyek a vizsgált nagykereskedelmi piac kínálati oldalról való szélesítését indokolnák.

A nagykereskedelmi piac vizsgálata során (1.5.1. és 1.5.2. pontban foglaltak alapján) a Tanács megállapította, hogy a helyettesítés vizsgálatokor egyedül a használaton kívüli fémesek hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése szolgáltatás minősül olyan szolgáltatásnak, amely a vizsgált nagykereskedelmi piac szélesítését indokolja. A Tanács ezért a piacmeghatározás során figyelembe veszi ezt a helyettesítő szolgáltatást.

1.6. Szolgáltatási piac meghatározásának eredménye

A vizsgálat eredményeként a Tanács megállapította, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatási piac alapvetően a helyhez kötött telefonhálózatok átengedésre felajánlott fémesek helyi hurkaiból és alhurkaiból áll. Ezt a használaton kívüli helyi hurkok- és alhurkok nagykereskedelmi átengedése, mint elméletileg létező funkcionálisan helyettesítő szolgáltatás bővíti.

A piacmeghatározás során a Tanács az IHM rendeletben meghatározott, 11. számmal jelölt nagykereskedelmi piac, nevezetesen a „Fémesek hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából” piac vizsgálatából indult ki. A Tanács a nagykereskedelmi és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacok vizsgálata során megállapította, hogy a keresleti és kínálati helyettesítési lehetőségek közül, a vizsgált piac szélesítését egyedül a használaton kívüli helyi hurkok- és alhurkok nagykereskedelmi átengedése, mint elméletileg létező funkcionálisan helyettesítő szolgáltatás indokolja.

A Tanács ezért megállapítja, hogy a szolgáltatási piacot a „Fémesek hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából, valamint a használaton

⁷ Átengedési kötelezettség híján – amelyet a már említett 2887/2001-es rendelet kategorikusan kizár – ez a lehetőség tényleg csak elvi lehetőség.

kívüli fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából szolgáltatások jelentik.

A használaton kívüli fémes helyi hurkok és alhurkok átengedésével kapcsolatban, a Tanács megállapítja, hogy azok csak abban az esetben jelentik az adott érintett piac részét, amennyiben az átengedéshez szükséges az előfizetői hozzáférési pontig terjedő infrastruktúra minden eleme adott, és csak a végberendezés hiányzik, mivel csak ebben az esetben tekinthető a használaton kívüli helyi hurkok átengedése funkcionálisan helyettesítő szolgáltatásnak.

Jelen elemzés szempontjából a piaci erőfölényes helyzet vizsgálatánál a Tanács – jóllehet a szolgáltatási piacot ilyen szempontból nem szélesítette - figyelembe vette az új szolgáltatók helyi vezetékes hozzáférési hálózatait, miként a volt koncessziós szolgáltatók újabb építésű, illetve modernizált hozzáférési hálózatait. Ezen hálózatok, mivel azok az adott nagykereskedelmi piacra ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatások piacán helyettesítő szolgáltatások alapját jelentik, az adott nagykereskedelmi szolgáltatási piac kínálati helyettesítési lehetőségét jelenthetik, jóllehet többnyire nem fémes hurkokból állnak, hanem optikai szál alapúak. Ezen hálózatokra az EU rendelet nem tartja indokoltnak a szabályozói beavatkozást.

I.7. A földrajzi piac meghatározása

A Tanács a piac földrajzi kiterjedését a homogén versenyfeltételek megléte alapján határozta meg.

A legfontosabb vizsgálandó tényező ennek során a helyi hálózattal való lefedettség volt, mivel a piacnak alapvetően csak a kínálati oldala létezik, azt pedig a helyhez kötött telefonhálózatok helyi hurkai jelentik.

A földrajzi piac vizsgálatának alapja, legkisebb területi egysége a számozási körzet. Az 54 db számozási területen egyenként a versenyfeltételek homogének, a korábbi volt koncessziós szolgáltatókon kívül jelentős számban előfizetői helyi hurkokat más szolgáltató nem épített ki.

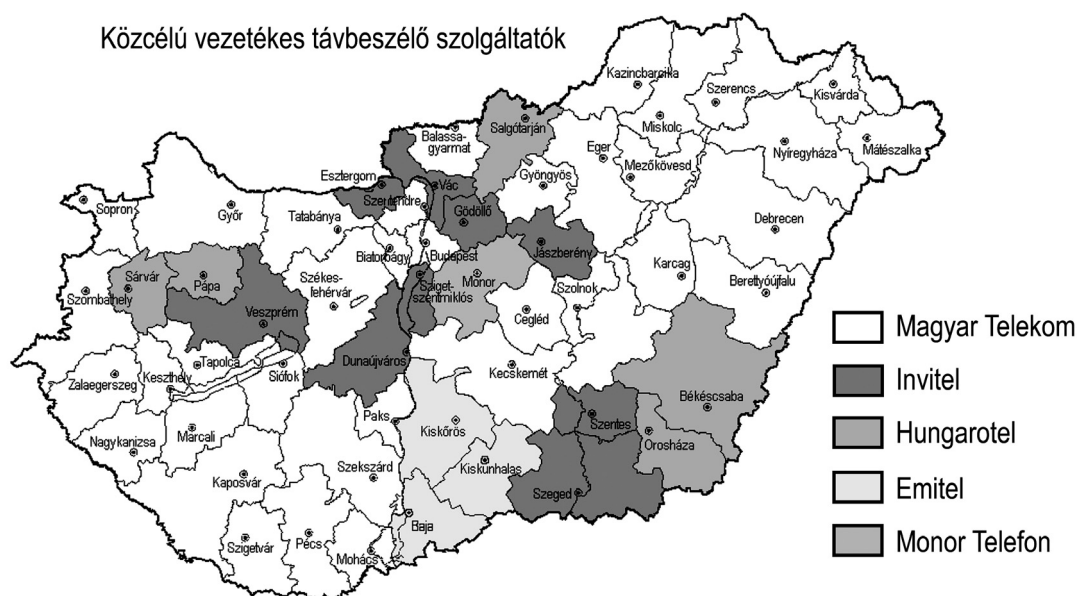
A volt koncessziós szolgáltatók volt koncessziós területei alapján csoportosítva öt olyan földrajzi piac határozható meg, amelyben a versenyfeltételek külön-külön homogének és szignifikánsan különböznek a többi terület versenyfeltételeitől.

Ez az öt földrajzi piac együttesen az ország teljes területét lefedi.

A volt koncessziós vezetékes szolgáltatók kiskereskedelmi szolgáltatási területe a Magyar Köztársaság területén a következő:

2. ábra

A volt koncessziós vezetékes szolgáltatók kiskereskedelmi szolgáltatási területe a Magyar Köztársaság területén

Forrás: az elektronikus hírközlő hálózatok azonosítóinak felosztási tervéről szóló 72/2004. (IV.15.) Kormányrendelet (ANFT) 1. sz. mellékletének 2. pontja

Az öt földrajzi piac mindegyikében megfigyelhető, hogy egyetlen szolgáltató számára a versenyfeltételek jóval kedvezőbbek, mint minden más szolgáltató számára. Ez a kedvezőbb feltételek között levő szolgáltató mindegyik esetben megegyezik a korábbi volt koncessziós szolgáltatóval.

A földrajzi piacok összefoglaló táblázata tehát a következő:

3. táblázat

Homogén versenyfeltételekkel rendelkező földrajzi piacok

Földrajzi piacok	Számozási területek számai	Volt koncessziós szolgáltató
1. földrajzi piac	1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99	Magyar Telekom Távközlési Nyrt.
2. földrajzi piac	24, 25, 27, 28, 33, 57, 62, 63, 88	Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.
3. földrajzi piac	32, 66, 68, 89, 95	Hungarotel Távközlési Zrt.
4. földrajzi piac	77, 78, 79	Emitel Távközlési Zrt.
5. földrajzi piac	29	Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft.

Forrás: a szolgáltatók által beadott kérdőívek alapján

A fentiek alapján tehát a földrajzi piacok a következők:

1. számú földrajzi piac: az ANFT 1. sz. mellékletének 2. pontja alapján meghatározott, 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú számozási területein;
2. számú földrajzi piac: az ANFT 1. sz. mellékletének 2. pontja alapján meghatározott, 24, 25, 27, 28, 33, 57, 62, 63, 88 hívószámú számozási területein;
3. számú földrajzi piac: az ANFT 1. sz. mellékletének 2. pontja alapján meghatározott, 32, 66, 68, 89, 95 hívószámú számozási területein;
4. számú földrajzi piac: az ANFT 1. sz. mellékletének 2. pontja alapján meghatározott, 77, 78, 79 hívószámú számozási területein;
5. számú földrajzi piac: az ANFT 1. sz. mellékletének 2. pontja alapján meghatározott, 29. hívószámú számozási területén.

1.8. A piac alakulása a jövőbeli vizsgált időtávon belül

A Tanács megállapította, hogy a koncessziós kizárólagosság teljes feloldása (2002. vége) óta a helyi hozzáférési hálózatok kiépítése érdemben nem gyorsult fel. Megfigyelhető ugyanakkor, hogy a nagyobb üzleti előfizetők esetén az alternatív szolgáltatók igyekeznek saját hozzáférést kiépíteni, ennek hatása azonban ma még elenyésző és a vizsgált jövőbeli időtáv alatt sem lesz olyan mértékű, amely érdemben befolyásolni tudná a piaci versenyt.

1.9. A piacmeghatározás eredménye

A szolgáltatási és földrajzi piacok vizsgálata után a Tanács öt elkülönült piacot határozott meg, amelyek a következők:

1. A fémcsatlakozók és alcsatlakozók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszéd-célú szolgáltatások nyújtása céljából az 1. számú földrajzi piacon;
2. A fémcsatlakozók és alcsatlakozók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszéd-célú szolgáltatások nyújtása céljából a 2. számú földrajzi piacon;
3. A fémcsatlakozók és alcsatlakozók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszéd-célú szolgáltatások nyújtása céljából a 3. számú földrajzi piacon;
4. A fémcsatlakozók és alcsatlakozók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszéd-célú szolgáltatások nyújtása céljából a 4. számú földrajzi piacon;

5. A fémcsurkók és alhurkók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából az 5. számú földrajzi piacon.

1.10. Az érintett piac vizsgálata

A piac meghatározása után a Tanács megvizsgálta, hogy a meghatározott piac szabályozási szempontból érintettnek tekinthető-e.

Az IHM rendelet – figyelemmel a Bizottság által kiadott Ajánlásra - a „Fémcsurkók és alhurkók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából” elnevezésű nagykereskedelmi piacot, ex ante szabályozás szempontjából nagy valószínűséggel érintett piacként határozta meg. Az Ajánlás Mellékletében⁸ (amely megfelel az IHM rendelet I. mellékletében szereplő meghatározásnak) felsorolt piacok (köztük a 11. számú piac) ex ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg. Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. Hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex post) alkalmazásának elégtelensége

1.10.1. Piacra lépési korlátok

A belépési korlátoknak alapvetően két fajtája van, strukturális és jogi-adminisztratív korlátok. Strukturális korlátok abban az esetben léteznek, ha a fennálló keresleti szint és az alkalmazott technológia jellemzői, valamint a kapcsolódó költségviszonyok alapján a piacra lépés szempontjából egyenlőtlen feltételekkel szembesül a korábban piacra lépő (és ott jelentős pozíciókat szerző vállalat) és egy később piacra lépő cég. Jogi és adminisztratív korlátok akkor érvényesülnek, amikor a belépőre vagy belépni szándékozóra nézve hátrányos feltétel forrása nem gazdasági jellegű, hanem a piacon érvényesülő jogszabályi, adminisztratív vagy egyéb állami szabályozás következménye.

A Tanács megállapítása szerint a „Fémcsurkók és alhurkók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából” piacon a piacra lépési korlátok közül alapvetően a *strukturális korlátok* befolyásolják hátrányosan a később piacra lépő cégek piaci lehetőségeit.

A Tanács megállapította, hogy ebben az esetben az új piacra lépő a következő strukturális akadályokkal szembesülhet:

- A helyi hurkók kiépítése magas elsüllyedt költségekkel jár, amelynek megtérülése általánosságban egyáltalán nem biztos, mivel alapvetően egy, a meglévő melletti párhuzamos, alapvetően ugyanarra a szolgáltatásokra alkalmas hálózat kiépítését jelenti.
- Ezen túlmenően a helyi elérési hálózatok esetén, így a helyi hurkók hálózatán is érvényesül a méretgazdaságosság, azaz a nagyobb hálózatok fajlagos létesítési és fenntartási költségei alacsonyabbak és a különbség akár jelentős is lehet.

A *jogi és adminisztratív belépési korlátok* a helyi hurkók kiépítése esetén ma már nem jelentősek, az elektronikus hírközlést szabályozó jogszabályok semmilyen korlátozást nem tartalmaznak. A helyi hurkók kiépítését építési hatóságként engedélyező helyi önkormányzatok jogalkalmazási gyakorlata azonban – önkormányzattól függően – számos esetben megnehezítette, az indokoltnál hosszantartóbbá és esetenként drágábbá tette, teszi az új hálózatok kiépítését.

1.10.2. Hatékony versenyhez való közeledés

A Tanács megállapította, hogy a „Fémcsurkók és alhurkók nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából” a piacon a versenyviszonyok alapvetően a piac kínálatának évek óta változatlan volta miatt érdemben nem változtak, az egyes földrajzi piacok volt koncessziós szolgáltatóinak kínálatával szemben az új szolgáltatók nem jelentek meg érdemi saját kínálattal és erre az jövőbeli vizsgált időtáv alatt sem lehet számítani.

A hatékony versenyhez való közeledés esete akkor állna fenn, ha az adott piacon a külső szabályozói beavatkozás megszüntetése esetén a piac az önszabályozó mechanizmusai révén a külső szabályozási beavatkozás célját a vizsgált időtávon belül elérné. Ezzel szemben tény, hogy a piac jelenlegi, külső társszolgáltatók számára szóló kínálatát az eddigi szabályozási döntések teremtették meg, szabályozás híján ez a kínálat a jelenlegi feltételekkel biztosan nem alakult volna ki, és erre a jövőbeli vizsgált időtáv alatt sem lehet számítani.

⁸ Európai Bizottság 2003/02/11/EC sz. Ajánlás (9)

Mindezek következtében a piacon ma nem érvényesül olyan hatás, amelynek eredményeként a piac a hatékony verseny állapotához közeledne, és a fenti szempontok alapján a Tanács megállapította, hogy a vizsgált piac a vizsgált jövőbeli időtávon belül nem közeledik a hatékony verseny irányába.

1.10.3. Versenyjogi eszközök elégtelensége

1.10.3.1 Általános megfontolások

A Tanács osztja az EU szabályozó hatóságainak azon álláspontját, hogy az elektronikus hírközlésen belül – különösen a szűk keresztmetszetekhez való hozzáférés biztosítása terén – a versenyjog elsősorban a verseny fenntartása/felügyelete (safeguarding), míg az ex-ante szabályozás a verseny elősegítése (promoting) hatékony eszköze.

A magyar hírközlés liberalizációjának elmúlt másfél évtizede alatt – bár számos új szereplő jelent meg a piacon és több területen jelentős piaci részesedést is szereztek – a verseny nem vált olyan mértékben meghatározóvá, hogy csupán annak „örzése” elegendőnek lenne tekinthető. A Tanács ezen általános megállapítást átfogó és részletes, szabályozói irányultságú piacvizsgálat eredménye alapján tette meg.

1.10.3.2 Az ágazati (ex-ante) szabályozás specifikus vonásai

Az elektronikus hírközlési piacokra vonatkozó szabályok legalább három olyan szempontot, körülményt is leírnak, amelyek alapján arra a következtetésre lehet jutni, hogy – főleg a hírközlés hozzáféréssel és összekapcsolással összefüggő kérdéseiben – a versenyjog módszerei önmagukban nem elegendők. Ezek az esetek

- a piaci torzulás korrigálásához szükséges beavatkozás feltételeinek azonosítása, illetve meglétének ellenőrzése összetett, bonyolult feladat (pl. részletes, szabályozói célú számviteli kimutatások, költségvizsgálatok, műszaki szempontokat is magukba foglaló feltételek ellenőrzése stb.)
- ismétlődő és/vagy időigényes beavatkozások (vizsgálatok) elkerülhetetlenek
- a jogbiztonság megteremtése kiemelkedő jelentőségű.

Ezen esetek alábbi elemzése azt mutatja, hogy egyedül a versenyjog nem elegendő az adott hírközlési piac szabályozásához.

a) A feladat összetettsége

Az Eht. 9. § (2) bekezdése szerint a Hatóság feladata az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működésének és fejlődésének, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekei védelmének, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának, illetve fenntartásának elősegítése az elektronikus hírközlési ágazatban, valamint az elektronikus hírközlési tevékenységet végző szervezetek és személyek jogszabályoknak megfelelő magatartásának felügyelete.

Az ágazati szabályozó hatóság a verseny elősegítése érdekében nemritkán (sőt a nagykereskedelmi típusú szolgáltatásoknál általában) a hozzáféréssel, összekapcsolással összefüggő követelmények előírásával biztosíthatja, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatók hozzáférései, összekapcsolási szerződéseit átlátható módon, megkülönböztetés mentesen, akár szabályozott ár alkalmazásával kösse meg. A referencia ajánlatok, összekapcsolási szerződések, költségmodellek olyan bonyolult, elmélyült műszaki, jogi és közgazdasági (számviteli) ismereteket igényelnek, amelyek a versenyjog alkalmazása során általában nem szükségesek, ezek a feladatok inkább az ágazati szabályozáshoz kapcsolódnak. Természetesen a versenyfelügyeleti ellenőrzés során is előfordulhat, hogy ilyen jellegű vizsgálatokat is el kell végezni, arra azonban általában valamely versenysérelem kivizsgálása menetében utólag kerül sor, míg az ex-ante szabályozás előre meghatározza azokat a feltételeket, körülményeket, amelyeket a szabályozott vállalkozással szerződéses kapcsolatba lépni szándékozók még a tárgyalásokat megelőzően megismerhetnek, a szerződésükre felkészülhetnek.

A versenyhatóság ex-post eljárása egy vállalkozás konkrét versenyellenes magatartását szankcionálhatja, tehát a versenyellenes magatartások utólagos orvoslására képes, elősegítve ezzel a piacon fellépő versenytorzulások megakadályozását. Az ex-post eljárás a fenti sajátosságából következően önmagában a jövőre nézve nem tudja biztosítani, hogy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók az összekapcsolási igénnyel fellépő valamennyi jogosult szolgáltatóval szemben eleve megkülönböztetés-mentesen járjanak el az összekapcsolási jogviszony létesítése vagy a hurokátengedési szolgáltatás nyújtása során. Az ex-ante eljárás tehát ilyen módon magát az okot, az ex-post eljárás pedig az okozatot kezeli. A „*Fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából*” elnevezésű piac szempontjából az előzetes megkülönböztetés-mentes eljárás biztosítása ugyanakkor jelentős a piac (mint nagykereskedelmi piac) következő sajátosságai miatt:

- a piacra lépés nagy beruházás-igényű, és lassú a megtérülése;
- a kötelezett szolgáltatónál a meglévő hírközlési infrastruktúra alkalmas arra, hogy annak tulajdonosa megossza azt más szolgáltatókkal (pl.: piacra lépés megkönnyítése érdekében).

A piac fentebb részletezett sajátosságaiból következően a verseny hatékonyságára alapvetően kihat az, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatók eleve megpróbálhatják megakadályozni az országos hálózattal nem rendelkező jogosult szolgáltatók piacra lépését vagy általuk versenyképes szolgáltatások nyújtását azzal, hogy piaci erejükből következően indokolatlan feltételeket támasztanak a hurokátengedés során vagy indokolatlanul magasan állapítják meg a hurokátengedéssel kapcsolatos költségeket, illetve az általuk nyújtott szolgáltatások díjait. A jogosult szolgáltató ugyanis ilyen esetben a versenyhatósági ex-post eljárás során ugyan jogorvoslatot nyerhet, de nem kap garanciát arra, hogy a piacra lépését vagy infrastruktúrához való hozzájutását az infrastruktúrával rendelkező jelentős piaci erejű szolgáltató nem fogja megakadályozni a jövőben is. A fentiek miatt a „*Fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából*” elnevezésű piacon az Eht. 2 §-ában foglalt célok és alapelvek teljesüléséhez szükséges, hogy a piacon szolgáltatni kívánó, infrastruktúrával nem rendelkező és ezért a jelentős piaci erejű szolgáltatóval összekapcsolást létesítő jogosult szolgáltatók egymáshoz képest eleve azonos pozícióban legyenek megakadályozva ezzel, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatók egyes szolgáltatók piacra lépését vagy piacon maradását ellehetetlenítsék.

Mindez csak a versenyhatóság utólagos ex-post eljárásai mellett jelen lévő ex-ante szabályozással együtt biztosítható, amely a piacon jelentős piaci erejű szolgáltatóként azonosított vállalkozások számára előírhat olyan kötelezettséget, amelyek már a szerződéskötést megelőzően biztosítják, hogy a Kötelezett Szolgáltatók előre meghatározott, Tanács által jóváhagyott, ugyanazon feltételek mentén és díjakkal kössenek hurokátengedésre irányuló szerződéseket az arra jogosult szolgáltatókkal.

b) Gyakori, időigényes beavatkozások

Amennyiben a verseny sérelme valószínűsíthető, a versenyhatóság megindítja vizsgálatát, amelynek során azonosítja az árut/szolgáltatást, meghatározza a releváns piacot, annak földrajzi határait, elemzi a piacot stb. Miután a versenyjog az egyes elektronikus hírközlési piacokra vonatkozóan részletes szabályokat nem tartalmaz, a tényállás tisztázása, illetve általában a panasszal kapcsolatos jogi értékelés bonyolultabb, mint a részletes szabályokkal rendelkező, ezeket szakmai részleteiben kellő biztonsággal, kisebb időigénnyel alkalmazó ágazati szabályozás esetén.

Tekintettel továbbá a jelentős piaci erejű szolgáltatókkal hurokátengedésre irányuló jogviszonyban lévő vagy velük ilyen jogviszonyt létesíteni kívánó jogosult szolgáltatók és az ezzel kapcsolatban felmerülő esetleges versenyellenes magatartások nagyobb számára, valószínűsíthető, hogy a Tanács ex-ante szabályozásának hiánya a versenyhatóság sokkal gyakoribb beavatkozását eredményezné a piacon, úgy hogy ezen versenyproblémák egyébként az ex-ante szabályozással kezelhetők lennének. Az ex-ante szabályozással – így jelen piacon főleg kötelezően alkalmazandó szerződéses feltételek és díjak előírásával – tehát hatékonyan csökkenthetőek a potenciális versenyellenes magatartások, és ezzel együtt a versenyhatóság időigényes beavatkozásainak száma.

c) A szabályozási környezet kiszámíthatósága

A jellemzően igen komoly beruházásokat igénylő piacralépés során az új vállalkozások számára alapvető fontosságú a vállalkozás jogi környezetének ismerete. Ebben a tekintetben a versenyjog általános garanciális jellegű, míg az ex-ante szabályozás részletes, egyes konkrét kérdések szintjén kiszámítható működési és megtérülési körülményeket határoz meg. A versenyjog alkalmazása során önmagában az a tény, hogy valamely vállalkozás jelentős piaci erővel rendelkezik még nem elegendő pl. hozzáférési vagy összekapcsolási kötelezettség kirovásához. Ehhez bizonyítani kell, hogy a jelentős piaci erővel történő visszaélés megtörtént. Ezzel szemben az erőfölénnyel való visszaélés bizonyítása az ex-ante szabályozás keretei között nem szükséges, az erre való képesség megállapítása megalapozza a kötelezettség kirovását, ami lényegesen nagyobb biztonságot és kiszámíthatóságot jelent az új piacralépő számára, mint a versenyjog általános szabályai által biztosított védelem.

Tekintettel arra, hogy a „*A fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából*” nagykereskedelmi piacra belépés nagy befektetés igényű, amely jelentős elsüllyedt költségekkel jár, valamint arra, hogy az e piacon való működéshez jellemzően szükséges más szolgáltatókkal való együttműködés, ezen – lényegében hozzáféréseken és összekapcsoláson keresztül megvalósuló – együttműködés szabályainak előzetes ismerete a szerződéses tárgyalásokra való felkészüléshez, illetve vitás esetekben az egyes tényállások tisztázásához alapvető fontosságú, a versenyjog eszközei önmagukban nem elegendők, azaz a versenyjog általános szabályai mellett szükség van az ex-ante szabályozásra is, annak részletes, konkrét, kiszámítható jellege miatt.

1.10.3.3 A vizsgált piachoz kapcsolódó speciális megfontolások

A vizsgált nagykereskedelmi piac kínálati oldalát a szabályozás teremtette meg. Ex-ante szabályozás híján valószínűen a piacnak ezen oldala nem létezne. A kínálatot a költségalapú áron átengedett helyi hurkok jelentik.

A Tanács megvizsgálta, hogy milyen lenne a piaci helyzet az ex-ante szabályozás híján, illetve, hogy az esetleges versenyproblémákat a versenyjog ex post eszközei képesek lennének-e kezelni.

Szabályozás híján a volt koncessziós szolgáltatók helyi hurkaikat vélhetően nem, vagy csak a jelenleginél lényegesen rosszabb feltételekkel lennének hajlandók átengedni.

A Gazdasági Versenyhivatal ebben az esetben elvileg megállapíthatja a gazdasági erőfölénnyel való visszaélést, ennek igazolása azonban igen nehéznek tűnik, mivel – mint az a GVH szakembereitől más esetek kapcsán többször elhangzott – a GVH versenyfelügyeleti eljárásainak alapvetően nem célja bonyolult költségszámítások, valamint a nagykereskedelmi szerződések a műszaki tartalmának ellenőrzése, így az esetleges túlzó árazás és a kötelezett szolgáltató által a jogosult szolgáltatótól megkívánt műszaki elvárások megalapozottságának megállapítása is nehezen lehet indokolható.

Amennyiben mégis igazolható és megfelelően szankcionálható lenne is a tisztességtelen piaci magatartás, akkor is felmerül, hogy a nagykereskedelmi piacra ráépülő kiskereskedelmi piacok fejlődése szempontjából megfelelően hatékony lenne-e az ex post szabályozás.

A rendelkezésre álló információk, a szolgáltatók véleménye alapján az átengedett helyi hurkok iránt 2005-ig megnyilvánuló csekély kereslet oldali érdekltség fontos oka volt a szolgáltatás-, illetve az igénybevételhez szükséges kapcsolódó szolgáltatások magas ára és az új belépő szolgáltatók számára kedvezőtlen műszaki és egyéb (azaz az árakon túli) kereskedelmi feltételei.

Vonzóbb ár esetén alapvetően a részleges átengedés iránt mutatkozhat kereslet a szolgáltatás iránt, ami azt jelenti, hogy a szolgáltatás feltételei a ráépülő kiskereskedelmi piacok közül alapvetően a szélessávú hozzáférések kiskereskedelmi piacának fejlődését befolyásolhatják.

Ez utóbbi kiskereskedelmi piac szempontjából a helyi hurok átengedési szolgáltatások piacának ex post szabályozása aligha megfelelő, mivel egy verseny-felügyeleti vizsgálat megkezdése és az esetleges szankciók között eltelt idő mintegy egy-másfél év is lehet. Ez alatt az idő alatt az erőfölénnyel visszaélő vállalkozással szemben a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybe venni szándékozó szolgáltató a gyorsan fejlődő kiskereskedelmi piacon olyan piaci pozícióhátrányba kerülhet, amelyre az erőfölényes szolgáltatót sújtó esetleges szankciók (pénzbeli büntetések) számára nem jelentenek megfelelő gyógyírt (utóbbiból például egyáltalán nem részesül).

A versenyjogi (ex post) eszközök tehát önmagukban nem képesek a piaci folyamatokat a hatékony verseny irányába terelni.

Az ex-ante szabályozás így szükséges és elengedhetetlen feltétele a piactorzító hatás kiküszöbölésének.

A Tanács megvizsgálta „A fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából” nagykereskedelmi piacot és megállapította, hogy e vizsgált piac tekintetében az Európai Bizottság által használt ex-ante szabályozást megalapozó 3 kritérium mindegyike teljesül, ezért a Tanács megállapította, hogy mind az öt azonosított piac érintett piacnak tekintendő szabályozási szempontból.

II. PIACELEMZÉS, JPE SZOLGÁLTATÓK AZONOSÍTÁSA

II.1. *Általános szempontok*

A jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató (a továbbiakban: *JPE szolgáltató*) – összhangban az Eht. 53. § (1) bekezdésében írtakkal – az a vállalkozás, amely valamely érintett piacon, amelyen a gazdasági verseny nem kellően hatékony, egyedül (a továbbiakban: *önálló erőfölény*) vagy más szolgáltatóval közösen (a továbbiakban: *közös erőfölény*) gazdasági erőfölényben van.

A gazdasági erőfölény olyan gazdasági helyzet, amely lehetővé teszi, hogy a vállalkozás tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa.

Egy szolgáltató erőfölényének megállapítását megalapozó kritériumok köre felsorolás jelleggel nem határozható meg. A JPE minősítést nem mindegyik kritérium befolyásolja azonos mértékben.

Az, hogy egy kritérium önmagában nem elégséges a JPE-ként történő azonosításhoz, nem jelenti azt, hogy a kritériumok bármely kombinációja esetén nem megállapítható egy vagy több szolgáltató érintett piacon fennálló gazdasági erőfölényes helyzete.

Egy vállalkozást egy adott kritérium vizsgálatakor alapvetően az adott érintett piacon kell értékelni, de szükség szerint figyelembe kell venni, ha az adott érintett piacon a minősítést befolyásolja ugyanezen kritériumnak más érintett piacon, vagy érintett piacnak nem minősülő szolgáltatási piacon történő értékelése.

Az önálló és közös erőfölény megállapítása alapvetően ugyanazon kritériumok vizsgálatán alapszik azzal, hogy a közös erőfölény esetén további kritériumok figyelembevétele is szükséges, illetve egyes kritériumok értelmezése, hatása eltérő lehet a JPE minősítésre.

Az egyes kritériumok esetében azok múltbéli, illetve a vizsgált időtávon belüli várható változásait is – ha ez értelmezhető – figyelembe kell venni.

II.2. Az érintett piacok kínálatának, keresletének illetve a szolgáltatás feltételeinek alakulása

Az érintett nagykereskedelmi piac kínálatának alapját a 2001. december 23-án hatályba lépett 2001. évi XL. törvény a hírközlésről szóló törvény (Hkt.) teremtette meg, amelynek 25. § (1) bekezdése alapján a távbeszélő szolgáltatási piacon, mint meghatározó szolgáltatási piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót kellett azonosítani.

A törvény a távbeszélő piacon jelentős piaci erejű szolgáltatónak minősülő szolgáltató számára előírta a helyi hurokátengedési referencia ajánlattétel kötelezettségét, amelynek pontos tartalmáról a törvényhez kötődő végrehajtási rendeletek rendelkeztek, beleértve a hurokátengedés díjának részletes számítási módszertanát.

Az első JPE eljárás keretében 2002. közepén történt meg az első helyi hurokátengedési referencia ajánlatok jóváhagyása, amelyek két évig voltak érvényben. Ennek megfelelően a következő hurokátengedési referencia ajánlatok jóváhagyása az NHH Tanácsának 2004. júniusi döntései alapján valósult meg. A jelenleg érvényes feltételek – a Hkt. alapján történt JPE folyamat utolsó eljárása eredményeként – pedig már az NHH Tanácsának 2006. januárjától hatályos döntései alapján alakultak ki.

A referenciaajánlatok egyik legfontosabb feltételének, az ajánlott- és a kapcsolódó szolgáltatások árainak alakulása érdekes képet mutat, az első ajánlatokhoz képest a szolgáltatás árai bizonyos esetekben jelentősen, bizonyos esetekben mérsékeltebben, de érzékelhetően csökkentek.

Az árak csökkenése több okra is visszavezethető:

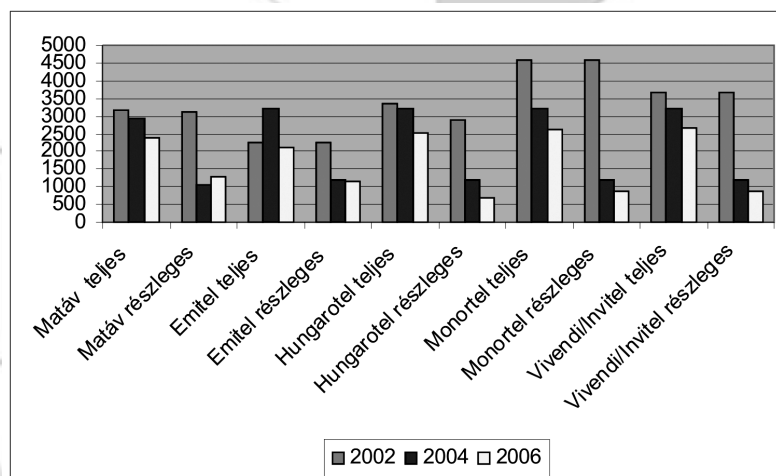
- az elektronikus hírközlési szolgáltatások költségszámítására vonatkozó rendeleti szabályozás részletesebb szabályokat tartalmazott a kötelezett szolgáltatók számára, így alaposabb számításellenőrzési lehetőséget jelentett a hatóságnak;
- Szintén a rendeleti szabályozás volt az, amely felhatalmazta a Tanács jogelődjét, a Hírközlési Döntőbizottságot is, hogy a referencia ajánlatok árainak elfogadása során ne csak a költségszámítási adatokat vegye figyelembe, hanem szükség esetén összehasonlító (benchmark) árakat is alkalmazhat, amelyek segítségével meg is állapíthatja ezen nagykereskedelmi szolgáltatások árát.

Összefoglalva: a költségalapú árak jóváhagyásakor tehát a hatóságnak, az újabb és újabb RUO-khoz mellékelt költségszámítások ismeretében egyre több információja volt a szolgáltatások valódi költségalapú árainról és ár-megállapítási jogköre is szélesedett.

A két legfontosabb ár, a teljes- illetve a részleges helyi hurok átengedés havi díjának alakulását mutatja be az alábbi ábra:

3. ábra

A teljes és a részleges helyi hurokátengedés árainak alakulása a 2002-ben, 2004-ben és 2006-ban jóváhagyott, referencia ajánlatokban (minden ár Ft-ban)

Forrás: NHH

2004 végéig nem történt hurokátengedés a piacon. 2005 első felében azonban már realizálódtak az első tranzakciók. 2005 második felében még meglehetősen lassú növekedést lehetett regisztrálni, mert az év végéig mindössze üzleti titok teljes, és üzleti titok részleges hurokátengedés történt. 2006 első hat hónapjában a növekedés üteme felgyorsult, és 2006. június 30-ára a teljes hurokátengedések száma üzleti titok, a részleges hurokátengedések száma üzleti titok emelkedett. 2006. június 30-án a teljes hurokátengedések esetében a helyi hurok átengedésére vonatkozó azon igények szá-

ma, amelyeket még nem teljesített a kötelezett volt koncessziós vezetékes szolgáltató üzleti titok volt, a részleges hurokátengedések esetében pedig üzleti titok volt a helyi hurok átengedésére vonatkozó azon igények száma, amelyeket még nem teljesített a kötelezett volt koncessziós vezetékes szolgáltató.

A hurokátengedési tranzakciók kötelezett szolgáltatók szerinti megoszlását tekintve egyértelműen megállapítható, hogy azok túlnyomó többsége mind a teljes, mind a részleges hurokátengedések esetében a üzleti titok szolgáltatási területén valósult meg. A, üzleti titok valamint a üzleti titok szolgáltatási területén szintén történt hurokátengedés. Az üzleti titok és a üzleti titok esetében azonban csak teljes hurokátengedés valósult meg.

A hurokátengedési piac adatait a 2006. június 30-i állapot szerint tartalmazza a következő táblázat:

4. táblázat

A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot tartalmaznak.

<i>A hurokátengedési piac adatai 2006. 06. 30-án</i>	Invitel	Monor Telefon	Emitel	Hungarotel	Magyar Telekom
A teljesen átengedett helyi hurkok száma:					
A helyi hurok átengedésére vonatkozó azon igények száma, amelyeket még nem teljesített a szolgáltató:					
Azon szolgáltatók száma, amelyekkel helyi hurok átengedésével kapcsolatos megállapodást kötöttek:					
A részlegesen átengedett helyi hurkok száma:					
A helyi hurok részleges átengedésére vonatkozó azon igények száma, amelyeket még nem teljesített a szolgáltató:					
Azon szolgáltatók száma, amelyekkel helyi hurok részleges átengedésével kapcsolatos megállapodást kötöttek:					

A növekedés lendülete 2006 második felében sem tört meg. Ebben az időszakban a teljes hurokátengedések száma bővült a legdinamikusabban. 2006. december 31-ére a teljes hurokátengedések száma üzleti titok, a részleges hurokátengedések száma üzleti titok emelkedett. 2006. december 31-én a teljes hurokátengedések esetében a helyi hurok átengedésére vonatkozó azon igények száma, amelyeket még nem teljesített a kötelezett volt koncessziós vezetékes szolgáltató üzleti titok volt, a részleges hurokátengedések esetében pedig üzleti titok volt a helyi hurok átengedésére vonatkozó azon igények száma, amelyeket még nem teljesített a kötelezett volt koncessziós vezetékes szolgáltató. Mindazonáltal feltétlenül rá kell mutatni arra, hogy - nemzetközi összehasonlításban - még mindig meglehetősen alacsony a teljes és a részleges hurokátengedések száma.

A hurokátengedési tranzakciók kötelezett szolgáltatók szerinti megoszlását tekintve egyértelműen megállapítható, hogy azok túlnyomó többsége változatlanul mind a teljes, mind a részleges hurokátengedések esetében a üzleti titok szolgáltatási területén valósult meg. A üzleti titok, valamint a üzleti titok Hungarotel szolgáltatási területén szintén történt hurokátengedés. Az üzleti titok és a üzleti titok esetében változatlanul csak teljes hurokátengedés valósult meg 2006 második félévében.

A hurokátengedési tranzakciók számának növekedésében jelentős szerepe volt annak, hogy fokozatosan konszolidálódott a magyarországi hírközlési piacon már jelenlévő alternatív szolgáltatók tulajdonosi háttere, pénzügyi helyzete, és új szereplők piacra lépésével (pl. Actel Kft.) tovább bővült a hurokátengedésre jogosult szolgáltatók köre.

A rendelkezésre álló piaci információk alapján a hurokátengedési piac bővülése valószínűsíthető, és ez a bővülés várhatóan gyorsuló ütemben valósul meg. A hurokátengedési piac adatait a 2006. december 31-i állapot szerint tartalmazza a következő táblázat:

5. táblázat

A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot tartalmaznak.

<i>A hurokátengedési piac adatai 2006. 12. 31-én</i>	Invitel	Monor Telefon	Emitel	Hungarotel	Magyar Telekom
A teljesen átengedett helyi hurok száma:					
A helyi hurok átengedésére vonatkozó azon igények száma, amelyeket még nem teljesített a szolgáltató:					
Azon szolgáltatók száma, amelyekkel helyi hurok átengedésével kapcsolatos megállapodást kötöttek:					
A részlegesen átengedett helyi hurok száma:					
A helyi hurok részleges átengedésére vonatkozó azon igények száma, amelyeket még nem teljesített a szolgáltató:					
Azon szolgáltatók száma, amelyekkel helyi hurok részleges átengedésével kapcsolatos megállapodást kötöttek:					

A következő ábra összefoglalóan mutatja a teljes és a részleges hurokátengedések számának alakulását a 2005. II. negyedéve és 2006 IV. negyedéve közötti időszakban.

4. ábra

Az ábra üzleti titkot tartalmaz.

II.3. A JPE szolgáltatók azonosításának menete (piacelemzés)

Mivel a Tanács megállapította, hogy mind az öt meghatározott piac szabályozási szempontból érintettnek tekintendő, ezért szükséges az érintett piacokra vonatkozóan a piacelemzés elvégzése és szükség esetén JPE szolgáltatók kijelölése.

Egy szabályozási szempontból érintettnek tekintett piacon pusztán a piaci részesedés vizsgálata önmagában nem elegendő a jelentős piaci erő felmérése szempontjából. A Tájékoztató a következő szempontok elemzését is szükségesnek tartja a piaci erő megítélése során⁹:

- piaci részesedés
- a vállalkozás mérete
- ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett
- technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség
- a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje
- könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz
- áru/szolgáltatási diverzifikáció
- méretgazdaságosság
- választék-gazdaságosság
- vertikális integráció
- fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat
- a potenciális verseny hiánya
- a terjeszkedés akadályai.

⁹ 8001/2004 IHM Tájékoztató 78. pont

A felsorolt szempontok különböző fontosságúak a fémcsatlakozások és alcsatlakozások szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének piacán.

A Tanács megítélése szerint a piaci erő vizsgálatának szempontjai közül a fémcsatlakozások és alcsatlakozások átengedésének nagykereskedelmi piacán elvi fontossága a következő szempontoknak van:

1. piaci részesedés
2. a potenciális verseny hiánya, a terjeszkedés akadályai
3. a vállalkozás mérete
4. ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett
5. könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz
6. méretgazdaságosság
7. választék-gazdaságosság
8. vertikális integráció.

Az elemzés során a teljesség igénye miatt a Tanács a jelentős piaci erő megítélése szempontjából kevésbé fontos szempontok vizsgálatával is foglalkozott. Ezek vizsgálata során a Tanács azt is indokolja, hogy miért tekinti az alábbi szempontokat az adott érintett piac vonatkozásában kevésbé jelentősnek:

9. technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség
10. áru/szolgáltatási diverzifikáció
11. fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat
12. a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje

II.3.1. Piaci részesedések

A piac meghatározása során a Tanács az öt volt koncessziós vezetékes szolgáltató helyi hálózatával lefedett területet elkülönült földrajzi piacként határozta meg. Ezekben a piacokon az adott vezetékes hálózat tulajdonosa a nagykereskedelmi piacon harmadik felek számára átengedésre felajánlott helyi csatlakozásokat illetően 100%-os piaci részesedéssel rendelkezik. Ennek következtében azon elemzési, vizsgálati szempontok, amelyek valamilyen módon több, a piacon hasonló szerepben lévő piaci szereplő közötti viszonyra utalnak és piaci helyzetüket, erejüket hasonlítják össze, kisebb jelentőséggel bírnak a jelentős piaci erő megítélése során.

Tekintettel arra, hogy a Monor Telefon Társaság Zrt. 2006. szeptember 29-i dátummal átalakult Monor Telefon Társaság Kft.-vé, a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. 16. § (1) bekezdésére tekintettel a Tanács a Monor Telefon Társaság Kft.-vel szemben folytatta eljárását.

Az öt volt koncessziós szolgáltató által üzemben tartott helyi csatlakozások száma, ami a piac kínálati oldalát jelenti, viszonylag stabil képet mutatott, amint az a következő táblázat alapján is megállapítható:

6. táblázat

A volt koncessziós szolgáltatók tulajdonában álló, üzemben lévő fémcsatlakozás alapú fővonalak száma a 2003. december 31. és 2006. december 31. közötti időszakban

A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot tartalmaznak.

	2003. IV.n.év	2004. IV.n.év	2005. IV.n.év	2006. IV.n.év
<i>Szolgáltató</i>				
Emitel Távközlési Zrt.				
Hungarotel Távközlési Zrt.				
Magyar Telekom Nyrt.				
Monor Telefontársaság Kft.				
Invitel Távközlési Zrt.				
<i>Összesen</i>				

A piaci részesedés vizsgálatának kiemelt szerepe van a jelentős piaci erő megítélése szempontjából. A vizsgált földrajzi piacok esetében elmondható, hogy a szolgáltatás jellegéből adódóan (az adott hálózatban csak az adott szolgáltató képes fémes hurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésére) egyetlen eladó, az adott körzetben működő volt koncessziós vezetékes szolgáltató van jelen mind az öt piacon, ami – mint az a számokból is látszik – kizárólagos helyzethez vezet a kínálati oldalon. Az átengedésre felajánlott helyi hurkokon a volt koncessziós szolgáltatók saját kiskereskedelmi hozzáférési szolgáltatásaikat nyújtják. A kínálati oldali kizárólagos helyzetet jelzi, hogy 2006. végén a piaci részesedések az azonosított földrajzi piacokon a következő képet mutatták:

- A fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából az 1. számú földrajzi piacon” piacon a Magyar Telekom Távközlési Nyrt. 100%-os részesedéssel rendelkezett.
- „A fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából a 2. számú földrajzi piacon” piacon az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt. 100%-os részesedéssel rendelkezett.
- „A fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából a 3. számú földrajzi piacon” piacon a Hungarotel Távközlési Zrt. 100%-os részesedéssel rendelkezett.
- „A fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából a 4. számú földrajzi piacon” piacon az Emitel Távközlési Zrt. 100%-os részesedéssel rendelkezett.
- „A fémes hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából az 5. számú földrajzi piacon” piacon a Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft. 100%-os részesedéssel rendelkezett.

Az öt volt koncessziós vezetékes szolgáltató 100%-os részesedése természetesen különböző nagyságú piacokat takar, ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy saját hálózatában a piaci részesedés alapján mind az öt volt koncessziós vezetékes szolgáltató kizárólagos helyzetben van.

A szolgáltatók piaci részesedésének vizsgálatakor ezért a ténylegesen átengedésre felkínált helyi hurkokon kívül figyelembe vette a szolgáltató önmagának nyújtott belső szolgáltatásainak volumenét.

Ennek során (az eddigieken túlmenően) a Tanács nem csak a fémes hurkokat vette figyelembe, hanem megvizsgálta azt is, hogy milyen képet mutat a piaci részesedések vizsgálata, ha technológiától függetlenül mindazon helyi hurkokat figyelembe veszi, amelyen keresztül az adott szolgáltató helyhez kötött telefonszolgáltatást nyújt.

Ez alapján a számított piaci részesedés a volt koncessziós szolgáltatók esetén a már említett, az átengedésre felkínált helyi hurkok száma alapján számított 100%-os aránynál a bizonyos esetekben néhány százalékkal kevesebb, mint azt az alábbi táblázat is mutatja, de a domináns piaci részesedés ezen számítás alapján is határozottan fennáll:

7. táblázat:

Piaci részesedések, a kiskereskedelmi szolgáltatásként nyújtott hozzáférések száma alapján az egyes földrajzi piacokon 2006. végén

A táblázatban szereplő adatok üzleti titkot tartalmaznak.

<i>Volt koncessziós szolgáltatási körzetek</i>	<i>Saját előfizetői hozzáféréseinek a száma</i>	<i>Más telefon szolgáltatók előfizetői hozzáféréseinek a száma</i>	<i>saját %</i>
<i>Magyar Telekom Nyrt.</i>			
<i>Invitel Távközlési Zrt.</i>			
<i>Hungarotel Távközlési Zrt.</i>			
<i>Emitel Távközlési Zrt.</i>			
<i>Monor Telefon Társaság Kft.</i>			

A piaci részesedés vizsgálata során a Tanács megállapította, hogy mindegyik érintett piacon található egy szolgáltató, a volt koncessziós szolgáltató, amely olyan gazdasági erőfölényes helyzetben van, amely önmagában biztosíthatja számára, hogy tevékenységét a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassa, azonban a Tanács a további kritériumokat is megvizsgálta.

II.3.2. Potenciális verseny hiánya, terjeszkedés akadályai

A potenciális verseny hatása akkor érvényesül, ha egy lehetséges áremelkedés hatására hosszabb távon beléphetnek a piacra helyettesítő szolgáltatást előállító vállalkozások. A potenciális verseny tehát tulajdonképpen a kínálati helyettesítés hosszabb távon történő megvalósulásának tekinthető, azzal együtt, hogy a kínálati helyettesítés, vagyis az adott piacon jelen nem levő, de arra – hálózatuk, felkészültségük folytán – könnyen belépni képes szolgáltatók megjelenése az adott piacon nem igényel jelentős költségeket a piacra lépő szolgáltatók részéről, szemben a potenciális versennyel.

Egy ilyen hosszabb távú helyettesítésnek már a lehetősége is visszatarthatja a piacon lévő szolgáltatókat attól, hogy árait jelentős mértékben megnöveljék (vagy jelentősen a kompetitív szint felett tartásuk). Ha egy az adott érintett piacon erőfölényes helyzetben lévő szolgáltató piaca hosszabb távon az új belépők által „támadható” piac, az a szolgáltató tevékenységét, a piaci erőfölénnyel való esetleges visszaélését már az adott piaci viszonyok között is korlátozhatja.

A potenciális verseny elemzése első lépésben a belépési korlátok vizsgálatát igényli.

A fémcső hurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének piacával kapcsolatban megállapítható, hogy a szolgáltatás nyújtására annak jellegéből adódóan egyetlen eladó, az adott körzetben működő volt koncessziós vezetékes szolgáltató képes hatékonyan és megfelelő lefedettséggel, ezért hiába próbálnának új eladók (akár a már piacon lévő, akár új szolgáltatók) belépni a piacra, hosszabb távon nem képesek helyettesítő szolgáltatást előállítani. Tekintve, hogy a belépés eleve akadályozott, a piaci terjeszkedés lehetősége is kizárt ebben az esetben.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a potenciális verseny és a terjeszkedés akadályai nem korlátozzák az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét az érintett öt piacon.

II.3.3. A vállalkozás mérete

A piaci erőfölény megítélésének fontos szempontja a vállalkozás méretének vizsgálata, mert a nagy méret kihasználása lehetőséget teremt a piaci verseny különböző területein (termelés, pénzügy, értékesítés, marketing, K+F stb.) az előnyszerzésre. A fémcső hurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének piacával kapcsolatban azonban (eladói oldalon) egyszereplős piacról beszélhetünk, ahol versenytársak híján az előnyszerzés nem értelmezhető. *A piac jellegéből adódóan az egyes volt koncessziós vezetékes szolgáltatók között fennálló jelentős vállalatméretbeli különbségeknek nincs relevanciájuk.*

A méretbeli különbségeknek a jelentős piaci erő megítélése szempontjából itt is a piacon már jelenlévő és ott esetleg később potenciálisan megjelenő szolgáltatók viszonylatában lehet némi szerepük.

Ennek kapcsán a Tanács megállapította, hogy az érintett nagykereskedelmi piacon kínálatával jelenlévő volt koncessziós szolgáltatókon kívül, alig van olyan a nyilvános telefonhálózathoz helyhez kötött kiskereskedelmi hozzáférési szolgáltatást nyújtó szolgáltató, amelyik pénzügyi ereje, vállalati mérete alapján összemérhető lenne a volt koncessziós szolgáltatókkal.

II.3.4. Könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz, pénzügyi forrásokhoz

Tekintettel arra, hogy minden távközlési infrastruktúra kiépítése jelentős beruházást igényel és a beruházások megtérülési ideje közép-, illetve hosszú távú, ezért a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés meghatározó jelentőségű a távközlési vállalatok számára. A tőkepiacokhoz és pénzügyi forrásokhoz történő hozzáférést nagymértékben meghatározza az adott szolgáltató piaci részesedése, vagyoni, pénzügyi helyzete és jövedelmezősége, tulajdonosi háttere, stratégiája, valamint az ügyvezetés stabilitása és reputációja.

Amennyiben valamely vállalkozás a fenti szempontok alapján jobb megítélésnek örvend, könnyebben juthat pénzügyi forrásokhoz és ebből számottevő piaci előnye származhat.

Egy olyan piacon azonban, ahol mindössze egyetlen eladó található, ilyen típusú piaci előny a (nem létező) versenytársakhoz képest nem értelmezhető.

A potenciális belépők, illetve a piacon már jelenlévő szolgáltatók saját helyi hálózatainak fejlesztési lehetőségei szempontjából azonban releváns kérdés annak vizsgálata, hogy az egyes szereplők milyen feltételekkel képesek külső forrásokat bevonni fejlesztéseikbe.

Ezt vizsgálva megállapítható, hogy pénzügyi szempontból nagyobb kockázatot jelent egy már meglévő helyi hálózat mellett egy új, de alapvetően ugyanolyan szolgáltatások nyújtására képes hálózat kiépítése, így egy ilyen fejlesztés, mint projekt finanszírozása az iparági elvárt hozamszintnél valószínűleg csak rosszabb feltételekkel finanszírozható.

A piacon tevékenykedő vállalatok általános vállalati forrásokból (vállalati kötvény-, esetleg részvénykibocsátás, vállalati hitelfelvétel stb.) is finanszírozhatják helyi hálózatépítési fejlesztéseiket. Ennek feltételei alapvetően azon múlnak, hogy milyen a vállalat általános pénzügyi megítélése a forrást biztosító szereplők (hitelező bankok, iparági befektetési alapok) részéről.

Ennek kapcsán a Tanács megállapította, hogy a legerősebb háttérrel a hazai vezetékes szolgáltatók közül a volt koncessziós szolgáltatók rendelkeznek a legerősebb háttérrel.

A hozzáférési piacon tevékenykedő volt koncessziós szolgáltatók fontosabb pénzügyi mutatóit tartalmazza a következő táblázat a 2004. évre vonatkozóan:

8. táblázat

A hozzáférési piacon tevékenykedő szolgáltatók fontosabb pénzügyi mutatói 2005-ben

Szolgáltató	Összes eszköz (mFt)	Tárgyi eszközök aránya (%)	Tőkeellátottság (%)	Likviditási mutató (%)	Esedékességi mutató (%)	Adósságfedezeti mutató (%)	Összes bevétel (MFt)	Üzemi tevékenység eredménye (MFt)	Adózott eredmény (MFt)	Befektetett eszközök beszerzése (MFt)	Befektetett eszközök eladása (MFt)
Emitel Távközlési Zrt.	7 444	87,4	47,2	16,3	81,1	199,1	5 503	1 512	1290	-539	40
HUNGAROTEL Távközlési Zrt.	35 501	75,3	43,0	121,7	20,5	183,0	12 631	2 205	1 180	-724	16
Invitel Távközlési és Szolgáltató Zrt	98 381	72,6	18,6	2,1	11,9	125,1	46 543	10 724	2 136	-5 441	37
Magyar Telekom Nyrt.	923 466	36,6	47,6	31,6	49,2	201,0	285 238	21 314	68 090	-80 594	2 436
Monor Telefon Társaság Kft.	18 626	79,0	41,0	92,2	55,2	239,8	20 821	2 290	2 120	-3 134	37

Forrás: hivatalos cégadatok alapján

II.3.5. A nehezen megkettőzhető infrastruktúra ellenőrzése

Az infrastruktúrával, mint belépési korláttal a Tanács már a piac meghatározása során is foglalkozott. A Tanács megvizsgálta technológiai determináció kérdését, mely szerint az adott hálózatban csak az adott volt koncessziós vezetékes szolgáltató képes fémes hurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésére. *Ez a helyzet önmagában is piaci belépési korlát, a piacon jelenlévő szolgáltatók piaci helyzetét tovább erősíti.*

II.3.6. Vertikális integráció

A vertikális integráció megvalósulása esetén arról beszélhetünk, hogy egy vállalkozás (esetleg több azonos érdekkörbe tartozó vállalkozás) az értéklánc különböző szintjein elhelyezkedő piacokon egyaránt jelen van. Az ilyen szolgáltató a termelési folyamat különböző szintjeinek egy vállalkozáson belüli integrálása miatt képes a jobb árak elérésére (pl. eltérő belső és külső árak meghatározásával) és ebből fakadóan a piaci előnyszerzésre.

A piaci előnyszerzés a fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének piacán is értelmezhető a ráépülő kiskereskedelmi piac vonatkozásában.

A nagykereskedelmi szolgáltatás kínálója, mint a ráépülő kiskereskedelmi piac aktív szereplője a kiskereskedelmi piacon előnyösebb helyzetben van azáltal, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges „inputot”, nagykereskedelmi szolgáltatást, a kiskereskedelmi piac egyéb szereplőivel ellentétben nem kényszerül a nagykereskedelmi piacon beszerezni, illetve önállóan, új szolgáltatásként előállítani (utóbbinak jelentős új beruházási igénye alól is mentesül).

A Tanács megállapította, hogy a vertikális integráció mind az öt volt koncessziós szolgáltató esetén fennáll, és szerepet játszhat abban, hogy az érintett nagykereskedelmi piacon (szabályozás híján) a szolgáltatók erőfölényes helyzetüket érvényesíthetik.

II.3.7. Méretgazdaságosság

A méretgazdaságosság forrása a termelésnövekedés révén elérhető fajlagos költségcsökkenés. A méretgazdaságosság elemzése és megítélése a piaci részesedéssel, a vállalatmérettel, valamint az alkalmazott technológiával, az infrastruktúrával kapcsolatos adatok alapján valósítható meg. A méretgazdaságossági hatás azt takarja, hogy egy adott szolgáltatás kibocsátásának növekedésével a termelés átlagköltsége (egységnyi outputra jutó input) csökken. (Ez a fix költségekre vezethető vissza.) Minél nagyobb kezdeti beruházást igényel egy iparág, annál jelentősebb méretgazdaságossági hatások jelentkezhetnek. Ez a helyzet a fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének piacán kínált szolgáltatások (mint tőkeigényes iparág) esetében is fennáll. A méretgazdaságosság konkrét hatását jól mutatja a helyi hurok átengedési referencia ajánlatokban szereplő havi díjak különbsége a legnagyobb, illetve a kisebb volt koncessziós szolgáltatók között.

Amennyiben egy szolgáltató a méretgazdasági hatást jobban kihasználva képes előállítani valamely terméket, abból piaci előnye származhat.

A Tanács megállapította, hogy ez a piaci előny jelen esetben nem értelmezhető az érintett piacokon, hiszen mind az öt piacon egyetlen eladó található. (Mindazonáltal az öt érintett piacon jelentősen eltérő méretgazdaságosság regisztrálható!)

II.3.8. Választékgazdaságosság

A választékgazdaságosság hatása abból ered, hogy az egységnyi kibocsátásra eső költségek csökkennek annak következtében, ha ugyanazon vállalkozás egy termékét vagy szolgáltatását még egy vagy több más termékkel, szolgáltatással együtt, közös termelési folyamatban állítja elő.

A költségmegtakarítás abból származik, hogy e termékek és szolgáltatások esetében azonos eljárásokat, folyamatokat alkalmaznak. Hálózati infrastruktúrát igénylő szolgáltatások esetén jelentős választékgazdaságossági hatást biztosíthat a szolgáltató számára az, hogy több szolgáltatását is alapvetően ugyanazt az infrastruktúrát igénybe véve nyújtja. Az a piaci szereplő, amely képes ennek realizálására nyilvánvalóan számottevő előnyre tehet szert azon versenytársaival szemben, amelyek viszont képtelenek erre.

A Tanács megállapította, hogy jöllehet a piaci részesedés alapján domináns szolgáltatók – mivel igen széles szolgáltatási palettát kínálnak alapvetően ugyanazon infrastruktúrán – képesek kihasználni a választékgazdaságosság előnyeit, ugyanakkor az ennek köszönhető piaci előny ebben az esetben sem értelmezhető, mivel egyetlen eladó van jelen a piacon.

A jelentős piaci erő szempontjából kevésbé fontos szempontok, az adott piac esetén

II.3.9. Technológiai előny, technológiai fölény

Technológiai előny abban az esetben érvényesül, ha valamely érintett piacon olyan új technológia van jelen, amely valamely szolgáltató számára lehetővé teszi valamely szolgáltatás(ok) olcsóbb, hatékonyabb és/vagy magasabb szintű nyújtását. Ez a szempont tehát elsősorban több szolgáltató viszonylatában értelmezhető. Mivel mind az öt meghatározott piac kínálati oldalán egyetlen, 100%-os részesedéssel rendelkező volt koncessziós vezetőkes szolgáltató található, ilyen összehasonlítás nem lehetséges. (Másképpen az is tény, hogy az öt elkülönült piac között nincs technológiai különbség.)

II.3.10. Termék/szolgáltatási diverzifikáció

Az áru/szolgáltatási diverzifikáció azt a gyakorlatot takarja, amikor a szolgáltatók a piacon nyújtott szolgáltatásokat csomagban, más szolgáltatásokkal együtt kínálják. Ez a gyakorlat könnyen vezethet versenykorlátozáshoz, amennyiben egyes szolgáltatások kizárólag csomagban vásárolhatók meg, illetve ha az egyik piacon nyújtott szolgáltatás igénybevételét a szolgáltatók más piacon nyújtott szolgáltatás(ok) igénybevételével kapcsolják össze. Az ilyen gyakorlat lehetőséget teremthet a csomagot képző szolgáltató számára a piaci előnyszerzésre.

A fogalom alapvetően a kiskereskedelmi piacokhoz köthető, a fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének piacán – mivel egyetlen eladó van – ez az

előny szerzés nem képzelhető el, ennek megfelelően az alkalmazott piaci gyakorlat (amely alapvetően csak a szabályozás által megteremtett kínálat feltételeit jelenti) alapján nincs is erre példa. Továbbá az is megállapítható, hogy mind az öt piacon önmagában – illetve a referencia ajánlatban meghatározott szükséges kapcsolódó szolgáltatásokkal együtt, amelyek ugyanakkor önmagukban nem minősülnek önálló nagykereskedelmi szolgáltatásnak - kínálják a szolgáltatók a fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedését.

II.3.11. Fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat

A fejlett forgalmazói és értékesítési hálózatnak főleg a kiskereskedelmi piacokon (illetve a többszereplős nagykereskedelmi piacokon) van szerepe a piaci erő megítélése szempontjából. A fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének azonosított érintett piacain kínálati oldalon csak egy szereplő található, ezért a piaci erőt illetően az értékesítési hálózat vizsgálata nem hordoz releváns információkat.

II.3.12. Kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje

Az Európai Bizottság „Útmutató a piacelemzéshez és a JPE felméréséhez” c. irányzatása (Irányzatás) nagy súlyt helyez a vevőoldali kiegyenlítő vásárlóerő szerepének vizsgálatára. A Bizottság irányzatása szerint vevőoldali kiegyenlítő vásárlóerő alatt a nagy vevők azon képességét kell érteni, hogy ésszerű időn belül megfelelő alternatív megoldásra (hatékony megtorlás vagy más cég szolgáltatásainak igénybe vétele) képesek átvállalni, ha szállító árat emel, vagy hátrányosan módosítja a szállítási feltételeket.

A piaci szereplők pozícióját nagymértékben befolyásolja a piaci kapcsolatrendszer, a viszonylati függőség mértéke. E célból elemezni kell a szolgáltatók szállítói és vevői kapcsolatrendszerét, és tetelesen ismerni kell a legnagyobb (5, esetleg 10) szállítót és vevőt és a velük bonyolított forgalom nagyságát (részeseését a teljes forgalomban). Releváns információval szolgálhat a szállítói és vevői részeseések időbeni (2-3 év) alakulásának vizsgálata.

A piaci kapcsolatrendszer elemzésén túlmenően a kiegyenlítő vásárlóerő megalapozott megítéléséhez az alábbi tényezők vizsgálata is szükséges:

- vevő koncentráció
- szolgáltató váltásának költsége
- vevői árrugalmasság
- fogyasztói informáltság

A fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének piacán tranzakciók hiányában a kiegyenlítő vásárlóerő versenyt befolyásoló szerepe nem értelmezhető, amit erősít az a tény is, hogy a vevők akkor képesek hatékonyan befolyásolni az eladó magatartását a kiegyenlítő vásárlóerő révén, ha van másik eladó, akihez fordulhatnak.

Az érintett piacokon a Tanács a fenti kritériumok vizsgálata alapján jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította az alábbi szolgáltatókat:

1. Az 1. számú érintett piacon a Magyar Telekom Távközlési Nyrt.-t
2. A 2. számú érintett piacon az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.-t
3. A 3. számú érintett piacon a Hungarotel Távközlési Zrt.-t
4. A 4. számú érintett piacon az Emitel Távközlési Zrt.-t
5. Az 5. számú érintett piacon a Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft.-t.

III. KÖTELEZETTSÉGEK KIROVÁSA

III.1. Általános célok

A Tanács a kötelezettségek meghatározása során szem előtt tartotta az Eht. által a hatóság számára az Eht 9. § (2) bekezdésben meghatározott feladatokat, továbbá az Eht.-ban lefektetett általános célokat¹⁰. A kötelezettségek kirovása során törekedett arra, hogy biztosítsa az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működését és fejlődését, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekeinek védelmét, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának és fenntartásának elősegítését.

¹⁰ Eht. 2. §.

III.2. A kötelezettségek kirovásának menete, a korábbi kötelezettségek értékelése

A kötelezettségek kiszabása során a Tanács

- először megvizsgálta azokat a kötelezettségeket, amelyeket a hatóság már a vizsgált múltbeli időszakban érvényesített a vizsgált érintett piacokon és megállapításokat tett arra nézve, hogy a kiszabott kötelezettségek hiányában hogyan alakult volna a verseny,
- ezt követően megvizsgálta, hogy a kiszabott kötelezettségek eredményeként bekövetkeztek-e pozitív fejlemények az érintett piacon,
- amennyiben a fejlemények pozitívak voltak, úgy ezen kötelezettségek fenntartását, ellenkező esetben azok megszüntetését javasolja,
- amennyiben azonban a kötelezettségek pozitív hatása nem volt elegendő, ezt megállapítja és ennek alapján a piac természetének megfelelő kötelezettségek előírását javasolja.

A Tanács megállapította, hogy a nagykereskedelmi piacokon előírható kötelezettségek közül a Kötelezett Szolgáltatók vonatkozásában a DH-664-178/2005. számú határozatában az „átláthatóság”, a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséget, a „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettséget, valamint a számviteli szétválasztás kötelezettséget írta elő.

A Tanács megállapította, hogy a referencia hurokátengedési ajánlat készítésének és hatóság általi jóváhagyatásának a kötelezettsége, amely tartalmazta a jelen anyagban vizsgált szolgáltatás szabályozását a hurokátengedési díjak csökkentéséhez vezetett. Az elemzés időpontjában érvényes, 2006 közepén jóváhagyott referencia ajánlatok a korábbinál jóval kedvezőbb feltételeinek hatása a piac keresleti oldalára – a 2004 közepén jóváhagyott referencia ajánlatokhoz képest - már számottevő hatást gyakorolt a hurokátengedési piac keresleti oldalára. Mindazonáltal - nemzetközi összehasonlításban - még mindig meglehetősen alacsony a teljes és a részleges hurokátengedések száma.

Szabályozási szempontból ezért egyértelműen megállapítható, hogy további szabályozói intézkedésekre van szükség a hurokátengedési piac eredményes működése és fejlődése érdekében. Az átengedett helyi hurkok nemzetközi összehasonlításban még mindig meglehetősen alacsony száma azt jelzi, hogy a további intézkedések szükségesek a szolgáltatás-, illetve az igénybevételhez szükséges kapcsolódó szolgáltatások árának csökkentése és az új belépő szolgáltatók számára biztosított műszaki és egyéb (azaz az árakon túli) kereskedelmi feltételeinek javítása céljából.

Mindezt tekintetbe véve a Tanács fenntartja azon álláspontját, hogy a hurokátengedési referencia ajánlat készítésének és hatóság általi jóváhagyatásának a kötelezettsége helyes szabályozói intézkedés volt, és ezt az érintett piacokon a hurokátengedési szolgáltatás tekintetében továbbra is fenn kell tartani.

III.3. Kötelezettségek meghatározásakor alkalmazott elvek

A kötelezettségek meghatározása során a Tanács az általános célokra kívül a következő elveket vette figyelembe:

- A kötelezettségeknek a fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének piacán uralkodó versenyhiány következményeinek orvoslására kell irányulniuk.
- A kirótt kötelezettségeknek a feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak és azokkal arányosaknak kell lenniük.¹¹
- A kirótt kötelezettségek nem okozhatnak aránytalan terheket a szolgáltatók számára.
- A kötelezettségeknek a lehető legteljesebb mértékben alkalmazkodniuk kell a meghatározott piacok sajátosságaihoz.

III.4. A hatóság által kiróható kötelezettségek

Az Eht. a nagykereskedelmi szolgáltatási piacokon a következő kötelezettségek előírását teszi lehetővé¹²:

- Átláthatóság, ezen belül referenciaajánlat készítése
- Egyenlő elbánás
- Számviteli szétválasztás
- Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek
- A közös eszközhasználat és helymegosztás különös szabályai
- Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége

¹¹ Eht. 52. § (1) bekezdés.

¹² Eht. XII. Fejezet.

III.5. *Az alkalmazott kötelezettségek kiválasztása*

Az Eht. alapján, amennyiben a Tanács a piacelemzés során egy vállalkozást jelentős piaci erejüként azonosít, akkor a rendelkezésre álló „kötelezettségek közül a piacelemzés során feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő¹³”. Ez a gyakorlatban a következő feladatok elvégzését teszi szükségessé:

- A versenyprobléma azonosítása
- Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése
- Arányos és indokolt kötelezettségek meghatározása

A Tanács a kötelezettségek meghatározása során messzemenőig szem előtt tartotta az Eht. által a hatóság számára az Eht 9. § (2) bekezdésben meghatározott feladatokat, továbbá az Eht.-ban lefektetett általános célokat¹⁴. A kötelezettségek kirovása során arra törekedett, hogy biztosítsa az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működését és fejlődését, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekeinek védelmét, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának és fenntartásának elősegítését.

III.5.1. *A versenyprobléma azonosítása*

III.5.1.1. *A versenyprobléma: gazdasági erőfölény az érintett piacokon*

A Tanács elvégezte az érintett piac meghatározását, melynek során nem talált olyan keresleti és kínálati helyettesítőket, amelyek nyomást gyakorolhattak volna a szolgáltatókra a fémhurkok és alhurkok átengedése szolgáltatás feltételeinek és díjának kialakítása során. A piacmeghatározás alapján azonosított piacokon történt piacelemzés során a Tanács megállapította, hogy mind az öt érintett piacon található egy szolgáltató, amely az adott piacon gazdasági erőfölényes helyzetben van, 100%-os piaci részesedéssel rendelkezik. Továbbá a Tanács a piac elemzése során nem talált olyan kiegyenlítő vásárlóerőt, ami nyomást gyakorolhatott volna a szolgáltatókra a fémhurkok és alhurkok átengedése szolgáltatás feltételeinek és díjának kialakítása során. A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy az érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatóknak – szabályozás hiányában – lehetőségük lenne arra, hogy az érintett piacokon tevékenységüket a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassák.

A Tanács az érintett piacokon versenyproblémaként azonosította, hogy a szolgáltatók gazdasági erőfölényben vannak, ami lehetővé teszi számukra, hogy tevékenységüket a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassák, azaz hogy versenytorzító magatartást tanúsítsanak.

III.5.1.2. *Az erőfölényből fakadó lehetséges piactorzító magatartások, piaci torzulások*

A fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének piacának sajátosságaiból adódóan a piacon a gazdasági erőfölényes helyzetből származó lehetséges piaci torzulások részben strukturális jellegűek, részben pedig a piac kínálati szereplőinek versenykorlátozó magatartásából fakadhatnak. A piacon lehetséges piactorzító magatartások, piaci torzulások közül az alábbiak érdemelnek megkülönböztetett figyelmet:

III.5.1.2.1. *A hozzáférés megtagadása a hurokatengedési piacon*

A hozzáférési jogosultság biztosítása, a hurokatengedési kötelezettség előírása nélkül lehetetlennek bizonyulna a versenyt támasztó szolgáltatók piacra lépése. Ennek hiányában ugyanis csak saját, önálló hálózat kiépítésével léphetnének be a piacra. A saját hálózat kiépítése azonban nagyon magas, és az esetek többségében nagy valószínűséggel soha meg nem térülő költséggel járna. Feltétlenül meg kell jegyezni azt is, hogy a hozzáférési jogosultság biztosítása, a hurokatengedési kötelezettség előírása nemcsak a szűkebb értelemben vett hálózati hozzáférésre vonatkozik, hanem a kapcsolódó berendezésekre és felszerelésekre is vonatkozhat. Mindazonáltal a szűk keresztmetszetet jelentő berendezésekhez való hozzáférés biztosítása még nem szünteti meg, nem küszöböli ki az összes versenyproblémát.

A piacon működő JPE szolgáltató számos ár- és nem árjellegű eszközt alkalmazhat annak érdekében, hogy a nagykereskedelmi piacon megszerzett pozícióját a kiskereskedelmi piacra kiterjessze.

III. 5.1.2.2. *Árjellegű versenyproblémák*

A hozzáférési jogosultság biztosítása, a hurokatengedési kötelezettség előírása mellett is bekövetkezhet a piaci verseny árjellegű eszközökkel történő torzítása, ami drasztikusan növeli a volt koncessziós szolgáltatókkal versenyre

¹³ Eht. 52. § (1) bekezdés.

¹⁴ Eht. 2.§

kelő cégek költségeit, nagymértékben rontja az allokációs mechanizmusok hatékonyságát, továbbá kedvezőtlen fogyasztói, jóléti hatásokat idéz elő. A piacon a gazdasági erőfölényes helyzetből származó árjellegű versenytorzító eszközök közül az alábbiak fordulhatnak elő:

– *árdiszkrimináció*

Az árdiszkrimináció leggyakoribb megnyilvánulási formája, hogy a hurokátengedésre kötelezett, vertikálisan integrált JPE szolgáltató a saját belső elszámolásában használt árnál magasabb áron értékesíti nagykereskedelmi vásárlói részére nagykereskedelmi szolgáltatását, annak érdekében, hogy jelentősen megdrágítsa, és ezzel versenyképtelenné tegye az általuk nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatásokat.

– *túlzó árazás / keresztfinanszírozás*

A hozzáférési jogosultság biztosítására a hurokátengedésre kötelezett JPE szolgáltató a tényleges költségeit messze felülmúló nagykereskedelmi ár érvényesítésére törekedhet. Költségalapú díjak alkalmazása előírásának hiányában ennek nincs is akadálya. A nem költségalapú díjak továbbá lehetőséget teremthetnek a hurokátengedésre kötelezett JPE szolgáltató számára a költségek által nem indokolt jövedelemátcsoportosításra is, ami a versenyt torzítja és ellehetetleníti az optimális allokációt.

– *ragadozó/felfaló árazás*

A ragadozó /felfaló árazás legtipikusabb esete, hogy a hurokátengedésre kötelezett, vertikálisan integrált JPE szolgáltató a költségek által nem indokolt, mesterségesen alacsony árakat alkalmaz a kiskereskedelmi piacon azért, hogy az újabb szolgáltatók piacra lépésének megakadályozásával (foreclosure), illetve a már piacon lévő versenytársak ellehetetlenítésével, kiszorításával hosszabb távon verseny nélkül tarthassa fenn piacvezető szerepét. A vertikálisan integrált JPE szolgáltató számára így lehetővé válik a nagykereskedelmi piacon elért vezető szerepének a kiskereskedelmi piacra történő kiterjesztése.

III.5.1.2.3. Nem-árjellegű versenypblémák

A piaci verseny nem-árjellegű eszközökkel történő torzítására általában akkor kerül sor, ha az árszabályozás következtében az árdiszkrimináció lehetősége korlátozott. A jelen érintett piacokon lehetséges nem-árjellegű versenytorzító eszközök, és azok hatásmechanizmusa az alábbiakban foglalható össze:

– *az információ visszatartása*

Ennek legáltalánosabb megvalósulási módja, hogy a nagykereskedelmi piacon JPE-nek minősülő hurokátengedésre kötelezett szolgáltató olyan – sok esetben releváns - információkkal látja el a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltatót, amelyeket nem juttat el annak versenytársaihoz. Az ex-ante szabályozás hiányában a kötelezett szolgáltatónak tehát módja van arra, hogy a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltatót jelentős versenyelőnyhöz juttassa a más szolgáltatónak el nem juttatott információk révén, és ezzel saját piaci erőfölényének fenntartását vagy annak további erősítését mozdítja elő. Versenypbléma lehet az is, hogy a versenytársakhoz csak késve érkezik el a releváns információ, és nem teljes körűen, ami miatt a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi piacra ráépülő piacon versenyelőnyhöz juthat

Ennél jóval konkrétabb, és a gyakorlatban súlyos következményekkel járó versenytorzítást okozhat a hurokalkalmassági vizsgálattal kapcsolatos információk visszatartása.

A helyi hurok átengedésének kötelezett szolgáltató általi elutasításakor a jogosult szolgáltatók számára sérelmes, hogy a helyi hurok átengedésére vonatkozó igény elutasítása esetén a kötelezett szolgáltató az elutasítást csupán „műszaki ok”-kal indokolja, holott nyilvánvaló, hogy a „műszaki ok” megjelölése önmagában nem elegendő információ.

Egyértelművé kell tenni a hurokátengedésre kötelezett szolgáltatók számára, hogy reális a jogosult szolgáltatók azon igénye, hogy megismerjék hurokalkalmassági vizsgálat mérési eredményeit. Ez már csak azért is indokolt, mert az átengedés elutasításakor a kötelezett szolgáltatók előszeretettel hivatkoznak erre.

– *indokolatlan előírások, követelmények*

A kötelezett szolgáltató számára a hurokátengedési piacra történő belépés, illetve az azon való térnyerés megnehezítésének vagy megakadályozásának hatékony eszköze lehet az, ha indokolatlan előírásokkal, követelményekkel nehezíti meg vagy akadályozza meg azt, hogy az alternatív szolgáltató a hurokátengedési szolgáltatást tőle igénybe vegye. Az ex-ante szabályozás hiányában a kötelezett szolgáltatónak tehát lehetősége van arra, hogy oly módon határozza meg a hurokátengedés feltételeit, hogy minél kevesebb alternatív szolgáltató legyen képes teljesíteni azokat.

Indokolatlan előírások, követelmények megállapítására elsősorban a hurokátengedés technológiai, fizetési, adminisztratív feltételeinek meghatározásakor kerül sor. Gyakran alkalmazott és egyértelműen a versenyt torzító eszköz a műszaki paraméterek túlzott részletezése, a szabványokban szereplő paramétereken messze túlmutató műszaki paraméterek alkalmazása, melyek technológiai eszközökkel is konzerválják a hurokátadásra kötelezett koncessziós vezetőkes szolgáltatók piacvezető pozícióját. Utóbbira a hazai jogosult szolgáltatók is többször tettek panaszt, bár meg kell állapí-

tani, hogy ezzel kapcsolatos javaslataik észrevételeik sokszor túlzónak minősíthetők, és nincsenek összhangban a hálózat integritásának követelményeivel.

A tapasztalatok szerint a jogosult szolgáltatókat hátrányosan érinthetik azok a kötelezett referencia-ajánlataiban szereplő előírások, amelyeket a jogalkotó a piac egy jóval kevésbé fejlett állapotában állapított meg a Hszr. 33. § (1) bek. a) és c) pontjaiban, mivel az ott megadott értékek nagyszámú hurok átengedése esetén könnyen túlléphetők.

Hátrányos a jogosult szolgáltató számára az az előírás is, amely számára a helymegosztás lehetőségeit csupán a fizikai és a távoli helymegosztás eseteire korlátozza és nem engedi meg, hogy a jogosult a hurokátengedéshez szükséges berendezéseit, a kötelezett ingatlanán kívül elhelyezett létesítményben helyezze el, amelyhez a kötelezett a kábelösszeköttetést biztosítaná, amellyel a jogosult elkerülhetné a fizikai vagy távoli helymegosztással járó – sokszor túlzottnak tűnő – költségeket.

Ugyancsak a piac fejlődése kapcsán merül fel az a visszas helyzet, hogy a kötelezett a nála nem rendszeresített eszközökre bekérheti a vizsgálati jegyzőkönyveket annak ellenére, hogy az eszközt a gyártó a gyakorlati tapasztalatok hasznosításával gyártja, és termékére minőség-igazolást állít ki, amely a termék minőségére nézve nemzetközileg elismert garanciát nyújt.

A jogosult szolgáltatók számára hátrányos, hogy a hurokátengedési szerződés megkötése csak akkor lehetséges, ha (elő)szerződéssel rendelkezik egy konkrét előfizetővel, egy konkrét hozzáférési ponton. A gyakorlatban tehát a jogosult szolgáltató továbbra is csak saját előfizetőjének nyújthat szolgáltatást az elhordozott hurkon. A nagykereskedelmi továbbértékesítés lehetősége ezáltal ki van zárva, és arra sincs lehetőség, hogy a jogosult szolgáltatók együttesen is tudjanak befektetéseket eszközölni.

– *késleltetési taktikák*

A nagykereskedelmi piacon JPE-nek minősülő szolgáltató késleltetési taktikákkal megkísérli a hurokátengedési szerződés megkötésének időbeli eltolását, halogatását, annak érdekében, hogy a vállalatcsoporthoz tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltató a lehető leghosszabb ideig élvezhesse az elsőként piacra lépésből származó előnyöket, illetve, hogy ily módon is visszafogja, akadályozza a versenytársak üzleti aktivitását.

Ilyen késleltetési technikának tekinthető a hazai kötelezett szolgáltatók egy részének a helymegosztással kapcsolatos mesterséges akadályokat konstruáló üzleti magatartása.

Hasonlóan súlyos következményekkel járó versenytorzítást okozhat a kötelezett szolgáltatók azon magatartása, amely a használaton kívüli helyi hurkok esetében saját kiskereskedelmi szolgáltatás-nyújtását előnyben részesíti pl. oly módon, hogy a saját kiskereskedelmi célú értékesítése érdekében sokkal rövidebb idő alatt képes a hurkot aktiválni, vagy felmérni ennek műszaki megvalósíthatóságát, mint a hurokátengedésre jogosult szolgáltató igénybejelentése esetén. Márpedig mindez nyilvánvalóan a diszkrimináció-mentesség flagrns megsértését jelenti.

– *alacsony színvonalú szolgáltatás, minőségromlás*

A piacvezető vállalatcsoport nagykereskedelmi piacon működő tagja rosszabb minőségben, kedvezőtlenebb feltételekkel nyújt szolgáltatásokat a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő vállalatcsoporton kívüli cégeknek, mint a vállalatcsoporthoz tartozó szolgáltatóknak. A szolgáltatás megfelelő minőségének garantálása érdekében egyértelművé kell tenni, hogy a hibaelhárítási kötelezettség a kötelezett szolgáltatót terheli, mert a jogosult szolgáltató a hiba elhárítására nem képes és nem is jogosult.

A jogosult szolgáltatók részéről felmerülő panasz, hogy a betelepülést követően eszközeik állagának megóvását a kötelezett szolgáltatók számos esetben nem biztosítják megfelelően. A közösen használt helységekből a kötelezett szolgáltatók nem azonos módon gondoskodnak az azokban elhelyezett saját tulajdonú, illetve a jogosult szolgáltatók tulajdonát képező berendezések, eszközök állagának megóvásáról. Mindez mellett, hogy számottevő károk forrása lehet, és súlyos diszkriminációt is jelent egyben.

– *stratégiai termék/szolgáltatás konstrukciók*

A JPE-nek minősülő szolgáltató a saját hálózati topológiája és értékesítési rendszere szerint alakítja ki a hozzáférési pontokat és kapcsolódó termékeket, így az általa alkalmazott szabványok, műszaki és gazdasági paraméterek használatára (ennek következtében az esetek jelentős részében az üzleti tervek módosítására) kényszeríti az új belépőket, amivel jelentős veszteségeket tud okozni azoknak.

– *információk diszkriminatív felhasználása*

Hurokátengedési kötelezettségének teljesítése során a nagykereskedelmi szolgáltatást nyújtó JPE szolgáltató releváns és szenzitív információkhoz juthat a szolgáltatást igénybe vevő vállalat kiskereskedelmi tevékenységéről (üzleti tervek, termékfejlesztés stb.), amelyeket aztán az utóbbi tudta és beleegyezése nélkül saját céljaira használhat fel.

Az érintett piacokat megvizsgálva a Tanács megállapította, hogy a III.5.1.2 pontban ismertetett versenytorzító hatások szabályozás híján felléphetnek a fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének (beleértve a részleges átengedést is) piacán. Ebből

adódóan szükség van szabályozói intézkedések meghozatalára, illetve fenntartására, amelyek elősegítik a versenyt torzító hatások csökkentését, elősegítve ezzel a verseny kialakulását és a fogyasztói érdekek jobb érvényesülését.

A III.5.1.2 pontban felvázolt versenyproblémák a vizsgált időtávon fennmaradnak, ezért szükség van olyan szabályozói intézkedésekre, amelyek csökkentik a túlzó árazás és az árdiszkrimináció lehetőségét, és megakadályozzák a szolgáltatás nyújtásának késleltetését vagy indokolatlan előírásokra hivatkozva történő akadályozását. Ezek az intézkedések elősegítik a kapcsolódó kiskereskedelmi piacokon a hatékonyabb verseny kialakulását, a fogyasztók érdekeinek jobb érvényesülését és csökkentik a szolgáltatók közti indokolatlan jövedelem-átcsoportosításokat.

III.5.2. Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése

III.5.2.1. A kötelezettségekkel szembeni elvárások

A Tanács által kirótt kötelezettségeknek - azon túlmenően, hogy a az Eht.-ban lefektetett általános célokat kell szolgálniuk - a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak, azokkal arányosaknak kell lenniük¹⁵. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a kötelezettségek:

- Indokoltak, tehát megfelelnek a probléma természetének;
- Arányosak, tehát megfelelnek a probléma súlyának.

A fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének magyarországi piacon alapvető probléma, hogy a korábbi szabályozói döntések eredményeként létezik kínálat, de a csekély kereslet oldali érdeklődés azt jelzi, hogy a további intézkedések szükségesek a szolgáltatás-, illetve az igénybevételhez szükséges kapcsolódó szolgáltatások árának csökkentése és az új belépő szolgáltatók számára biztosított műszaki és egyéb (azaz az árakon túli) kereskedelmi feltételeinek javítása céljából.

A hurokátengedési díjakkal kapcsolatban megállapítható, hogy a Tanács által kirótt kötelezettségnek végső célként a hurokátengedési díjak kompetitív szintre hozását, illetve e szint körül tartását kell szolgálnia. A hurokátengedési díjak szabályozása összhangban van az Eht. (és az Európai Unió szabályozás) szellemével is, ami a versenyproblémákat elsősorban nagykereskedelmi szabályozással kívánja megoldani. A kompetitív szint elérése hosszú távon orvosolja a piactorzító hatásokat.

Az árproblémákon túlmenően a kereslet hiánya az alternatív szolgáltatók véleménye szerint a számukra előnytelen szerződési feltételeknek is tulajdonítható. Ezek körülmekintő, alapos vizsgálata és szükség esetén megváltoztatása szintén fontos feladat, mivel a piaci verseny nem-árjellegű eszközökkel történő torzítása is számottevően növeli a volt koncessziós szolgáltatókkal versenyre kelő cégek költségeit, nagymértékben rontja az allokációs mechanizmusok hatékonyságát, és végül, de korántsem utolsósorban fogyasztók jólétére is kedvezőtlenül hat.

A kötelezettségek arányossága pedig azt jelenti, hogy a tervezett intézkedéseknek a feltárt versenyproblémához viszonyítva a szükséges mértékűnek kell lenniük.

III.5.2.2. A Kötelezettségek tartalma

Az Eht. XII. Fejezete lehetővé teszi a Tanács számára különböző kötelezettségek kiadását a jelentős piaci erejű szolgáltatókra meghatározott versenyproblémák esetén. Ezek a kötelezettségek a III. 4. pontban kerültek felsorolásra.

A Tanács a kötelezettségek meghatározása során megvizsgálta a felsorolt szabályozói eszközöket abból a szempontból, hogy mennyiben alkalmasak a feltárt versenyprobléma (ti. a leírt versenytorzító magatartások lehetsége) orvoslására.

III.5.2.2.1. Átláthatóság

Az Eht. 102. § alapján a Tanács határozatában átlátható működést biztosító kötelezettséget írhat elő a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára összekapcsolással, illetve hozzáféréssel kapcsolatban, és előírhatja a szolgáltató számára meghatározott információk nyilvánosságra hozatalát. Az Eht. 102.-103.§-ai szerinti „átláthatóság” kötelezettség előírásának egyik alapvető célja, hogy a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatások bizonyos feltételei a jogosult szolgáltatók számára nyilvánosak, megismerhetők legyenek. Ugyanakkor az átláthatóság kötelezettsége minden esetben valamilyen más kötelezettséggel együtt szabható ki, így más kötelezettségek teljesítésének, illetve gyakorlati megvalósulásának eszközeként szolgál.

¹⁵ Eht. 52. §. (1) bekezdés.

Az „átláthatóság” kötelezettsége a fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének magyarországi piacán a hurokátengedési díjak és a tervezett hurokátengedési díjváltozások, valamint a hurokátengedési szolgáltatások igénybevételének részletes feltételeinek nyilvánosságra hozását jelentheti. A hurokátengedési díjak és a kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások díjai nyilvánosságra hozatalának kötelezettsége elsődleges funkciója abban mutatkozik meg, hogy mind a befektetők, mind a jogosult szolgáltatók számára biztosítja a Kötelezett Szolgáltatók által nyújtott hurokátengedési szolgáltatás és a kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások aktuális nagykereskedelmi díjai megismerésének lehetőségét.

Az árak nyilvánosságra hozatalán túl az átláthatóság követelménye a hozzáféréssel kapcsolatos műszaki paraméterekre, az alkalmazott szabványokra, a hálózati topológiára is vonatkozhat.

A fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének piacán a verseny élénkítésének elengedhetetlen eszköze a hurokátengedési díjak és a hurokátengedéssel kapcsolatos egyéb meghatározott adatok nyilvánosságra hozatala, hiszen ennek hiányában az alternatív szolgáltatók, mint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók potenciális versenytársai, saját racionális üzleti magatartásukat – ezen belül is elsősorban azt, hogy a díjak ismeretében az ország mely területén, azaz melyik hírközlési szolgáltató területén érdemes a beruházás – nem tudják megtervezni. A nyilvánosságra hozatal továbbá képes megakadályozni annak lehetőségét, hogy egy Kötelezett Szolgáltató a különböző jogosult szolgáltatókkal különböző feltételek mellett vagy különböző díjakon kössön hálózati szerződéseket, előnyben részesítve vagy hátrányba hozva ezzel egyes versenytársakat a piacon. Az „átláthatóság” kötelezettsége által biztosítható, hogy az „egyenlő elbánás” kötelezettsége alapján meghatározott feltételek az átláthatóság követelményén keresztül a piaci szereplők és a Hatóság által ellenőrizhetők legyenek.

A Tanács a DH-664-178/2005. határozattal lezárt első piacelemzés során is kiróta ezen kötelezettséget, az fentiekben vizsgált okok miatt azonban továbbra is indokolt ezen kötelezettség fenntartása. A kötelezett szolgáltatók az átláthatóság kötelezettség teljesítése során a jogosult szolgáltatók számára releváns információkat nyújtanak a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételének feltételeiről. E kötelezés hiányában továbbra is fennállhatnak a nem árjellegű versenyproblémák valamint az árdiszkrimináció alkalmazásának lehetősége. Ezért szükséges továbbra is, hogy a kötelezett szolgáltatók a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása mellett ezen szolgáltatások részletes feltételeit is nyilvánosságra hozzák. Így egy jogosult vagy esetleg még csak a piacra belépni szándékozó számára is transzparens viszonyok alakulnak ki, amely e kötelezettség hiányában más eszközzel nem érhető el.

Az átláthatóság ilyen értelemben a nyilvánosság és az ellenőrizhetőség eszközeként hatékonyan szolgálja a hálózati szerződéskötési kötelezettség megfelelő érvényesülését, visszatarthatja továbbá a Kötelezett Szolgáltatókat a hálózati szerződések körében a versenyellenes, egyoldalú, szolgáltatás-ellenszolgáltatás egyensúlyát kizáró szerződéses feltételek alkalmazásától. Mind a díjak, mind a szolgáltatás nyújtásának és igénybevételének feltételei körében előírt átláthatóság biztosíthatja az érintett piacra jövőben esetlegesen belépni szándékozó új szolgáltató érdekeinek érvényesülését is, melynek keretében a Kötelezett Szolgáltatók honlapján elérhető adatok alapján a nyújtott szolgáltatás igénybevételének feltételeiről tájékozódhat.

Az átláthatóság követelményébe a tartalmi és formai előírásoknak megfelelő referencia ajánlatoknak az erre kötelezett szolgáltatók részéről történő publikálásának kötelezettsége is beletartozhat, mivel az Eht. 103. § (1) bekezdése értelmében a hatóság az átláthatóság biztosítása érdekében többek között előírhatja a határozatában foglaltaknak megfelelő bontású és részletezettségű referenciaajánlat készítését, a nyilvánosságra hozandó adatok körét és a nyilvánosságra hozatal módját. Az átláthatóság előírása a referencia ajánlat tételi kötelezettség által az említett versenyproblémából származó esetleges piactorzító magatartások közül megfelelően képes kezelni a nem ár jellegű problémák jelentős részét, valamint az árjellegű lehetséges problémák közül az árdiszkriminációs magatartást.

Az Eht. 103. § (2) bekezdése értelmében, amennyiben a szolgáltatót a hatóság határozata alapján a fémhurkok sodrott pár tekintetében a helyi hurok átengedésével kapcsolatban kötelezettség terheli, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató köteles legalább a külön jogszabályban meghatározott tartalmú referenciaajánlatot közzétenni. Az idézett rendelkezés alapján tehát a helyi hurok átengedésével kapcsolatos kötelezettség előírása esetén a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók a jogszabály erejénél fogva kötelesek a helyi hurkokat átengedni és a erről referenciaajánlatot készíteni. A referenciaajánlat készítésére kötelezett szolgáltatók az átláthatóság kötelezettsége alapján a referenciaajánlatához annak hatálya alatt kötve vannak bármely jogosult szolgáltatóval szemben, attól hálózati szerződéseikben még a jogosult szolgáltató beleegyezésével sem térhetnek el.

A referenciaajánlat közzétételével – tekintettel arra, hogy az Eht. 103. § (3) bekezdése szerint annak hatálya alatt attól sem a kötelezett, sem a jogosult szolgáltató nem térhet el – ugyanis elérhető, hogy a Kötelezett Szolgáltatók a hurokátengedéssel kapcsolatban létrejövő jogviszonyok esetében valamennyi lényeges szerződéses ajánlati feltételt a kötelező hatósági jóváhagyás következtében úgy határozzanak meg, hogy azzal a jogosult szolgáltatók piacra lépését indokolatlanul akadályozzák vagy nehezítsék, azaz az azonosított piaci problémát fenntartsák. A hurokátengedés esetében azért is elengedhetetlen az átláthatóság kötelezettsége körében a referenciaajánlat készítési kötelezettség kiszabása, illetve

fenntartása, mert az ezzel járó bonyolult műszaki, közgazdasági és jogi feltételrendszer elemei közül számos elem Kötelezett Szolgáltató általi – erőfőlényéből adódó – egyoldalú meghatározása önmagában alkalmas arra, hogy a piacon a versenyt nehezítse vagy ellehetetlenítse. A piaci szereplők közötti aszimmetriát a hurokátengedéssel kapcsolatban létrejövő jogviszonyokban ezért elsősorban a Tanács által előzetesen jóváhagyott referenciaajánlat tudja biztosítani, amely többek között a jogosult szolgáltatók jelzései alapján olyan jogi, közgazdasági és műszaki feltételrendszer egységes alkalmazását teszi kötelezővé a Kötelezett Szolgáltatók számára, amely kizárja részükről az azonosított piaci problémák fenntartását, így elsősorban az információ visszatartását, és az indokolatlan előírások, követelmények meghatározását.

Tekintettel arra, hogy a lefolytatott piacelemzés eredményeképp a DH-664-178/2005. számú határozatban azonosított öt érintett piac a jelen határozatban továbbra is érintett piacnak minősül, illetve hogy a DH-664-178/2005. számú határozatban azonosított öt jelentős piaci erejű szolgáltatót a Tanács továbbra is jelentős piaci erejű szolgáltatóként azonosította, illetve a versenyprobléma valamint az abból fakadó lehetséges piactorzító magatartások, lehetséges piaci torzulások köre sem változott, ezért a Tanács szükségesnek tartotta referenciaajánlat érvényességének fenntartását.

A Tanács a rendelkező részben foglaltak szerint módosította a DH-664-178/2005. számú határozatban kirótt „átláthatóság” kötelezettséget, az alábbi indokokra tekintettel:

A Tanács megállapította, hogy a fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének magyarországi piacán a verseny élénkítése érdekében, a DH-664-178/2005. számú határozatban meghatározottakon túlmenően az „átláthatóság” kötelezettség körében a referenciaajánlattal kapcsolatosan további követelmények meghatározása szükséges. A hurokátengedési szolgáltatások gyakorlati tapasztalatai, a RUO Konzultáció, valamint a Hatóságnak az Európai Unió tagállamainak társhatóságaival végzett közös szakmai munkája során azonosításra kerültek olyan eszközök, amelyek hatékonyan alkalmazhatók a fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének piacán a hurokátengedés ösztönzése érdekében.

A Tanács ezért a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően kötelezte a Kötelezett Szolgáltatót, hogy a fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedési szolgáltatásának a referencia ajánlatában vállalt minőségi feltételei nem lehetnek rosszabbak, mint a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő saját kiskereskedelmi szolgáltatás minőségi feltételei. Ez utóbbi előírás ellenőrizhetősége érdekében a Kötelezett Szolgáltató köteles nyilvánosságra hozni az általa nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás, valamint a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő valamennyi saját kiskereskedelmi szolgáltatásának tényleges minőségi jellemzőit.

A jelen határozat rendelkező része a kötelezett szolgáltató által vállalt és publikált minőségi feltételek korlátját is meghatározza, azaz a minőségi feltételek nem lehetnek rosszabbak, mint amit a kötelezett a nagykereskedelmi szolgáltatásra épülő saját kiskereskedelmi szolgáltatása esetén vállal. Így biztosítható, hogy a kötelezett saját kiskereskedelmi szolgáltatása a jogosult szolgáltatók által nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatással azonos feltételekkel versenyezhet az előfizetőkért.

A szolgáltatás tényleges minőségi jellemzőit illetően a jelen határozat rendelkező részében foglaltak szerint a Kötelezett Szolgáltatónak az alábbi minimum-követelménynek kell megfelelnie:

A Kötelezett Szolgáltató referencia ajánlatában köteles számszerű követelményt megadni

- *a szolgáltatás létesítésének időtartamára* (a szolgáltatás iránti igénybejelentés fogadásától a szolgáltatás-nyújtás megkezdéséig terjedő időszak),
- *az éves rendelkezésre állás értékére* (a rendelkezésre állás értéke megadja az átengedés szolgáltatás esetén a bejelentett hibák alapján meghatározott, az adott helyi hurokra vonatkozó használhatósági arányt egy naptári évre vonatkoztatva),
- *a hibaelhárításra* vonatkozóan a 24, illetve 72 órán belül a Kötelezett által elhárított és az összes Jogosult által a Kötelezettnek bejelentett valós kábelhibák arányára. (Ez utóbbi mutató értelemszerűen a 24 órán belül el nem hárított hibákra vonatkozik.)

Az átláthatóság kötelezettség tartalma a korábbi határozattól eltérően kiegészült a migrációra vonatkozó feltételekkel. A hurokátengedési piac fejlődésének előmozdítása, a verseny ösztönzése érdekében a Tanács a rendelkező részben foglaltaknak megfelelően kötelezte a Kötelezett Szolgáltatót, hogy referencia ajánlatában szabályozza a szolgáltatóváltás folyamatát. Migrációról két esetben rendelkezik a határozat, egyrészt amikor a végfelhasználót kiszolgáló jogosult szolgáltató megváltozik másrészt, amikor a jogosult változatlan marad csak más nagykereskedelmi szolgáltatással végzi a végfelhasználó kiszolgálását. Mindkét esetben a kötelezettnek előre közzé kell tennie a migráció során alkalmazott eljárás részletes feltételeit. A Tanács ezért a referencia ajánlat beadásakor elvárja a Kötelezett Szolgáltatótól, hogy a rendelkező rész I. a) (ii) pontjában szereplő valamennyi szükséges feltételt részletesen indokolja.

Az összes feltétel tekintetében szükséges a közzététellel együtt a feltételekhez kapcsolódó részletes indokolás. A rendelkező rész I. a) (ii) pontjának második kitételében meghatározott kötelezettség akkor is fennáll, ha a korábban a Kötelezett Szolgáltató által a jogosult szolgáltatóknak nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás nem referencia ajánlatban szabályozott szolgáltatás volt (tehát a korábban nyújtott szolgáltatás lehet például az országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás is).

A migrációs feltételek közzétételének következtében a jogosult szolgáltatók számára előre ismertté válik az eljárás a nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek módosulása során, ami nagyobb biztonságot és tervezhetőséget jelent számukra. Ezen előírással a Tanács kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a meghatározott feltételek segítsék az előfizetőket és a jogosult szolgáltatókat a minél gyorsabb és egyszerűbb ügyintézésben szolgáltató váltás vagy új nagykereskedelmi input felhasználása esetén.

A rendelkező rész I. a) (ii) pontjában meghatározott eljárásoknak a Kötelezett Szolgáltató referencia ajánlatában foglalt feltételei vizsgálata során, a referencia ajánlat elbírálásakor a Tanács kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a meghatározott feltételek segítsék az előfizetőket és a jogosult szolgáltatókat a minél gyorsabb és egyszerűbb ügyintézésben. Az átláthatóság keretén belül kirótt migrációs szabályok segíthetik a hozzáférési kötelezettségek valóban a jogosult igényei szerint történő igénybevételét. A korábbi szabályok mellett ugyanis (legalább) potenciális versenyprobléma, hogy a jogosult szolgáltatók azért nem tudják a meglévő hozzáférési szolgáltatást egy az adottságaiknak jobban megfelelő kötelezettségre váltani, mert félnek, hogy a migráció során fellépő, az eljárási határidőkből fakadó szolgáltatás kiesést az előfizetőik nem tolerálnának. Ugyanígy az előfizető szolgáltató váltását is ellehetlenítheti, hogy szolgáltató váltás az eljárási határidők miatt olyan hosszú szolgáltatás szüneteléssel jár, amelyet az előfizető nem tud vállalni.

A Tanács ugyanakkor a jelen határozatában új referenciaajánlat készítésére nem kötelezte a Kötelezett Szolgáltatókat, az alábbiakban felsorolt okok miatt:

- Az előző referenciaajánlatokat jóváhagyó RUO Határozatok és jelen határozat kelte között kevesebb, mint egy év telt el. A Tanács megítélése szerint a jelenleg hatályos referenciaajánlatok feltételrendszere a jelen határozatban azonosított piaci problémákat megfelelően kezeli, a Tanács ezen időszak alatt nem talált olyan – akár a jogosult szolgáltatók által jelzett, akár saját maga által a jelen vagy más eljárása során észlelt – jelentős piaci körülményt, illetve nem következett be olyan jogszabályváltozás, amely indokoltá és szükségessé tette volna a Kötelezett Szolgáltatók részéről új referenciaajánlat készítését, illetve a jelenleg hatályos ajánlat feltételrendszerének – ide nem értve a szabályozott szolgáltatások díjait - jelentős megváltoztatását.
- Jelen határozat rendelkező részének I. a) pontjában rögzített kötelezettség kiszabása továbbá úgy történt, hogy az bármikor lehetőséget kínál a Tanácsnak arra, hogy a piaci körülmények jelentős változása vagy jogszabályváltozás esetén beavatkozzon, és a Kötelezett Szolgáltatót a hatályos referenciaajánlat módosítására kötelezze, továbbá, hogy jelen határozatban foglalt egyes referenciaajánlat módosítását is érintő kötelezettségek módosítása a referenciaajánlaton átvételre kerüljenek.
- Továbbá, amennyiben a Tanácsnak a következő – a jelen eljárás befejezésétől számított két éven belül esedékes – piacelemzési eljárásig „A fémcsapok és alcsapok nagykereskedelmi átengedése szélessávú és beszédcélú szolgáltatásának nyújtása céljából” elnevezésű nagykereskedelmi piacon fennálló verseny megítélése szempontjából olyan jelentős körülmény jutna tudomására, amely új referenciaajánlatok benyújtását igényli a Kötelezett szolgáltatók részéről, akkor a Tanács soron kívül lefolytatja az Eht. 52. §-a szerinti piacelemzési eljárást.

A kötelezettség fenti módosításokkal történő fenntartását a Tanács az azonosított versenyproblémával arányosnak és mind az öt jelentős piaci erejű szolgáltató esetén indokoltnak tekinti, mivel a kötelezettség szükséges feltétele annak, hogy a helyi hurok átengedési piacra, mint nagykereskedelmi piacra ráépülő kiskereskedelmi piacokon a verseny feltételei javuljanak.

A Tanács megállapította továbbá, hogy a kötelezettség teljesítése nem jelent aránytalan terhet egyik Kötelezett Szolgáltató esetén sem, mivel helyi hurok átengedési referencia ajánlatot az érintett szolgáltatók eddig is készítettek, annak alkalmazásában gyakorlatuk van, így annak további alkalmazása nem jelent érdemi többletterhet a Kötelezett Szolgáltatók számára.

III.5.2.2.2. Számviteli szétválasztás

A számviteli szétválasztási kötelezettség alapján a hatóság többek között előírhatja a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára nagykereskedelmi árai átláthatóvá tételét, továbbá egyéb, az átlátható működéssel, egyenlő elbánással kapcsolatos kötelezettség illetve az árpréstílus ellenőrzéséhez szükséges adatok szolgáltatását.

A számviteli szétválasztás a vállalat egészét átfogó, zárt elszámolási rendszer, amely a vállalat teljes tevékenységét lefedi. A számviteli szétválasztási kötelezettség előírja a Kötelezett Szolgáltató számára, hogy elkülönítetten kezelje a kiskereskedelmi és a nagykereskedelmi tevékenységét. A „számviteli szétválasztás” egy olyan szabályozó eszköz, amely több célt szolgál. Biztosítja a szolgáltató gazdálkodásának szabályozói szempontból való átláthatóságát, azaz átláthatóvá teszi az egyes szolgáltatásokkal (jelen esetben kiemelten a helyi hurok átengedéssel) kapcsolatos költségeket,

bevételeket, ráfordításokat, a keresztfinanszírozás és az árprés ellenőrzéséhez szükséges adatokat, a nagykereskedelmi díjak kialakításával kapcsolatos üzletági költséginformációkat. Mivel a kötelezettnek tevékenységeit gazdaságilag önállóan működő üzletágakként kell a számviteli szétválasztás során kimutatni, biztosítható az egyenlő elbánás számviteli elve teljesülésének nyomon követése a nagykereskedelmi árak ismeretében és a transzferárak átláthatóvá tételével, cégen belül és cégen kívül nyújtott hasonló szolgáltatás ellenértékének vonatkozásában.

Mindezekből következően ennek a szabályozó eszköznek az alkalmazásával jelentősen befolyásolható az adott piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató piaci viselkedése, előírásával megelőzhetőek a piaci folyamatokra kedvezőtlen szolgáltatói magatartások. Ily módon ez a kötelezettség támogatja mind az átláthatósággal kapcsolatos kötelezettség, mind a jelen határozattal szintén előírt és az alábbiakban indoklásra kerülő költségalapú árkialakítás ellenőrzését. A kötelezettség betartása ezenkívül elősegíti az árjellegű lehetséges egyéb versenyproblémák (a vizsgált piacon túlzó árazás, keresztfinanszírozás) kezelését.

A teljes átláthatóság és ellenőrizhetőség csak a számviteli szétválasztáson keresztül valósítható meg. A Tanács ezért szükségesnek tartja a számviteli szétválasztásra vonatkozó kötelezettség ismételt kirovását, azonban megállapította, hogy önmagában ennek a kötelezettségnek az alkalmazása nem elegendő a helyi hurok átengedési díjak kompetitív szintre való csökkentésére, illetve kompetitív szinten tartására, mivel az csak az egyes költségkategóriák osztályozását és a ráfordítások egyszerűsített ellenőrzését teszi lehetővé.

A Tanács megállapította, hogy a számviteli szétválasztási kötelezettség elősegíti az árjellegű lehetséges versenytorzító magatartások (túlzó árazás, ragadozó árazás) kezelését, valamint az Eht. 105. § (2) bekezdésével összhangban az átlátható működéssel kapcsolatos kötelezettség, illetve az árpréstiltalom teljesítésének ellenőrzését, ezért ennek a kötelezettségnek a DH-261 49-2/2007. határozat I. sz. melléklete szerinti módosított formában való fenntartása arányos és indokolt.

A Tanács megállapította továbbá, hogy a kötelezettség teljesítése nem jelent aránytalan terhet egyik szolgáltató esetén sem, mivel számviteli szétválasztási kimutatást a Kötelezett Szolgáltatók eddig is készítettek, annak alkalmazásában gyakorlatuk van, így annak további alkalmazása nem jelent érdemi többletterhet.

A Tanács, tekintettel az Eht. 62. § (1) bekezdésére, illetve a Tanács 8. számú piacra vonatkozó DH-261 49-2/2007. számú határozatának I. számú mellékletében megfogalmazott kötelezettségre, és az abban foglalt, a Kötelezett Szolgáltató számára megállapított azon könnyítésre, hogy a Kötelezett Szolgáltatóra más piacokon kirótt számviteli kötelezettségekre tekintettel a számviteli szétválasztás kötelezettséget egységes szerkezetben, egy modellel, egyetlen modellel alapuló beadványnak a Tanács részére az Eht. 62. § (1) bekezdésében foglalt időpontig jóváhagyásra történő benyújtásával köteles teljesíteni a mellékletben meghatározottak szerint, a Tanács jelen határozatában e kötelezettség tartalmáról való külön rendelkezést nem tartotta szükségesnek.

III.5.2.2.3. Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek

Az Eht. lehetőséget teremt a Hatóság számára, hogy hozzáféréssel és összekapcsolással, (valamint közös eszközhasználat, illetve helymegosztással) kapcsolatos kötelezettségeket írjon elő a jelentős piaci erejű szolgáltatók számára.

Ennek keretében többek között hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítását, továbbá az ehhez kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítását írhatja elő a Hatóság.

Ilyen kötelezettséget a hatóság különösen akkor írhat elő, ha a hozzáférés megtagadása, a korábbi hozzáférés visszavonása vagy hasonló hatással járó ésszerűtlen feltételek kikötése a hatóság mérlegelése szerint megakadályozná a hatékony piaci verseny kialakulását az előfizetői szolgáltatások terén, és ebből eredően az előfizetők érdekeivel ellentétes eredményre vezetne.

A Tanács a DH-664-178/2005. határozattal lezárt első piacelemzés során is kirotta ezen kötelezettséget, amelyet megalapozó tények azóta sem változtak lényegesen. A végfelhasználók által igénybe vett szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra továbbra is a kötelezett tulajdonát képezi, így a szolgáltatás nyújtásának lehetősége továbbra is függ az infrastruktúrához való hozzáféréstől. A hozzáférés hiányában nem lehetséges a jogosult szolgáltatók számára a kiskereskedelmi piacon való megjelenés, azaz nem tudják a potenciális ügyfeleiket kiszolgálni. A hozzáférés kötelezettségének fenntartása viszont képes biztosítani, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás érdemben megvalósuljon, azaz a jogosult szolgáltató képes legyen összekapcsolódni a kötelezett szolgáltatóval és annak hálózatához hozzáférve ügyfeleit kiszolgálni.

A Tanács, felmérve a feltárt piaci problémát, valamint a hozzáférési kötelezettség jellegét, arra a következtetésre jutott, hogy jelen esetben e kötelezettség fenntartása mindenképpen szükséges, mivel alapvetően ez által biztosítható a lehetséges versenykorlátozó magatartások közül elsőként említett hozzáférés megtagadásának kezelése.

A hozzáférés és összekapcsolás kötelezettsége az I.5.1.4. pont alapján funkcionálisan helyettesítő szolgáltatásként azonosított használaton kívüli helyi hurkokra is vonatkozik. A kötelezettség az azonosított versenyproblémával csak akkor arányos, ha teljesül az a feltétel, hogy az adott használaton kívüli helyi hurok (illetve alhurok) vonatkozásában a

központtól az előfizetői hozzáférési pontig az infrastruktúra minden, az átengedés szempontjából szükséges eleme adott, potenciálisan rendelkezésre áll, csak a végberendezés hiányzik, azaz a kötelezett jelentős piaci erejű szolgáltató számára az adott használaton kívüli helyi hurok átengedése nem jelent aránytalan terhet.

A fentiekre tekintettel a Tanács, felhasználva a DH-664-178/2005. sz. határozat kapcsán felhalmozódott tapasztalatokat, indokoltnak tartotta a DH-664-178/2005. sz. határozatában a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatással kapcsolatban a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra kirótt, a helyi hurok teljes és részleges átengedésére, a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges meghatározott hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítására vonatkozó kötelezés fenntartását azzal, hogy a kötelezettség teljesítése során a szolgáltató köteles megfelelni a Hszr. rendelkezéseinek. Ugyanakkor a Tanács – felhasználva a DH-664-178/2005. sz. határozat és a RUO Határozatok kapcsán összegyűlt tapasztalatokat, valamint figyelembe véve a szolgáltatók által a RUO Konzultáción jelzett, a gyakorlatban felmerült problémákat és igényeket – a rendelkező részben írtaknak megfelelően a referenciaajánlat tartalmára vonatkozóan a Hszr. egyes rendelkezéseitől eltérő követelményeket írt elő.

A Hszr. 1.§ (2) bekezdése szerint a Hszr.-ben foglalt rendelkezéseket az Eht. hatályba lépésekor jelentős piaci erővel rendelkező elektronikus hírközlési szolgáltatók szerződéseikben és a referenciaajánlataikban az Eht. 168.§ (1) bekezdésében meghatározott időpontig kötelesek alkalmazni; a Hszr. 1.§ (4) bekezdése alapján pedig ezen időpontot követően a Tanács a referenciaajánlatok és hálózati szerződések tartalmával kapcsolatos kötelezettségeket az Eht. 54.-56.§-ai és 64.§-a szerint hozott határozatában állapítja meg. Az Eht. 168.§ (1) bekezdése alapján az Eht. hatálybalépésekor valamely meghatározó piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra az Eht.-ben vagy 2003. december 31-én hatályos, vagy azt követően hatályba lépő más jogszabályban az ilyen szolgáltatóként történt azonosítására tekintettel megállapított kötelezettség addig az időpontig alkalmazandó, amikor a hatóság által az Eht. 52. §-a szerint meghatározott, az adott meghatározó piac helyébe lépő valamennyi érintett piacon a hatóságnak a jelentős piaci erővel rendelkező bármely szolgáltatóra az e törvény hatálybalépését követően első alkalommal kötelezettséget előíró határozata szerinti, az 55. § (2) bekezdésében meghatározott átmeneti időszak eltelik. Tekintettel arra, hogy az Eht. 168.§ (1) bekezdésében meghatározott időszak eltelt, a Hszr. és az Eht. fenti rendelkezéseinek együttes értelmezéséből következően a Tanács jogosult a referenciaajánlatok tartalmát meghatározni, és ennek körében a referenciaajánlatok tartalmát maga is meghatározhatja, vagy visszaulthat a Hszr.-ben foglalt szabályokra is, akár a Hszr. egyes rendelkezéseitől való eltéréssel, illetve a Hszr. rendelkezéseinek kiegészítésével.

A Tanács a referenciaajánlatok tartalmára vonatkozó rendelkezések tekintetében indokoltan látta, hogy alapvetően a Hszr. rendelkezései alkalmazását írja elő, mivel a Hszr. szabályrendszeréről - mind tartalmát, mind strukturáját tekintve - általánosságban megállapítható, hogy megfelelően rendezi a referenciaajánlatokkal kapcsolatos követelményeket, a szolgáltatók az elmúlt években széleskörű tapasztalatot szereztek annak alkalmazásában, értelmezésében, és a szolgáltatók jelenleg hatályos, a RUO Határozatokkal jóváhagyott referenciaajánlatai pedig a Hszr.-ben foglaltaknak megfelelően kerültek kialakításra és a Tanács által jóváhagyásra. A Tanács a hozzáférés és összekapcsolás kötelezettség előírásával összefüggésben a referenciaajánlatok tartalmára vonatkozóan ezért a Hszr.-ben foglalt rendelkezések alkalmazását írja elő, azzal, hogy a jelen határozat rendelkező részében foglaltak szerint a Tanács kiegészítette. A Hszr. egyes rendelkezéseitől való eltérést egyrészt a szabályozás pontosítására, egyértelműbbé tételére, másrészt a szabályozásból következő egyes, a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatás piacán felmerülő, a piaci verseny élénkülését gátló és a gyakorlatban felmerült problémák kezelésére vonatkozó igény indokolta. A Hszr. rendelkezéseitől való eltérés indokai részletesen az alábbiakban kerülnek kifejtésre.

(i) A Tanács megvizsgálta a jogosult szolgáltatóknak a RUO Konzultáción is elhangzott, az átengedett helyi hurok nagykereskedelmi továbbértékesítésének biztosítására vonatkozó kérését.

Az Eht. 188.§ 47. és 48. pontjai az alábbiak szerint definiálják a helyi hurok teljes, illetve részleges átengedését:

„47. Helyi hurok részleges átengedése: a kötelezett szolgáltató tulajdonában lévő helyi hurokhoz vagy helyi alhurokhoz való hozzáférés biztosítása valamely jogosult szolgáltató számára, amelynek során a helyi huroknak vagy helyi alhuroknak az igénybejelentéskor ténylegesen szolgáltatásra igénybe vett frekvenciasávon felüli frekvenciasáv használatát engedik át; a frekvenciasáv át nem engedett részét továbbra is a kötelezett szolgáltató használja.

48. Helyi hurok teljes átengedése: a kötelezett szolgáltató tulajdonában lévő helyi hurokhoz vagy helyi alhurokhoz való hozzáférés biztosítása valamely jogosult számára, amelynek során a helyi hurok vagy helyi alhurok teljes frekvenciasávjának használatát engedik át.”

A Hszr. 3.§ (2) bekezdésének 2.4 pontja szerint:

„2.4. Helyi hurok átengedése: a kötelezett szolgáltató tulajdonában lévő helyi hurokhoz vagy helyi alhurokhoz való hozzáférés biztosítása valamely jogosult számára. A helyi hurok teljes átengedése a helyi hurok vagy helyi alhurok

teljes frekvenciasávja használatának átengedését, míg a helyi hurok részleges átengedése a kötelezett által igénybe vett frekvenciasávon felüli frekvenciasáv átengedését jelenti.”

A Hszr. 1.§ (1) bekezdés 6. pontja szerint:

„6. Jogosult szolgáltató: az az elektronikus hírközlési szolgáltató, amely hálózati szerződés kötését kezdeményező ajánlatot tesz a kötelezett szolgáltatónak, vagy amely referenciaajánlat alapján kezdeményezi szerződés kötését.”

A fenti definíciók alapján a Tanács megállapította, hogy sem az Eht., sem a Hszr. nem tartalmaz korlátozást arra nézve, hogy a Hszr. 1.§ (1) bekezdés 6. pontjában definiált jogosult szolgáltató (továbbiakban: *Jogosult Szolgáltató*) az adott helyi hurokon kinek és milyen szolgáltatást nyújthat, mivel a helyi hurok átengedése mindössze a helyi hurokhoz vagy a helyi alhurokhoz való hozzáférés biztosítását jelenti valamely Jogosult Szolgáltató számára.

A Kötelezett Szolgáltató csak azt jogosult kizárni, hogy adott helyi hurok használatát a Jogosult Szolgáltató más szolgáltatónak átengedje. Az átengedett helyi hurok felhasználásával azonban a Jogosult Szolgáltató nem csak kiskereskedelmi szolgáltatást, hanem a helyi hurok felhasználásával történő nagykereskedelmi szolgáltatást is tud nyújtani, amelynél azonban a helyi hurok nem kerül további használatba adásra.

A helyi hurok Kötelezett Szolgáltató által nyújtott, a fémes hurok és alhurok nagykereskedelmi átengedése nagykereskedelmi szolgáltatás és a Jogosult Szolgáltató által a helyi hurok felhasználásával nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás elkülönül egymástól. A Kötelezett Szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás esetén a Kötelezett Szolgáltató és a Jogosult Szolgáltató között a referenciaajánlat alapján hurokátengedési szerződés jön létre, melynek eredménye, hogy a Kötelezett Szolgáltató átengedi a helyi hurokot a Jogosult Szolgáltató számára. Ez technikailag úgy valósul meg, hogy a Jogosult, egy ún. rendezőben (MDF/HDF) - ami lehet akár a Kötelezett Szolgáltató által felügyelt helységben, vagy azon kívül – átveszi az előfizetői helyi hurokot a Kötelezett Szolgáltatótól és onnan a saját hálózatához csatlakoztatja. Ilyen átengedést olyan Jogosult Szolgáltatók kezdeményeznek, amelyek kiépített hálózattal rendelkeznek. Ezen az átvett hurokon azonban a Jogosult Szolgáltató a hangszolgáltatáson kívül még nem tud szolgáltatást nyújtani, ehhez kell ún. „médiatartalom” (valamilyen technikai eszköz), ami lehetővé teszi azt, hogy valamilyen más szolgáltatás (pl. Internet) eljusson az előfizetőig. Ezen médiatartalmat nyújtják általában a rendszeren belül a harmadik szolgáltatók (az előfizetői szolgáltatást nyújtó szolgáltatók), mivel az adott szolgáltatás nyújtásához ezek rendelkeznek infrastruktúrával és mögöttes szakértelemmel. Ezeknek általában nincs kiépített hálózatuk, viszont pl. internetszolgáltatás nyújtására alkalmas eszközeik és a szükséges szakértelmük megvan, amellyel adott esetben a Jogosult Szolgáltató nem rendelkezik. Másrészről pedig, ha a harmadik szolgáltató nem rendelkezik a szükséges hálózattal, akkor a Jogosult Szolgáltató számára biztosítja a feltételeket, amely ebből következően nyilvánvalóan nem jár együtt a helyi hurok harmadik szolgáltató részére történő továbbengedésével. Kiemelendő, hogy a felvázolt konstrukcióban a helyi hurok további használatba adásáról nem beszélhetünk. A harmadik szolgáltató ahhoz nem kapcsolódik közvetlenül, csak egy szoftveres kapcsolóközponton keresztül kapcsolódik a Jogosult Szolgáltató központjához és innen az adattovábbítást a Jogosult Szolgáltató végzi a saját hálózatán keresztül.

A Jogosult Szolgáltatók ugyanakkor csak abban az esetben vehetik át az előfizetői hurokot, ha az az előfizető akaratával megegyezik, azaz ha előfizetői szerződést kötött akár vele, akár egy harmadik, az előfizetői szolgáltatást nyújtó szolgáltatóval. Az előfizető választása szempontjából azonban lényegében nem jelent különbséget, hogy a tényleges technikai megvalósítást az alternatív szolgáltató hogyan oldja meg, azaz számára semleges, hogy ténylegesen ugyanazon jogi személy veszi-e igénybe a helymegosztási szolgáltatást, a kábelkifejtést és a hurokátengedést, mint aki vele előfizetői szerződést kötött. Viszont abban az esetben, ha a Jogosult Szolgáltató önmagában csak hangszolgáltatást lenne képes nyújtani, de a harmadik szolgáltató a fent leírt szolgáltatási láncban a szélesávon rendelkezésre álló szabad kapacitáson általa előállított adatokat csomagol a hangszolgáltatás mellé és azt a Jogosult Szolgáltató nagykereskedelmi szolgáltatásként a saját hálózatán eljuttatja a „harmadik szolgáltató” előfizetőjéhez, akkor az előfizető is egy értékesebb szolgáltatást (csomagot) kaphat: hang és internetszolgáltatást is egyben.

A fentiekre tekintettel tehát a Tanács arra a következtetésre jutott, hogy a hurokátengedési piacon a verseny élénkítése érdekében szükséges biztosítani, a Jogosult Szolgáltató a Kötelezett Szolgáltató által részére átengedett helyi hurok (alhurok) felhasználásával nagykereskedelmi szolgáltatást is nyújthasson.

A Tanács ezért a rendelkező részben foglaltak szerint előírta, hogy a Kötelezett Szolgáltató köteles lehetővé tenni, hogy a Jogosult Szolgáltató a Kötelezett Szolgáltató által részére átengedett helyi hurok (alhurok) felhasználásával nagykereskedelmi szolgáltatást is nyújthasson. Ezen kötelezettsége teljesítése érdekében a Kötelezett Szolgáltató átengedési szerződés feltételrendszerét úgy köteles meghatározni, hogy az lehetővé tegye, hogy a helyi hurok (alhurok) átengedésére vonatkozó kezdeményezést nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása céljából tegye meg a Jogosult Szolgáltató.

A Tanács a helyi hurok felhasználásával nyújtandó nagykereskedelmi szolgáltatás lehetővé tételére vonatkozó kötelezettségre tekintettel a rendelkező részben kiegészítette a Hszr. egyes rendelkezéseit. A Tanács a Hszr. ezen

rendelkezéseit a Hszr.-nek a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos értelmezése során felmerülő ellentmondások elkerülése érdekében, a szabályok egyértelművé tételével egészítette ki.

- (ii) A RUO Konzultáción az alternatív szolgáltatók jelezték, hogy sok esetben a távoli helymegosztás a kötelezett szolgáltató ingatlanán a legdrágább megoldás, akár a kötelezett szolgáltató tulajdona az ingatlan, akár bérlő az.

Az Eht. és a Hszr. alapján a helymegosztásnak három típusa van: a fizikai, a távoli és virtuális helymegosztás. A távoli helymegosztás a szabályozásból következően kizárólag a kötelezett szolgáltató ingatlanán belül valósítható meg. A szolgáltatók tapasztalatai alapján a gyakorlatban sok esetben a kötelezett szolgáltatók által felajánlott helyszínek nem alkalmasak fizikai betelepülésre, illetve a kötelezett szolgáltató ingatlanán történő összekapcsolás a piacon a legdrágább megoldás. A szolgáltatók által észlelt gyakorlati problémára álláspontjuk szerint megoldást jelentene az, ha a kötelezett szolgáltatók referenciaajánlatai lehetővé tennék a közös eszközhasználatnak egy olyan fajtáját, amikor a kötelezett ingatlanán kívül helyezik el a berendezéseket. A RUO Konzultáción kötelezett szolgáltatói oldalról felmerült, hogy a megoldás elfogadható lenne, ugyanakkor a megoldás hátránya az, hogy a helyi hurok hosszának megnövelésével jár, ami a szélessávú technológiák ellen hat és az ellátottságban is problémát okoz.

A Tanács megállapította, hogy a hurokátengedés akadályát képezheti, ha a hurokátengedésre vonatkozó kezdeményezés azért kerül elutasításra, mert nincs mód az Eht.-ban meghatározott helymegosztási lehetőségek megvalósítására. További akadályát képezheti a hurokátengedési szerződés megkötésének, hogy a felajánlott helymegosztási lehetőség díja a jogosult szolgáltató számára túlzottan magas. A Tanács ugyanakkor azt is megállapította, hogy a kötelezett szolgáltató azon költségei, melyeket a fizikai vagy a távoli helymegosztás miatt felszámít a jogosultnak, gyakran rajta kívülálló okok miatt (környezetvédelmi, tűzvédelmi, építésügyi előírások stb.) magasak és azok elkerülhetők egy, a telekhatáron kívül – a rendezőtől nem nagy távolságban elhelyezett – létesítmény (pl. konténer) segítségével. A Tanács megállapította, hogy a távoli hozzáférés előnyös lehet a kötelezett szolgáltató számára is, mert ennek körében a kötelezettet lényegesen kevesebb kötelezettség terheli, így például a kötelezett szolgáltatónak nem kell gondoskodnia áramellátásról és klimatizálásról, sem a Jogosult Szolgáltatók képviselőinek a beléptetéséről. A helyi hurok átengedés piacának ösztönzése érdekében ezért a Tanács a rendelkező részben foglaltak szerint előírta, hogy a Kötelezett Szolgáltató a referenciaajánlatában köteles külön szabályozni a közös eszközhasználat távoli hozzáféréssel történő megvalósítását és az arra vonatkozó ajánlat megtételét.

A távoli hozzáférés a közös eszközhasználat egy speciális formája. Távoli hozzáférés esetén a jogosult szolgáltató berendezései a Kötelezett Szolgáltató létesítményéhez közel, de különállóan, a Kötelezett Szolgáltató ingatlanán kívül kerülnek elhelyezésre. Ugyanakkor a távoli hozzáférés, mint műszaki megoldás magában foglal egy virtuális helymegosztást is, amennyiben az átadott hurok leválasztására szolgáló HDF rendezőegységet, amely így külön helyiség nélkül, elhelyezhető a kötelezett saját rendezőkeretein, a Jogosult Szolgáltató csupán bérlő a Kötelezett Szolgáltatótól és oda képviselőinek nem szükséges belépniük. A csatlakozáshoz szükséges átadó kábelrendezőt (HDF) tehát a Kötelezett Szolgáltató biztosítja saját ingatlanán belül (virtuális helymegosztással), de a Jogosult Szolgáltató gondoskodik a tápáramellátásról. A Kötelezett Szolgáltató a Jogosult Szolgáltató költségén gondoskodik a hurok csatlakozásról (elvezetésről) a hozzáférési ponthoz. A Kötelezett Szolgáltató által a Jogosult Szolgáltatónak küldendő, a távoli hozzáférés megvalósítására vonatkozó ajánlatnak tehát tartalmaznia kell a kábelnek a Kötelezett Szolgáltató ingatlanán kívüli, a jogosult szolgáltató által meghatározott távoli hozzáférési ponthoz való elvezetésének költségeit.

Távoli hozzáférésnél a Kötelezett Szolgáltató hibaelhárítási kötelezettsége az előfizetői hozzáférési pont és a távoli helyen (a kötelezett ingatlanán kívül) kialakított csatlakozási pont közötti szakaszra terjed ki, míg a Jogosult Szolgáltató kötelezettsége a Kötelezett Szolgáltató ingatlanán kívül kialakított csatlakozási pont Jogosult Szolgáltató berendezése felőli oldalának és a jogosult szolgáltató berendezéséig terjedő szakaszra, valamint a jogosult szolgáltató berendezéseinek üzemeltetésére terjed ki.

A Tanács megállapította, hogy a távoli hozzáférés a helyi hurok hosszának megnövelésével jár, amely az ellátottságban problémát okozhat. Ezért a Tanács nem tartotta indokoltnak, hogy a hurokátengedés távoli hozzáféréssel történő megvalósítását minden esetben követelhesse a jogosult szolgáltató a kötelezett szolgáltatótól. A Tanács ezért csak a jelen határozat rendelkező részében meghatározott feltételek teljesülése esetén tartotta indokoltnak előírni a Kötelezett Szolgáltatónak, hogy a Jogosult Szolgáltató kezdeményezése alapján köteles legyen a távoli hozzáférésre vonatkozóan ajánlatot tenni.

- (iii) A Tanács megvizsgálta a szolgáltatóknak a RUO Konzultáción felvetett javaslatát, hogy a helyi hurok átengedés körében kerüljön előírásra a keretszerződés megkötésének biztosítása.

A Hszr. 15.§ (2) bekezdése alapján a helyi hurok átengedése és az ehhez kapcsolódó közös eszközhasználat érdekében a kötelezett és a jogosult szolgáltató keretszerződést köthet meghatározott földrajzi területen, határozott időn belüli átengedésre, és ennek megfelelően a referenciaajánlat tartalmi követelményei között, a 16.§ (3) bekezdés g) pontjában a referenciaajánlat eshetőleg tartalmi elemeként szerepel. A 16.§ (5) bekezdése példalázó jelleggel kiemeli, hogy a keretszerződésben különösen szolgáltatások igénybevételének meghatározott időszakra

vonatkozó mennyiségi paramétereit – így például meghatározott mennyiségű előfizetői hurok adott földrajzi területen, határozott időn belüli átengedését – lehet rögzíteni. A Hszr. alapján tehát a keretszerződés megkötésének célja, hogy abban az esetben, ha a jogosult szolgáltató meghatározott földrajzi területen előreláthatóan több helyi hurok átengedését fogja igényelni a kötelezett szolgáltatótól, akkor az egyes helyi hurok átengedésével kapcsolatban megadja a keretszabályokat. A keretszerződés tehát növeli a hosszabb távú jogviszonyok körében a felek számára az előreláthatóságot, a kiszámíthatóságot, stabilizálja a jogosult és a kötelezett szolgáltató együttműködését, valamint egyszerűsíti az egyedi hurokatengedési folyamatokat, mivel a feleket terhelő jogok és kötelezettségek, valamint az egyedi hurokatengedési eljárások szabályai a keretszerződésben kerülnek lefektetésre.

A Kötelezett Szolgáltatók többsége jelenleg is felajánlja referenciaajánlatában keretszerződés kötésének lehetőségét. A RUO Konzultáción mind kötelezett, mind jogosult szolgáltatói oldalról elhangzott az a javaslat, hogy a hurokatengedési keretszerződés felajánlásának követelménye általános jelleggel kerüljön előírásra. A tapasztalatok szerint tehát elmondható, hogy a keretszerződés nemcsak a jogosult szolgáltatók, hanem a kötelezett szolgáltatók számára is előnyökkel jár.

A keretszerződés meghatározott földrajzi területen történő átengedésre jön létre a felek között, és általános jelleggel rendezi a felek jogait és kötelezettségeit az adott keretszerződésen belül létrejövő különböző hálózati szerződések – így különösen az egyedi helyi hurok átengedésére létrejövő és a helymegosztási szerződések – vonatkozásában. Átengedési keretszerződés esetén mód van továbbá arra, hogy egyrészt egy új helymegosztási helyszín kialakítására az első konkrét helyi hurok igénybejelentést megelőzően kerüljön sor, másrészt egy létező helymegosztási helyszínen egy új kábelkifejtési elem telepítése még az MDF blokk teljes foglaltsága előtt megtörténjen, azt megelőzően, hogy a következő átengedésre vonatkozó helyi hurok hozzáférés ismertté válna.

A Tanács a mindkét fél számára biztosított előnyökön túlmenően az átengedési szerződések feltételrendszerének egységesítésére vonatkozó igény miatt látta indokoltnak a keretszerződésre vonatkozó szabályozás előírását. A jelenleg hatályos, a RUO Határozatokkal jóváhagyott referenciaajánlatok közül a Magyar Telekom Nyrt., az Emitel Zrt. és a Hungarotel Zrt. referenciaajánlata tartalmazza a Jogosult Szolgáltatók számára a Kötelezett Szolgáltatóval történő szerződéskötés körében a keretszerződés kötésének lehetőségét. A jelen határozat rendelkező részében azonosított öt Kötelezett Szolgáltató közül tehát három szolgáltató jelenleg hatályos referenciaajánlata alapján nyílik lehetősége a jogosult szolgáltatóknak keretszerződés megkötésére, a másik két szolgáltató referenciaajánlatában viszont a keretszerződés kötésének lehetősége nincs szabályozva. A Jogosult Szolgáltatóknak méltányolható igénye, hogy a hurokatengedési folyamatok egységesedjenek, egyszerűsödjenek, és a szerződési struktúrát tekintve közel azonos feltételek mellett köthessenek szerződéseket a Kötelezett Szolgáltatókkal.

A fenti indokokra tekintettel a Tanács előírta, hogy a Kötelezett Szolgáltató a referenciaajánlatában a helyi hurok átengedésére vonatkozó egyedi szerződés megkötésére irányadó rendelkezéseken túlmenően köteles biztosítani a Jogosult Szolgáltatók számára keretszerződés kötésének lehetőségét is, melynek szabályait a referenciaajánlatban köteles rögzíteni. Tekintettel arra, hogy a felek közül a Jogosult Szolgáltató rendelkezik azzal az információval, hogy adott esetben a keretszerződés vagy a helyi hurok átengedésére vonatkozó egyedi szerződés megkötése indokolt (mivel ez az általa az adott földrajzi területen átvenni kívánt hurok számától függ), a Kötelezett Szolgáltatónak a referenciaajánlatában biztosítania kell, hogy a Jogosult Szolgáltató választása szerint kezdeményezhesse keretszerződés vagy helyi hurok átengedésére vonatkozó egyedi szerződés megkötését. A keretszerződés megkötésének folyamatára és tartalmára vonatkozó alapvető rendelkezéseket a Kötelezett Szolgáltató referenciaajánlatának tartalmaznia kell. A keretszerződés szabályrendszerének kialakításakor a Kötelezett Szolgáltatónak figyelembe kell vennie a keretszerződés célját, azaz hogy a keretszerződés általános jelleggel szabályozza a felek jogait és kötelezettségeit, valamint tartalmazza a keretszerződés alapján a Kötelezett Szolgáltató és a jogosult szolgáltató között létrejövő átengedési, illetve egyéb hálózati szerződések megkötésének folyamatára vonatkozó rendelkezéseket is.

- (iv) A RUO Konzultáción az alternatív szolgáltatók jelezték, hogy a helyi hurok átengedésére vonatkozó igény elutasítása esetén a „műszaki ok” megjelölése nem elegendő információ a Jogosult Szolgáltatók tájékoztatására, ezért javasolták, hogy a Tanács írja elő a Kötelezett Szolgáltatók számára, hogy a Kötelezett Szolgáltató köteles legyen helyi hurok egyedi alkalmassági vizsgálata esetén – akár pozitív, akár negatív az eredmény – az elvégzett vizsgálat eredményének másolatát a jogosult szolgáltató rendelkezésére bocsátani.

A Hszr. 22.§ (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A kötelezett szolgáltató az előírt összes adatot tartalmazó kezdeményezést - a megjelölt helyi hurok átengedésre való egyedi alkalmasságát is megvizsgálva - 15 napon belül köteles elbírálni, a jogosult szolgáltatót szerződéskötésre irányuló kezdeményezésének elfogadásáról vagy annak objektív műszaki okokon alapuló elutasításáról tájékoztatni.”

A Hszr. fenti rendelkezése alapján tehát abban az esetben, ha a Kötelezett Szolgáltató a helyi hurok egyedi alkalmassági vizsgálata során arra a megállapításra jut, hogy a helyi hurok átengedésére irányuló kezdeményezés

objektív műszaki ok miatt elutasítandó, akkor ennek tényéről köteles az átengedést kezdeményező jogosult szolgáltatót értesíteni, de indokolási kötelezettsége nem áll fenn. A kezdeményezés objektív műszaki ok miatt történő elutasításának jogszerűségét a Hszr. 29.§-ában szabályozott eljárásrend szerint vitathatja a jogosult szolgáltató. A Hszr. 29.§ (1) bekezdése alapján, ha a kötelezett szolgáltató objektív műszaki okok miatt elutasítja az átengedésére irányuló szerződéskötést, a jogosult által nem vitatott műszaki vizsgálatokról készült dokumentumokat köteles a jogosult szolgáltató részére átadni és a hatóság igénye esetén a hatóság részére betekintést biztosítani. A Tanács ezért nem látta indokoltnak annak az előírását, hogy a Kötelezett Szolgáltató az elvégzett vizsgálat eredményének másolatát bocsássa a jogosult szolgáltató rendelkezésére.

Ugyanakkor a Tanács, megvizsgálva a Kötelezett Szolgáltatónak az objektív műszaki ok miatti elutasítással kapcsolatos kötelezettségeit, megállapította, hogy a hurokátengedési piac fejlődésének ösztönzése érdekében szükséges a felek közötti információs aszimmetriából eredő hátrány csökkentése. A Tanács ennek érdekében a rendelkező részben foglaltak szerint előírta, hogy a hurokalkalmassági vizsgálat eredményét, mért értékeit és jellemzőit, valamint az elfogadás határértékei a kezdeményezés elfogadásáról vagy elutasításáról szóló tájékoztatóval együtt köteles átadni a Jogosult Szolgáltatónak. A Kötelezett Szolgáltató által végzett hurokalkalmassági vizsgálat eredményeinek átadása egyúttal növeli az eljárás átláthatóságát, továbbá segíti a szolgáltatókat, hogy indokolatlanul ne kelljen lefolytatniuk a Hszr. 29.§-a szerinti eljárást, mivel a mért értékek alapján egyértelműen megállapítható lehet, hogy megalapozottan utasította-e el a Kötelezett Szolgáltató a szerződéskötési kezdeményezést. Amennyiben pedig a jogosult szolgáltató vitatja a hurokalkalmassági vizsgálat eredményét (és a kezdeményezés ez alapján történő elutasítását), akkor a jogosult szolgáltató a mért adatok alapján már célzottan tudja a Hszr. 29.§ (2) bekezdése szerinti vizsgálatot elvégeztetni. Mivel a Kötelezett Szolgáltatónak az elutasításra, illetve az elfogadásra vonatkozóan a tájékoztatási kötelezettsége eddig is fennállt, így nem jelent számára jelentős többletterhet a mért paraméterek egyidejű átadására vonatkozó kötelezettség teljesítése. Tekintettel arra, hogy a dokumentációt ebben az esetben nem kell átadnia, adminisztrációs terheit sem növeli meg jelentékeny módon.

A Tanács a fenti indokokra tekintettel a jelen határozat rendelkező részében foglaltak szerint kötelezte a Kötelezett Szolgáltatót a hurokalkalmassági vizsgálat eredményének, mért értékeinek és jellemzőinek, valamint az elfogadás határértékeinek jogosult szolgáltató részére történő átadására, külön kiemelve azon adatok fajtáit, melyeknek megadása minimum követelmény a Kötelezett Szolgáltató ezen kötelezettségének teljesítése során.

- (v) A Tanács megvizsgálta a RUO Konzultáción felmerült azon szolgáltatói észrevételt, hogy a Jogosult Szolgáltatók gyakran előzetes hibabejáratás nélkül adják át a Kötelezett Szolgáltatónak a hibabejelentést, nem zárják ki a sajátoldali hibákat (DSLAM hiba, előfizetői modem tápellátásának hibája, stb.), ezzel megnövelik a hibaelhárítás idejét, a kötelezettnek addicionális költségei keletkeznek.

Meghibásodás esetén a felek kötelesek a saját felelősségi határaikon belül elkezdni a hibabejáratást. A felek hibaelhárítási, hibabejáratási kötelezettség megoszlását a felelősségi határpontok jelölik ki, a hibaelhárítási határidőket pedig jogszabály határozza meg a felek számára.

A Tanácsa megállapította, hogy a különböző helymegosztási módzatok esetén azok műszaki megvalósítására és a hálózat felépítésére tekintettel a felelősségi határpontok az alábbiak szerint jelölhetők ki:

Kötelezett Szolgáltató hibabejáratási felelőssége:

- Fizikai helymegosztásnál az előfizetői hozzáférési pont és az átadó kábelrendező (HDF) MDF blokk felőli oldaláig terjedő szakaszra terjed ki
- Távoli helymegosztásnál az előfizetői hozzáférési pont és a távoli helyen kialakított csatlakozási pont (HDF vagy ennek megfelelő eszköz) közötti szakaszra terjed ki
- Távoli hozzáférésnél az előfizetői hozzáférési pont és a távoli helyen (a kötelezett ingatlanán kívül) kialakított csatlakozási pont közötti szakaszra terjed ki

A Jogosult Szolgáltató hibabejáratási felelőssége:

- Fizikai helymegosztásnál az átadó kábelrendező (HDF) Jogosult Szolgáltató berendezése felőli oldalának és a Jogosult Szolgáltató berendezéséig terjedő szakaszra, valamint a Jogosult Szolgáltató berendezéseinek üzemeltetésére terjed ki
- Távoli helymegosztásnál a távoli helyen kialakított csatlakozási pont (HDF vagy ennek megfelelő eszköz) Jogosult Szolgáltató berendezése felőli oldalának és a Jogosult Szolgáltató berendezéséig terjedő szakaszra, valamint a Jogosult Szolgáltató berendezéseinek üzemeltetésére terjed ki
- Távoli hozzáférésnél a távoli helyen kialakított csatlakozási pont (a kötelezett ingatlanán kívül) Jogosult Szolgáltató berendezése felőli oldalának és a Jogosult Szolgáltató berendezéséig terjedő szakaszra valamint a Jogosult Szolgáltató berendezéseinek üzemeltetésére terjed ki

Virtuális helymegosztásnál a hibabejáratási felelősség megegyezik mind Kötelezett Szolgáltatónál, mind a Jogosult Szolgáltatónál a fizikai helymegosztással, azzal a különbséggel, hogy a Jogosult Szolgáltató megbízásából

a Kötelezett Szolgáltató birtokolja és üzemelteti az átdó kábelrendezőhöz kapcsolódó azon berendezéseket, amelyek a Jogosult Szolgáltató igényeit elégítik ki.

A Hszr. 24. § (5) pontja alapján a hálózati szerződés teljesítése során a felek kötelesek kölcsönösen együttműködni a zavarelhárítás, a szolgáltatás folytonosságának biztosítása érdekében, valamint a hibaelhárítás terén. Annak érdekében, hogy a Kötelezett Szolgáltató ne kerüljön olyan helyzetbe, hogy anélkül kezdje el a saját hálózatát vizsgálni a hiba keresése céljából, hogy a Jogosult Szolgáltató már kizárta a sajátoldali hibát, a Tanács a rendelkező részben foglaltak szerint előírta, hogy a Jogosult Szolgáltató által a Kötelezett Szolgáltató részére küldött hibabejelentés esetén a Kötelezett Szolgáltatónak az előzetes hibabehatárolással és a hibaelhárítással kapcsolatos kötelezettsége csak akkor kezdődik el, amikor a Jogosult Szolgáltató nyilatkozik arról, hogy a sajátoldali hibát már kizárta.

- (vi) A Tanács megvizsgálta a szolgáltatóknak a hálózati szerződések felmondási idejének csökkentésére vonatkozó javaslatát. A szolgáltatók javaslata az, hogy a 60 napos felmondási idő csak a keretszerződés felmondására érvényesüljön, a Jogosult Szolgáltatók a keretszerződésen belüli egyedi szerződéseket pedig 15 napos (hurokátengedés), illetve 30 napos (helymegosztás) felmondási idővel mondhatták fel.

Az Eht. 134.§ (1) bekezdése alapján az előfizető a határozatlan idejű előfizetői szerződést legfeljebb 8 napos felmondási határidővel jogosult felmondani, a Jogosult Szolgáltató viszont a Hszr. 13.§ (1) bekezdése alapján legalább 60 napos felmondási idővel mondhatja csak fel a Kötelezett Szolgáltatóval kötött hálózati szerződést. A Tanács megállapította, hogy a felmondási idő ilyen szabályozása indokolatlan, hiszen semmilyen jogos érdek nem támasztja alá azt, hogy a jogosult szolgáltató még az előfizetői szerződés felmondása után még további közel két hónapig fizesse a már nem használt hurok havi díját. A Tanács ezért a rendelkező részben foglaltak szerint úgy határozott, hogy abban az esetben, ha a Jogosult Szolgáltató az egyedi hálózati szerződést (ideértve a Jogosult Szolgáltató és a Kötelezett Szolgáltató közötti keretszerződésen belül létrejött egyedi hálózati szerződéseket is) a Jogosult Szolgáltató vagy az előfizetői szolgáltatást nyújtó szolgáltató és az előfizető közötti jogviszony megszűnése miatt mondja fel, az egyedi hálózati szerződés felmondási ideje legfeljebb 30 nap. Minden más esetben (így különösen a keretszerződés felmondása esetén) a felmondási idő legalább 60 nap.

- (vii) A Tanács megvizsgálta a szolgáltatóknak a Hszr. 33.§ (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott műszaki feltételek módosítására vonatkozó javaslatát. A javaslatot tevő alternatív szolgáltatók álláspontja szerint a Hszr. idézett rendelkezéseiben előírt műszaki paraméterek szabályozása egyes esetekben gátolja a szolgáltatás kiterjesztését, ezért ezen a téren sokkal rugalmasabb szabályozás szükséges.

A Hszr. 33. § (1) bekezdés a)-c) pontjaiban foglaltak szerint a jogosult szolgáltató elektronikus hírközlő eszközei részére fizikai helymegosztás esetén a kötelezett szolgáltató minimum követelményként az alábbiakat köteles biztosítani:

- a) a kiefeszültségű általános villamosenergia és technológiai tápáramellátást (230V AC, max. 10A, 2 kVA) villamosenergia-hálózat, vagy dízeljogos tápáramellátás útján,
- b) a következő környezeti jellemzőket: hőmérséklet +5-+40 °C, relatív páratartalom: 5-85%,
- c) a jogosult szolgáltató megengedett maximális disszipációja: 1200 W/szolgáltató.

Az Eht. 188.§ 27. pontja alapján fizikai helymegosztás esetén a helymegosztásra jogosult berendezései az arra kötelezett szolgáltató létesítményén belül, utóbbi által rendelkezésre bocsátott helyen kerülnek elhelyezésre. A jogosult szolgáltató berendezéseinek tápáramellátásáról a kötelezett szolgáltató gondoskodik. Abban az esetben, ha a villamosenergia ellátás korlátozva van, a jogosult nem tudja bővíteni berendezéseit (szolgáltatását). A Hszr. 33.§ (1) bekezdés a) pontja alapján a kötelezett szolgáltató az ott megjelölt mértékben köteles (230V AC, max. 10A, 2 kVA) köteles csak a tápáramellátás biztosítására, ezt meghaladó mértékben azonban nem, így lehetősége van arra, hogy a megjelölt mértékre korlátozza a tápáramellátást. Az áramfelvétel csupán 10 Amperben való korlátozása indokolatlanul szűkíti a jogosult szolgáltató által nyújtható szolgáltatás volumenét. A Tanács megvizsgálta, hogy lehetséges-e számszerűen meghatározni, hogy a kötelezett szolgáltató milyen mértékű tápáramellátás biztosítására köteles (minimumkövetelményként). A Tanács arra a következtetésre jutott, hogy a technológiai célt szolgáló tápáramellátásra vonatkozó minimum követelmény számszerűen nem állapítható meg, mivel azt mindig az elektronikus hírközlő eszközök villamosenergia igénye határozza meg. A Tanács ennek megfelelően a Hszr. 33.§ (1) bekezdés a) pontjában foglalt, technológiai célra szolgáló tápáramellátási kötelezettség tartalmát a rendelkező részben írtak szerint határozta meg. A Tanács ugyanakkor a munkavégzéshez használható – általános célú – villamos energia mértékére vonatkozóan villamos energia ellátási követelményeket fenntartotta, mivel a munkavégzési célra biztosítandó villamosenergia-igény nincs összefüggésben a berendezések számával, így a Hszr.33.§ (1) bekezdés a) pontjában meghatározott minimális tápáramellátási követelmény fenntartása nem képezi akadályát a munkavégzésnek, illetve a berendezések bővítésének.

Ezzel szorosan összefügg a berendezések által, normál üzemi körülmények között kibocsátott disszipáció problémája is. A berendezések számának növekedése ugyanis maga után vonja a villamos energia igény

növekedését a villamos energia hálózathoz, ami egyben növekvő disszipációt is eredményez (azaz növekszik a veszteség, amely a környezet hőmérsékletét növeli). Abban az esetben, ha a villamosenergia felvétel nincs korlátozva, akkor a disszipációt sem lehet korlátozni. Mivel a Tanács a jogosult berendezéseinek számához kötötte a kötelezett szolgáltató tápáramellátási kötelezettségét, ezért a disszipációra (a hőmennyiséggé alakult veszteségre) vonatkozóan sem írható elő maximális érték.

Összefoglalva tehát, a Tanács a fizikai betelepülés esetén biztosítandó elektromos energia mértékével kapcsolatos javaslatot és a Hszr. 33.§ (1) bekezdés a) és c) pontjait megvizsgálva megállapította, hogy nem határozható meg olyan maximális villamos energia-igény, amely a jogosult szolgáltató berendezéseinek ellátását minden, reálisan szóba jöhető esetben kielégíti, mivel azt alapvetően a szolgáltatással ellátni kívánt előfizetők száma határozza meg. Amint a jelen határozat III.5.1.2.3 pontjának „indokolatlan előírások, követelmények” bekezdésében is kifejtésre került, a kötelezett szolgáltató a jogosult berendezései számára a Hszr. 33. § (1) bek. a) és c) pontjaiban meghatározott tápáramellátási adatok indokolatlanul korlátozzák a jogosult lehetőségeit berendezései elhelyezésére. Ezért a rendelkező részben foglaltak szerint kötelezte a szolgáltatót, hogy technológiai célra a minden esetben annyi villamos energiát biztosítson a Jogosult Szolgáltató számára, amennyi a szolgáltatás nyújtásához szükséges berendezések megbízható működéséhez szükséges, és ezzel összefüggésben megszüntette a Jogosult Szolgáltató megengedett maximális disszipációjára vonatkozó korlátozást.

A Tanács továbbá megvizsgálta a szolgáltatók azon javaslatát, hogy a szolgáltatás nyújtásához szükséges elektronikus hírközlő eszközök villamos energia igényét szünetmentes tápáram-ellátás útján biztosítsa a kötelezett szolgáltató. A jogosult szolgáltató a saját előfizetője irányában minőségi mutatók (pl. rendelkezésre állás) teljesítését vállalja, amelyet azonban nem tud biztosítani szünetmentes tápáramellátás hiányában. A Tanács ezért indokoltnak látta a Hszr. 33.§ (1) bekezdés a) pontjában írt kötelezettség további kiegészítését azzal, hogy a kötelezett szolgáltató villamos energia hálózat, vagy dízeljogos, vagy szünetmentes (ahol a műszaki lehetőség adott) tápáram-ellátás útján köteles technológiai célra a Jogosult Szolgáltató elektronikus hírközlő eszközei részére a tápáramellátást biztosítani.

A Tanács megvizsgálta továbbá azt is, hogy növekvő disszipáció esetén növekszik a berendezések által leadott hőmennyiség, ami a környezeti hőmérsékletet emeli, amelynek értéke nem lépheti túl az előírt határértéket (+40°C). Ezért a rendelkező részben foglaltak szerint előírt a kötelezett szolgáltató számára, hogy a Hszr. 33.§ (19) bekezdés b) pontjában foglalt környezeti jellemzőket jogosult szolgáltató(k) elektronikus hírközlő eszközeinek a normális üzemvitel során kibocsátott disszipációja figyelembe vételével köteles a Kötelezett Szolgáltatót biztosítani.

(viii) A Tanács megvizsgálta a szolgáltatóknak a Jogosult Szolgáltató által használni kívánt berendezések próbavizsgálattal kapcsolatos észrevételeit is. A Hszr. 30.§ (2) bekezdése alapján a próbavizsgálat nem indokolt abban az esetben, ha a Jogosult Szolgáltató hálózatába kötelezett szolgáltatónál rendszeresített elektronikus hírközlő eszközökkel megegyező típusú hardvert és szoftvert tartalmaz. Ha a Jogosult Szolgáltató az adott vizsgálatot előzetesen elvégezte vagy elvégeztette, és erről gyártói vagy kijelölt (akkreditált) laboratóriumi minőségigazolással rendelkezik, a próbavizsgálat elvégzése helyett elegendő a vonatkozó tanúsítványok, szükség esetén a vizsgálati jegyzőkönyvek, bemutatása a kötelezett szolgáltató részére. A Tanács a fentieknek megfelelően megállapította, hogy jóváhagyás nem szükséges, ha a berendezés (hardver és szoftver) megegyezik a Kötelezett Szolgáltató hálózatában már rendszeresített, azonos berendezéssel. Ha azonban ismeretlen berendezést kíván a Jogosult Szolgáltató felhasználni, akkor abban az esetben, ha az ismeretlen berendezés tekintetében a jogosult szolgáltató rendelkezik a gyártó, vagy kijelölt (akkreditált) laboratórium által kiadott, a szóban forgó alkalmazásra irányuló megfelelőségi nyilatkozattal (tanúsítvánnyal), annak benyújtása elegendő, vizsgálati jegyzőkönyvek benyújtása nem szükséges. A Tanács álláspontja szerint ugyanis a gyártó, vagy kijelölt (akkreditált) laboratórium által kiadott, a szóban forgó alkalmazásra irányuló megfelelőségi nyilatkozat (tanúsítvány) megfelelő műszaki és jogi biztosítékot nyújt a berendezés elvárt helyes működéséhez vagy esetleges reklamáció érvényesítéséhez. A Tanács figyelembe vette azt a körülményt is, hogy az ebbe a körbe tartozó berendezések már több évi tapasztalat alapján kerültek gyártásba és a termék megfelelőségét a gyártó minőségigazolása tanúsítja. Ha a berendezés ilyen minőségigazolással rendelkezik, úgy a Jogosult Szolgáltató ezen kötelezettségét annak bemutatásával is teljesítheti. Ugyanakkor, ha a Kötelezett Szolgáltató hálózatában nem rendszeresített berendezés tekintetében más eredetű, a megfelelőséget tanúsító okmányok állnak csak rendelkezésre, akkor indokolt lehet a Kötelezett Szolgáltató részéről mérési jegyzőkönyvek bemutatásának megkövetelése is. A berendezés használatának jóváhagyásáról a benyújtott dokumentumok vizsgálata alapján a Kötelezett Szolgáltató jogosult dönteni.

(ix) A hurokátengedési piac fejlődésének előmozdítása, a verseny élénkítése érdekében a Tanács a referenciaajánlatok tartalmára vonatkozó rendelkezések tekintetében indokoltnak látta annak előírását, hogy a Kötelezett Szolgáltató referenciaajánlatának a Hszr. 16.§ (1) bekezdés j) pontjában foglaltakon túlmenően tartalmaznia kell, hogy a Jogosult Szolgáltató igénye esetén a Kötelezett Szolgáltató köteles eltérő minőségi szinten is nyújtani számára a fémes

hurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi szolgáltatást. A Jogosult Szolgáltatónak a referenciaajánlatban meghatározott minőségi feltételektől eltérő minőségű szolgáltatásra vonatkozó igénye esetén a Kötelezett Szolgáltató köteles erre vonatkozóan a Jogosult Szolgáltatónak ajánlatot tenni.

A Kötelezett Szolgáltató referenciaajánlatában köteles megadni a hurokatengedési szolgáltatás tényleges minőségi jellemzőit. A szolgáltatás tényleges minőségi jellemzőit illetően a Kötelezett Szolgáltatónak a jelen határozat rendelkező részében és III.5.2.2.1.pontjában felsorolt minimum-követelménynek kell megfelelnie, azaz a Kötelezett Szolgáltató referencia ajánlatában köteles számszerű követelményt megadni a *szolgáltatás létesítésének időtartamára*, az éves rendelkezésre állás értékére és a *hibaelhárítást* illetően a 24, illetve 72 órán belül a Kötelezett által elhárított és az összes Jogosult által a Kötelezettnek bejelentett valós kábelhibák arányára vonatkozóan.

A hurokatengedési piac fejlődésének előmozdítása, a verseny élénkítése érdekében a jelen határozat rendelkező része további új előírást tartalmaz arra az esetre, ha a kötelezett nem tudja betartani az általa vállalt minőségi paramétereket. A Tanács a referenciaajánlatok tartalmára vonatkozó rendelkezések tekintetében indokoltan látta annak előírását, hogy a Kötelezett Szolgáltató referencia-ajánlatának továbbá tartalmaznia kell a referenciaajánlatban foglalt minőségi mutatók be nem tartása esetén a Jogosult Szolgáltatót megillető kötbér mértékét. A Kötelezett Szolgáltató előre köteles rögzíteni a nem teljesítés esetére járó kompenzációt. Így a jogosultak számára kalkulálható válnak az esetleges minőségi problémák következményei. A referencia ajánlatban meghatározott kötbér mértékének arányosnak kell lennie a minőségi mutató be nem tartása következtében a Jogosult Szolgáltató vagyonában felmerülő kárral és a Jogosult Szolgáltatót ért nem vagyoni kárral.

A Tanács megállapította, hogy az összekapcsolás és hozzáférés fent leírt szabályozása, a kirótt kötelezettség az azonosított versenyproblémával arányos és mind az öt jelentős piaci erejű szolgáltató esetén indokolt, mivel a kötelezettség szükséges feltétele annak, hogy a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi piacára ráépülő kiskereskedelmi piacokon javuljanak a verseny feltételei.

III.5.2.2.4. Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége

Az Eht. lehetővé teszi a Hatóság számára költségalapúsággal kapcsolatos kötelezettségek¹⁶ előírását, amennyiben a piacelemzés a hatékony verseny hiányát tárta fel, és ennek következtében az érintett szolgáltatók indokolatlanul magas díjakat alkalmazhatnak. Ez a szabályozási lehetőség a gyakorlatban különböző árszabályozási eszközök és költség-elszámolási kötelezettségek alkalmazását jelenti. Az árszabályozás olyan szabályozói eszköz, amely közvetlenül befolyásolhatja a hurokatengedési és a kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások díjainak szintjét.

A fentiek alapján az árszabályozás (a meghatározott kötelezettségekkel együtt) megfelelő eszköz lehet a feltárt piaci probléma (és az általa okozott versenytorzítás) orvoslására.

A költségalapú ár, így a jelen esetben kötelezettségként előírt nagykereskedelmi ár (amely magában foglalja a befektetett tőke piaci kockázatnak megfelelő megtérülését is) a közgazdasági elmélet szerint megfelel annak az árnak, amely tökéletes verseny estén hosszú távon kialakulna.

Az elemzés során több helyen is szerepel, hogy a helyi hurok infrastruktúra duplikálása nem reális az elemzés előretekinthető időtávja alatt.

Az alternatív piaci szereplők által kiépített hozzáférések száma 2006 végéig nem érte el az összes vezetékes fővonal üzleti titok százalékát sem, helyi hurokatengedés nélkül tehát nem mutatkozik esélye annak, hogy a fém helyi hurok infrastruktúrát használó előfizetői hozzáférési szolgáltatási piacokon érdemi verseny alakuljon ki.

A Tanács ezért a hurokatengedési díjakat a kompetitív szintre kényszerítő árszabályozást indokolt és arányos kötelezettségnek tekinti, mivel elősegíti hatékony és fenntartható verseny érvényesülését, ezáltal növelve a fogyasztói jólétet.

A Tanács a Kötelezett Szolgáltatókra a DH-664-178/2005. számú határozatában kirótt „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség teljesítésére vonatkozóan előírta, hogy Kötelezett Szolgáltatók a fém hurkok és alhurkok átengedésére vonatkozó szerződések alapján kért ellenérték tekintetében a múltbeli költségeken alapuló teljesen felosztott költségek (HCA-FDC) költségszámítás módszere szerinti költségszámítási modellt kötelesek kialakítani. A Tanács megvizsgálta, hogy a HCA FDC módszertanhoz képest az előremutató hosszú távú különbözeti költségek (TD-LRIC) módszertana nem alkalmasabb-e a hatékony verseny hiányának kezelésére, az árakra, a potenciálisan túlzott költségekre és a Kötelezett Szolgáltatók hatékonyságára tekintettel.

A TD LRIC módszertan a hatékonysági kiigazítások alkalmazásával egy hatékony szolgáltató költségeit határozza meg, a szabályozott díjakban csak egy hatékony szolgáltató költségeinek a szerepeltetése lehet indokolt, csak az ilyen jellegű díjképzés segítheti elő a verseny kialakulását.

¹⁶ Eht. XII. Fejezet 108. §, Hozzáférési irányelv 13. cikk

A költségalapú (kompetitív) ár, így a jelen esetben kötelezettségként előírt költségalapú nagykereskedelmi ár (amely magában foglalja a befektetett tőke piaci kockázatnak megfelelő megtérülését is) a közgazdasági elmélet szerint megfelel annak az árnak, amely tökéletes verseny esetén hosszú távon kialakulna.

A kompetitív árszint meghatározásához nemzetközileg elismert és alkalmazott módszer a hosszú távú növekményi költségszámítás (LRIC), amely meghatározott közgazdasági alapelvekre épül. A módszertan lépéseire az Európai Közösségi dokumentumok is tartalmazzák előírásokat, ugyanakkor egy-egy országon belül a megvalósítás konkrét részleteit a nemzeti hatóságok feladata szabályozni.

Figyelembe véve azt, hogy Magyarországon az átengedett helyi hurok aránya európai összehasonlításban nagyon alacsony, valamint azt, hogy a helyi bitfolyam hozzáférés szolgáltatást a jogosult szolgáltatók még nem vették igénybe, mérlegelve a TD LRIC módszertan alkalmazásával elérhető előnyöket, a Tanács úgy ítélte meg, hogy a HCA-FDC módszertan alkalmazása helyett TD-LRIC módszertan alkalmazása szükséges az érintett piachoz tartozó alapszolgáltatások díjainak számítása tekintetében. A LRIC módszertan alapvető jellemzője ugyanis egyrészt az, hogy egy hatékony szolgáltató költségeit határozza meg, másrészt az előretekintő jellege miatt képes követni az eszközárak változásait, ezáltal biztosítva azt, hogy a jogosult szolgáltatók az inkumbens szolgáltatókkal azonos feltételek mellett képezhessék az áraikat. Ezen jellemzők miatt a LRIC módszertan a megfelelő eszköz a hatékony verseny hiányának kezelésében.

A fenti szempontok mellett a LRIC módszertan alkalmazása a "költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettség arányosságának tekintetében is indokoltabb, mint a HCA-FDC módszertan, hiszen a kötelezett szolgáltatóknak a forgalmi nagykereskedelmi szolgáltatások költségalapú díjainak meghatározása során is a LRIC költségszámítási módszertant szükséges alkalmazniuk, s ennek következtében a forgalmi nagykereskedelmi és a jelen határozattal érintett szolgáltatások díjainak meghatározása céljából a kötelezett szolgáltatóknak csupán egy modellt kell felépíteniük, s ezen modell alapján számíthatóak az említett szolgáltatások költségalapú díjai.

A kötelezettség arányos és indokolt keretek közt tartása, továbbá a modellek szakmai-logikai egységének megőrzése érdekében a Tanács úgy határozott, hogy az IHM rendeletben meghatározott 11. és 12. nagykereskedelmi piacokon a "költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettséggel előírt díjakat egy (ugyanazon) modell alapján kell meghatározni, és a hatósághoz jóváhagyásra benyújtani.

A Tanács megállapította, hogy a kötelezettség az 1. számú melléklet szerinti módosított formában való fenntartása az azonosított versenyproblémával arányosnak tekinthető és mind az öt jelentős piaci erejű szolgáltató esetén indokolt, mivel a kötelezettség szükséges feltétele annak, hogy a helyi hurok átengedési piacra, mint nagykereskedelmi piacra ráépülő kiskereskedelmi piacokon a verseny feltételei javuljanak.

III.5.2.2.5. Egyenlő elbánás

Az Eht. 104. § (1) bekezdése értelmében a Tanács az összekapcsolással, illetve hozzáféréssel kapcsolatban egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettséget írhat elő a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóknak.

Az egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettség a jelentős piaci erejű szolgáltatókat visszatarthatja a versenyellenes magatartásformák alkalmazásától. Ebben az esetben az egyenlő elbánás azt jelenti, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatók nem tesznek különbséget a hurokátengedési szolgáltatások igénybe vevői között a szolgáltatás igénybevételének feltételei tekintetében.

Az egyenlő elbánás, mint kötelezettség megfelel a probléma jellegének, hiszen visszatartja a nagykereskedelmi szolgáltatókat attól, hogy erőfölényüket kihasználva megemeljék díjaikat, illetve a szolgáltatást igénybe vevő szolgáltatók kárára megváltoztassák a szolgáltatás igénybevételének feltételeit.

Az egyenlő elbánás – az Eht. 104. § (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelően különösen azt jelenti, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató

- a hálózati szolgáltatás (jelen esetben a szélessávú hozzáférési szolgáltatás) nyújtását nem köti indokolatlanul olyan műszaki feltételekhez, amelyek teljesítésére csak egyetlen vagy kevés szolgáltató képes;
- a hálózati szolgáltatás ellenértékének megállapításakor nem állapít meg olyan árazási feltételeket, ideértve a forgalom után számított árkedvezményt – amelyek alkalmazásával a legkedvezőbb feltételek csak egy vagy kevés számú szolgáltató számára válnak elérhetővé.

Az első kitétel a kötelezett szolgáltató és a tőle elkülönült társszolgáltatók viszonylatát rendezi, azaz a jelentős piaci erejű szolgáltató ezen a csoporton belül nem tehet indokolatlan különbséget lényeges feltételek tekintetében.

A második kitétel arra az esetre vonatkozik, amikor a kötelezett szolgáltató rendelkezik kiskereskedelmi érdekeltséggel és így a lényeges feltételeket illetően a társszolgáltatókat legalább úgy kell kezelnie (de csoporton belül az első kitétel változatlanul érvényes), mint a saját érdekeltségét.

Az NHH Tanácsa a DH-664-177/2005. számú határozatában külön kötelezettségként nem írta elő az „egyenlő elbánás” kötelezettségét azon megfontolás alapján, hogy az akkor hatályos hurokátengedési referencia ajánlatok megfelelő részletezettsége biztosítja azt, hogy a kötelezett szolgáltató nagykereskedelmi hurokátengedési szolgáltatásai tekintetében

ben szerződéses kapcsolataiban ne tehesen különbséget az igénybevett nagykereskedelmi szolgáltatás lényeges (műszaki, árazási) feltételei tekintetében a szolgáltatást igénybe vevő különböző elektronikus hírközlési szolgáltatók között.

Tekintettel arra, hogy az első piacelemzési ciklus vizsgálati időszaka alatt nem volt hurokátengedési ügylet, mert a hurokátengedési piacon csak 2005 első félévében realizálódtak az első tranzakciók, nem állt rendelkezésre elegendő releváns ismeret, tapasztalat arra vonatkozóan, hogy a hatályos hurokátengedési referencia ajánlatok minden tekintetben biztosítják-e azt, hogy a kötelezett szolgáltató nagykereskedelmi hurokátengedési szolgáltatás ne tehesen különbséget a hurokátengedési nagykereskedelmi szolgáltatás lényeges (műszaki, árazási) feltételei tekintetében a szolgáltatást igénybe vevő különböző elektronikus hírközlési szolgáltatók között.

Az azóta eltelt időszak tapasztalatai azt jelezték, hogy a hurokátengedési referencia ajánlatok önmagukban nem küszöbölik ki maradéktalanul a hurokátengedési piacon fennálló nem-árjellegű versenyproblémákat.

A fentiek alapján a Tanács, felhasználva a DH-664-178/2005. sz. határozat kapcsán felhalmozódott tapasztalatokat, úgy ítélte meg, hogy a fémhurkok és alhurkok szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából történő nagykereskedelmi átengedésének magyarországi piacán a verseny élénkítése érdekében a DH-664-178/2005. számú határozatban meghatározottakon túlmenően szükséges az egyenlő elbánás kötelezettségének kirovása a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatókra.

Ennek megfelelően a Tanács a rendelkező részben foglaltak szerint kirotta az „egyenlő elbánás kötelezettséget”, az alábbi indokokra tekintettel:

A RUO Konzultáción az alternatív szolgáltatók jelezték, hogy a betelepülést követően a Kötelezett Szolgáltatók a közösen használt helyiségekben nem a biztosítják megfelelően jogosult szolgáltatók eszközeinek állagmegóvását. A Tanács megállapította, hogy az egyenlő elbánás elvét sérti az a gyakorlat, amikor a betelepülést követően a Kötelezett Szolgáltatók a közösen használt helyiségekben nem azonos módon gondoskodnak az azokban elhelyezett saját tulajdonú, illetve a jogosult szolgáltatók tulajdonát képező berendezések, eszközök állagának megóvásáról, vagyis biztosítják megfelelően jogosult szolgáltatók eszközeinek állagmegóvását. Ezért a határozat rendelkező részében a Tanács előírta, hogy az egyenlő elbánásnak a szolgáltatás nyújtásához szükséges műszaki, informatikai és logisztikai támogatás, karbantartás tekintetében is teljesülnie kell.

A Tanács megállapította, hogy szintén az egyenlő elbánás elvét sérti a Kötelezett Szolgáltatók azon magatartása, amely a használaton kívüli helyi hurkok esetében saját kiskereskedelmi szolgáltatás-nyújtását úgy részesíti előnyben, hogy a saját kiskereskedelmi célú értékesítése érdekében sokkal rövidebb idő alatt képes a hurkot aktiválni, vagy felmérni ennek műszaki megvalósíthatóságát, mint a hurokátengedésre jogosult szolgáltató igénybejelentése esetén. A Kötelezett Szolgáltató kiskereskedelmi szolgáltatásának létesítési határideje ugyanis nem lehet rövidebb az adott kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához a jogosult szolgáltatók számára szükséges a Kötelezett Szolgáltató által nyújtott és szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásának létesítési határidejénél.

A Tanács megítélése szerint az egyenlő elbánás elvét sérti az a gyakorlat, amikor a Kötelezett Szolgáltató a rendelkezésre állás értékét úgy állapítja meg, hogy a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése során a jogosult szolgáltatók számára alacsonyabb rendelkezésre állási érték mellett nyújtja a szolgáltatást, mint saját kiskereskedelmi szolgáltatásának esetében.

A Tanács megállapította, hogy az egyenlő elbánás elvének megsértését jelenti az is, hogy a nagykereskedelmi piacon JPE-nek minősülő hurokátengedésre kötelezett szolgáltató olyan – sok esetben releváns - információkkal látja el a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltatót, amelyeket nem juttat el annak versenytársaihoz.

A Tanács megítélése szerint a jelen határozatban kirótt egyenlő elbánás kötelezettség megsértésének kockázatát rejti magában az, ha a Kötelezett Szolgáltató, valamint az általa ellenőrzött vagy őt ellenőrző szolgáltató szervezeti egységeinél, vezetőinél és alkalmazottainál olyan módon kialakított teljesítmény ösztönzési rendszer érvényesül, amely lehetővé teszi az érintett nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó és a többi üzletág teljesítményelvárásainak összekapcsolását. Ezáltal a nagykereskedelmi szolgáltatást nyújtó üzletág alkalmazottait, illetve az üzletág döntéseit befolyásoló személyeket arra ösztönözheti, hogy a nagykereskedelmi eladások, mint fő teljesítményösztönző helyett, mellett elsősorban a kötelezett kiskereskedelmi üzletágának eredményét tartsák szem előtt. Ez a gyakorlatban azt eredményezheti, hogy a jogosult szolgáltatók a számukra szükséges nagykereskedelmi szolgáltatáshoz a gyakorlatban indokolatlanul később, illetve kedvezőtlen feltételek mellett jutnak hozzá, így a nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő kiskereskedelmi piacon versenyhátrányba kerülnek a kötelezett szolgáltatóval szemben. A Tanács fontosnak tartotta, hogy utaljon a kötelezettség megsértésének kockázatára, ezért nevesítette ezt a határozat rendelkező részében.

A Tanács megítélése szerint a jelen határozatban kirótt egyenlő elbánás kötelezettség megsértésének kockázatát hordozza magában az is, ha a Kötelezett Szolgáltató szervezetén belül, valamint az általa ellenőrzött vagy őt ellenőrző szolgáltató szervezete és a Kötelezett Szolgáltató között a munkavállalók áramlása-, illetve ezen szervezeti egységeket eset-

legesen átfedő munkakörök kialakítása oly módon történik, hogy az lehetővé teszi az egyenlő elbánás elvét sértő információáramlást a Kötelezett Szolgáltatónak az érintett nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó- és a többi (kiskereskedelmi) üzletága között. Ez a gyakorlatban azt eredményezheti, hogy a jogosult szolgáltatók a nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő kiskereskedelmi piacon versenyhátrányba kerülnek a kötelezett szolgáltatóval szemben. A Tanács fontosnak tartotta, hogy utaljon a kötelezettség megsértésének kockázatára, ezért nevesítette ezt a határozat rendelkező részében.

Továbbá az egyenlő elbánás kötelezettség megsértésének kockázatát rejti magában az, hogy hurokátengedési kötelezettségének teljesítése során a nagykereskedelmi szolgáltatást nyújtó JPE szolgáltató releváns és szenzitív információkhoz juthat a szolgáltatást igénybe vevő vállalat kiskereskedelmi tevékenységéről (üzleti tervek, termékfejlesztés stb.), amelyeket aztán az utóbbi tudta és beleegyezése nélkül saját céljaira használ fel.

A fenti versenyproblémák kezelése érdekében a jelen határozat rendelkező részében az egyenlő elbánás kötelezettsége tartalmazza azon területek részletes felsorolását, amelyek esetében érvényesülnie kell a kötelezettségeknek. Ezen területek a szolgáltatás kiépítésnek kérdései, a műszaki paraméterek, minőségi és teljesítménymutatók, pénzügyi elszámolás, kedvezmények valamint nyilatkozatok kiadása. A felsorolt kritériumok a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásának lényegesebb elemeit összefoglalják. A konkrét felsorolás a korábbi általános előírással szemben további támpontot nyújt mind a jogosult mind a Kötelezett Szolgáltatók számára. Az egyértelmű felsorolás könnyebbé teszi a kötelezettség alkalmazását és a kötelezett számára a végrehajtást.

A konkrét példák nevesítésével a jogosult szolgáltatók számára egyértelműen látható, hogy milyen műszaki, minőségi, pénzügyi folyamatok során kell a kötelezettnek biztosítania az egyenlő elbánást. A közzétételi kötelezettség – különösen annak az a része, amely előírja, hogy ezen mutatókat a kötelezettnek a saját kiskereskedelmi szolgáltatására vonatkozóan is be kell mutatnia - biztosítja, hogy a kötelezettség betartása megítélhető legyen mind a Tanács mind a jogosultak számára.

A kötelezettség konkrét példákkal bővült az egyenlő elbánás kötelezettségének betartásához elengedhetetlen azon esetek megelőzésére, amikor a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó és a többi üzletága közötti információáramlás, munkaszervezés, határidők tekintetében különbségek alakulnának ki.

A Kötelezett Szolgáltató esetében előfordulhat, hogy a nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó szervezeti egység és a kiskereskedelmi piacon működő szervezeti egység közötti információáramlás a jogosult szolgáltatók számára hátrányos következményekkel járhat. Ennek következtében sérülhet az egyenlő elbánás elve, amely a határozat rendelkező része szerint nem megengedhető.

A Kötelezett Szolgáltató esetében előfordulhat, hogy a nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó szervezeti egység és a kiskereskedelmi piacon működő szervezeti egység között olyan teljesítményértékelési rendszer működik, amely az egyes szervezeti egységek teljesítményét jelentősen módosíthatja az összekapcsolódó teljesítményértékelés hiánya miatti állapothoz képest. Ennek következtében sérülhet az egyenlő elbánás követelménye a jogosult szolgáltatók és a kötelezett kiskereskedelmi részlege viszonyában. A rendelkező részben kirótt kötelezettség ezen lehetőséget zárja ki.

A Kötelezett Szolgáltató esetében előfordulhat, hogy a kiskereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó szervezeti egység és a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybe vevő jogosultak számára a szolgáltatások létesítési határideje eltér. Amennyiben a kötelezett saját kiskereskedelmi szolgáltatásához szükséges idő rövidebb, felmerülhet az egyenlő elbánás sérelme, amelyet a rendelkező rész ezen előírása kizár.

A Tanács megállapította, hogy a kötelezettség az azonosított versenyproblémával arányos és mind az öt jelentős piaci erejű szolgáltató esetén indokolt, mivel a kötelezettség szükséges feltétele annak, hogy a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi piacára ráépülő kiskereskedelmi piacokon a verseny feltételei javuljanak.

Az egyenlő elbánás az említett versenyproblémák közül megfelelően képes kezelni a nem ár jellegű versenyproblémák közül a késleltetési taktikák-, és az alacsony színvonalú szolgáltatás-, minőségrontás alkalmazását, az információk visszatartását és diszkriminatív felhasználását, valamint az árjellegű lehetséges versenyproblémák közül az árdiszkriminációs magatartást.

III.5.3. Arányos és indokolt kötelezettségek meghatározása

A Tanács megvizsgálta az öt érintett piacon érvényesülő gazdasági erőfölény hatásait, azonosította a versenyproblémát, értékelte a rendelkezésre álló szabályozói eszközöket és kiválasztotta a feltárt versenyproblémának megfelelő (tehát indokolt) és arányos kötelezettségeket. Ennek eredményeként mind az öt jelentős piaci erejűként azonosított szolgáltató esetében:

- a Tanács DH-664-178/2005. számú határozatában kirótt átláthatóság kötelezettséget módosította a rendelkező részben kifejtettek szerint;*

- a Tanács DH-664-178/2005. számú határozatában kirótt számviteli szétválasztás kötelezettségét módosította úgy, hogy a Kötelezett Szolgáltatóknak a számviteli szétválasztási kimutatást DH-261 49-2/2007. határozat I. sz. mellékletének előírásai szerint kell elkészíteniük, és a Tanácshoz jóváhagyásra benyújtaniuk;
- a Tanács DH-664-178/2005. számú határozatában kirótt, hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket a rendelkező részben foglaltak szerint módosította;
- a Tanács DH-664-178/2005. számú határozatában kirótt költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége kötelezettséget módosította úgy, hogy a Kötelezett Szolgáltatóknak a költségalapú díjakat a jelen határozat I. sz. mellékletének előírásai szerint kell kialakítaniuk és a Tanácshoz jóváhagyásra benyújtaniuk.
- a Tanács a rendelkező részben kifejtettek szerint kiróta az egyenlő elbánás kötelezettséget.

III.5.4. Jogutódlás esetén alkalmazandó szabályok

III.5.4.1 A jogutódlásra vonatkozó rendelkező rész II. a) pontjában foglalt általános szabályok

A Tanács jelen eljárását a közigazgatási és hatósági eljárás és szolgáltatás szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: *Ket.*) hatálybalépését követően indította meg hivatalból.

Az Eht. 23. §-a szerint a hatóság a piaci felügyelettel és piaci szabályozással kapcsolatos eljárásokban az e törvényben foglalt eltérésekkel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény (*Ket.*) rendelkezései szerint jár el. Tekintettel arra, hogy a *Ket.* 16. §-a – a korábban hatályban volt államigazgatási eljárás általános szabályiról szóló 1957. évi IV. törvénnyel szemben – már mind az eljárás során, mind a határozat jogerőre emelkedését követő jogutódlással kapcsolatban tartalmaz előírásokat, a Tanács jelen határozat rendelkező részében szintén rögzítette a határozatban előírt illetve módosított kötelezettségek jogutódlása esetén a kötelezett szolgáltató(k) illetve jogutója(ik) által alkalmazandó szabályokat.

A rendelkező rész II.a) pontjában foglalt szabályok előírására az alábbi okok miatt volt szükség:

- Bár a *Ket.* 16. §-a értelmében a kötelezett szolgáltató jogutódja nem mentesülhet a kötelezett szolgáltató korábban jelen határozat alapján terhelő kötelezettségek alól, de az Eht. 52-57. §-a szerinti eljárás olyan speciális, általában kötelezettségek kiszabásával is együtt járó államigazgatási eljárás, amelyben a kötelezettségek jogutódlásáról célszerű speciálisan is rendelkezni.
- A jelen határozatban azonosított kötelezett szolgáltató körében bekövetkező jogutódlás valószínűsíthetően olyan jelentős körülmény, amely rendkívüli piacelemzési eljárásban az Eht. 57. § (3) bekezdés c) és/vagy d) pontja szerinti tartalmú határozat meghozatalát igényli. Bár az Eht. 57. §-ában foglalt rendkívüli piacelemzés esetén a Tanács haladéktalanul hoz határozatot, az Eht. 36. §-a szerinti egyeztetés, illetve az Európai Bizottság Eht. 65. §-a szerinti notifikációs eljárása ezekben az esetekben sem nélkülözhető, ezért a rendkívüli piacelemzési eljárás befejezéséig – figyelemmel a *Ket.* 16. §-ára szükséges rögzíteni, hogy az új határozat hatályba lépéséig a kötelezettségek jogutódlása miképp alakul.

A határozat rendelkező része – figyelemmel az eltérő jogi jellegre – külön szabályt tartalmaz egyetemes (általános) és az egyedi (ügyleti) jogutódlás esetére.

- Egyedi (ügyleti) jogutódlás esetén – figyelemmel a *Ket.* 16. §-ában foglalt rendelkezésre – az ügyleti jogutódo(ka)t terheli a jogelőd jelentős piaci erejű szolgáltatót terhelő valamennyi kötelezettség, az azt kirovó határozatban meghatározott tartalommal. Az ügyleti jogutódlás esetén tehát a jogutód valamennyi – jelen határozatban kiszabott, kötelezett szolgáltatót terhelő – kötelezettséget a határozatban foglaltak szerinti tartalommal köteles továbbra is jogfolytonosan teljesíteni.
- Egyetemes (általános) jogutódlás eseteit a gazdasági társaságokról szóló 2004. évi IV. törvény (a továbbiakban: *Gt.*) határozza meg. Tekintettel arra, hogy a Tanácsnak a felek magánjogi viszonyaiiba történő beavatkozásra – így a *Gt.* szerinti jogutódlási formák (társasági formaváltás, egyesülés, szétválás) eseteinek külön vizsgálatára – nincs hatásköre, ezért a Tanács csak a *Ket.* 16. §-a által is szabályozott általános jogutódlás esetére általánosságban és csak a határozattal érintett kötelezettségekre vonatkozóan rendezte a jogutódlás kérdését. Az Eht.-ben szabályozott, a Tanács által kiszabható kötelezettségek egyrészt önmagukban is változatos képet mutatnak aszerint, hogy azok miképpen terhelik a kötelezett szolgáltatókat, másrészt az Eht. hatálybalépését követően már a Tanács határozza meg a jelentős piaci erejű szolgáltatókat terhelő kötelezettségek pontos tartalmát, ezért az általános jogutódlás esetére előírt rendelkezés szerint a jelentős piaci erejű szolgáltatót jelen határozat alapján terhelő kötelezettség annak határozatban meghatározott céljához, jellegéhez és tartalmához igazodva fogja terhelni a jogutódlással létrejött szolgáltató(ka)t. Ebből következően mindig a jogutódlás konkrét esetében állapítható meg az, hogy a jogutódot miképpen terhelik a korábbi kötelezettségek, figyelembe véve azt, hogy a *Ket.* 16. §-a értelmében a kötelezett szolgáltató jogutódja nem mentesülhet a kötelezett szolgáltatót korábban jelen határozat alapján terhelő kötelezettségek alól.

III.5.4.2 Az Emitel Magyar Telekomba történő beolvadására vonatkozó szabályok

Az egyedi és az általános jogutódlás esetén alkalmazandó szabályok előírásán túlmenően a Tanács a jelen határozat rendelkező részében részletesen meghatározta a Magyar Telekom és az Emitel egyesülése folytán bekövetkező jogutódlás esetén alkalmazandó szabályokat, az alábbi indokokra tekintettel.

A Magyar Telekom honlapján tájékoztatást adott, hogy a rendkívüli közgyűlés döntött az Emitelnek a Magyar Telekomba történő beolvadásáról és a beolvadás cégbírószági bejegyzésének várható időpontjáról. A Gt. 74.§ (6) bekezdése alapján a társaság legfőbb szerve a gazdasági társaság átalakulásáról véglegesen döntő ülésén meghatározhatja azt az időpontot, amikor az átalakuláshoz fűződő joghatások beállnak. A cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.) 57.§ (2) bekezdése alapján pedig abban az esetben, ha az átalakuló társaság az átalakulás időpontját meghatározza, az átalakulás nem a cégbejegyzés napjával, hanem a cég által megadott napon következik be. A Gt. és a Ctv. idézett szakaszai alapján tehát a Magyar Telekom és az Emitel egyesülésének joghatásai a Magyar Telekom által a beolvadás bejegyzésének időpontjaként meghatározott napon nagy valószínűséggel beállnak. A Tanács, figyelembe véve a Magyar Telekom honlapján található nyilvános információkat, valamint azt, hogy a Magyar Telekom és az Emitel egyesülését követően a jogutód kötelezett szolgáltatót terhelő, a jelen határozat rendelkező részében meghatározott kötelezettségek egyértelmű, átlátható és mihamarabbi rendezése nemcsak az egyesüléssel érintett szolgáltatók, hanem valamennyi piaci szereplő érdeke, a Tanács a rendelkező részben foglaltak szerint meghatározta, hogy az egyes kötelezettségek a Magyar Telekom és az Emitel egyesülése folytán bekövetkező jogutódlás esetén miként terhelik a jogutód társaságot.

A Tanács méltányosnak tartotta, hogy a Magyar Telekom., mint jogutód az „átláthatóság” kötelezettség teljesítése körében a rendelkező részben meghatározott átmeneti időszakban az általa benyújtott egyetlen módosított referenciaajánlaton belül az egyes földrajzi területek és hálózatok tekintetében különbséget tehesen attól függően, hogy az integrációt megelőzően az adott földrajzi terület vagy hálózat melyik jogelőd területéhez vagy hálózatához tartozott.

A „kölségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség körében kiszabott konkrét kötelezettség esetében, mivel a költségalapú díjak jóváhagyás céljából történő benyújtására és alkalmazására vonatkozó kötelezettség illeszkedik a referenciaajánlat-benyújtási kötelezettséghez, a fentiekkel összhangban a Tanács a Magyar Telekom részére lehetőséget biztosított arra, hogy ezen kötelezettségek teljesítése során a rendelkező részben leírtak szerint az átmeneti időszakban különbséget tegyen attól függően, hogy az integrációt megelőzően az adott földrajzi terület vagy hálózat melyik jogelőd területéhez vagy hálózatához tartozott. A Magyar Telekom ennek megfelelően az átmeneti időszakban az egyes földrajzi területekre és hálózatokra külön díjakat számolhat, majd a 2008. június 30-ig benyújtandó egységes referenciaajánlat előterjesztésével egyidejűleg lesz köteles az egységes költségmodellt is jóváhagyásra benyújtani a Tanácshoz. A Tanács ugyanakkor méltányosnak látta a Magyar Telekom számára biztosítani, hogy választása szerint az átmeneti időszakban az egyesülést megelőző Emitel földrajzi területek vagy hálózat vonatkozásában a Magyar Telekom jelen határozatban foglalt kötelezettség alapján lefolytatott jóváhagyási eljárásban jóváhagyott vagy megállapított díjaiból a rendelkező részben meghatározott szorzószám alkalmazásával számított korrigált díjat alkalmazza. Mivel a költségalapú díjak jóváhagyás céljából történő benyújtására és alkalmazására vonatkozó kötelezettség illeszkedik a referenciaajánlat-benyújtási kötelezettséghez, a Tanács indokoltan látta, hogy a „kölségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség tekintetében az átmeneti időszakot az „átláthatóság” kötelezettség tekintetében meghatározott átmeneti időszakhoz igazodva határozza meg.

A Tanács a fentiekben leírtakra tekintettel, valamint figyelembe véve az egyesülő társaságok integrációjának időigényességét, valamint a kirótt kötelezettségek jellegét, a kötelezettségek teljesítése körében az átmeneti időszak biztosítását méltányosságból szükségesnek tartotta. Figyelembe véve a Magyar Telekomnak, mint jogutód társaságnak a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben előírt, éves beszámoló készítésére, letétbe helyezésére és közzétételére vonatkozó kötelezettségét és az ezek teljesítésére előírt határidőt, a Tanács kötelezte a Magyar Telekomot, hogy az átmeneti időszak lejártát követően, 2008. május 31-étől számított 30 napon belül nyújtsa be a Tanácsnak jóváhagyás véget a rendelkező részben foglaltak szerint a módosított referenciaajánlatát és a jelen határozatban meghatározott költségszámítási módszertannal kialakított költségalapú díjakat.

Tekintettel arra, hogy a Kötelezett Szolgáltató a jelen határozat rendelkező részében az egyesülő társaságokra kirótt „számviteli szétválasztás” kötelezettség alapján a 2007. évre vonatkozó számviteli szétválasztási kimutatást - az Eht. 62.§ (1) bekezdésével összhangban - 2008. június 30-ig köteles benyújtani, a Tanács nem látta indokoltan e kötelezettség teljesítése körében átmeneti időszakra vonatkozó szabályok megalkotását. A Magyar Telekom, mint jogutód társaság által a fenti határidőre teljesítendő, a számviteli szétválasztási kimutatás benyújtására vonatkozó kötelezettséget a Tanács a rendelkező részben foglaltak szerint, a Gt. vonatkozó rendelkezéseire tekintettel pontosította. A Gt. 87.§ (2) bekezdése alapján az átalakulással létrejövő gazdasági társaság cégbejegyzését követő kilencven napon belül mind a jogelőd gazdasági társaságra, mind a jogutód gazdasági társaságra vonatkozóan a cégbejegyzés napjával, illetve a társaság által az átalakulás időpontjaként a Gt. fentiekben hivatkozott 74.§ (6) bekezdésével összhangban meghatározott

nappal végleges vagyommérleget kell készíteni. A Gt. által megállapított kötelezettségre tekintettel a Tanács a rendelkező részben foglaltak szerint úgy határozott, hogy a beolvadást követően a Magyar Telekom úgy köteles a számviteli kimutatást benyújtani, hogy egyrészt az átalakítási vagyommérleg fordulónapjáig beadja a beolvadással megszűnt Emitel Zrt. kimutatását, másrészt pedig egy egységes beadványban beadja a Magyar Telekom Nyrt. az átalakulási vagyommérlegének fordulónapja előtti és utáni kimutatását is.

A Tanács a „hozzáférréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség” és az „egyenlő elbánás” kötelezettsége tekintetében átmeneti időszak meghatározására nem látott indokot, ennek megfelelően a jelen határozat rendelkező részének II. b) 4. és 5. pontjaiban foglaltak szerint kötelezte a Magyar Telekomot, hogy a rendelkező rész I. c), illetve e) pontjában foglalt kötelezettségeknek feleljen meg.

Amennyiben a fenti beadvány a határozat közzétételét megelőzően megvalósul, akkor a tanács piacazonosításra vonatkozó határozati rendelkezéseket és indokolásokat a tényállapotoknak megfelelően korrigálni fogja.

B. fejezet

Együttműködés a Gazdasági Versenyhivatallal

A tárgybani hatósági eljárásban a Tanács a GVH-val való együttműködést több lépcsőben valósította meg, az alábbiak szerint:

1./ A Tanács 2005. október 3-án megküldte a GVH részére a szolgáltatók részére továbbítandó adatlapok tervezeteit véleményezés céljából. A beérkezett írásbeli észrevételek nagy részét elfogadva a kérdőívek kiegészítésre kerültek, illetve a javasolt adattartalomnak megfelelően új kérdőívek szerkesztésére is sor került. A GVH az át nem vezetett javaslatok esetében e döntés okáról is részletes írásbeli és szóbeli tájékoztatást kapott.

2./ A Tanács folyamatosan tájékoztatta a GVH-t a tárgybani kötelező hatósági eljárás közbenső eredményeiről és a határozat-tervezet szövegét előzetesen több alkalommal egyeztetette a GVH képviselőivel.

3./ A GVH a tárgybani határozattervezet nyilvánosságra hozatalát követően szakmai álláspontját megküldte a Tanács részére, amelyben felvetett kérdéseket és a Tanács azokra adott válaszát az alábbiakban közöljük:

C. fejezet

Egyeztetés az érdekeltekkel

Az alábbi válaszokban a szolgáltatók által adott észrevételeket tartalmazó levelekben felvetett kérdések rövidítve vannak közölve. A Tanács válaszai a szolgáltatók vonatkozó észrevételei után, szövegdobozban vannak beszúrva.

D. fejezet

Notifikációs eljárás eredménye.

IV.

Az érdekeltekkel történő egyeztetést követően, az Eht. 65. § (1) bekezdése alapján a Tanács a határozat tervezetét részletes indokolással együtt [...] bejelentette [2002/21/EK irányelv 7. cikk (3) bekezdés] az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak.

A Bejelentés az alábbi dokumentumokat tartalmazta:

- a) kísérő levél és a 2003/561/EC Ajánlásban előírt formájú notifikációs összefoglaló (Summary Notification Form) angol nyelven,
- b) az egyeztetés az érdekeltekkel keretében érkezett észrevételek alapján átdogozott határozattervezet magyar nyelven,
- c) a GVH határozattervezetre vonatkozó szakmai álláspontja magyar nyelven, és
- d) a szolgáltatók által adott észrevételek magyar nyelven.

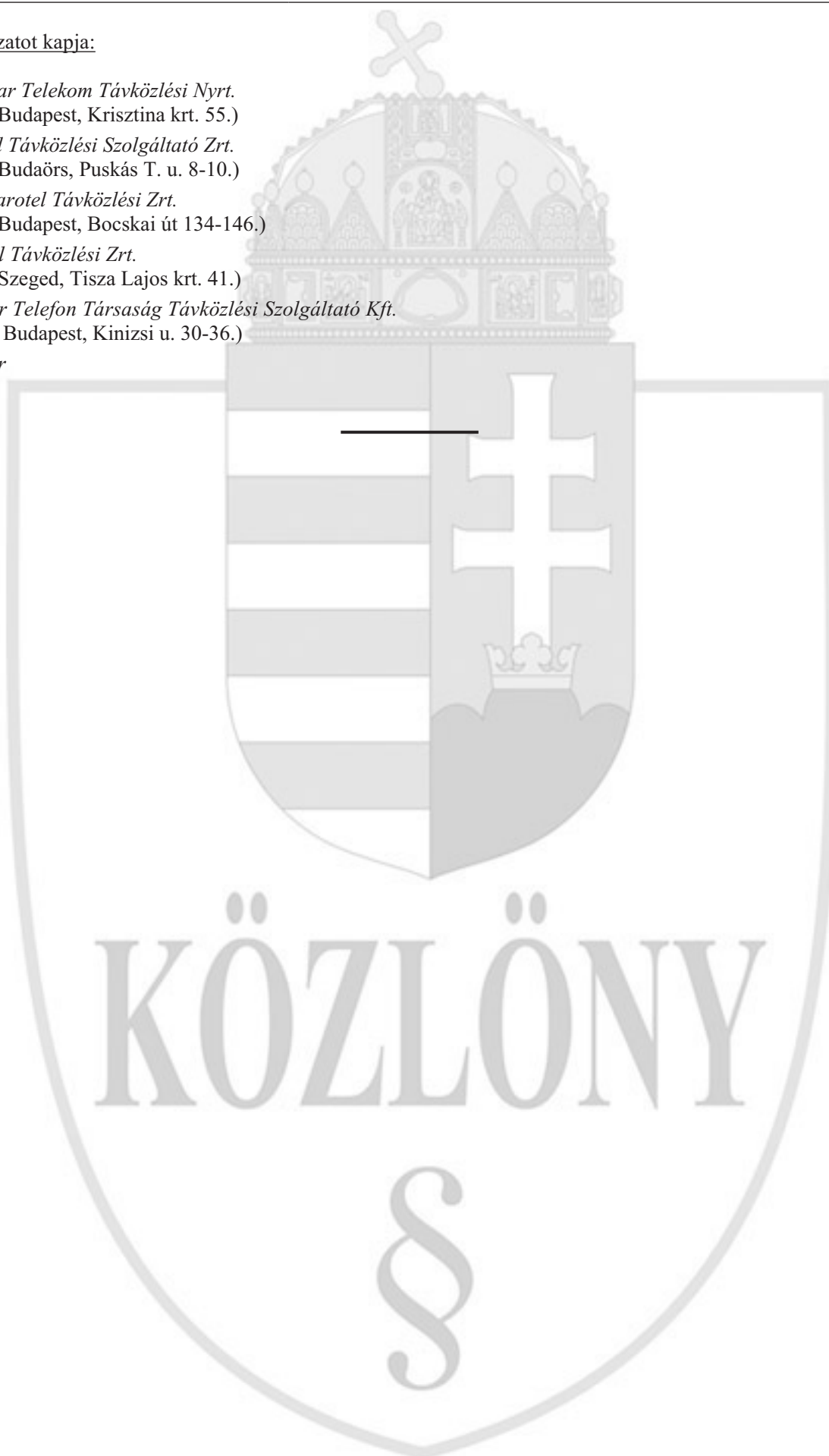
A Tanács a b) pontban foglalt dokumentumok kapcsán kérte, hogy a dokumentumok egyes részeit – szolgáltatói kérségre tekintettel – a Bizottság bizalmas információként kezelje. Ennek megfelelően a dokumentumot a Tanács két – üzleti titkot tartalmazó, illetve nem tartalmazó – változatban küldte meg a Bizottság részére.

A tárgybani Bejelentést az Európai Bizottság [...] számon vette nyilvántartásba.

Budapest, 2007.

A határozatot kapja:

- 1./ *Magyar Telekom Távközlési Nyrt.*
(1013 Budapest, Krisztina krt. 55.)
- 2./ *Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.*
(2040 Budaörs, Puskás T. u. 8-10.)
- 3./ *Hungarotel Távközlési Zrt.*
(1113 Budapest, Bocskai út 134-146.)
- 4./ *Emitel Távközlési Zrt.*
(6722 Szeged, Tisza Lajos krt. 41.)
- 5./ *Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft.*
(1092 Budapest, Kinizsi u. 30-36.)
- 6./ *Iráttár*

DH-26600-1/2007. számú piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (12. piac) tárgyában hozott határozat-tervezet

*A határozat-tervezetben üzleti titokként megjelölt adatok a DH-23398-12/2007. sz. határozat-tervezetben szerepelnek.

Ügyiratszám: DH-23398-11/2007.

Tárgy: piacmeghatározás, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása és kötelezettségek előírása (12. piac)

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa (a továbbiakban: Tanács) az érintett piacok azonosítására, az érintett piacokon fennálló verseny hatékonyságának elemzésére, az érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, illetve a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók számára jogszabályban meghatározott kötelezettség előírására hivatalból indított eljárása során meghozta a következő

határozatot.

A Tanács a „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” elnevezésű nagykereskedelmi piac szolgáltatási és földrajzi kiterjedését meghatározta, amelynek eredményeként öt elkülönült piacot érintett piacként azonosított. Ezek a következők:

1. Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás a Magyar Köztársaság területének az elektronikus hírközlő hálózatok azonosítóinak nemzeti felosztási tervéről szóló 164/2005.(VIII.16.) Korm. rendelet (továbbiakban: ANFT) 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 számozási területeiben (továbbiakban: *1. sz. érintett piac*).
2. Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 24, 25, 27, 28, 33, 57, 62, 63, 88 számozási területeiben (továbbiakban: *2. sz. érintett piac*).
3. Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 32, 66, 68, 89, 95 számozási területeiben (továbbiakban: *3. sz. érintett piac*).
4. Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 77, 78, 79 számozási területeiben (továbbiakban: *4. sz. érintett piac*).
5. Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 29. számozási területében (továbbiakban: *5. sz. érintett piac*).

Ezen érintett piacokon a Tanács a fennálló verseny hatékonyságát elemezte és jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította az alábbi szolgáltatókat:

1. Az 1. számú érintett piacon a Magyar Telekom Távközlési Nyrt.-t (1013 Budapest, Krisztina krt. 55.,cg: 01-10-041928).
2. A 2. számú érintett piacon az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.-t (2040 Budaörs, Puskás T. u. 8-10., cg: 13-10-040575).
3. A 3. számú érintett piacon a Hungarotel Távközlési Zrt.-t (1113 Budapest, Bocskai út 134-146., cg: 01-10-043040).
4. A 4. számú érintett piacon az Emitel Távközlési Zrt.-t (6722 Szeged, Tisza Lajos krt. 41., cg: 06-10-000154).
5. Az 5. számú érintett piacon a Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft.-t (1092 Budapest, Kinizsi u. 30-36., cg: 01-09-873734).

A Tanács az elkülönült érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosított Magyar Telekom Nyrt., az Invitel Zrt., Hungarotel Zrt., Emitel Zrt., valamint a Monor Telefon Kft. (a továbbiakban együtt „Kötelezett Szolgáltató”, „Kötelezett”) tekintetében a jelen határozatban (a továbbiakban „jelen határozat” vagy „Határozat”) az alábbi kötelezettségeket határozza meg:

I.

A. A Tanács a DH-664-180/2005. ügyszámú határozattal előírt, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban „Eht.”) 102.-103. § szerinti „átláthatóság” kötelezettséget módosítja az alábbiak szerint:

A Kötelezettnek az „átláthatóság” kötelezettség teljesítése körében az alábbi követelményeknek kell megfelelnie:

A jelen határozat szerinti érintett piacokon jelentős piaci erejű szolgáltató köteles az általa nyújtott olyan nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatások alkalmazott díjait, a tervezett díjváltozásokat, valamint a szolgáltatás igénybevételének feltételeit honlapján nyilvánosságra hozni a díj jóváhagyását, vagy megállapítását követő 15 napon belül, ezt követően változás esetén a változást 30 nappal megelőzően az alábbi részletességgel, amelyet saját kiskereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatásaihoz önmagának, tulajdonában álló vállalkozásnak, illetve olyan vállalko-

zásnak, amelyben irányítói részesedése van, illetve amelyet más szolgáltató indokolt kérésére az e határozatban részletezett hozzáférési kötelezettség alapján nyújt:

- a) a hozzáférés általános feltételeit, beleértve az előrendelést,
- b) az ajánlattételi és szerződéskötési eljárás részletes szabályait,
- c) a jelen szerződési feltételek módosítása esetén szükséges szerződésmódosítással kapcsolatos eljárást,
- d) a hozzáférés földrajzilag meghatározott pontjait telephelyenkénti bontásban, és – ha ez a kötelezett szolgáltató szándéka szerint nem egységes – a helymegosztás legrövidebb időtartamát, mely legalább egy év,
- e) a hozzáférés lehetséges műszaki megoldásait,
- f) a hozzáférés alkalmazható átviteli utakat,
- g) a megajánlott hozzáférési, illetve ehhez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatásokat,
- h) az interfészek megjelölését,
- i) a szolgáltatás vállalt minőségi paramétereit (beleértve az üzemeltetés, karbantartás feltételeit is) és a rendelkezésre álló kapacitásokat, emellett
 - ia) az általa nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás, valamint az adott nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő valamennyi saját kiskereskedelmi szolgáltatás tényleges minőségi jellemzőit (beleértve a hibaelhárítás-, a rendelkezésre állás jellemzőit, a tényleges szolgáltatásindítási eljárási időket (pl: bekötési idő), mindezek számításának módját és a számítás alapjául szolgáló adatok forrását) féléves rendszerességgel
 - ib) a szolgáltatás létesítésének határidejére vonatkozó és a szerződésben foglalt minőségi mutatók be nem tartása esetén a jogosult szolgáltatót megillető kötbér mértékét
 - j) a közös eszközhasználat feltételeit, így különösen a helymegosztás keretében a jogosult szolgáltató elektronikus hírközlő eszközeinek elhelyezési lehetőségeit és a biztosítható műszaki körülményeket a kötelezett szolgáltató telephelyén vagy az elhelyezés alternatív lehetőségeit,
 - k) a fenti szolgáltatások árait és alkalmazási feltételeiket,
 - l) a felek közötti együttműködés szabályait így különösen a szerződésben meghatározott határidők bármelyikének kötelezett vagy jogosult szolgáltató általi elmulasztása esetén alkalmazandó kötbérek, az együttműködési kötelezettség körében,
 - m) annak az eljárásnak a feltételeit (így különösen a szükséges dokumentumok és határidők vonatkozásában), amelynek során az adott országos IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatás előfizetője szolgáltatót vált úgy, hogy az új szolgáltató a kötelezettől a korábbi szolgáltatóval azonos nagykereskedelmi szolgáltatást (országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatást) vesz igénybe,
 - n) annak az eljárásnak a feltételeit (így különösen a szükséges dokumentumok és határidők vonatkozásában), amelynek során az adott országos IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő, valamely jogosult szolgáltató által nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatást az adott jogosult szolgáltató egy a korábban a kötelezettől igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatástól eltérő, de szintén a kötelezett által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás igénybe vételével kívánja nyújtani,
 - o) kötelezett- és a jogosult szolgáltató közötti kereskedelmi szerződés fontosabb feltételeit.

A fentiekben meghatározott felsorolás i) pontjára vonatkozóan a Tanács előírja, hogy

1. a kötelezett szolgáltató által vállalt minőségi feltételek nem lehetnek rosszabbak, mint a nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő saját kiskereskedelmi szolgáltatás minőségi feltételei.

2. a Hszr. 16.§ (1) bekezdés j) pontjában foglaltakon túlmenően a Kötelezett Szolgáltató köteles a Jogosult Szolgáltató indokolt igénye esetén többféle minőségi szintet meghatározni. A Jogosult Szolgáltatónak a kötelezett szolgáltató által nyilvánosságra hozott feltételeiben meghatározott minőségi feltételektől eltérő minőségű szolgáltatásra vonatkozó igénye esetén a Kötelezett Szolgáltató köteles erre vonatkozóan a Jogosult Szolgáltatónak ajánlatot tenni.

(A Kötelezett Szolgáltató által nyilvánosságra hozott feltételekben meghatározott kötbér mértékének - az Eht. 88.§ (6) bekezdésében foglalt rendelkezést is figyelembe véve - arányosnak kell lennie a minőségi mutató be nem tartása következtében a Jogosult Szolgáltató vagyonában felmerülő kárral és a Jogosult Szolgáltatót ért nem vagyoni kárral.)

A fentiekben meghatározott felsorolás m, n) pontjára vonatkozóan a Tanács előírja, hogy a meghatározott feltételek nyilvánosságra hozatalakor a kötelezett köteles az összes szükséges feltételt részletesen indokolni.

A fentiekben meghatározott felsorolás o) pontjára vonatkozóan a Tanács előírja, hogy a kereskedelmi feltételek, illetve az azokkal kapcsolatos jogosult szolgáltatókra vonatkozó elvárások nem lehetnek olyanok, amelyeknek objektíve kevés szolgáltató tud csak megfelelni. Ezen túlmenően általánosan a jogosult szolgáltatókra vonatkozó feltételek nem tartalmazhatnak semmilyen indokolatlan előírást.

Az országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtásának feltételeit tartalmazó keretszerződés fenti szempontoknak való megfelelését a tanács piacfelügyeleti eljárás keretében ellenőrzi.

A szerződéskötési eljárás részletes szabályai körében nyilvánosságra kell hozni különösen

- a) a szerződéskötés elektronikus formán kívüli kezdeményezésére rendszeresített helyiségeket, azok nyitvatartási idejét,

b) a szerződéskötés elektronikus formában történő kezdeményezésének lehetőségét és körülményeit azzal, hogy a kötelezett szolgáltató nem zárhatja ki az elektronikus formán kívüli kezdeményezést.

A Kötelezett Szolgáltatónak a helyi bitfolyam hozzáférés átengedésére, valamint az ehhez kapcsolódó közös eszközhasználatra vonatkozó referenciaajánlat készítésére és nyilvánosságra vonatkozó kötelezettségét a Tanács úgy módosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltató nem köteles új referenciaajánlat Tanács általi jóváhagyásra történő benyújtására, hanem az egyes Kötelezett Szolgáltatóknak a Tanács által a DH-370-23/2006., DH-373-18/2006., DH-374-15/2006., DH-375-18/2006., illetve a DH-376-18/2006. számú határozatokban (továbbiakban együtt: „RUO Határozatok”) jóváhagyott referenciaajánlataiban foglalt feltételeknek, valamint az időközben az Eht. 58. § (8) bekezdése szerinti hivatalból vagy az Eht. 60. §-a szerinti kérelemre történő, a Tanács által jóváhagyott módosításoknak megfelelően kötelesek továbbra is nyújtani a helyi bitfolyam hozzáférés átengedése és az ehhez kapcsolódó eszközhasználat szolgáltatást.

Amennyiben a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatásnak a Kötelezett Szolgáltató részére a jelen határozat alapján benyújtott költségszámításai szerint jóváhagyott, vagy a Tanács által megállapított díja eltér a Kötelezett Szolgáltatónak a rá vonatkozó RUO Határozattal jóváhagyott referenciaajánlatában foglalt díjaktól, továbbá amennyiben a Tanács DH-664-180/2005. számú határozatához képest a jelen határozatban módosított kötelezettségek bármelyike azt szükségessé teszi, a Kötelezett Szolgáltató köteles referenciaajánlatát az Eht. 60. §-a szerint módosítani.

A jelen pontban előírt kötelezettség a Kötelezett Szolgáltatót a határozat kézhezvételétől terheli, azzal, hogy amennyiben a DH-664-180/2005. számú határozathoz képest jelen határozatban módosított kötelezettség azt szükségessé teszi, akkor a Kötelezett Szolgáltató a referenciaajánlatát köteles az Eht. 60. §-a szerinti eljárásban módosítani és azt a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül – jelen határozat E pontjában foglalt kötelezettség körében teljesítendő költségmodell benyújtásával egyidejűleg – a Tanácsnak jóváhagyásra benyújtani.

E kötelezettségének a Kötelezett Szolgáltató a Tanács által a 11. piacra vonatkozó DH-26600-2/2007 ügyszámú határozatában az átláthatóság kötelezettség keretében előírt, helyi hurok átengedésre vonatkozó referenciaajánlat-készítési kötelezettségre tekintettel a Kötelezett Szolgáltató úgy köteles eleget tenni, hogy a referenciaajánlat tervezetét a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi piacra vonatkozó határozatban előírt referenciaajánlattal együtt, egy dokumentumban köteles a Tanácshoz jóváhagyásra benyújtani.

B. A Tanács a DH-664-180/2005. ügyszámú határozattal előírt, az Eht. 104. § szerinti „egyenlő elbánás” kötelezettséget módosítja az alábbiak szerint:

A kötelezettnek az „egyenlő elbánás” kötelezettség teljesítése körében az alábbi követelményeknek kell megfelelnie:

Az egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettsége teljesítése során a szolgáltatónak a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatásai tekintetében elsősorban azt kell biztosítania, hogy a lényegét tekintve azonos szolgáltatásokat nyújtó más szolgáltatók vonatkozásában lényegét tekintve azonos körülmények között lényegét tekintve azonos feltételeket alkalmaz.

Az egyenlő elbánás kötelezettség alapján a szolgáltató a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatásai tekintetében szerződéses kapcsolataiban nem tehet különbséget az igénybevett nagykereskedelmi szolgáltatás lényeges feltételei - különösen a határidők, a teljesítés módja és terjedelme - tekintetében a szolgáltatást igénybe vevő különböző elektronikus hírközlési szolgáltatók között. Az egyenlő elbánásnak teljesülnie kell a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos összes tevékenységre, így különösen

- a, a szolgáltatás iránti igény fogadása, kezelése, teljesítése, állapotának nyomon követése,
- b, a szolgáltatás nyújtásához szükséges műszaki, informatikai és logisztikai támogatás, karbantartás,
- c, a minőségi és teljesítménymutatók (SLA) kidolgozása és elfogadása, és azokhoz való rendszeres hozzáférés,
- d, a szolgáltatók közötti pénzügyi elszámolás,
- e, az értékesítéshez kapcsolódó kedvezmények, akciók, diszkontok,
- f, valamint a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos nyilatkozatok kiadása terén.

Továbbá a kötelezett szolgáltatónak biztosítania kell a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatásai tekintetében, hogy legalább ugyanolyan feltételekkel (ideértve az egyes nagykereskedelmi feltételek változtatásának közlését az érdekelt felekkel, illetve a nagykereskedelmi input igénybevételének eljárási határidejét), legalább ugyanolyan minőségű szolgáltatásokat és információt nyújt mások számára, mint amelyeket saját szolgáltatásaira, illetve bármely általa irányított más szolgáltató szolgáltatásaira alkalmaz.

Annak érdekében, hogy az egyenlő elbánás kötelezettségének betartása megítélhető legyen, a kötelezett szolgáltató köteles félévente nyilvánosságra hozni a nagykereskedelmi szolgáltatás lényeges minőségi mutatóit (beleértve a szolgáltatás létesítési határidejét), valamint a kötelezett szolgáltató, illetve az irányítása alatt álló bármely vállalkozás adott nagykereskedelmi szolgáltatásra, mint inputra ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatásának adott időszakra vonatkozó ugyanolyan részletezettségű és szerkezetű minőségi mutatóit.

A fentiekén túlmenően az egyenlő elbánás kötelezettség megsértésének minősül különösen

a, ha a kötelezett szolgáltató szervezetén belül, valamint az általa ellenőrzött vagy őt ellenőrző szolgáltató szervezeté és a kötelezett szolgáltató között a munkavállalók áramlása-, illetve ezen szervezeti egységeket esetlegesen átfedő munkakörök kialakítása oly módon történik, ami lehetővé teszi az egyenlő elbánás elvét sértő információáramlást a kötelezett szolgáltatónak az érintett nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó- és a többi (kiskereskedelmi) üzletágra között;

b, ha a kötelezett szolgáltató, valamint az általa ellenőrzött vagy őt ellenőrző szolgáltató szervezeti egységei, vezetői és alkalmazottai esetén olyan módon kialakított teljesítmény ösztönzési rendszer érvényesül, ami lehetővé teszi az érintett nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó és a többi üzletág teljesítményelvárásainak az összekapcsolását, és ezáltal a nagykereskedelmi szolgáltatást nyújtó üzletág alkalmazottait, illetve az üzletág döntéseit befolyásoló személyeket arra ösztönözheti, hogy a nagykereskedelmi eladások, mint fő teljesítményösztönző helyett elsősorban a kötelezett kiskereskedelmi üzletágának eredményét tartsák szem előtt;

c, ha a kötelezett szolgáltató kiskereskedelmi szolgáltatásának létesítési határideje rövidebb, mint az adott kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához a jogosult szolgáltatók számára szükséges a kötelezett által nyújtott és szabályozott nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásának létesítési határideje;

A szolgáltató a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatásai (helyi- és az országos) bitfolyam hozzáférési szolgáltatás tekintetében nem alkalmazhat olyan feltételeket, melyek – formálisan a szolgáltatást igénybe vevő különböző elektronikus hírközlési szolgáltatók (ide értve a saját, illetve bármely általa irányított más szolgáltatót) tekintetében azonosak – mégis azt eredményezik, hogy teljesítésükre csak egyetlen vagy kevés szolgáltató képes. Így különösen nem írhat elő

a) indokolatlan műszaki feltételeket a hálózati szolgáltatás igénybe vételéhez, illetve

b) olyan indokolatlan árazási feltételeket, (ideértve a forgalom után számított árkedvezményt) amelyek teljesítésére a saját üzletága illetve az irányítása alatt álló más vállalkozáson kívül más jogosult szolgáltató nem képes, illetve csak kevés számú szolgáltató képes.

A Kötelezett Szolgáltató köteles a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatást kérő Jogosult Szolgáltatónak mindazokat a feltételeket biztosítani, amelyet bármely harmadik szolgáltató számára korábban már biztosított.

Az egyenlő elbánás kötelezettségének teljesítése érdekében a Tanács előírja, hogy minden, az egyenlő elbánás kötelezettségének érvényesítésével összefüggő szabályzatát, belső szervezetét, munkafolyamatait – beleértve a szerződéses partnereivel összefüggő munkakapcsolatait -, a határozat kézhezvételét követő 30 napon belül oly módon alakítsa ki, amely biztosítja a kötelezettség betartását és ellenőrizhetőségét.

C. A Tanács a Kötelezett Szolgáltatókra a DH-664-180/2005. számú határozatában kirótt, az Eht. 105. § szerinti „számviteli szétválasztás” kötelezettségét úgy módosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltató a DH-664-180/2005. számú határozat rendelkező részének III. számú mellékletében foglalt tartalomhoz képest a Tanácsnak a 8. piacra vonatkozó, DH-26149-2/2007 számú határozatában meghatározott módosításokkal köteles új számviteli szétválasztási kimutatást készíteni, azzal, hogy ezen kötelezettséget a rá más piacokon kirótt számviteli kötelezettségekre tekintettel egységes szerkezetben, egy modellel, és ezen egyetlen modellel alapuló beadványnak a Tanács részére az Eht. 62. § (1) bekezdésében foglalt időpontig jóváhagyásra történő benyújtásával köteles teljesíteni.

A Kötelezett Szolgáltató által benyújtott számviteli szétválasztási kimutatást a Tanács az Eht. 62. § szerinti eljárásában hagyja jóvá. A DH-664-180/2005. számú határozat alapján a Kötelezett Szolgáltatót terhelő számviteli szétválasztás kötelezettség a jelen határozat közzétételének napját követő napon hatályát veszti azzal, hogy a folyamatban lévő, a számviteli szétválasztási kimutatások jóváhagyására vonatkozó eljárásokban még a jelenleg hatályos kötelezettség szerint kell eljárni.

D. A Tanács az Eht. 106. § szerinti, a DH-664-180/2005. ügyszámú határozattal előírt „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettséget módosítja az alábbiak szerint:

A Kötelezettnek az „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettség teljesítése körében az alábbi követelményeknek kell megfelelnie:

A Tanács az Eht. 106. § szerinti Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség keretén belül a helyi bitfolyam hozzáféréssel kapcsolatban a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót a szolgáltatás igénybe vételéhez szükséges meghatározott hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés és a kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítására kötelezi erre vonatkozó gazdaságilag és műszakilag indokolt igény esetén.

A kötelezettség teljesítése során a szolgáltató köteles megfelelni a 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendeletben foglalt, a helyi bitfolyam hozzáférési szolgáltatásra alkalmazható előírásoknak. E kötelezettség teljesítése érdekében a szolgáltató nem vonhatja vissza indokolatlanul a szolgáltatásaihoz, illetve eszközeihez korábban biztosított hozzáférést.

A Tanács az Eht. 106. § szerinti Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség keretén belül országos szintű IP bitfolyam hozzáférési kötelezettség alkalmazását is elrendeli.

Az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás esetén a kötelezett szolgáltató olyan bitfolyam hozzáférési szolgáltatást nyújt, amelynél a hálózati eszköz alatt a helyhez kötött telefonhálózatban lévő, a helyi hurokhoz csatlakozó és annak

forgalmát multiplexáló, illetve demultiplexáló eszközök (például DSLAM) valamint az egy meghatározott országos szintű szolgáltatás átadási ponton átadott bitfolyamot az egyes DSLAM-ekhez eljuttató, IP alapú hálózat értendő.

Ez a bitfolyam hozzáférési kötelezettség csak olyan feltételek mellett terheli a szolgáltatót, amelyet az műszaki-, illetve gazdasági szempontok figyelembe vételével teljesíteni tud.

A kötelezett szolgáltató így minden olyan sávszélességű bitfolyam hozzáférési szolgáltatást nyújtani köteles, amely sávszélességű szélessávú szolgáltatást saját maga, illetve az irányítása alatt álló bármely vállalkozás kiskereskedelmi szolgáltatásként kínál. A kötelezett szolgáltató nyújtani köteles továbbá mind helyi, mind országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatást abban az esetben is, amikor a végfelhasználó nem vesz igénybe telefon előfizetést (csupasz DSL), függetlenül attól, hogy saját maga illetve az irányítása alatt álló bármely vállalkozás nyújtja-e ezen telefon előfizetés nélküli kiskereskedelmi szolgáltatást.

A csupasz DSL-hez kötődő nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtását (különösen pedig az országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtását) a kötelezett szolgáltató köteles olyan minőségi feltételek mellett nyújtani, amelyek a jogosult szolgáltató számára megteremtik a lehetőségét annak, hogy a bitfolyam hozzáférési szolgáltatás igénybevételével azon keresztül saját speciális szolgáltatásokat, így például Voice over DSL szolgáltatást legyen képes nyújtani.

A jogosult szolgáltató ezen kötelezettség alapján a fenti sávszélesség kínálaton túl a kötelezett szolgáltató által maximálisan biztosított vagy annál kisebb sávszélességű, de a kötelezett szolgáltató csomagjaival nem feltétlenül megegyező (ugyanakkor műszakilag megvalósítható) bitfolyam hozzáférési szolgáltatást igényelhet, melyet a kötelezett szolgáltató biztosítani köteles, amennyiben annak teljesítése, műszakilag lehetséges és nem jelent érdemi többletterhet a kötelezett szolgáltatóra nézve a saját kiskereskedelmi sávszélesség kínálatának megfelelő bitfolyam hozzáférési szolgáltatás-kínálat nyújtásának terheihez képest.

A kötelezett szolgáltató jelen kötelezettség alapján megkötött hálózati szerződéseire továbbra is a 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet rendelkezései alkalmazandók.

E. A Tanács a DH-664-180/2005. ügyszámú határozattal előírt, az Eht. 108. § szerinti „kölségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettséget akként módosítja, hogy a Kötelezett Szolgáltató a „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” nagykereskedelmi szolgáltatást a helyi bitfolyam hozzáférés vonatkozásában költségalapú díj ellenében köteles nyújtani, de a költségalapú díj kialakítására és annak elérésére a Kötelezett Szolgáltató az alábbiak szerint köteles:

A Tanács a jelen határozatban a kötelezett szolgáltatóra kirótt „kölségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség teljesítése körében meghatározott LRIC költségszámítási módszert, alkalmazandó elveket és formát a helyi bitfolyam hozzáférési kötelezettség tekintetében a 11. számú, a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi piacról szóló DH-26600-2/2007 határozatban megjelölt időponttól és annak I. számú mellékletében foglaltak szerint köteles teljesíteni.

A Tanács a jelen határozatban a kötelezett szolgáltatóra kirótt „kölségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség teljesítése körében meghatározott retail-minus költségszámítási módszert, alkalmazandó elveket és formát az országos IP bitfolyam hozzáférés tekintetében a jelen határozat rendelkező részének I. számú mellékletében foglaltak szerint határozza meg.

Ezen kötelezettség a kötelezett szolgáltatót jelen határozat kézbesítését követő naptól terheli.

II.

Amennyiben jelen határozat jogerőre emelkedését követően bármely kötelezett szolgáltató tekintetében jogutódlás következik be, akkor a kieső ügyfél helyébe a polgári jog szerinti jogutódja(i) lép(nek), és a jogelődre jelen határozatban megállapított kötelezettségek ezen jogutódo(ka)t terhelik.

Egyetemes (általános) jogutódlás esetén a jogelődöt jelen határozat alapján terhelő valamennyi kötelezettség annak a jelen határozatban meghatározott céljához, jellegéhez és tartalmához igazodva terheli a jogutódlással létrejött szolgáltató(ka)t.

Amennyiben jelen határozatban jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltató a tevékenysége végzésének feltételeit a felek akaratelhatározása alapján harmadik személy szolgáltató(k)ra átruhazza (ügyleti vagy egyedi jogutódlás), úgy ezen harmadik szolgáltató(k) a korábbi jelentős piaci erejű szolgáltató jogutódlójának minősül(nek), és terhelik a jogelőd jelentős piaci erejű szolgáltatót terhelő valamennyi kötelezettség, a jelen határozatban meghatározott tartalommal.

A jelen határozat ellen nincs helye fellebbezésnek. A jelen határozat felülvizsgálata annak közlésétől számított 15 napon belül a Fővárosi Bírósághoz címzett, a Tanácshoz 3 példányban benyújtott keresettel kérhető.

A keresetlevél benyújtásának a jelen határozat végrehajtására halasztó hatálya nincsen.

*A Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa DH-23398-11/2007. számú határozat rendelkező részének
I. számú melléklete*

*A Tanács határozatában kirótt költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége
kötelezettség tartalmának meghatározása*

Amely szolgáltatókra a Tanács a jelen határozat alapján az Eht. 108. § szerinti „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” körében kötelezettséget írt elő, ezt a kötelezettséget az országos szintű IP bitfolyam hozzáférésre vonatkozóan a szolgáltató a jelen mellékletben foglaltak szerint köteles teljesíteni.

A kötelezett szolgáltató az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatást *a jelen melléklet szerinti, kiskereskedelmi árból származtatott díjképzési módszer (retail minus) alkalmazásával kialakított díj* ellenében köteles nyújtani.

A Tanács az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési nagykereskedelmi szolgáltatás díjainak alapját képező, a jelen melléklet I., II., III., pontjában előírt számításokat ellenőrzi, jóváhagyja, illetve indokolt esetben módosítja.

A szolgáltató által nyújtott hálózati szolgáltatás ellenértékének a szolgáltató által alkalmazott előfizetői díjhoz viszonyított mértéke meghatározása érdekében a Tanács a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót a jelen melléklet szerinti adatok és számítások benyújtására kötelezi.

A benyújtandó adatok és számítások:

1. A szolgáltató köteles az általa-, illetve az irányítása alatt álló szolgáltató által a kiskereskedelmi szélessávú DSL szolgáltatás nyújtása során alkalmazott átlagos kiskereskedelmi árakat az egyszeri és havi díjak vonatkozásában is a jelen melléklet I. pontjában foglaltaknak megfelelő részletezettséggel és az ott leírt módszertan figyelembe vételével meghatározni, és azt, valamint a jelen melléklet I. pontjában részletezett számításokat, továbbá a számítás alapjául szolgáló adatokat a Tanács számára benyújtani.
2. A szolgáltató köteles az egyes nagykereskedelmi DSL szolgáltatások esetén az általa alkalmazott díjait, és kereskedelmi feltételeit, valamint az egyes társszolgáltatókkal kötött szerződésekben alkalmazott átlagos értékesítési árat az egyszeri és havi díjak vonatkozásában is a jelen melléklet II. pontjának megfelelően meghatározni és az ahhoz szükséges számításokat, továbbá a számítások alapjául szolgáló adatokat a Tanács számára benyújtani.
3. A szolgáltató köteles a kiskereskedelmi DSL szolgáltatás nyújtásához az országos bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felül szükséges tevékenységek költségeinek kimutatását a kiskereskedelmi értékesítési volumen adatokat, illetve az azokhoz kapcsolódó számításokat a jelen melléklet III. pontjában foglaltaknak megfelelően meghatározni és azt a Tanács számára benyújtani.
4. A szolgáltató köteles a nagykereskedelmi DSL szolgáltatás értékesítéséhez kapcsolódó költség- és értékesítési volumen adatokat, illetve az ahhoz kapcsolódó számításokat a jelen melléklet III. pontjában foglaltaknak megfelelően meghatározni és azt a Tanács számára benyújtani.

A jelen határozatban szereplő valamennyi adatkérést a kötelezett szolgáltató elektronikus formában is teljesíteni köteles úgy, hogy az adatokat tartalmazó fájl olyan formában köteles benyújtani, hogy az a Microsoft Excel nevű szoftverrel olvasható legyen.

A benyújtott adatok, valamint a jelen melléklet IV. pontjában foglalt egyéb szempontok alapján a Tanács a jelen melléklet IV. pontjában foglaltaknak megfelelően megállapítja a kiskereskedelmi átlagár és a társszolgáltatók számára nyújtott IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nagykereskedelmi ára közötti különbség (árrés) minimális mértékét, valamint a kötelezett szolgáltató által a jogosult szolgáltatók felé érvényesíthető nagykereskedelmi egyszeri díjak és havi díjak legmagasabb értékét.

A szolgáltató a nagykereskedelmi IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás egyszeri díjának és havi díjának meghatározásakor a Tanács által meghatározott értéknél alacsonyabbat is alkalmazhat (azaz a kiskereskedelmi árrésnél magasabb árrést is alkalmazhat), de ebben az esetben az egyenlő elbánás elvének megfelelően valamennyi jogosult szolgáltatónak az alacsonyabb áron kell nyújtania a szolgáltatást.

A Tanács által meghatározott nagykereskedelmi árakat az új szerződésekre kell alkalmazni, az ármegállapító határozat kézbesítése napjától. A korábban megkötött rögzített idejű és/vagy hűségnyilatkozatos (azaz rögzített idejű elkötelezettséget és ezzel valamilyen kedvezményt tartalmazó) szerződéseket azok lejáratát megelőzően nem érinti, a hűségnyilatkozat lejáratá után, a szerződés meghosszabbításakor – értve ezalatt az elkötelezettségi időszak és a vele járó kedvezmény végét követően a szerződés egyszerű továbbélését is - viszont igen.

Annak érdekében, hogy a szabályozott nagykereskedelmi ár tükrözze a kiskereskedelmi ár változásait, a Tanács a szabályozott nagykereskedelmi árat féléves gyakorisággal felülvizsgálja.

I. A kiskereskedelmi (végfelhasználók számára nyújtott) szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A kötelezett szolgáltató köteles az általa és az irányítása alatt álló szolgáltató által alkalmazott kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások díjait benyújtani.

A szolgáltató köteles – a továbbiakban részletezett módon – meghatározni és benyújtani az adott szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás adott időszakra vonatkozó átlagos értékesítési árát, valamint a számításai alapjául szolgáló, mind a listaárait, mind a ténylegesen alkalmazott értékesítési áraitra vonatkozó-, valamint az egyes árakhoz tartozó értékesítési volumenre vonatkozó adatokat.

1.1. A figyelembe vett átlagos kiskereskedelmi szolgáltatási ár számítása

Az átlagos kiskereskedelmi értékesítési ár egy 6 hónap értékesítési adatain alapuló átlagár, amelyet a kötelezett szolgáltató számol ki. A számolás alapját jelentő adatokat – a határozatban foglalt adatkérésnek megfelelően – a szolgáltató (ellenőrzés céljából) benyújtja a Tanács számára.

A kiskereskedelmi értékesítés során ténylegesen alkalmazott díjakat a kötelezett szolgáltató az adatszolgáltatást megelőző félévre (január 1-től június 30-ig, ill. július 1-től december 31-ig) vonatkoztatva köteles megadni. A szolgáltató az adott időszak új¹ kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatásainak értékesítési adatait az egyes szolgáltatás típusok szerinti bontásban az I.4. pontban foglaltaknak megfelelően az egyes szolgáltatások eladott mennyiségét és értékesítési árát, azaz az alkalmazott havi- és egyszeri díjak értékét feltüntetve) az adott időszak minden egyes hónapjára vonatkozóan külön-, valamint a teljes 6 hónapos időszakra vonatkozóan összesítve köteles benyújtani. A szolgáltató továbbá köteles benyújtani a percalapú használati díjat tartalmazó kiskereskedelmi hozzáféréseinek percforgalmi adatait és az alkalmazott percdíjakat, az értékesített hozzáférés típusoknak megfelelő bontásban, a forgalmi adatokat az adott időszak minden egyes hónapjára vonatkozóan külön-, valamint a teljes 6 hónapos időszakra vonatkozóan összesítve.

Az átlagár számításának képlete a havi díjak esetében:

$$P_{1-6\text{átlag},\text{új}} = \frac{B_{1-6,\text{új}}}{EHSZ_{1-6,\text{új}}}$$

ahol

$P_{1-6\text{átlag},\text{új}}$: az adott 6 hónapban az új szerződések átlagára

$B_{1-6,\text{új}}$: az adott 6 hónapban az új szerződésekből származó, az I.2. pontnak megfelelően tisztított havi díjbevétel (illetve bizonyos később részletezett esetekben az új szerződésekből származó számított tisztított árbevétel)

$EHSZ_{1-6,\text{új}}$: az adott hat hónapban az új szerződések alapján nyújtott előfizetői hónapok száma; az előfizetői hónapok száma a 6 hónapos időszak esetén megegyezik az adott hat hónapos időszakot alkotó hónapok átlagos előfizetői számainak hat tagú összegével.

Az átlagár számításának képlete az egyszeri díjak esetében:

$$P_{1-6\text{átlag},\text{új}} = \frac{B_{1-6,\text{új}}}{EHSZ_{1-6,\text{új}}}$$

ahol

$P_{1-6\text{átlag},\text{új}}$: az adott 6 hónapban az új szerződések egyszeri díjának átlagára,

$B_{1-6,\text{új}}$: az adott 6 hónapban az új szerződésekből származó egyszeri díjbevétel,

$EHSZ_{1-6,\text{új}}$: az adott hat hónapban az új szerződések száma.

A Tanács a kötelezett szolgáltató, illetve az irányítása alatt álló kiskereskedelmi szélessávú szolgáltató szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatásainak adott időszakra vonatkozó átlagos értékesítési árát ellenőrzi, jóváhagyja, illetve indokolt esetben – amennyiben az ellenőrzés során nyilvánvalóvá válik, hogy a számítás nem megfelelő - módosítja.

Amennyiben az adott kötelezett szolgáltató esetén nemcsak a kötelezett szolgáltató, hanem valamely (illetve több) az irányítása alatt álló szolgáltató(k) is nyújtja az adott kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatást, úgy az átlagárát egyrészt külön-külön a kötelezett, illetve az irányítása alatt álló szolgáltató(k) kiskereskedelmi értékesítési áraitra vonatkoztatva (részátlag), másrészt a kötelezett szolgáltató és az irányítása alatt álló szolgáltató értékesítési áraitra együttesen vonatkozólag (teljes átlag) is meg kell állapítani.

1 Új szerződésnek számítanak az új szélessávú előfizetőknek nyújtott szolgáltatások szerződesei, valamint az adott 6 hónap során lejárt és megújított szerződések azon része, amelyeket az adott időszakban kötött új szerződések feltételei mellett újítottak meg. Új szélessávú előfizetési szerződésnek minősül az az előfizetői szerződés, mely olyan létesítési helyre szól ahol a létesítést megelőzően 3 hónapon belül nem volt szolgáltatás, vagy ha volt akkor az előfizető személye és a szolgáltatási feltételek megváltoztak. Megújított szerződés esetén az előfizető személye nem változott, de az igénybe vett szolgáltatási csomag az előfizető kérésére (ár vagy ár és műszaki paraméterek) változott. A „sávzélesség migráció” (a definíciót lásd később) nem tekintendő szerződésmegújításnak.

Amennyiben a szolgáltató adatszolgáltatási kötelezettségét nem, vagy hiányosan (nem megfelelően) teljesíti, a díj-képzési módszer alapjául szolgáló kiskereskedelmi árként a Tanács a szolgáltató – az adatszolgáltatás esedékessé válásakor – aktuális legalacsonyabb akciós díját (mínusz a kiskereskedelmi csomagban foglalt kiegészítő szolgáltatások értéke) alkalmazza.

Az átlagos értékesítési ár jóváhagyásánál illetve meghatározásánál a Tanács a következő módszertani megfontolásokat veszi figyelembe.

Az akciós áron értékesített csomagok részét képezik az átlagos értékesítési ár kiszámításának. Ebben az esetben a Tanács megvizsgálja, hogy az adott akciós árat milyen módon indokolt figyelembe venni az átlagos értékesítési ár kiszámításánál. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a $B_{1-6, új}$ értékének kiszámításakor a tényleges bevételtől indokolt esetben el lehet térni és ahelyett számított bevételi értéket alkalmazni.

Amennyiben például az adott akciós ár egyéves szerződésre vonatkozik és az első három hónapban 0 Ft, a többi hónapban pedig x Ft a havi díj mértéke, akkor az ezen akció keretében értékesített csomagokat az átlagos havi díj kiszámításánál az alkalmazott havi díjak súlyozott átlagértékén (az adott példa esetén $3 \cdot 0 + x \cdot (12 - 3) / 12$ áron) veszi figyelembe a Tanács. Ha a 3 hónapos akciós időszak nem számít bele az elkötelezettségi időbe $(3 \cdot 0 + x \cdot 12) / (3 + 12)$ képlet alkalmazása követendő.

1.2. A figyelembe vett kiskereskedelmi szolgáltatási ár megtisztítása

A kiskereskedelmi szolgáltatást a szolgáltatók általában nem önmagában, hanem a szélessávú Internet-szolgáltatással együtt járó kiegészítő szolgáltatásokkal (pl: e-mail postafiók(ok), web-tárhely, tűzfal, esetleg bizonyos tartalom-szolgáltatások stb.) esetleg más elektronikus hírközlési szolgáltatással vagy tartalom-szolgáltatással (pl. letölthető zeneszámok) együtt kínálják. Az átlagos értékesítési átlagár meghatározásához az ezen kiegészítő szolgáltatásoktól megtisztított árra van szükség.

A csomagban értékesített szolgáltatások esetén, ha nem egyértelmű, hogy a szélessávú szolgáltatási elem ára a csomagon belül külön mennyi lenne, a csomag részét képező szolgáltatások árát – azaz a számításhoz szükséges szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás árát is - a csomagot alkotó szolgáltatások listaári arányában kell meghatározni.

Amennyiben a szolgáltatási csomag olyan szolgáltatás elemet is tartalmaz, amelyet az adott kötelezett szolgáltató önmagában nem értékesít, akkor ennek csomagon belüli értékére vonatkozóan szakértői becsléseket kell alkalmazni. A szakértői becslések alapját minden esetben a kötelezett szolgáltató saját becslései, számításai jelentik. A Tanács a beadott adatok ellenőrzéséhez más szakértők így különösen a hasonló kiskereskedelmi szolgáltatást nyújtó más szolgáltatók szakértőinek becsléseit is felhasználja.

Csomagban értékesített szolgáltatásnak minősül a szélessávú hozzáférési szolgáltatáshoz addicionálisan nyújtott szolgáltatás, így például a web tárhely, e-mail cím stb., de minden olyan szolgáltatás is amely az előbb említetteknel kévsébe szorosan tartozik a szélessávú Internet-szolgáltatáshoz, de amelyet a szolgáltató bizonyos csomagok esetén nyújt (pl. ISDN szolgáltatással kombinált szélessávú szolgáltatás csomag).

A kiskereskedelmi szolgáltatási ár megtisztítása után a korábban részletezett átlagárszámítást el kell végezni, és a számítást, valamint az alapjául szolgáló részletes adatokat be kell nyújtani a Tanács számára.

1.3. Sáv szélesség migráció

A fenti számítások során az átlagár számításánál figyelembe vett 6 hónapos időszak alatt történt sáv szélesség migráció esetén (azaz abban az esetben, amikor a kötelezett szolgáltató, illetve az annak irányítása alatt álló kiskereskedelmi szélessávú szolgáltató, az adott, korábban megkötött szolgáltatási szerződésben rögzített sáv szélesség értékét módosítja), amennyiben azonosítható, hogy az új sáv szélesség kategória melyik korábbi sáv szélességnek felel meg, a korábbi sáv szélességű szolgáltatás értékesítési adatai az új sáv szélességű szolgáltatás átlagos értékesítési áránál kell figyelembe venni. Amennyiben egyértelműen nem azonosítható, hogy az új kiskereskedelmi szerződési feltételek mellett az adott sáv szélességű szolgáltatás a régi kiskereskedelmi szerződési struktúrában melyik szélessávú szolgáltatásnak feleltethető meg, a Tanács az új sáv szélesség „típus” nagykereskedelmi árát a hozzá legközelebb eső sáv szélesség kategória (kategóriák) nagykereskedelmi ára alapján határozza meg, a két szomszédos sáv szélesség nagykereskedelmi árának valamely súlyozott átlagaként.

1.4. A sáv szélesség választékon belüli további bontás

A kiskereskedelmi értékesítés adatait a sáv szélesség kategóriákon túl további részletezettségben kell kimutatni, a kötelezett szolgáltató, illetve az irányítása alatt álló más szolgáltató kiskereskedelmi kínálatában, illetve díjcsomagjaiban a szolgáltatás igénybevételi feltételei között meglévő lényeges különbségeknek megfelelően. Így külön kell kimutatni

- az egyéni illetve üzleti előfizetők számára értékesített hozzáféréseket,
- a korlátlan használatot biztosító havi díjú, illetve a havi díjon felül további használati díjat tartalmazó hozzáféréseket; a használati díjat tartalmazó hozzáférések adatait tovább kell részletezni a használati díj számítása szerint eltérő hozzáférés típusok szerint (például eltérő nagyságú adatforgalmat tartalmazó havi díj, percalapú használati díj stb.),

- az eltérő elkötelezettségi idejű (hűségidejű) hozzáféréseket,
- az előfizető, illetve a szolgáltató által üzembe helyezett végződtető berendezéssel (azaz "szereld magad", illetve nem "szereld magad" konstrukcióban) értékesített hozzáféréseket, amennyiben azok havi vagy egyszeri díja eltérő.

Amennyiben a szolgáltató nem a lényeges igénybevételi feltételekben foglalt különbségeknek megfelelő bontásban közli a kiskereskedelmi árakat a Tanács az adott igénybevételi feltételeken belüli ajánlatok közül a szolgáltató – az adatszolgáltatás esedékessé válásakor – aktuális legalacsonyabb díját alkalmazza.

Az I. pontban foglalt számítások eredményeként meghatározásra kerül az I.4. pontnak megfelelő bontásban a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások I.2. pontnak megfelelően megtisztított átlagos, adott időszakra vonatkozó C_i értékesítési ára.

II. A társszolgáltatók számára nyújtott szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott díjak

A szolgáltató köteles benyújtani a társszolgáltatók számára nyújtott szélessávú szolgáltatások nyújtása során alkalmazott listaárait, ténylegesen alkalmazott értékesítési árait valamint az értékesítési volumenre vonatkozó adatokat.

A nagykereskedelmi értékesítés során ténylegesen alkalmazott díjakat a kötelezett szolgáltató az adatszolgáltatást megelőző félévre (január 1-től június 30-ig, ill. július 1-től december 31-ig) vonatkoztatva köteles megadni. A szolgáltató az adott időszak új szolgáltatásként értékesített nagykereskedelmi szélessávú szolgáltatásainak értékesítési adatait az egyes szolgáltatás típusok szerinti az I.4. pontban foglaltaknak megfelelő bontásban (az egyes szolgáltatások eladott mennyiségét és értékesítési árát, azaz az alkalmazott havi- és egyszeri díjak, valamint a forgalmi korlátos hozzáférések esetében az alkalmazott forgalmi díjak értékét feltüntetve) az adott időszak minden egyes hónapjára vonatkozóan külön köteles benyújtani.

A szolgáltató a benyújtott adatok alapján meghatározza az adott nagykereskedelmi szélessávú szolgáltatás adott időszakra vonatkozó értékesítési átlagárát, az I.4. pont szerinti részletezettségben.

A nagykereskedelmi szélessávú szolgáltatás adott időszakra vonatkozó átlagárának számítási elvei, valamint az adott időszakban újnak számító értékesített szolgáltatások definíciója megegyezik a jelen melléklet I. pontjában foglaltakkal.

A szolgáltató ezen felül köteles a társszolgáltatók számára nyújtott nagykereskedelmi DSL szolgáltatások esetén alkalmazott havi díjának és egyszeri díjának adatszolgáltatási időszakra vonatkozó átlagos értékét minden társszolgáltatója esetén a jelen melléklet I. pontjában foglalt számítási módszertan alapján külön-külön (azaz mindegyik társszolgáltatóra külön) az I.4. pontban előírt részletezettségben meghatározni, és azt, valamint az arra vonatkozó számításait, továbbá a számítás alapjául szolgáló adatokat a Tanács számára benyújtani.

III. A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségei; a nagykereskedelmi értékesítés költségei

A szolgáltató köteles a fenti határidőn belül a Tanács számára benyújtani a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatáshoz az országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felül szükséges tevékenységek kapcsán a kötelezett szolgáltatónál, illetve az irányítása alatt álló szolgáltatónál az adatszolgáltatást megelőző félév (január 1-től június 30-ig, ill. július 1-től december 31-ig) alatt felmerült költségeinek részletes kimutatását.

A költség adatok mellett a szolgáltató köteles részletesen és teljes körűen a kiskereskedelmi és nagykereskedelmi értékesítési- és szolgáltatási volumen adatokat havi bontásban és összesítve a Tanács rendelkezésére bocsátani, a fenti időszakra vonatkozóan. A szolgáltatási volumen adatok tartalmazzák, hogy az adott hónapban átlagosan hány előfizetői végponton nyújtott szélessávú kiskereskedelmi, illetve nagykereskedelmi szolgáltatást a szolgáltató.

A szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás kiskereskedelmi költségei és volumen adatai alapján a kötelezett szolgáltató kiszámolja, hogy mennyi volt a saját, és az irányítása alatt álló szolgáltatója fenti időszakra vonatkozó kiskereskedelmi szolgáltatásának IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli fajlagos költsége, és benyújtja a Tanács számára a számítás alapjául szolgáló részletes adatokat.

Amennyiben az adott kötelezett szolgáltató esetén nemcsak a kötelezett szolgáltató, hanem valamely (illetve több-) az irányítása alatt álló szolgáltató is nyújtja az adott kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatást, úgy a vonatkozó kiskereskedelmi szolgáltatás IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli fajlagos költségét egyrészt külön-külön a kötelezett, illetve az irányítása alatt álló szolgáltató(k)-ra vonatkozóan, másrészt a kötelezett szolgáltató és az irányítása alatt álló szolgáltatóra együttesen vonatkoztatva is meg kell állapítani.

A fajlagos költségszámítás során alkalmazandó szempontok

A szolgáltató a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatáshoz az országos IP hozzáférési szolgáltatáson felül szükséges tevékenységek költségeit két fő csoportba osztva köteles bemutatni.

Az első típusú költségek esetén a kiskereskedelmi, értékesítési és marketing tevékenységek költségeit köteles kimutatni a szolgáltató, amelyek a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatás nyújtása során felmerülnek. Ezen tevékenységek költségeinek típusai különösen a következők²:

- értékesítési közvetlen költségek
- az értékesítés pénzügyi költségei (a számlázás pénzügyi költségei, behajtási veszteség, kinnlevőség menedzsment)
- a kiskereskedelmi szolgáltatás informatikai támogatásának költségei (Retail computing costs)
- termékfejlesztési- és menedzselési költségek
- közvetlen és közvetett értékesítési akciók költségei
- ügyfélszolgálati költségek (back- és front office)
- kiskereskedelmi számlázás költségei
- az általános költségekből a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatásra jutó rész

A fenti típusú költségeket a fajlagos költségszámításnál a szolgáltató (és az irányítása alatt álló kiskereskedelmi szolgáltató) által az adott időszakban átlagosan nyújtott összes szélessávú előfizetés végpontszámára vonatkozólag egyenletesen kell szétosztani (azaz a releváns költségeket az adott időszakra vonatkozó előfizetői hónapok számával kell elosztani).

A második típusú költségekbe, azon tevékenységek költségei tartoznak, amelyek a szolgáltatás műszaki üzemeltetésével kapcsolatosan merülnek fel. Azaz azon műszaki tevékenységek költségei, amelyeket a szolgáltató elkerülne, ha az adott előfizetői végponton kiskereskedelmi ADSL szolgáltatást nem, csak IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatást nyújtana (pl. eszköz jellegű költségek: az Internet-szolgáltatáshoz szükséges eszközök (pl. szerver, router amortizációja és tőkeköltsége³; a nemzetközi sáv szélesség ára, egyéb).

Ezeket a költségeket szintén az előfizetői hónapokra kell szétosztani, de a szolgáltatásokon belül a különböző sáv szélességekre (illetve a tényleges használatától függően a korlátos és korlátlan csomagokra) vonatkozóan differenciáltan. A szolgáltató köteles bemutatni a költségek differenciált szétosztása során alkalmazott részletes számítást.

A költségek részletes kimutatása során a szolgáltató köteles jelezni, hogy melyek az értékesítési volumentől függő, illetve az attól független költségek. A szolgáltató köteles bemutatni azt is, hogy az értékesítési volumentől függő költségek esetén a költségek milyen módon függenek a volumentől. A Tanács a kötelezett szolgáltató, illetve az irányítása alatt álló kiskereskedelmi szélessávú szolgáltató átlagos fajlagos költségének kiszámítását ellenőrzi, jóváhagyja, illetve indokolt esetben – amennyiben az ellenőrzés során nyilvánvalóvá válik, hogy a számítás nem megfelelő - módosítja.

A Tanács a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás, országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli költségeinek értékelésekor figyelembe veszi a jogosult szolgáltatók illetve más kötelezett szolgáltatók költségeit is. Ebben az esetben a Tanács alapvetően a kiskereskedelmi DSL szélessávú szolgáltatások adott földrajzi piacán (a kötelezett szolgáltatóval együtt) 90%-os együttesen számított piaci részesedéssel rendelkező szolgáltatókat veszi figyelembe.

Ha a kötelezett szolgáltató nem, vagy nem megfelelően szolgáltat adatot, akkor a Tanács az árrés meghatározása során más hatékony szolgáltatók kiskereskedelmi költségeit veszi alapul, a jelen határozat indokolás III.4.2.2.5. pontjában foglalt indokok alapján.

A fentiekben túlmenően a kötelezett szolgáltató köteles kimutatni, és a Tanács számára benyújtani a vonatkozó addicionális költségeit, amelyek a jelen határozat által a nagykereskedelmi országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatással kapcsolatban előírt kötelezettségek teljesítésének érdekében, az IP hozzáférés biztosításán túl merültek fel.

Ebbe a körbe tartoznak alapvetően a jogosult szolgáltatók kiszolgálásának (értékesítés), valamint a jogosult szolgáltatókkal való elszámolásnak a költségei, valamint a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges, és csak ahhoz köthető pótlólagos beruházások költségei. Nem tartoznak a figyelembe vehető nagykereskedelmi költségek körébe a kötelezett szolgáltató üzleti érdekei alapján felmerülő, a nagykereskedelmi szolgáltatás értékesítését ösztönző, illetve marketing jellegű költségek, valamint a termékfejlesztési, termékmenedzselési költségek.

A nagykereskedelmi értékesítés költségei alapján a szolgáltató a szélessávú szolgáltatás fajlagos nagykereskedelmi költségét számítja ki. A nagykereskedelmi költségeket a fajlagos költségszámításnál a szolgáltató által az adott időszakban átlagosan nyújtott összes nagykereskedelmi szélessávú DSL előfizetés végpontszámára vonatkozólag egyenletesen kell szétosztani (azaz a releváns költségeket az adott időszakra vonatkozó előfizetői hónapok számával kell elosztani). A Tanács a kötelezett szolgáltató, nagykereskedelmi értékesítésének fajlagos költségeinek kiszámítását ellenőrzi, jóvá-

2 A releváns költségek tételeinek összeállítása során a Tanács figyelembe vette az európai szabályozó hatóságok szövetségének (Independent Regulatory Group) retail minus szabályozásra vonatkozó elvi anyagát: Principles of Impelementation and Best Practice Regarding the Use and Implementation of Retail Minus Pricing, IRG September 2005.

3 A tőkeköltség számítása során alkalmazandó tőkeköltség-szorzó (WACC) értéke az 1. földrajzi piacon jelentős piaci erejű szolgáltatónak minősülő Magyar Telekom Nyrt. esetén 16,8%, a többi kötelezett szolgáltató esetén 18,6%.

hagyja, illetve indokolt esetben – amennyiben az ellenőrzés során nyilvánvalóvá válik, hogy a számítás nem megfelelő – módosítja.

A Tanács a kötelezett szolgáltató által benyújtott kiskereskedelmi és nagykereskedelmi költségek helyességének megítéléséhez bekérhet a költségek tartalmára, a költségek felosztásának módjára vonatkozó további információkat. Amennyiben valamely kiskereskedelmi-, illetve nagykereskedelmi költségelem (tevékenység) a DSL szolgáltatáson kívül a kötelezett szolgáltató más szolgáltatásaihoz is kapcsolódik, és így költsége e szolgáltatások között megoszlik, a kötelezett szolgáltató a Tanács erre irányuló felhívása esetén köteles benyújtani a költségelem (tevékenység) érintett szolgáltatásokra vonatkozó költségadatait, számszerűen bemutatni a költségfelosztást meghatározó tényezőket, valamint megindokolni ezek alkalmazását.

A III. pontban részletezett számítások eredményeként meghatározásra kerül az adott típusú (az I.4. pontban foglalt bontásnak megfelelő) szélessávú szolgáltatás országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli tevékenységeinek fajlagos költsége (Ei) valamint a nagykereskedelmi értékesítés fajlagos költsége (Fi).

IV. A nagykereskedelmi díj kialakításának további menete

A kötelezett szolgáltató által nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ellenértékét a Tanács alapértelmezésben a kötelezett szolgáltató illetve az általa irányított kiskereskedelmi szolgáltató (az I.1. pontban foglaltaknak megfelelő) tényleges átlagos kiskereskedelmi értékesítési ára és egy a Tanács által meghatározott mérték (árrés: Z) különbségeként állapítja meg.

A Tanács mindazokra a szélessávú hozzáférés típusokra (az I.4. pontnak megfelelő bontásban) megállapítja a nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ellenértékét, amelyeket a kötelezett szolgáltató, illetve az irányítása alatt álló bármely vállalkozás kiskereskedelmi szolgáltatásként kínál. Ez alól azok a hozzáférés típusok jelenhetnek kivételt, amelyeket a kötelezett szolgáltató az ármegállapítás időpontjában objektív műszaki okok miatt nem tud nagykereskedelmi szolgáltatásként nyújtani.

A *retail minus* szabályozás képlete a következő:

- az árrés mértéke sáv szélességenként, illetve a használati korlátosság függvényében eltérő a III. pontban foglaltaknak megfelelően a kiskereskedelmi szolgáltatáshoz az országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtásán felül szükséges tevékenységek egy része költségeinek sáv szélességtől függő jellege miatt. A nagykereskedelmi értékesítés fajlagos költségei hozzáférés típusonként egységesek
- árrést a Tanács csak a havi díjak esetében határoz meg, az egyszeri díjknál nem, mivel a III. pontban foglaltaknak megfelelően az árrés alapját képező költségek teljes egészükben a havi díjak árrésébe épülnek be

A *retail minus* ármeghatározás képlete, azaz a nagykereskedelmi ár képlete tehát a következő:

$$N_i = C_i - Z_i$$

A Tanács az árrés (Z) meghatározásakor alapvetően a kötelezett szolgáltató releváns – jelen melléklet III. pontjában leírt – kis- és nagykereskedelmi költségeit veszi figyelembe, mégpedig úgy, hogy a releváns fajlagos kiskereskedelmi költségek az árrés mértékét növelik, a releváns fajlagos nagykereskedelmi költségek az árrés mértékét csökkentik.

Azaz $Z_i = E_i - F_i$

A releváns kiskereskedelmi költségek (a kiskereskedelmi szolgáltatáshoz az országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtásán felül szükséges tevékenységek költségeinek) figyelembe vételekor a Tanács alapvetően a kötelezett szolgáltató költségadataiból indul ki, de más hatékony jogosult, illetve kötelezett szolgáltatók releváns költségadatait is figyelembe veszi.

Amennyiben más szolgáltatók benyújtott kiskereskedelmi költségadatai jelentősen eltérnek a kötelezett szolgáltató költségadataitól, a Tanács megvizsgálja, hogy az eltérés közgazdaságilag indokolt-e, és a vizsgálat alapján a kötelezett szolgáltató költségadataiból egyértelműen nem következő árrést is meghatározhat. Ebben az esetben a Tanács határozatában meghatározza, hogy milyen indokok alapján döntött a kötelezett szolgáltató költségadatai által meghatározottól eltérő árrés meghatározása mellett.

A Tanács az árrés végső meghatározásakor a fentiek mellett figyelembe veszi, hogy a kötelezett szolgáltató a jogosult társszolgáltatók számára az országos bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtásakor milyen árakat alkalmazott a korábbi időszakban. (ld. jelen melléklet II. pontját). Amennyiben a költségek figyelembevételével számított árrés (Z) alkalmazásával számított nagykereskedelmi havi díj meghaladná a jogosult szolgáltatóként számított, adott időszakra vonatkozó átlagos nagykereskedelmi havi díjak közül a legalacsonyabbat, akkor a Tanács a kötelezett szolgáltató által alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi havi díjat a jogosult szolgáltatóként számított legalacsonyabb átlagos nagykereskedelmi havi díjjal megegyezően állapítja meg. A kötelezett szolgáltató által alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi egyszeri díjat a Tanács ebben az esetben a megállapított havi díjhoz tartozó átlagos egyszeri díjjal megegyezően állapítja meg. Amennyiben az egyes jogosult szolgáltatókkal szemben alkalmazott egyszeri díjak között jelentősek az eltérések, a Tanács az egyszeri díjak mértékét is figyelembe veheti az alkalmazandó nagykereskedelmi ár alapjául szolgáló havi díj kiválasztásánál.

Eljárás új kiskereskedelmi szolgáltatások esetén

A kötelezett szolgáltató új, a korábbiaktól lényegesen eltérő szolgáltatási feltételekkel kínált kiskereskedelmi szolgáltatást (pl. egy új sáv szélesség kategóriát, ugyanakkor nem ilyen az I.3. esetében tárgyalt sáv szélesség migráció) nem vezethet be anélkül, hogy annak nagykereskedelmi megfelelőjét meghatározott idővel előtte (minimum 30 nap) jogosult szolgáltatóknak fel nem ajánlotta.

Az előző bekezdés alapján újnak minősülő kiskereskedelmi szolgáltatás bevezetése előtt 75 nappal a szolgáltató köteles kidolgozni és a Tanács számára benyújtani az ahhoz tartozó országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás tervezetét.

A tervezetnek tartalmaznia kell a kiskereskedelmi szolgáltatás és az annak megfelelő nagykereskedelmi szolgáltatás leírását, az ármeghatározás szempontjából lényeges jellemzőinek legalább az I.4. pont szerinti részletezettségű ismertetésével. A kötelezett szolgáltatóknak be kell nyújtania a kiskereskedelmi szolgáltatás bevezetésekor alkalmazni kívánt egyszeri és havi díjait. A tervezetnek tartalmaznia kell továbbá a kiskereskedelmi árrés sáv szélesség, illetve használati korlát függvényében változó költségeinek, valamint az új kiskereskedelmi szolgáltatással egy csomagban értékesíteni tervezett kiegészítő szolgáltatások értékének számítását.

A Tanács a szolgáltató által benyújtott kiskereskedelmi havi díjak és egyszeri díjak, valamint fajlagos nagykereskedelmi és kiskereskedelmi költségek megfelelő benyújtása alapján jóváhagyja a kiskereskedelmi szolgáltatáshoz tartozó országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás legmagasabb nagykereskedelmi árát.

A Tanács az adott nagykereskedelmi ár jóváhagyása során a kiskereskedelmi szolgáltatás bevezetésekor alkalmazni kívánt egyszeri és havi díját tekinti az átlagos kiskereskedelmi értékesítési árnak.

Tájékoztatói kötelezettség a sáv szélesség migrációkról

A kötelezett szolgáltató köteles a Tanács részére bejelenteni a kiskereskedelmi, illetve nagykereskedelmi szolgáltatásait illetően végrehajtott sáv szélesség migrációkat, illetve az irányítása alatt álló kiskereskedelmi szélessávú szolgáltató kiskereskedelmi szolgáltatásait illetően végrehajtott sáv szélesség migrációkat (sáv szélesség migráció alatt értve azt az esetet, amikor a szolgáltató, korábban megkötött szolgáltatási szerződésekben rögzített sáv szélesség értékét módosítja). A bejelentést a migráció végrehajtásának időpontjáig meg kell tenni. A bejelentésnek tartalmaznia kell a korábbi és a módosított sáv szélességek megfeleltetését, valamint - abban az esetben, ha a migráció az ármegállapítás alapját képező adatszolgáltatási időszak vége és az azon alapuló ármegállapító határozat kézbesítése közötti időszakban történik – a migráció következtében megjelenő, korábban nem alkalmazott sáv szélességekre a sáv szélesség függő fajlagos kiskereskedelmi költségek számítását.

Eljárás a szolgáltató kiskereskedelmi sáv szélesség kínálatától eltérő sáv szélességű nagykereskedelmi szolgáltatás árának meghatározása esetén

A jelen határozatnak megfelelően a jogosult szolgáltató a hozzáférési és összekapcsolási kötelezettség alapján a I. mellékletben meghatározott sáv szélesség kínálaton túl „a kötelezett szolgáltató által maximálisan biztosított vagy annál kisebb sáv szélességű, de a kötelezett szolgáltató csomagjaival nem feltétlenül megegyező (ugyanakkor műszakilag megvalósítható) bitfolyam hozzáférési szolgáltatást igényelhet, melyet a kötelezett szolgáltató biztosítani köteles, amennyiben annak teljesítése, műszakilag lehetséges és nem jelent érdemi többletterhet a kötelezett szolgáltatóra nézve a saját kiskereskedelmi sáv szélesség kínálatának megfelelő bitfolyam hozzáférési szolgáltatás-kínálat nyújtásának terheihez képest.”

Ennek árát a szolgáltatás jellemzőiben legközelebb álló két „szomszédos” sáv szélesség kategória meghatározott nagykereskedelmi árának alkalmasan súlyozott átlagaként kell meghatározni, figyelembe véve a meghatározottól eltérő sáv szélességű országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás kötelezett szolgáltatónál felmerült addicionális költségeit.

Sávós kedvezmények és akciók

A kötelezett szolgáltató az egyenlő elbánás elvét betartva, indokolt esetben a jogosult szolgáltató partnerekkel szemben a havi díjakat illetően alkalmazhat sávós (a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított) díjkezdvezményeket. Ezek a díjkezdvezmények egyik esetben sem lehetnek olyanok, hogy a legkedvezőbb nagykereskedelmi ár csak egy-, illetve kevés számú jogosult szolgáltató számára legyen elérhető.

A nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos, tehát egy nagykereskedelmi DSL végpontra jutó költségei a kötelezett szolgáltatónál függenek a jogosult szolgáltató által igénybe vett nagykereskedelmi szolgáltatás volumenétől. A kötelezett szolgáltató által alkalmazott sávós díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumenről függő) különbséget tükrözhetik.

Sávós kedvezmények alkalmazása esetén, amennyiben a nagykereskedelmi ár az ármegállapítás alapjául szolgáló időszak nagykereskedelmi minimum ára alapján határozódott meg és a kötelezett az adott időszakban is sávós-, azaz a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi végpontok számának függvényében kialakított díjkezdvezményeket alkalmazott, úgy a nagykereskedelmi ár az adott (legnagyobb kedvezményű) sávnak megfelelő maxi-

mum árként értelmezendő. Ennek megfelelően a kötelezett szolgáltató az adott sávhoz tartozó minimális nagykereskedelmi végpontszámot el nem érő szolgáltatók esetén alkalmazhat a megállapított maximális nagykereskedelmi árnál magasabb árat is, de az alkalmazott sávok díjak közötti díjkülönbség minden esetben legfeljebb a nagykereskedelmi kiszolgálás fajlagos költségeiben az egyes jogosult szolgáltatók vonatkozásában fennálló (volumentől függő) különbséget tükrözhetik.

Az adott piacon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató köteles az I., II. és III. pontokban szereplő számítások mellett az adott időszakban alkalmazott sávok kedvezmények mértékét és feltételeit (ennek hiányában, ha van terv sávok kedvezmény bevezetésére, akkor annak feltételeit) jóváhagyásra benyújtani. Az alkalmazott sávok kedvezmények mértékét a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek nyilvánosságra hozatalakor köteles közzé tenni.

Amennyiben a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásán belül, az eladás ösztönzése érdekében (például a saját kiskereskedelmi szolgáltatási akcióival párhuzamosan) értékesítési akciókat hirdet, úgy a jelen határozatban foglalt, az egyes nagykereskedelmi szolgáltatástípusokhoz tartozó maximum áraknak (kiegészítve az esetleg alkalmazandó sávok kedvezményekkel) minden egyes jogosult szolgáltató esetén a következő ármegállapító határozatig tartó időszakra vonatkozóan számított nagykereskedelmi átlagárakra vonatkozóan kell érvényesülniük.

Ez a szabályozás minden jogosult szolgáltató számára biztosítja, hogy a nagykereskedelmi ár (a korábban említett sávok kedvezmények figyelembe vételével) ténylegesen az adott időszakban átlagárként érvényesüljön.

Ennek megfelelően tehát amennyiben a valamely jogosult szolgáltatóval szemben a kötelezett szolgáltató által az adott időszakban ténylegesen alkalmazott nagykereskedelmi átlagár meghaladná a szabályozott nagykereskedelmi árat (a korábban említett sávok kedvezmények figyelembe vételével), az időszak végén a tényleges és a szabályozott ár közötti árkülönbséget jogosult szolgáltató számára történő megtérítése érdekében elszámolási kötelezettsége keletkezik a kötelezett szolgáltatónak.

Amennyiben a kötelezett szolgáltató számításai szerint az egyes jogosult szolgáltatók kiszolgálásának fajlagos költsége függ a jogosult társszolgáltató partner által igénybe vett nagykereskedelmi előfizetői végpontok számától, és ezeket a különbségeket a szolgáltató érvényesíteni kívánja a IV. pontban foglaltak szerint az ármegállapítás során (pl. sávok kedvezmények esetén), akkor az összes nagykereskedelmi előfizetői végpontszámra számított fajlagos költség számítása mellett be kell nyújtania a jogosult szolgáltatónkénti nagykereskedelmi végpontszám függvényében differenciált fajlagos nagykereskedelmi költségek számítását is. A kötelezett szolgáltatónak a előfizetői végpontok számától függő fajlagos nagykereskedelmi költségek mértékét a nagykereskedelmi értékesítés volumene és annak jogosult szolgáltatónkénti megoszlása alapján célszerűen megválasztott végpontszám intervallumonként kell meghatároznia. A kötelezett szolgáltatónak számításokkal, indoklással alá kell támasztania a fajlagos költségek előfizetői végpontok számától való függését, különös tekintettel annak bizonyítására, hogy az általa a jogosult szolgáltatóként felmerülő, a nagykereskedelmi előfizetői végpontok számától függetlennek minősített költségek valóban nem függenek a jogosult szolgáltató által igényelt előfizetői végpontok számától.

Csupasz DSL

A kötelezett szolgáltató abban az esetben, amikor a végfelhasználó nem vesz igénybe telefon szolgáltatást (csupasz DSL) az országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatást a Tanács által meghatározott maximális díj ellenében köteles nyújtani. A kötelezett szolgáltató ennél az árnál alkalmazhat alacsonyabb díjat is, de csak az egyenlő elbánás követelményeinek megfelelően.

A Tanács a csupasz DSL maximális árának meghatározásakor a nem csupasz szolgáltatás retail-minus árából indul ki. A csupasz nagykereskedelmi szolgáltatás maximális ára megegyezik az annak megfeleltethető nem csupasz nagykereskedelmi szolgáltatás ára megemelve a teljes hurokátengedés a kötelezett szolgáltatóra vonatkozó a számítás idején érvényes díjával és csökkentve a részleges hurokátengedés a kötelezett szolgáltatóra vonatkozó a számítás idején érvényes díjával.

V. Egyéb rendelkezések

A szolgáltató a jelen melléklet szerinti számításokat ezen határozat kézbesítését követően első alkalommal 2007. július 1. és 2007. december 31. közötti időszak adataira vonatkozóan köteles elvégezni, valamint ennek eredményét, az ezzel kapcsolatos számításait, továbbá a számítás alapjául szolgáló adatokat 2008. február 1-ig a Tanács számára benyújtani.

A szolgáltató a jelen melléklet szerinti számításokat felülvizsgálat érdekében második alkalommal 2008. január 1. és 2008. június 30. közötti időszak adataira vonatkozóan köteles elvégezni, valamint ennek eredményét, az ezzel kapcsolatos számításait, továbbá a számítás alapjául szolgáló adatokat 2008. augusztus 1-ig a Tanács számára benyújtani.

A szolgáltató ezt követően a rendszeres felülvizsgálat érdekében a vonatkozó számításait az adott évben az előzőeknek megfelelő időszakokat illetően február 1-jéig (július 1. és december 31. közötti időszak) és augusztus 1-jéig (január 1. és június 30. közötti időszak) köteles benyújtani a Tanács számára.

Indokolás

A Tanács – eleget téve az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglaltaknak – az Eht. 14. § (1) bekezdés c) pontja értelmében az Eht. 10. § f) pontjában foglalt hatáskörében eljárva ismételtelen lefolytatta az Eht. 52-57. § rendelkezései szerinti, a piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárását. A Tanács a tárgyi eljárás során az Európai Unió Bizottsága 2003/311/EC számú Ajánlásában, valamint a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során alkalmazandó alapelvekről szóló 16/2004. (VI. 24.) IHM rendeletben (a továbbiakban „*IHM rendelet*”) foglaltak mellett a piacmeghatározás, a piacelemzés és a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítása, valamint a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírása során a hatóság által alkalmazandó alapelvekről (vizsgálati szempontokról) szóló 8001/2004. (IHK. 8.) IHM tájékoztató (a továbbiakban „*IHM tájékoztató*”) által a piacmeghatározás és a piacelemzés körében meghatározott jogalkalmazói elvek és szempontok, valamint az ott rögzített módszertan, eljárásjogi intézmények, eszközök, fogalmak, meghatározások alapján, valamint a korábbi piacelemzési eljárások során kikristályosodott jogalkalmazói gyakorlat szerint járt el.

A Tanács a piacelemzési eljárás lefolytatása érdekében 2005. november 9-én az Eht. 52. § (2) bekezdése, valamint a 151. § (1) és (2) bekezdései alapján 30 napos határidő tűzésével adatszolgáltatási kötelezettséget írt elő Hatóság által nyilvántartott valamennyi elektronikus hírközlési szolgáltató (a továbbiakban: *Szolgáltatók*) számára.

A tárgyban hatósági eljárás lefolytatása érdekében a Szolgáltatók által szolgáltatott adatokat a Tanács a tényállás tisztázása során értékelt. Az adatszolgáltatás keretében benyújtott adatok mennyisége és minősége tekintetében a Tanács megállapította, hogy a vonatkozó piacokon a köztudomású tények alapján az összes, gazdasági ereje alapján számításba vehető szolgáltató teljesítette adatszolgáltatási kötelezettségét.

A Szolgáltatókat terhelő adatszolgáltatási kötelezettség meghatározására a piacelemzési eljárást megelőző, annak eredményes lefolytatása érdekében megindított, az adatszolgáltatás mellett a megismert adatok feldolgozását és értékelését is magában foglaló piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás keretében került sor, melynek során a hatóság a felügyelt piac szerkezete, a piacon jelenlévő piaci szereplők közötti viszonyrendszer, az általuk nyújtott szolgáltatások vonatkozásában szerzett olyan információkat, adatokat és tapasztalatokat, melyek alapján a felügyelt piac érdemi vizsgálata körében megalapozottabb döntést hozhatott. Azon túl, hogy a piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárás eredményeképpen a hatóság megállapította, hogy mely piacokon szükséges a piacelemzési eljárás lefolytatása, illetve, hogy annak körében mely szolgáltatók minősülnek majd az adott piacon ügyfélnek, a tárgyi ellenőrzési tevékenység azt az adminisztratív célt is szolgáltatta, hogy a hatóság a megismert, valamint a rendelkezésére álló adatok összességét – az eredményes piacelemzési eljárás érdekében – összegezni, összefoglalni, valamint rendszerezni tudja. A hatóság fent részletezett, a piacelemzési eljáráshoz szorosan kapcsolódó döntés-előkészítési célú tevékenységének köszönhetően a hatóság már a piacelemzési eljárás megindításakor rendelkezett azokkal az információkkal, amelyek az eredményes piacelemzési eljárás lefolytatásának, valamint az azt lezáró hatósági döntés megalapozottságának garanciáját hordozzák magukban.

A Tanács továbbá megvizsgálta a 12. számú piac elemzése szempontjából releváns nyilvánosan (pl.: nyilvános ajánlatokban, statisztikákban) hozzáférhető adatokat (a továbbiakban: nyilvános adatok) is. Az adatszolgáltatás óta eltelt másfél év alatt a piacon jelentős változások álltak be, ezért a piac dinamikus elemzése, az időbeli tendenciák feltárása érdekében a Tanács az elemzés súlypontját képező 2006. évre vonatkozó negyedéves bontású nyilvános adatokat (KSH OSAP, Piacfelügyeleti ellenőrzési eljárás során keletkezett adatok) is felhasznált. Továbbá a Tanács a vizsgált piac elemzése során megvizsgálta az érintett szolgáltatóknak a hatóság által a (Magyar Telekom: DH-14672/2006., DH-383/2006., DH-377/2006., DH-3935/2006.; Emitel: DH-14282/2006., DH-381/2006., DH-3167/2006.; Invitel: DH-378/2006., DH-3937/2006.; Monortel: DH-14182/2006., DH-379/2006., DH-3165/2006.; Hungarotel: DH-14016/2006., DH-382/2006., DH-3940/2006. számon jóváhagyott, országos IP bitfolyam hozzáférésre vonatkozó, Interneten is nyilvánosságra hozott határozatait.

A Tanács az ekként rendelkezésére álló adatokat és információkat összességében értékelt és megállapította, hogy az előző piacelemzési eljáráshoz hasonlóan továbbra is indokolt az IHM rendelet 1. sz. melléklete szerinti 12. piac vizsgálatát elvégezni. A beérkezett adatok feldolgozásának eredményeként a Tanács tisztázta a jelen eljárásban ügyfélnek minősülők körét, és megállapította, hogy a jelen eljárásban azok a szolgáltatók minősülnek ügyfélnek, akik a 11. számú piacon szolgáltatási jogosultsággal rendelkeznek, ténylegesen szolgáltatást nyújtanak. A Tanács a piacelemzési eljárás megindításáról 2006. november 23-án tájékoztatta az ügyfeleket.

Az adatszolgáltatás és a beérkezett adatok feldolgozása egy olyan összevont bizonyítási eljárásra irányuló folyamat, amelynek célja a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás elnevezésű nagykereskedelmi piac tekintetében az adott piaccal összefüggő eljárási jogviszony tárgyának és az Eht. 27. § szerinti konkrét ügyfelek körének, azaz az egyes hatósági eljárások alanyainak meghatározása volt.

Az érintett piacok megállapítására, az érintett piacokon fennálló verseny és annak hatékonysága elemzésére, az egyes érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosítására, valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgál-

tatókat terhelő kötelezettségek meghatározására irányuló eljárás egy több egymásra épülő szakaszból álló közigazgatási eljárás. Az Eht. 52. § (1) bekezdése szerint a Tanács azonosítja az érintett piacokat; elemzi az érintett piacokon fennálló versenyt, illetve annak hatékonyságát, és amennyiben azokon a verseny nem kellően hatékony, azonosítja az érintett piacokon a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatót, illetve szolgáltatókat; valamint a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra, illetve szolgáltatókra a XI-XIV. fejezetben foglalt kötelezettségek közül a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő, vagy a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóra korábban, a jelen piacelemzési eljárást megelőzően jogszabályban megállapított legalább egy kötelezettséget fenntart, illetve módosítja azt. Eljárása során a Tanács a versenyjog vonatkozó szabályai, valamint az IHM tájékoztatóban meghatározottak szerint, a magyar elektronikus hírközlési piac sajátosságainak figyelembevételével járt el.

A Tanács a piacelemzési eljárás érdekében – azt megelőzően – lefolytatott piacfelügyeleti ellenőrzési típusú eljárása keretében rendszerezett és feldolgozott adatok és információk értékelése alapján, valamint az Eht. 57. § (1) bekezdésében foglalt, a piacelemzés ismételt lefolytatására irányuló törvényi kötelezettségének eleget téve megindította „nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” elnevezésű nagykereskedelmi piac vonatkozásában a piacelemzési eljárást. Az eljárás első lépéseként a Tanács meghatározta az érintett piacokat az IHM rendelet 1. számú mellékletében meghatározott „nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” elnevezésű nagykereskedelmi piac vizsgálatából kiindulva és megállapította, hogy fenti szolgáltatási piacon belül meghatározható öt elkülönült piac továbbra is érintett piacnak minősül.

Az érintett piac meghatározását követő szakaszokban a Tanács – az indokolásban foglaltak szerint - elvégezte az érintett piacokon fennálló verseny, illetve annak hatékonyságának elemzését, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató(k) kijelölését, valamint e szolgáltatókra az Eht.-ban meghatározott körben kötelezettségeket írt elő.

A Tanács az elkülönült érintett piacokon jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként a Magyar Telekom Nyrt.-t, az Invitel Zrt.-t, a Hungarotel Távközlési ZRt.-t, az Emitel Zrt.-t, valamint a Monor Telefon Társaság Kft.-t azonosította.

A piacelemzési eljárás során feltárt versenyprobléma, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóknak „nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” piacon jelentkező jelentős piaci erejének orvoslása érdekében a Tanács a piacelemzési eljárást lezáró jelen határozatának rendelkező részében a DH-664-180/2005. ügyszámon hozott határozatával kiszabott „átláthatóság”, „egyenlő elbánás”, „számviteli szétválasztás”, „költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége” és „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettséget a rendelkező részben foglaltak szerint módosította.

A Tanács az „átláthatóság” kötelezettségének körében nem írta elő új referenciaajánlat készítését a Határozatban foglalt indokok alapján, azonban a Kötelezetett Szolgáltatók, amennyiben a DH-664-180/2005. számú határozathoz képest a jelen határozatban módosított kötelezettség azt szükségessé teszi, kötelesek referenciaajánlatukat az Eht. 60. §-a szerint módosítani. A Tanács a „számviteli szétválasztás” módszertana tekintetében csupán utal a „8. Híváskezdeményezés nyilvános helyhez kötött telefonhálózatból” piacra vonatkozó határozat rendelkező részének I. sz. mellékletére. A „hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos” kötelezettségek körében a Tanács a DH-664-180/2005. számú határozatban előírtakhoz képest a jelen határozattal a rendelkező részben foglaltak szerint egyes, a referenciaajánlat tartalmával kapcsolatos rendelkezéseket módosította. (pl. csupasz DSL szolgáltatás nyújtásának előírása) A Tanács a DH-664-180/2005. számú határozatban foglaltakhoz képest módosította az „egyenlő elbánás” kötelezettséget, alapvetően annak pontosításával.

A piacmeghatározásra, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató azonosítására és a kötelezettségek előírására, hatályban tartására, valamint módosítására irányuló eljárást lezáró jelen határozat jogi, közgazdasági és műszaki összetettsége speciális határozati struktúrát igényel. Ennek megfelelően a jelen határozat rendelkező részéhez külön melléklet kapcsolódik, amely a „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség körében az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatásra vonatkozóan írja elő a kötelezettség teljesítésének tartalmát és formáját. A jelen határozat indokolása is magán hordozza a Határozat tárgyának sajátosságából fakadó jellemzőket, melyek szerint a jelen határozat indokolásában meghatározásra, valamint részletesen bemutatásra kerül a piacmeghatározás, a piacelemzés, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításának, valamint a jelen határozat rendelkező részében meghatározott kötelezettségek értékelésének menete, amely a jelen határozat rendelkező részében előírt egyes kötelezettségek részletes indokolásával zárul.

A jelen határozatban megmutatkozó hatósági döntés indokolása azon túl, hogy magában foglalja a hatósági eljárás egészének folyamatát, együttesen, összefüggésében tartalmazza a ténybeli, azaz a Hatóság által feltárt releváns közgazdasági és műszaki tényállási elemeket, a tényállás tisztázásának rendszerét, a tények, bizonyítékok hatósági jogalkalmazáshoz szükséges értékelését, és a tényekből az egyedi ügyre levonható következtetéseket, valamint a jogi indokolást is, amelynek keretében a Hatóság az érdemi döntéshez, jogérvényesítéshez vezető valamennyi eljárási és anyagi jogi normát tételesen és részletezően megjelölt és azok egyedi ügyre vonatkozó alkalmazását, értelmezését, tartalmát és jelentőségét ki is fejtette. Ezen túlmenően a Hatóság a jelen határozat indokolásában részletesen és külön kitért a jelen határozat meghozatala során alkalmazott, összetett mérlegelési szempontrendszer, a mérlegelést megalapozó tényállási

elemek, a mérlegelési jogkört biztosító jogszabályi keretek, valamint az egyedi ügy tényállásán és a vonatkozó jogi normákon alapuló jogalkalmazói érdemi mérlegelés, értékelés bemutatására is.

A Tanácsnak a tárgybani eljárásában a döntése meghozatala érdekében elvégzett részletes elemzését az indokolás „A” fejezete tartalmazza az alábbiak szerint:

- I. Piacmeghatározás
- II. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása
- III. Kötelezettségek kirovása

A Tanács a jelen határozat indokolása „A” fejezetének II. része szerint lefolytatott vizsgálatok alapján a jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatókra az Eht.-nak a „Jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók kötelezettségei a nagykereskedelmi szolgáltatási piacokon” című XII. fejezetében meghatározott és azok közül a DH-664-180/2005. számú határozatában kirótt kötelezettségek közül jelen határozatával az átláthatóság, egyenlő elbánás, a számviteli szétválasztás, a költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettséget, valamint a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket módosította.

Az átláthatóság kötelezettség pontos tartalmát és alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének A pontja, a számviteli szétválasztási kötelezettséget jelen határozat rendelkező részének C pontja, a hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettség pontos tartalmát és az alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének D pontja, a költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettség pontos tartalmát és alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének E pontja és I. számú melléklete, míg az egyenlő elbánás kötelezettség pontos tartalmát és az alkalmazására vonatkozó részletes szabályokat jelen határozat rendelkező részének B pontja tartalmazza.

Az érintett piacokon jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatókat terheli az Eht. 116. § szerinti áprés alkalmazásának tilalma.

Az Eht. 20. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja alapján a hatóság és a versenyhatóság az elektronikus hírközlési piaci versenyt érintő kérdésekben a verseny védelmének következetes érvényre juttatása, illetve az egységes jogalkalmazás előmozdítása érdekében szorosan együttműködik, így különösen az elektronikus hírközlési piac érintett piacainak meghatározásával, az érintett piacokon fennálló verseny elemzésével, a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatók azonosításával és a rájuk vonatkozó kötelezettségek előírásával kapcsolatos eljárásokban. E kötelezettségének megfelelően a Tanács tárgybani eljárása során a Gazdasági Versenyhivatallal (a továbbiakban: *GVH*) együttműködött, egyeztetett, ennek során a versenyhatóság szakmai álláspontját megismerte. Az együttműködés részletei a határozat Indokolásának „B” fejezetében kerülnek kifejtésre.

A Tanács az Eht. 36. § (1) bekezdésében meghatározott egyeztetési kötelezettségének eleget téve haladéktalanul, 2007. [...] -án a hatóság internetes oldalán, illetve 2007. [...] -án a Hírközlési Értesítő [...] számában közzétette a határozat tervezetét.

Az érdekelték számára a határozattervezet hivatalos lapban történő közzétételétől számítva 20 nap állt rendelkezésre észrevételeik megtételére.

A határozat-tervezetére az Eht. 36. §-a keretében beérkezett észrevételek feldolgozását, a figyelembe vett, illetve a figyelembe nem vett észrevételeket, valamint azok figyelmen kívül hagyásának indokait ezen határozat Indokolásának „C” fejezete tartalmazza.

Az érdekeltéssel történő egyeztetés lefolytatását követően, az Eht. 65. § (1) bekezdése alapján a Tanács a tárgybani határozatának tervezetét részletes indokolással együtt 2007. [...] -án megküldte az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak, miután a határozat-tervezetben foglaltak hatással lehetnek a tagállami kereskedelemre, tekintettel a Keretirányelv (38) szakaszára, mely alapján, a tagállamok közötti kereskedelmet érintő intézkedések olyan intézkedések, amelyek közvetlen, vagy közvetett, tényleges vagy potenciális befolyást gyakorolhatnak a tagállamok közötti kereskedelem áramlására oly módon, amely az egységes piac akadályát képezheti. Ezek közé olyan intézkedések tartoznak, amelyek jelentős hatást gyakorolnak a más tagállamokban található üzemeltetőkre, vagy felhasználókra, így például amelyek a más tagállamok felhasználóira érvényes árakat érintik.

A Tanács jelen határozatát az Európai Bizottság és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságok által a tervezetekre tett észrevételek, kifogások figyelembevételével hozta meg.

A részletes indokolásra, illetve a megküldésre vonatkozó szabályokra irányadók az Európai Bizottságnak a „piac elemzés eredményeinek a Bizottsághoz való eljuttatásával (notifikáció) kapcsolatos eljárásról, a kapcsolatos határidőkről és a Bizottsággal való konzultáció módjáról szóló, 2003. július 23-án kiadott ajánlásában (C(2003)2647 final) foglaltak. Ezen eljárás részletei e határozat Indokolásának „D” fejezetében kerülnek részletezésre.

A jogorvoslati jogosultság az Eht. 46. § (1) bekezdésén és 47. § (1) bekezdésén alapul.

A Tanács döntését az Eht 39. § (1) bekezdése alapján teljes ülés keretében hozta meg.

I. Piacmeghatározás

I. 1. A Piacmeghatározás menete

A piacmeghatározás során a Tanács az IHM rendelet I. sz. Mellékletében 12. számmal jelölt nagykereskedelmi piac⁴, nevezetesen a „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” elnevezésű piac vizsgálatából indult ki, figyelemmel az Európai Unió Bizottsága (továbbiakban: Bizottság) Ajánlására.

A piacmeghatározás első lépéseként, a szolgáltatási piac meghatározása során a Tanács meghatározta a szolgáltatások pontos tartalmát, a piac megnevezését a jogszabályokban meghatározott fogalmakat alapul véve.

A Tanács a jelen piacmeghatározás során szükség szerint megvizsgálta a vizsgált nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piac(ok)at.

A Tanács megvizsgálta az esetlegesen megtalálható helyettesítési lehetőségeket, amelyek a vizsgált szolgáltatási piac határaitra hatást gyakorolhatnak.

A vizsgált szolgáltatási piac meghatározása után került sor a piac földrajzi határainak meghatározására, amelynek során a Tanács elsősorban a hálózatok által lefedett terület nagyságát vizsgálta.

A piac meghatározása után a Tanács megvizsgálta, hogy a „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” nagykereskedelmi piac érintett piacnak tekinthető-e a Magyar Köztársaság területén, tehát teljesülnek-e Magyarországon is az Európai Bizottság által a piacok szabályozási szempontból való érintettségének vizsgálatakor alkalmazott ex ante kritériumok.

I. 2. Jogszabályi rendelkezések, releváns szolgáltatás

A „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” nagykereskedelmi piac vizsgálatához a kiindulási alapot az Eht. 188. §-ban szabályozott fogalmak közül az alábbiakban felsoroltak jelentették: 9., 36., 42., 44., 45., 46., 47., 48., 50., 56., 66., 87., 97.,

A jelen elemzés során - illetve az eljárásban már korábban, az ahhoz kapcsolódó adatgyűjtéskor - a Tanács az Eht.-ban nem szereplő fogalmakat is használt, melyeket az adatgyűjtési kérdőívek kitöltési útmutatójában definiált, az alábbiak szerint:

xDSL: Helyi hurkokon alkalmazott technológia, amely a hagyományos helyhez kötött telefonhálózat részeként kiépített fém-sodrott érpárokat alkalmassá teszi nagysebességű digitális adatátvitelre (DSL-digital subscriber line). A jelenlegi hazai szolgáltatási kínálatban az xDSL alapvetően az ADSL-t jelenti, (ADSL-asymmetric digital subscriber line), amely elnevezésben az aszimmetrikus jelző a szolgáltatás azon jellemzőjére utal, miszerint gyorsabb le-, mint feltöltési sebességet biztosít.

Kábelmodem: olyan kábeltelevíziós hálózathoz illesztett modem, mely alkalmas digitális jelek indítására és fogadására a kábeltelevíziós hálózaton belül.

DSLAM szintű bitfolyam hozzáférési pont: a szolgáltató az előfizető xDSL útján használt szélessávú bitfolyamához a hozzáférést közvetlenül a DSLAM multiplex oldalán nyújtja az igénylő társszolgáltató számára. A szolgáltatás egyik típusa az Eht. 188. § 44. pontja szerinti „helyi bitfolyam hozzáférés” szolgáltatásnak.

ATM szintű bitfolyam hozzáférési pont: a szolgáltató az előfizető xDSL útján használt szélessávú bitfolyamához a hozzáférést az ATM gerinchálózat meghatározott jelenléti pontján nyújtja az igénylő társszolgáltató számára. A szolgáltatás egyik típusa az Eht. 188. § 9. pontja szerinti „bitfolyam hozzáférés” szolgáltatásnak.

Ethernet szintű bitfolyam hozzáférési pont: a szolgáltató az előfizető xDSL útján használt szélessávú bitfolyamához a hozzáférést az Ethernet gerinchálózat meghatározott jelenléti pontján nyújtja az igénylő társszolgáltató számára. A szolgáltatás egyik típusa az Eht. 188. § 9. pontja szerinti „bitfolyam hozzáférés” szolgáltatásnak.

IP szintű bitfolyam hozzáférési pont: a szolgáltató az előfizető xDSL útján használt szélessávú bitfolyamához a hozzáférést IP alapú hálózatának valamely csatlakozási pontján nyújtja az igénylő társszolgáltató számára. A szolgáltatás egyik típusa az Eht. 188. § 9. pontja szerinti „bitfolyam hozzáférés” szolgáltatásnak.

Szélessávú hozzáférési szolgáltatás: Szélessávú hozzáférési szolgáltatásnak minősül a jelen elemzésben minden olyan adatátviteli szolgáltatás, amely a felhasználó számára legalább 144 kbps letöltési sebességet biztosít⁵.

I.3. A vizsgált piac releváns szolgáltatásai általános jellemzőinek vizsgálata

A vizsgált piac azonosításának első lépéseként a Tanács elvégezte a releváns szolgáltatások vizsgálatát a piac megnevezését és a jogszabályokban meghatározott fogalmakat alapul véve. Ennek során a Tanács megvizsgálta az IHM rendeletben meghatározott tárgyi piacnak megfelelő, a jogi kereteken belül értelmezhető, a piacon ténylegesen nyújtott és igénybe vehető szolgáltatásokat.

4 Amely megegyezik az Európai Bizottság 2003/311/EC sz. Ajánlásában 12. számmal jelölt piaccal.

5 Ez a definíció megfelel az Európai Bizottság szélessávú szolgáltatásokra vonatkozó meghatározásának

A Tanács megállapítása szerint - összhangban az Európai Bizottság Ajánlásával és más hivatalos dokumentumaival⁶ - a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférések alapvetően a bitfolyam hozzáférési szolgáltatások⁷, illetve az azzal műszakilag ekvivalens szolgáltatások.

A piacnak nem képezik részét a viszonteladói szerződés alapján nyújtott szélessávú szolgáltatások, amelyek esetén a szolgáltatás igénybevevője a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához semmilyen elektronikus hírközlési tevékenységet nem végez, értéknövelő elektronikus hírközlési szolgáltatást nem nyújt, a kiskereskedelmi szolgáltatáshoz szükséges elektronikus hírközlési szolgáltatás elemek mindegyikét ugyanattól a szolgáltatótól veszi igénybe.

A Tanács megállapította, hogy a vizsgált piacon a bejelentett szolgáltatás alapvető jellemzői az alábbiak:

Jelenleg a nagykereskedelmi piacon a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatások közül csak az ADSL vonatkozásában létezik nagykereskedelmi szolgáltatás.

A szolgáltatás kínálatát részben a helyi (DSLAM szintű) bitfolyam hozzáférési szolgáltatások jelentik, amelyet az NHH Tanácsának DH-664-180/2005. határozata alapján köteles nyújtani az öt jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató.

A magasabb hozzáférési szintű szolgáltatások nyújtását szintén előírja ezen határozat az öt szolgáltató részére, ugyanakkor a szolgáltatásokat már korábban is nyújtotta két cég. A legnagyobb szolgáltató a Magyar Telekom Nyrt. (névváltozást megelőzően: Magyar Távközlési Rt., a továbbiakban: Magyar Telekom) 2000 vége óta, az Invitel Zrt. pedig 2002 vége óta nyújt magasabb szintű bitfolyam hozzáférést.

A Magyar Telekom esetén a szolgáltatás nyújtását a Budapesti Hírközlési Felügyelet (BHF) BH-9172-11/2000. számú határozata írta elő, amely alapján a legnagyobb vezetékes szolgáltató – a kiskereskedelmi ADSL szolgáltatás indítása óta – köteles „nagykereskedelmi ADSL szolgáltatás”-t (amely bitfolyam hozzáférési szolgáltatás formájában valósult meg) nyújtani.

Ez a szolgáltatás 2003 közepéig a gyakorlatban ATM technológiával megvalósított bitfolyam hozzáférési (bit stream access) szolgáltatást jelentett, míg 2003 közepétől a szolgáltatást igénybe vevő Internet-szolgáltatók IP-n (Internet Protokoll-on) csatlakoznak a Magyar Telekom hálózatához.

ATM (illetve Ethernet) szintű bitfolyam hozzáférési szolgáltatást 2001 vége óta, DSLAM szintű bitfolyam szolgáltatást pedig 2002 vége óta nyújt az Invitel Zrt..

Az NHH Tanácsának döntését követően a korábban nagykereskedelmi szolgáltatást nem nyújtó három cég is nagykereskedelmi ajánlattal lépett a piacra.

1.3.1. A helyi (DSLAM szintű) bitfolyam hozzáférés alapvető jellemzői

A helyi bitfolyam hozzáférés szolgáltatás során – a jelenlegi szolgáltatási kínálat feltételei alapján – a szolgáltatás nyújtója szélessávú digitális előfizetői hozzáférés (a továbbiakban: DSL) szolgáltatás díj ellenében történő nyújtását teszi lehetővé a jogosult szolgáltató számára egy adott helyi hurokra vonatkozóan.

A helyi bitfolyam hozzáférés szolgáltatás esetén a szolgáltató az előfizetőnél elhelyezett DSL modemet köti össze a szolgáltató által a jogosult számára beszerzett és üzemeltetett, a helyi hurokhoz csatlakozó első forgalom multiplexáló-demultiplexáló eszközzel (DSLAM). A szolgáltató az összegyűjtött forgalmat a hozzáférési link segítségével a csatlakozási ponton adja át a jogosult számára.

A helyi bitfolyam hozzáféréshez szükséges helymegosztás teszi lehetővé a jogosult részére, hogy a kötelezett szolgáltató területén hozzáférési link segítségével csatlakoztathassa a jogosult berendezésén keresztül saját hálózatát a helyi hurok alapsáv feletti spektrumához, és így nyújtson szolgáltatást az előfizetőnek.

A helyi bitfolyam hozzáférés szolgáltatás elemei:

A helyi bitfolyam hozzáférési szolgáltatást nyújtó szolgáltató az előfizetőnél elhelyezett DSL modem és az első forgalom multiplexáló-demultiplexáló eszköz (DSLAM) kimeneti pontja közötti (a helyi hurok valamint a szükséges kabelfejtési elemek segítségével megvalósított) összeköttetést biztosítja.

A hozzáférési link szolgáltatás közvetlenül, átkérő kábel segítségével (átvitel-technikai berendezés alkalmazása nélkül) kerül kialakításra. A hozzáférési link részei:

- az átkérő kábel a forgalom multiplexáló-demultiplexáló eszköz (DSLAM) illesztő kártyájának kimeneti pontja és a DDF/ODF⁸ között;
- a jogosult betelepülési egységében/kültéri kabinetjében elhelyezett átdadó digitális rendező (DDF/ODF) és átvitel-technikai berendezés között csatlakozókkal ellátva;

6 Pl. a bitfolyam hozzáférés szabályozásával foglalkozó Bitstream Access, ERG Document, November 21st 2003 c. tanulmánnyal és az Official Journal of the European Union, L 114/48, 8.5.2003-ban foglaltakkal.

7 A bitfolyam hozzáférés részletes definíciója megtalálható az 1. sz. Függelékben.

8 Ahol az ODF, az optikai szétosztó keretet (optical distribution frame), a DDF pedig a digitális szétosztó keretet (DDF digital distribution frame) jelenti.

- rendezők (DDF/ODF-ek);
- átkérő kábel a DDF/ODF-ek között.

I.3.2. Az ATM- (vagy Ethernet), illetve az IP szintű bitfolyam hozzáférés alapvető jellemzői

A helyi hurok tulajdonosa aggregálja az előfizetőktől jövő forgalmat (DSLAM majd ATM/ illetve Ethernet) és azt nem a helyi központoknál, hanem regionális (2 pont) vagy országos szinten adja át az Internet-szolgáltatónak, akár az Internet-szolgáltató telephelyén is, de általában a budapesti kicserélő (peering) központnál, a BIX-nél⁹.

Itt az autentikációhoz a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtója és az Internet-szolgáltató oly módon működik együtt, hogy a felhasználói azonosító (login név) tartalmazza az Internet-szolgáltatóhoz rendelt tartomány nevet is, ennek alapján a nagykereskedelmi szolgáltató autentikációs rendszere az autentikációs kérést továbbítja az Internet-szolgáltató rendszerének majd az onnan kapott válasz alapján beengedi, vagy elutasítja a felhasználót. A nagykereskedelmi DSL szolgáltatás esetén egyelőre nincs külön ár az esetleges részszolgáltatásra.

I. 4. A vizsgált nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piac vizsgálata, különös tekintettel a helyettesítésre; a szélessávú hozzáférések kiskereskedelmi piaca

A piacmeghatározás során a Tanács a 12. számú vizsgált nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piaco(ka)t is megvizsgálta, mivel a kiskereskedelmi piacon lehetséges helyettesítés általában befolyásolja a nagykereskedelmi piac határait.

A kiskereskedelmi piac meghatározása a Tanács számára a nagykereskedelmi piac elemzése szempontjából fontos, az adott kiskereskedelmi piac részletes elemzése nem képezi tárgyát ennek a határozatnak.

A Tanács a „szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi piacá”-hoz tartozó kiskereskedelmi piacnak a szélessávú hozzáférések kiskereskedelmi piacát tekintette.

A kiskereskedelmi szinten lehetséges keresleti helyettesítés elemzése során a Tanács azt vizsgálta, hogy léteznek-e olyan, a fogyasztók által választott helyettesítő szolgáltatások, amelyek a nagykereskedelmi szinten éreztetik hatásukat.

I.4.1. Keresleti helyettesítés a szélessávú hozzáférések kiskereskedelmi piacán:

A szélessávú szolgáltatások esetén a ténylegesen igénybe vehető, egymást esetlegesen helyettesítő szolgáltatások a hazai piacon:

- DSL alapú szolgáltatások
- a kábel televíziós hálózatokon keresztül nyújtott kábelmodemes szélessávú szolgáltatások
- a vezeték nélküli szélessávú szolgáltatások (mobil szélessáv is)
- bérelt vonali szélessávú szolgáltatások
- flat-rate keskenysávú szolgáltatások

I.4.1.1. A DSL és a kábelmodemes szélessávú szolgáltatások, mint egymás helyettesítői

A fenti szolgáltatások közül a legszorosabb keresleti helyettesítési kapcsolat a DSL (ez a jelenlegi szolgáltatáskínálatban általában ADSL-t jelent) és a kábelmodemes szélessávú szolgáltatások között van.

Jóllehet a szélessávú szolgáltatásnak e két elérési módon keresztül történő nyújtása nem nyúlik vissza hosszú időre, azonban ezen nem túl hosszú időszak alatt is megfigyelhető, hogy a szolgáltatók is ugyanazon kiskereskedelmi piachoz tartozó, egymással versenyző szolgáltatásnak tekintik a kétféle elérési módon keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatást.

Az ábra üzleti titkot tartalmaz

1. ábra

A DSL és a kábelmodemes szélessávú szolgáltatások ára a kétféle elérési mód legnagyobb szolgáltatójánál

Ezt részben a szolgáltatások árazása, illetve annak időbeli alakulása mutatja (ld. az 1. ábrát), amely alapján megfigyelhető, hogy az átlagos előfizetői díjak különbsége a két típusú hozzáférési mód legnagyobb szolgáltatójánál folyamatosan csökkent a vizsgált időszak elején tapasztalható üzleti titok %-os különbségről (két olyan elterjedt csomagot figyelembe véve, amelynél megegyeznek a lényeges szolgáltatási paraméterek¹⁰).

A Tanács ezért megállapította, hogy a két eltérő típusú szolgáltatás során nyújtott sávszélesség (annak fel-, illetve le-töltés esetén aszimmetrikus volta) és a szolgáltatás ára is igen közel áll egymáshoz a kétféle elérési mód esetén, ami alap-

⁹ Az Internet-szolgáltatók általában az országos forgalom átadási pontú bitfolyam hozzáférést preferálják, mert a jelenlegi mellett a két regionális forgalom átadási ponton a szolgáltatás jelentősen nem olcsóbb.

¹⁰ A 2001-2005 évi értékek már az előző piacelemzési határozatban is szerepeltek. Az azóta eltelt időszakban további áresés volt megfigyelhető. A 2007-es értékek az előző évektől eltérően már nem 512 Kbps letöltési csomagokat jelölnek mivel a legkisebb elérhető sebesség 1 Mbps.

ján a helyettesítés funkcionális- és ár szempontból is igen valószínű, azaz ha (a hipotetikus monopolista teszt logikájának megfelelően) azt feltételezzük, hogy az egyik szolgáltatás ára 5-10%-kal tartósan emelkedik, akkor e felhasználók áttérnének a másik szolgáltatás igénybevételére.

1.4.1.2. A vezeték nélküli szélessávú szolgáltatás, mint lehetséges kiskereskedelmi helyettesítő szolgáltatás

A vezeték nélküli szélessávú szolgáltatást a hazai piacon alapvetően a 2.4 GHz-es, szabad felhasználású frekvencián nyújtanak. Az e technológián nyújtott szélessávú végpontok száma országosan az összes szélessávú végpont 7,2 %-át jelenti.

A szolgáltatás jellemzői különböznek a DSL- illetve a kábelmodemes szolgáltatás jellemzőitől. A szolgáltató igen gyakran úgy nyújtja a szélessávú szolgáltatást, hogy előfizetői szerződés keretében vásárol egy bérelt vonalas Internet-szolgáltatást (esetleg egy ún. BDSL-(business DSL, nagyobb sávszélességű (pl. 1-8 Mbps) Internet-szolgáltatást), és a vezeték nélküli technológia segítségével „az utolsó mérföldön” szétosztja azt saját előfizetői között.

Miután a rendelkezésre álló sávszélesség véges, azaz a felhasználók számára elérhető tényleges, összes sávszélesség korlátozott, az egy időben a szolgáltatást ténylegesen igénybe vevő felhasználók által elérhető szolgáltatásminőség függ az adott időben a szolgáltatást egyszerre igénybe vevők számától¹¹.

A szolgáltatás árazása bizonyos díjsomagok esetén némileg eltér a DSL- és a kábelmodemes szolgáltatás esetén alkalmazotttól. Forgalomkorlátozott csomagként a 2.4 GHz-es frekvencián Internetet szolgáltató vállalkozások általában szerényebb havi díjért egy fix letölthető havi adatmennyiségig nyújtanak szolgáltatást, efelett minden egyes megkezdett GB után fizetni kell.

A korlátlan havi forgalmat magában foglaló előfizetői csomagok havi díja a DSL havi díjához közelít, illetve sok esetben jóval meghaladja azt.

Emiatt a Tanács megállapította, hogy a nagyobb letöltési forgalmat generáló felhasználók számára az előfizetői díjért korlátozott letöltési adatmennyiséget kínáló szolgáltatás csak korlátozottan tekinthető helyettesítő szolgáltatásnak¹².

A fogyasztók tekintélyes része számára azonban ez a szolgáltatás helyettesítő szolgáltatás. Ez a fogyasztói csoport olyan határfogyasztói csoportnak tekinthető, amelynek helyettesítési magatartása érdemben befolyásolja a szolgáltatók magatartását. A korlátlan havi letöltést biztosító csomagok azonban funkcionális- és árszempontból még a nagy letöltési forgalmat generáló felhasználók számára is a DSL- és a kábelmodemes elérés helyettesítő szolgáltatásának tekinthetőek.

Mindezek miatt a Tanács az említett vezeték nélküli szélessávú szolgáltatásokat a kiskereskedelmi piac részének tekinteti az elemzés során.

A 2.4 GHz mellett több más technológián (3.5 GHz, műholdas kapcsolat) is nyújtható szélessávú szolgáltatás, ezek piaci hatása azonban – a szolgáltatóktól beérkezett adatok alapján – elhanyagolható, másrészt az eddig ismertett szolgáltatásokhoz képest ezen szolgáltatások feltételei – elsősorban a jóval magasabb árban – jelentősen különböznek az eddig ismertett szolgáltatásokétól, inkább csak bizonyos üzleti felhasználók számára jelenthetnek alternatívát. Hasonló helyzet figyelhető meg a mobil rádiótelefon szolgáltatók által a vizsgált időszak végén beindított adatszolgáltatásokkal kapcsolatban (pl. EDGE, UMTS, HSDPA). Ezen technológiákra épülő új szolgáltatások műszakilag lehetővé teszik a szélessávú adatforgalmat, ugyanakkor a vizsgált időszakban még egyrészt nagyon korlátozott területen érhető el, másrészt a DSL, kábelmodemes és 2,4 GHz vezeték nélküli szolgáltatásokhoz képest nagyon magas áron nyújtanak hasonló jellemzőkkel bíró szolgáltatást. Tekintetbe véve a mobil szolgáltatók fejlesztéseit az előtekintő időtávon túli jövőben várhatóan reális helyettesítő szélessávú szolgáltatásként jelenhet meg a mobil Internet a kiskereskedelmi piacon (amennyiben az árazási gyakorlat is jóval kedvezőbbé válik a fogyasztók számára).

1.4.1.3. Szélessávú szolgáltatás bérelt vonalon, mint lehetséges kiskereskedelmi helyettesítő szolgáltatás

Funkcionális szempontból a bérelt vonalon keresztül nyújtott szélessávú hozzáférések helyettesítő szolgáltatásai lehetnek a jelenlegi szolgáltatás kínálatban a DSL és a kábelmodemes szélessávú szolgáltatásoknak a fogyasztói viselkedés szempontjából azonban nem.

A bérelt vonali szélessávú szolgáltatás esetén a felhasználó szimmetrikus – azonos le- és feltöltési sebességet biztosító – szolgáltatásra fizet elő, míg az ADSL és a kábelmodemes elérésnél jellemzően aszimmetrikusra. Azaz a funkcionális

¹¹ Ez – bizonyos mértékig – a kábeltelevíziós hálózatokon keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatásokra is igaz.

¹² A 2.4 Ghz-en nyújtott szélessávú szolgáltatások minőségét károsan befolyásolja, hogy a frekvencia szabad felhasználású, így azt bárki használhatja. Egyik veszélye a szabad felhasználásnak, hogy ugyanazon földrajzi területen több RLAN szolgáltató jelenik meg, noha ez a szolgáltatóknak nem érdeke és ma nem is jellemző. Emellett az is rontja a szolgáltatás minőségét, hogy az épületen belüli, akár otthoni használatra is alkalmas vezeték nélküli (helyi WLAN) eszközök elterjedése a szolgáltatás igénybevételének közvetlen környezetében lehetlenné teheti az RLAN szolgáltatás nyújtását. Ha ezen eszközök nagy mértékben elterjednek az kétségessé teszi, hogy a szolgáltatás minősége képes olyan maradni, ami alapján más szélessávú szolgáltatók egyenértékű helyettesítő szolgáltatásnak tekinthető.

helyettesítés sem teljes a szolgáltatási jellemzők alapján, különösen azon felhasználók számára, akiknek a feltöltési sebesség legalább annyira fontos, mint a letöltési.

A lehetséges fogyasztói viselkedés szempontjából érdemes megjegyezni, hogy a bérelt vonalon keresztüli szélessávú Internet-elérés ára általában jelentősen meghaladja a DSL-, és a kábelmodemes elérések árait.

Mindezek alapján a Tanács megállapította, hogy nem reális alternatíva a felhasználók számára, hogy a DSL- és a kábelmodemes szélessávú szolgáltatás árának (a hipotetikus monopolista teszt logikájának megfelelő) kismértékű, 5-10%-os tartós emelkedése esetén áttérjenek a bérelt vonalas szélessávú szolgáltatásra. A fogyasztóknak nincs olyan határfogyasztói csoportnak¹³ tekinthető része, amelyek számára egy ilyen áttérés reális alternatívát jelentene.

A bérelt vonalas Internet-elérést igénybe vevő felhasználók általában a magasabb szintű szolgáltatási feltételek (tipikusan nagyobb sávsebesség és magasabb szolgáltatási minőség – service level agreement) miatt veszik igénybe a szolgáltatást, számukra tehát funkcionálisan többet jelent a bérelt vonalas szolgáltatás.

Mivel a hazai piacon a DSL szélessávú szolgáltatás sokkal később jelent meg, mint a bérelt vonalon keresztül nyújtott szélessávú szolgáltatás, ezért a korábbi bérelt vonali szélessávú szolgáltatás szerződések lejártá után megfigyelhető (volt) egyfajta helyettesítés a bérelt vonali Internet-szolgáltatásról DSL-re¹⁴. Az alacsonyabb sávsebességű bérelt vonalon keresztüli Internet-szolgáltatási szerződéseket az ügyfelek, ha az lehetséges, a jóval olcsóbb DSL szolgáltatásra cserélik. Ezen szolgáltatások előfizetői DSL szolgáltatás híján „kényszerfogyasztói” voltak a bérelt vonalas szolgáltatásnak, amelyet aztán a kedvezőbb árú, igaz valamelyest rosszabb minőségű DSL-lel váltottak fel.

A Tanács megállapította, hogy ez a helyettesítés azonban nagy valószínűséggel egyirányú és egyszeri, az árarányok ismeretében nem lehet arra számítani, hogy ezek az ügyfelek a DSL- és a kábelmodemes szélessávú szolgáltatás árának kismértékű, 5-10%-os tartós emelkedése esetén áttérjenek a bérelt vonalas szélessávú szolgáltatásra.

Mindezek miatt a Tanács megállapította, hogy a bérelt vonalas szélessávú elérések piaca nem tartozik az adott kiskereskedelmi piachoz.

1.4.1.4. Átalánydíjas (flat-rate) keskenysávú Internet hozzáférés, mint a szélessávú szolgáltatás esetleges helyettesítője

A ténylegesen is igénybe vehető, és valóban szélessávú elérést biztosító szolgáltatások helyettesítési vizsgálatán túl, a hazai eddigi Internet-piaci fejlődést is figyelembe véve a már említett szolgáltatásokon kívül (xDSL alapú szolgáltatások, kábelmodemes szolgáltatások, vezeték nélküli szélessávú szolgáltatások, bérelt vonali szélessávú szolgáltatások) leginkább a szélessáv-keskenysáv helyettesítési vizsgálata lehet releváns.

A vizsgálat tárgya ebben az esetben is az, hogy helyettesítője-e a fix havi díjú, azaz flat-rate keskenysávú Internet hozzáférés a szélessávú szolgáltatásnak, legalább a fogyasztók egy jelentős (ún. határfogyasztó) csoportja számára.

Az elemzés tapasztalati adatokból való megközelítését lehetetlenné teszi az a tény, hogy jelenleg nincs ilyen ajánlat a piacon, ugyanakkor a vizsgált időszakban, 2002 közepéig volt ilyen szolgáltatás (Internet behívást és a helyi hívásokat egy fix havi díjjal számlázó Mindenkinék csomag és a ráépülő korlátlan Internet-előfizetői csomagok, noha ez a konstrukció csak a csúcsidején kívül volt valóban „flat” díjú), igaz addig az időpontig a DSL szolgáltatás elérhetősége igen korlátozott volt.

A flat rate keskenysáv és a szélessávú szolgáltatások közös jellemzője, hogy mindkét szolgáltatás havi fix díjért vehető igénybe, azaz nincs a forgalom arányában fizetendő díj.

A Tanács megállapította, hogy ebből a felhasználók számára igen fontos szempontból tehát a két szolgáltatás helyettesítő szolgáltatásnak tekinthető.

Ugyanakkor a szélessávú hozzáférés nemcsak gyorsabb, hanem több alkalmazás futtatására, olyan Internetes tartalmak letöltésére is alkalmas, ami a keskenysávú eléréseken keresztül nem lehetséges. A szélessávú szolgáltatások árazása képes korlátozni a keskenysávú szolgáltatások árazását, fordítva azonban ez minden bizonnyal nem igaz.

A Tanács a fentiek alapján megállapította, hogy a fogyasztói viselkedés szempontjából egyoldali helyettesítés létezik, azaz a szélessávú szolgáltatások funkcionális helyettesítői lehetnek a flat-rate keskenysávú szolgáltatásoknak, fordított irányú helyettesítés azonban nem érvényesül. Alapvetően a funkcionális eltérések miatt a flat-rate keskenysávú- és a szélessávú szolgáltatások külön piachoz tartoznak.

¹³ Határfogyasztói csoportnak (mint az a I.4.1.1.-ben már szerepelt) a felhasználók azon csoportja tekinthető, amelynek helyettesítési magatartása – a csoport súlyánál fogva – érdemben befolyásolja a szolgáltatók magatartását.

¹⁴ A folyamat a DSL lefedettség növekedésével bizonyos területeken valószínűleg még jelenleg is megfigyelhető.

I.4.2. Kínálati helyettesítés a szélessávú hozzáférések kiskereskedelmi piacán

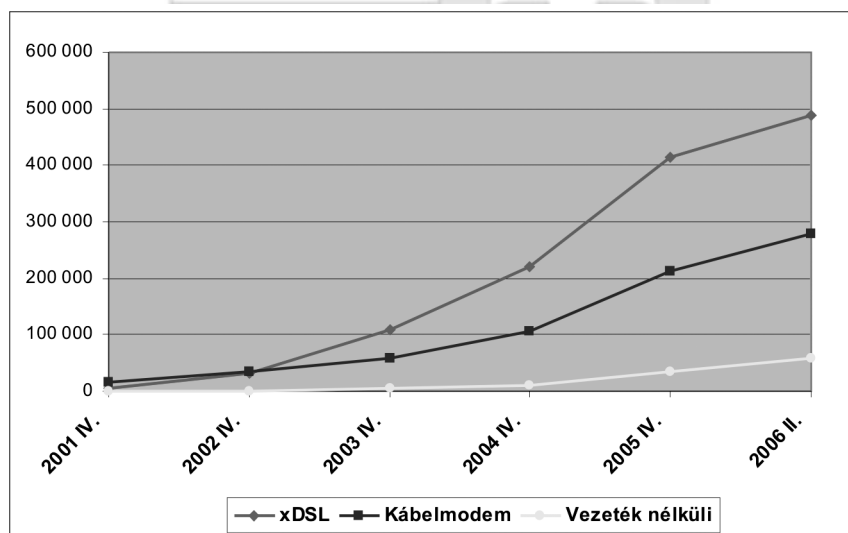
A Tanács megállapította, hogy olyan elektronikus hírközlési piaci szereplők, amelyek a szélessávú szolgáltatások árának kismértékű (5-10%-os), de tartós áremelkedésének hatására rövidtávon szélessávú szolgáltatást indítanak a fent leírt technológiáktól eltérő technológiával nincsenek jelen a hazai piacon.

A szélessávú szolgáltatásra nem alkalmas, csillagpontossá át nem épített kábelhálózatok a kínálati helyettesítés szempontjából nem relevánsak, mert ezen hálózatokon keresztül csak a csillagpontossá átépítés után, jelentős beruházást végrehajtva – tehát rövidtávon nem – nyújtható szélessávú hozzáférési szolgáltatás.

A fémes rézérpár alapú helyhez kötött telefonhálózatokon folyamatos a DSL szolgáltatáshoz szükséges infrastruktúrális fejlesztés, ez azonban független egy hipotetikus 5-10%-os áremelkedés hatásától. Ezen infrastruktúrális fejlesztéseket azok egy éven belül megvalósuló részét a Tanács a piac kínálati oldala részének tekintette.

I.4.3. A kiskereskedelmi piac földrajzi piacának meghatározása

A vizsgált nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piac földrajzi határainak meghatározásánál a Tanács az országosan legerjedtebb DSL szolgáltatások piacán meghatározó földrajzi piaci megközelítésből indult ki, mivel az említett másik jelentős elérési mód – a kábelmodemes szolgáltatások - súlya alatta marad az említett szélessávú szolgáltatásénak.

2. ábra

*A szélessávú végpontok számának alakulása
2001. IV. negyedév - 2006. II. negyedév*

2006 második félévének elején az összes szélessávú végpont 58,3 %-a DSL alapú volt, a kábelmodemes elérések részaránya 33,3 %, míg a vezeték nélküli, RLAN hozzáférések adtak 7,1 %-ot. Ezen megoszlási arányok a dinamikus növekedés mellett lényegesen nem változtak a vizsgált időszak utolsó éveiben.

A kábelmodemes elérések elterjedése, a szolgáltatók – az adatgyűjtési kérdőívben szereplő - fejlesztési tervei alapján várhatóan továbbra is elmarad majd a DSL terjedésétől, köszönhetően annak, hogy a vezetékes telefonszolgáltatók (még a kisebb volt koncessziós szolgáltatók is) a jövőre vonatkozóan további DSL lefedettséget növelő beruházásokat hajtanak végre. Ugyanakkor a két eltérő típusú infrastruktúra hasonlóan intenzív fejlesztése a jelenlegi kiskereskedelmi végpont típusok közötti megoszlás fennmaradását valószínűsíti.

A fentiek alapján – figyelembe véve az egyes területek különböző szélessávú hozzáféréseinek részletes elemzését is - a Tanács a kiskereskedelmi piac földrajzi határainak meghatározása során a DSL infrastruktúra alapját képező jelentős vezetékes telefonszolgáltatók elérési hálózatát vette alapvetően figyelembe.

A földrajzi piac határai így megegyeznek a volt koncessziós vezetékes telefonszolgáltatók szolgáltatási területének határaival.

Ennek alapján a Tanács a vizsgált nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piac vonatkozásában öt elkülönült földrajzi piacot azonosított, amelyek határai megegyeznek a volt koncessziós vezetékes telefonszolgáltatók volt koncessziós területével.

1. Táblázat

Homogén versenyfeltételekkel rendelkező földrajzi piacok:

Földrajzi piacok	Számozási terület számai	Volt koncessziós szolgáltató
1. földrajzi piac	1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99	Magyar Telekom Távközlési Nyrt.
2. földrajzi piac	24, 25, 27, 28, 33, 57, 62, 63, 88	Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.
3. földrajzi piac	32, 66, 68, 89, 95	Hungarotel Távközlési Zrt.
4. földrajzi piac	77, 78, 79	Emitel Távközlési Zrt.
5. földrajzi piac	29	Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft.

I.4.4. A piacon valószínűsíthető jövőbeni változások, az új technológiák hatása

Az optikai hozzáférési hálózatok (FTTH: fibre-to-the-home elérés) már megjelentek a piacon, azonban tömeges elterjedésük az eljárás előrettekintő vizsgálati időtávján belül nem várható, így az elemzés előrettekintő időtávja alatt ennek a technológiának nem lesz érdemi hatása a piaci versenyre. A szolgáltatás terjedése főleg új építésű ingatlanokra (lakóparkok) koncentrálódik.

A jövőben várható, hogy megjelenik a hagyományos DSL szolgáltatás mellett a VDSL. Ezen új típusú szolgáltatás hatása az elemzés előrettekintő időtávja alatt a Tanács álláspontja szerint várhatóan még nem lesz olyan mértékű, amely jelen piacelemzés eredményét érdemben befolyásolná.

Az UMTS alapú hálózatokon nyújtott mobil szélessávú adatátviteli szolgáltatás nyújtása a vizsgált időszak végén megindult, ugyanakkor ennek kezdeti állapota miatt nem ítélték meg jelenleg, hogy mekkora hatással lehet a vizsgált piacra.

Műholdas szélessávú adatátviteli szolgáltatások tömeges elterjedése az előrettekintő időtáv alatt nem várható.

Az elektromos hálózatokon keresztüli szélessávú szolgáltatást szintén nem nyújt még hazai szolgáltató, és ennek jelentős elterjedése sem valószínű az elemzés előrettekintő időtávja alatt.

A Tanács az említett szélessávú szolgáltatások terjedését a jövőben is folyamatosan figyelemmel kíséri, és ha olyan változásokat tapasztal, amelyek alapján a jelenlegi piacelemzés következtetéseit módosítani indokolt, akkor az adott piac elemzését haladéktalanul újra elvégzi.

Az I.4. pontban elvégzett vizsgálatok alapján a Tanács megállapította, hogy szolgáltatási szinten a vizsgált nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piac részét képezik az alábbi szolgáltatások, mivel egymás helyettesítő szolgáltatásainak tekinthetők:

- a piacon legelterjedtebb elérési módot jelentő DSL hozzáférési szolgáltatások
- a szintén igen elterjedt kábelmodemes elérési szolgáltatások
- és a vezeték nélküli, a 2.4 GHz-es frekvenciát használó szélessávú hozzáférések

A Tanács öt különálló földrajzi piacot azonosított – az 1. Táblázat szerint –, amelyek határai megegyeznek a volt koncessziós szolgáltatók volt koncessziós szolgáltatási területével.

A kiskereskedelmi piac meghatározása a Tanács számára a nagykereskedelmi piac elemzése szempontjából fontos, az adott kiskereskedelmi piac részletes elemzése nem képezi tárgyát ennek a határozatnak.

A Tanács a vizsgált „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” elnevezésű nagykereskedelmi piachoz tartozó kiskereskedelmi piac, azaz a szélessávú hozzáférések kiskereskedelmi piaca I.4. pontban foglalt vizsgálata során megállapította, hogy a vizsgált nagykereskedelmi piaccal kapcsolatos kiskereskedelmi piacokon vannak olyan keresleti helyettesítési lehetőségek, melyek nagykereskedelmi piacra kifejtett hatásának vizsgálata különösen indokolt.

1. 5. Helyettesítés vizsgálata a nagykereskedelmi piacon

A vizsgált piac meghatározása során a Tanács olyan helyettesítési lehetőségeket keresett, amelyek módosíthatják a vizsgált piac határait. Ezen vizsgálat során a Tanács az I.4. pont szerinti kiskereskedelmi piacokon feltárt helyettesítő szolgáltatásokból indult ki.

1. 5. 1. Keresleti helyettesítés a nagykereskedelmi piacon

A keresleti helyettesítés vizsgálata során a Tanács alapvetően a vizsgált nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piac meghatározásából indult ki, annak alapján, hogy a szélessávú hozzáférések kiskereskedelmi piacához tartozó szolgáltatásokat megvizsgálta abból a szempontból, hogy lehetséges-e az adott technológián a bitfolyam hozzáférésnek megfelelő nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása, illetve ténylegesen a hazai piacon mely szolgáltatók nyújtanak ilyen szolgáltatást, illetve elvileg képesek-e ilyen szolgáltatást nyújtani a saját hálózatukon.

A Tanács megállapította, hogy jelenleg csak a kiskereskedelmi DSL szolgáltatás esetén létezik nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférési szolgáltatás.

A nagykereskedelmi piacon lehetséges keresleti helyettesítés vizsgálata során így a Tanács arra keresett választ, hogy a DSL esetén már létező bitfolyam hozzáférési szolgáltatás helyettesíthető-e más nagykereskedelmi szolgáltatással.

1.5.1.1 Bitfolyam hozzáférési szolgáltatás szélessávú kábeltelevíziós hálózatokon, mint lehetséges nagykereskedelmi helyettesítő szolgáltatás

A hazai piacon jelenlévő kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatások közül a DSL bitfolyam hozzáférési szolgáltatások helyettesítő szolgáltatásaként elsősorban a különböző szélessávú kábeltelevíziós hálózatokon megvalósuló, megvalósítható bitfolyam hozzáférési szolgáltatás lehet releváns.

A nemzetközi gyakorlatban ugyan nem példa nélküli, de mindenesetre igen ritka még, hogy szélessávú adatátviteli szolgáltatásra alkalmas kábelhálózatokon külső – azaz nem a vállalathoz-, vállalatcsoporthoz tartozó - társszolgáltató számára bitfolyam hozzáférési szolgáltatást nyújtsanak. Mindazonáltal elvi műszaki lehetőség van erre, a DSL bitfolyam hozzáféréshez hasonlóan több összekapcsolási szinten is, mint azt a 2. számú függelékben található műszaki leírás is bemutatja.

A Tanács megállapította, hogy a függelékben részletezett feltételek alapján a szélessávú hálózatokon nyújtott (illetve elvileg nyújtható) bitfolyam hozzáférési szolgáltatások funkcionálisan helyettesítő szolgáltatásai a DSL szolgáltatás esetén nyújtható bitfolyam hozzáférési szolgáltatásnak. A hazai kábelmodemes szélessávú szolgáltatók kereskedelmi gyakorlatában egyelőre nincs példa ilyen nagykereskedelmi szolgáltatásra, amelynek feltehetően egyik alapvető oka, hogy a szabályozás e szolgáltatókra semmilyen kötelezettséget nem rótt ki.

A hazai, szélessávú szolgáltatásra alkalmas, tehát csillagpontos topológiájúvát átépített kábeltelevíziós hálózatok esetén a bitfolyam hozzáférési szolgáltatás kialakításának gyakorlati lehetőségei hálózatonként nagymértékben eltérhetnek. Bizonytalan, hogy egy ilyen szolgáltatásnak milyen ára alakulna ki a piacon, illetve, hogy ez az ár, a megvalósításhoz szükséges költségeket is figyelembe véve versenyképes tudna-e lenni a jelenlegi bitfolyam hozzáférési szolgáltatásokkal.

Tekintettel ugyanakkor arra a tényre, hogy a kiskereskedelmi piacon a kábelmodemes szolgáltatók a DSL szolgáltatások kiskereskedelmi piacán ténylegesen versenyző szolgáltatással vannak jelen, feltételezhető, hogy a kábelmodemes bitfolyam hozzáférés is, figyelembe véve annak kialakuló feltételeit képes lenne versenyszolgáltatásként megjelenni a jelenlegi DSL bitfolyam hozzáférési szolgáltatásokkal szemben.

A nagykereskedelmi piacon két külön jogi személyiségű szolgáltató között jelenleg a kábelhálózaton keresztül nyújtott bitfolyam hozzáférési szolgáltatásra nincs példa¹⁵. Ezen elvileg nyújtható nagykereskedelmi szolgáltatásokat, a DSL nagykereskedelmi szolgáltatásokat igénybe vevő szolgáltatók (a szélessávú Internet-szolgáltatók) ugyanakkor nagy valószínűséggel igénybe vennék, vagyis a szolgáltatási piac keresleti oldala elméletileg létezik.

Ezen nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférési szolgáltatások a kábelmodemes szolgáltatást integrált szolgáltatásként (amely esetben a szélessávú hálózat tulajdonosa és a szolgáltatás nyújtója ugyanaz a szolgáltató) nyújtó szolgáltatók esetén (annak szolgáltatási értékláncában) bujtatott módon ugyanakkor jelen vannak ma is a piacon, ezért a Tanács ezeket a belső szolgáltatásokat az érintett piac jelentős piaci erejű szolgáltatójának kijelölésekor figyelembe veszi.

A fentiek alapján a Tanács a szélessávú kábeltelevíziós hálózatokon nyújtott nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférési szolgáltatást a keresleti helyettesítés alapján – mivel csak egy elvi lehetőségről van szó - nem tekinti a szolgáltatási piac

15 A hálózat tulajdonosa által szélessávú szolgáltatásra átengedett teljes hálózatokra ugyanakkor van példa a hazai piacon, ez azonban jellegében a helyi hurok átengedéshez áll közelebb.

részének. Ezeket a szolgáltatásokat, mint belső szolgáltatásokat az érintett piac jelentős piaci erejű szolgáltatójának kijelölésekor azonban figyelembe veszi.

1.5.1.2. A bitfolyam hozzáférési szolgáltatás lehetőségei vezeték nélküli elérés esetén, mint lehetséges nagykereskedelmi helyettesítő szolgáltatás

A vezeték nélküli elérések esetén a bitfolyam hozzáféréshez hasonló szolgáltatás lehet a vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési szolgáltatás (fixed wireless access).

A vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési szolgáltatás ugyanakkor műszaki szempontból tovább nem osztható, nem azonosítható olyan részszerelés, amelyet érdemes (illetve egyáltalán lehetséges) lenne nagykereskedelmi szolgáltatásként nyújtani.

A szolgáltatók adatai alapján nagykereskedelmi alapon egyik hazai szolgáltató sem nyújt más társszolgáltató számára vezeték nélküli szélessávú hozzáférési szolgáltatást. Tényleges keresleti helyettesítésre tehát nincs lehetőség.

A szélessávú vezeték nélküli elérések esetén bitfolyam hozzáféréssel ekvivalens nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtására nincs lehetőség. Elképzelhető nagykereskedelmi alapon nyújtható vezeték nélküli szélessávú szolgáltatás, ez azonban inkább a helyi hurok átengedéséhez áll közelebb.

A vezeték nélküli elérések jelenleg számottevő mértékben még nem terjedtek el, országosan a szélessávú végpontoknak 7,1 %-át jelentik a vezeték nélküli elérések, és – a vezetékes szolgáltatók fejlesztési terveit is figyelembe véve - nincsen olyan nagyobb földrajzi terület, ahol ez az arány jelentősen magasabb lenne. A vezeték nélküli eléréseknél tapasztalt feltételek hasonlóak a mobil szélessávú nyújtó szolgáltatások esetében is.

Mindezek miatt a Tanács a keresleti helyettesítés alapján szoros értelemben nem tekinti az érintett nagykereskedelmi piac részének a vezeték nélküli szélessávú hozzáféréseken nyújtható nagykereskedelmi szolgáltatásokat. Ugyanakkor tekintettel, arra a tényre, hogy a szolgáltatás az adott nagykereskedelmi piac keresleti oldalát (mivel a nagykereskedelmi szolgáltatás iránti kereslet a kiskereskedelmi szolgáltatás iránti keresletből ered, annak származékos kereslete) befolyásolja, ezért a Tanács a vezeték nélküli szélessávú szolgáltatásokat (mint az adott kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szélessávú szolgáltató belső teljesítményeit) az érintett piac jelentős piaci erejű szolgáltatójának kijelölésekor figyelembe veszi.

1.5.1.3. A részleges helyi hurok átengedési szolgáltatás, mint a bitfolyam hozzáférési szolgáltatás lehetséges helyettesítő szolgáltatása

A részleges helyi hurok átengedési szolgáltatás egyfajta szempontból a helyi (illetve DSLAM szintű) bitfolyam hozzáférési szolgáltatás helyettesítő szolgáltatásának tekinthető, mivel mindkét szolgáltatás lehetővé teszi a társszolgáltató számára, hogy annak igénybevételevel szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatást nyújtson.

A hasonlóság alapvetően abban áll, hogy mindkét szolgáltatáshoz jelentős beruházás szükséges¹⁶, hiszen a részleges átengedésnél a helyi központig, a DSLAM szintű bitfolyam hozzáférés igénybevételenél pedig a DSLAM-ig saját infrastruktúrát kell kiépítenie (illetve legalább azzal rendelkeznie) a szolgáltatónak. A részleges helyi hurok átengedés bizonyos mértékig funkcionálisan is hasonló a DSLAM szintű bitfolyam hozzáféréshez, mivel a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatás értéklánca „elemeinek” nagyobbik részét a kiskereskedelmi szolgáltató ellenőrzi, illetve műszaki értelemben menedzseli.

A Tanács megítélése szerint azonban a funkcionális különbségek olyan mértékűek, ami miatt a részleges helyi hurok átengedési szolgáltatás – a magyarországi piacon – nem tekinthető a bitfolyam hozzáférés helyettesítő szolgáltatásának egy a piacra belépő szolgáltató számára.

A legfontosabb funkcionális eltérések:

- A részlegesen átengedett helyi hurok igénybevevője maga határozza meg a ráépülő adatátviteli szolgáltatás sáv-szélességét és tulajdonképpen minden fontos műszaki paraméterét¹⁷, míg a bitfolyam hozzáférésnél ezt a nagykereskedelmi szolgáltatás kínálója definiálja. Ennél fogva a bitfolyam hozzáférés igénybevevője kevésbé képes a nagykereskedelmi szolgáltató által a kiskereskedelmi piacon kínált szolgáltatás meghatározó szolgáltatási paramétereitől eltérni, mint a részleges hurokátengedésnél, így kevésbé képes innovatív szolgáltatásokat bevezetni.
- A bitfolyam hozzáférés igénybevevője csak azokon a területeken képes szolgáltatást nyújtani, ahol a nagykereskedelmi partnere már telepítette a szélessávú szolgáltatás nyújtásához szükséges eszközöket. A hurokátengedés esetén a szolgáltatást használó szolgáltató elvileg maga dönti el, hogy milyen földrajzi területen kíván szolgáltatásával megjelenni. (Ez utóbbit a gyakorlatban a helymegosztási lehetőségek némileg korlátozzák.)

16 A bitfolyam hozzáférésnél ez a beruházás valamivel – a DSLAM berendezés értékével – kisebb.

17 Természetesen a helyi hurok réz érpárának jellemzői által biztosított technikai lehetőségeken belül.

A fentiek alapján a Tanács – összhangban az Európai Bizottság ajánlásával – megállapította, hogy a helyi hurok átengedés és a bitfolyam hozzáférés a hazai piaci szolgáltatási feltételek alapján külön piacot alkot.

Az I.5.1. fejezetben elvégzett vizsgálatok eredményét összefoglalva, a helyettesítés vizsgálata során a Tanács nem talált olyan a hazai piacon ténylegesen nyújtott helyettesítő szolgáltatásokat, amelyek a vizsgált nagykereskedelmi piac keresleti oldalról való szélesítését indokolnák.

I.5.2. Kínálati helyettesítés a nagykereskedelmi piacon

A DSL alapú nagykereskedelmi kínálat növekedését a Tanács nem a kínálati helyettesítés miatt tekinti a piac részének (lásd I.4.). A fémcső alapú helyhez kötött telefonhálózatokon folyamatos a DSL szolgáltatáshoz szükséges infrastrukturális fejlesztés, ez azonban független egy hipotetikus 5-10%-os áremelkedés hatásától. Ezen infrastrukturális fejlesztéseket - a szolgáltatóktól beérkezett adatok alapján -, azok az előrettekintő időtávon belül megvalósuló részét a Tanács a piac kínálati oldala részének tekintette.

A vezeték nélküli szélessávú hozzáférési szolgáltatás esetén elvileg szintén előfordulhat nagykereskedelmi szolgáltatás, amelyet erre szakosodott szolgáltatók nyújthatnának az Internet-szolgáltatók számára (ez utóbbi inkább már a potenciális verseny kategóriájába tartozik), de - mint az az elemzésben a keresleti helyettesítésnél már szerepelt - a vezeték nélküli helyhez kötött hozzáférési szolgáltatás műszaki szempontból tovább nem osztható, nem azonosítható olyan részszolgáltatás, amelyet érdemes (illetve egyáltalán lehetséges) lenne nagykereskedelmi szolgáltatásként nyújtani. Emiatt a nagykereskedelmi alapon nyújtott (illetve a hazai piac esetén pontosabban fogalmazva elvileg nyújtható) vezeték nélküli szélessávú szolgáltatások nem tekinthetők a bitfolyam hozzáférés helyettesítőjének, inkább a helyi hurok kiváltásaként értelmezhetők (az ún. utolsó mérföld probléma), így a helyi hurok átengedéshez állnak közel.

A Tanács megállapította, hogy az DSL alapú bitfolyam hozzáférésnek alapvetően egy fontos kínálati helyettesítési lehetősége van a hazai piacon, a keresleti helyettesítésnél már említett kábelhálózatokon keresztüli bitfolyam hozzáférési szolgáltatás, amelynek nyújtására elvi műszaki lehetőség - mint az a 2. sz. Függelékben is szerepel - létezik.

A kábelhálózatokon szélessávú szolgáltatást nyújtó vállalkozás (általában a hálózat tulajdonosa) elvileg dönthetne úgy, hogy a nagykereskedelmi DSL bitfolyam hozzáférési szolgáltatás árának kismértékű (5-10%-os), de tartós áremelkedés hatására saját bitfolyam hozzáférési szolgáltatással megjelenik a nagykereskedelmi piacon.

A Tanács megvizsgálta, hogy - szabályozói kényszer híján - reálisan mi ösztönözheti a kábelmodemes szolgáltatókat egy ilyen nagykereskedelmi szolgáltatás elindítására.

Ha a DSL bitfolyam hozzáférési szolgáltatás árban bekövetkezne egy 5-10%-os áremelkedés, az bizonyos körülmények között akár ösztönözhetné is a szélessávú kábelmodemes szolgáltatókat bitfolyam hozzáférés indítására.

Ez az ösztönzés akkor lehetne erős, ha létezne egy olyan nagy kiskereskedelmi szélessávú szolgáltató, amely a kábelmodemes szolgáltató kiskereskedelmi szolgáltató részlegénél hatékonyabban lenne képes a bitfolyam hozzáférésre ráépülő kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtására (például mert - nagyobb céggént - jobban képes kihasználni a kiskereskedelmi szolgáltatás esetén fellépő méret- és választékgazdaságossági előnyöket). Ekkor a kábelmodemes szolgáltató nagykereskedelmi részlege piaci előnyhöz juthatna azáltal, hogy a nagyobb kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatóknak (is) nyújtja a nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférési szolgáltatást.

A gyakorlatban ennek megvalósulási lehetősége igen korlátozott. Az említett nagykereskedelmi egység (részleg) a szélessávú kábelhálózatoknál általában nem létezik, a kiskereskedelmi szolgáltató „egység” - amelynek nem érdeke egy ilyen szolgáltatás elindulása - pedig nem alkot elkülönült vállalatot (egyik hazai szélessávú kábelmodemes szolgáltatóknál sem), így érdekeit a cégen belül minden bizonnyal érvényesíteni tudja.

A Tanács mindezek miatt arra az álláspontra jutott, hogy a szélessávú kábelhálózatok esetén elvileg nyújtható bitfolyam hozzáférési szolgáltatás gyakorlati elindulásának - szabályozási kényszer híján - igen korlátozottak a lehetőségei a hazai piacon az elemzés előrettekintő időtávjá alatt, így a szolgáltatás, mint kínálati helyettesítő szolgáltatás potenciális hatása a piacra igen csekély.

Az I.5.2. pontban elvégzett vizsgálatok eredményét összefoglalva a helyettesítés vizsgálata során a Tanács nem talált olyan helyettesítési lehetőségeket, amelyek a vizsgált nagykereskedelmi piac kínálati oldalról való szélesítését indokolnák.

A nagykereskedelmi piac vizsgálata során (I.5.1. és I.5.2. pontban foglaltak alapján) a Tanács megállapította, hogy a jelenlegi piaci feltételek mellett nincsenek helyettesítési lehetőségek, ezért sem keresleti, sem kínálati oldalról nem szélesítette a vizsgált nagykereskedelmi piacot.

I. 6. Szolgáltatási piac meghatározásának eredménye

A vizsgálat eredményeként a Tanács megállapította, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatási piac alapvetően a DSL szolgáltatáshoz kapcsolódó bitfolyam hozzáférési szolgáltatásokból áll.

Jelen elemzés szempontjából a piaci erőfölényes helyzet vizsgálatánál a Tanács - jóllehet a szolgáltatási piacot ilyen szempontból nem szélesítette - figyelembe vette a kiskereskedelmi piacon helyettesítő szolgáltatást jelentő kábelmode-

mes eléréseket, amelyeknél szintén megvan az elvi lehetősége a bitfolyam hozzáférés nyújtásának, jóllehet azt jelenleg egyik kábelmodemes szolgáltató sem nyújtja harmadik fél számára, de belső szolgáltatásként a bitfolyam típusú hozzáférési szolgáltatás a kábelmodemes szolgáltatók értékláncában azonosítható. Emellett pedig a kábelmodemes szolgáltatások a nagykereskedelmi piac keresleti oldalára érdemi hatással lehetnek.

A vezeték nélküli szélessávú szolgáltatás esetén nem azonosítható a bitfolyam hozzáféréssel ekvivalens nagykereskedelmi szolgáltatás, így ezeket a szolgáltatásokat a Tanács nem tekintette az érintett piac részének. Mivel azonban ez a szolgáltatás az adott nagykereskedelmi piac keresleti oldalát (mivel a nagykereskedelmi szolgáltatás iránti kereslet a kiskereskedelmi szolgáltatás iránti keresletből ered, annak származékos kereslete) elvileg befolyásolhatja, ezért a Tanács a vezeték nélküli szélessávú szolgáltatásokat (mint az adott kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szélessávú szolgáltató belső teljesítményeit) az érintett piac jelentős piaci erejű szolgáltatójának kijelölésekor figyelembe veszi.

A piacmeghatározás során a Tanács az IHM rendeletben meghatározott, 12. számmal jelölt nagykereskedelmi piac, nevezetesen a „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” piac vizsgálatából indult ki. A Tanács a nagykereskedelmi és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacok vizsgálata során megállapította, hogy a ténylegesen nyújtott, DSL nagykereskedelmi szolgáltatáson kívül nincsenek olyan keresleti vagy kínálati helyettesítési lehetőségek, amelyek a vizsgált piac szélesítését indokolták volna. Ezért a Tanács megállapítja, hogy a szolgáltatási piac megegyezik az DSL szolgáltatáshoz kapcsolódó nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférés szolgáltatás piacával.

I. 7. Földrajzi piac meghatározása

1.7.1. A piac földrajzi kiterjedése

A Tanács a piac földrajzi kiterjedését a homogén versenyfeltételek megléte alapján határozta meg. A legfontosabb vizsgálendő tényező ennek során a helyi hálózattal való lefedettség volt. A hálózati lefedettség vizsgálatánál a Tanács a legelterjedtebb szélessávú infrastruktúra alapját jelentő vezetékes telefonhálózat lefedettségéből indult ki (a kapcsolódó kiskereskedelmi földrajzi piac-meghatározásnál ismertetett elemzés figyelembevételével).

A földrajzi piac vizsgálatának alapja, legkisebb területi egysége a számozási terület. Az 54 db számozási területben egyenként a versenyfeltételek homogének, a korábbi volt koncessziós szolgáltatókon kívül jelentős számban és területileg koncentráltan semmilyen más szolgáltató sem épített ki hálózatot.

A földrajzi piac meghatározása során a Tanács figyelembe vette azt a szempontot, hogy az egyes szolgáltatók milyen földrajzi területi egységeken belül áraznak egységesen, és így milyen módon képesek egymás ajánlataira az eltérő földrajzi területeken különbözőképpen reagálni.

Mind a volt koncessziós telefon-szolgáltatók a nagy- és (leányvállalata) kiskereskedelmi ajánlataiban, mind az országos kábelmodemes szolgáltatók (pl. a UPC) a kiskereskedelmi ajánlataiban országosan (ahol a szolgáltatást nyújtani képes) egységesen áraznak, a UPC és a többi kábel modemes szolgáltató kereskedelmi ajánlataira a volt koncessziós telefon-szolgáltatók nem reagálnak helyi szinten. Ez a Tanács véleménye szerint azt is jelenti, hogy a verseny feltételei az adott volt koncessziós területek primer körzeteiben kellőképpen homogének ahhoz, hogy a volt koncessziós szolgáltatók volt koncessziós primer körzeteit volt koncessziós területenként azonos földrajzi piachoz tartozónak lehet tekinteni.

A volt koncessziós szolgáltatók volt koncessziós területei alapján csoportosítva öt olyan földrajzi piac határozható meg, amelyben a versenyfeltételek külön-külön homogének és szignifikánsan különböznek a többi terület versenyfeltételeitől.

Ez az öt földrajzi piac az ország teljes területét lefedi. Az öt földrajzi piac mindegyikében megfigyelhető, hogy egyetlen szolgáltató számára a versenyfeltételek kedvezőbbek, mint minden más szolgáltató számára. Ez a kedvezőbb feltételek között levő szolgáltató, mindegyik esetben megegyezik a korábbi volt koncessziós szolgáltatóval.

Az egyes földrajzi piacok versenyviszonyai között ugyanakkor – mint az jelen határozat II., piacelemzési fejezetéből is kiténik – lényeges különbségek vannak.

A földrajzi piacok összefoglaló táblázata a következő:

2. táblázat
Homogén versenyfeltételekkel rendelkező földrajzi piacok

Földrajzi piacok	Számozási terület számai	Volt koncessziós szolgáltató
1. földrajzi piac	1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99	Magyar Telekom Távközlési Nyrt.
2. földrajzi piac	24, 25, 27, 28, 33, 57, 62, 63, 88	Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.

3. földrajzi piac	32, 66, 68, 89, 95	Hungarotel Távközlési Zrt.
4. földrajzi piac	77, 78, 79	Emitel Távközlési Zrt.
5. földrajzi piac	29	Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft.

A fentiek alapján tehát a földrajzi piacok az alábbiak:

1. számú földrajzi piac: a Magyar Köztársaság területének az elektronikus hírközlő hálózatok azonosítóinak nemzeti felosztási tervéről szóló 164/2005.(VIII.16.) Korm. rendelet (továbbiakban: ANFT) 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 1, 22, 23, 26, 34, 35, 36, 37, 42, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 59, 69, 72, 73, 74, 75, 76, 82, 83, 84, 85, 87, 92, 93, 94, 96, 99 hívószámú számozási területeiben;
2. számú földrajzi piac: a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 24, 25, 27, 28, 33, 57, 62, 63, 88 hívószámú számozási területeiben;
3. számú földrajzi piac: a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 32, 66, 68, 89, 95 hívószámú számozási területeiben;
4. számú földrajzi piac: a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 77, 78, 79 hívószámú számozási területeiben;
5. számú földrajzi piac: a Magyar Köztársaság területének az ANFT 1. sz. mellékletének 2.1.3. pontja alapján meghatározott, 29. hívószámú számozási területében;

I. 8. A piacmeghatározás eredménye

A szolgáltatási és földrajzi piacok vizsgálata után a Tanács öt elkülönült piacot határozott meg, amelyek a következők:

1. Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás az 1. számú földrajzi piacon;
2. Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás a 2. számú földrajzi piacon;
3. Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás a 3. számú földrajzi piacon;
4. Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás a 4. számú földrajzi piacon;
5. Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás az 5. számú földrajzi piacon;

I. 9. Érintett piac vizsgálata

A piac meghatározása után a Tanács megvizsgálta, hogy a meghatározott piac szabályozási szempontból érintettek tekinthető-e.

Az IHM rendelet – figyelemmel a Bizottság által kiadott Ajánlásra - a „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” elnevezésű nagykereskedelmi piacot, ex ante szabályozás szempontjából nagy valószínűséggel érintett piacként határozta meg. Az Ajánlás Mellékletében¹⁸ (amely megfelel az IHM rendelet I. mellékletében szereplő meghatározásnak) felsorolt piacok (köztük a 12. számú piac) ex ante szabályozási szempontból való érintettségét a Bizottság három feltétel vizsgálatával állapította meg. Ezek a következők:

1. Magas és nem átmeneti belépési korlátok létezése a piacon
2. Hatékony versenyhez való közeledés
3. A versenyjog (ex post) alkalmazásának elégtelensége

I.9.1. Piacra lépési korlátok

A belépési korlátoknak alapvetően két fajtája van:

Strukturális belépési korlát alapvetően akkor áll fenn, ha a fennálló keresleti szint és az alkalmazott technológia jellemzői, valamint a kapcsolódó költségviszonyok alapján a piacra lépés szempontjából egyenlőtlen feltételekkel szembeül a korábban piacra lépő (és ott jelentős pozíciókat szerző vállalat) és egy később piacra lépő cég.

A korlátok másik fajtája jogi, adminisztratív természetű. Az ilyen korlátok jogalkotói, adminisztratív vagy más állami intézkedésekből fakadó belépési akadályok.

A Tanács megállapította, hogy a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi piacán a piacra lépési korlátok közül alapvetően a strukturális korlátok befolyásolják hátrányosan a később piacra lépő cégek piaci lehetőségeit az alábbiak szerint.

¹⁸ Európai Bizottság 2003/02/11/EC sz. Ajánlás (9)

Új szélessávú hozzáférési infrastruktúra kiépítése magas elsüllyedt költségekkel jár, amelynek megtérülése egyáltalán nem biztos, mivel alapvetően egy, a meglévő melletti párhuzamos, alapvetően ugyanarra a szolgáltatásokra alkalmas hálózat kiépítését jelenti. A belépési korlát akkor is magasnak tekinthető, ha a szélessávú infrastruktúra kiépítését az adott piacra lépő szolgáltató az átengedésre felajánlott helyi hurkokon keresztül hozza létre. Ebben az esetben ugyanis szükség van egy olyan infrastruktúrára, amely ugyan nem ér el minden előfizetőhöz, de amely eljut az elérési hálózatok koncentrátoraiig, illetve a helyi központokig.

Ezen túlmenően a szélessávú infrastruktúra esetén is érvényesül a méretgazdaságosság, azaz a nagyobb hálózatok fajlagos létesítési és fenntartási költségei alacsonyabbak és a különbség akár jelentős is lehet.

A strukturális piacra lépési korlátok magas voltát mutatja az a tény is, hogy noha erre a piacra már több alternatív távközlési szolgáltató is belépett, eddig egyikük sem tudott érdemi lefedettséggű szélessávú elérési infrastruktúrát kiépíteni. Az erre a piacra befektető tulajdonosok elbizonytalanodását jelezheti, hogy több közülük többszöri tulajdonosváltáson, összeolvadáson ment keresztül.

Érdemi lefedettséggű szélessávú elérési infrastruktúra kiépítése csak a kábeltelevíziós hálózatok tulajdonosainak sikerült bizonyos mértékben, e szolgáltatók azonban általában nem tekinthetők teljesen új piacra lépőnek, hiszen infrastruktúrájuknak a piacra lépés szempontjából igen fontos része (például alépítményeik) korábban jött létre.

A jogi és adminisztratív belépési korlátok a szélessávú infrastruktúra kiépítése esetén ma már nem jelentősek, az elektronikus hírközlést szabályozó jogszabályok a piacra lépés tekintetében semmilyen korlátozást nem tartalmaznak.

A szélessávú infrastruktúra kiépítéséhez tulajdonosként hozzájáruló helyi önkormányzatok jogalkalmazási gyakorlata azonban – önkormányzattól függően – több esetben is nehezzé, az indokoltnál hosszantartóbbá és esetenként drágábbá teheti az új hálózatok kiépítését. Emellett szükséges megjegyezni, hogy több kormányzati szerv, intézmény, minisztérium pályázatok útján elnyerhető támogatásokkal, valamint adókedvezményekkel is segítette, segíti a szélessávú infrastruktúra elterjedését, ami szintén az adminisztratív korlátok alacsony voltát jelzi.

1.9.2. Hatékony versenyhez való közeledés

A Tanács megállapította, hogy a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi piacán, a versenyviszonyokat alapvetően meghatározza, hogy a szélessávú infrastruktúra legfontosabb műszaki alapját jelentő vezetékes telefonhálózatok helyi hurkai továbbra is szinte kizárólag a volt koncessziós szolgáltatók tulajdonában vannak.

Mint az a 2. ábra adataiból is látszik a vezetékes telefon infrastruktúrára épülő szélessávú szolgáltatások terjedését a helyettesítő technológiák egyelőre nem tudják ellensúlyozni, vagyis a piac nem fejlődik a hatékony verseny irányába.

A piac jelenlegi, külső társszolgáltatók számára szóló kínálatát az eddigi szabályozási döntések teremtették meg, szabályozás híján ez a kínálat a jelenlegi feltételekkel biztosan nem alakult volna ki, és ez az jövőbeli vizsgált időtáv alatt sem várható.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a piacon ma nem érvényesül olyan hatás, amelynek eredményeként a piac a hatékony verseny állapotához közeledne.

1.9.3. Versenyjogi eszközök elégtelensége

Általános megfontolások:

A Tanács osztja az EU szabályozó hatóságainak azon álláspontját, hogy az elektronikus hírközlésen belül – különösen a szűk keresztmetszetekhez való hozzáférés biztosítása terén – a versenyjog elsősorban a verseny fenntartásának/felügyeletének (safeguarding), míg az ex-ante szabályozás a verseny elősegítésének (promoting) hatékony eszköze.

A magyar hírközlés liberalizációjának elmúlt másfél évtizede alatt – bár számos új szereplő jelent meg a piacon és több területen jelentős piaci részesedést is szereztek – a verseny nem vált olyan mértékben meghatározóvá, hogy csupán annak „örzése” elegendőnek lenne tekinthető. A Tanács ezen általános megállapítást annak az átfogó és részletes, szabályozói irányultságú piacvizsgálatnak az eredménye alapján tette meg, amelyet a piacelemzés keretében rendszeresen végez.

Az ágazati (ex-ante) szabályozás specifikus vonásai:

Az elektronikus hírközlési piacokra vonatkozó szabályok legalább három olyan szempontot, körülményt is leírnak, amelyek alapján arra a következtetésre lehet jutni, hogy – főleg a hírközlés hozzáféréssel és összekapcsolással összefüggő kérdéseiben – a versenyjog módszerei önmagukban nem elegendők. Ezek az esetek:

- a piaci torzulás korrigálásához szükséges beavatkozás feltételeinek azonosítása, illetve meglétének ellenőrzése összetett, bonyolult feladat (pl. részletes, szabályozói célú számviteli kimutatások, költségvizsgálatok, műszaki szempontokat is magukba foglaló feltételek ellenőrzése stb.),
- ismétlődő és/vagy időigényes beavatkozások (vizsgálatok) elkerülhetetlenek,
- a jogbiztonság megteremtése kiemelkedő jelentőségű.

Ezen esetek alábbi elemzése azt mutatja, hogy egyedül a versenyjog nem elegendő az adott hírközlési piac szabályozásához.

a) A feladat összetettsége

Az ágazati szabályozó hatóság a verseny elősegítése érdekében nemritkán (sőt a nagykereskedelmi típusú szolgáltatásoknál általában) a hozzáféréssel, összekapcsolással összefüggő követelmények előírásával biztosítja, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatók hozzáférési, összekapcsolási szerződéseit átlátható módon, megkülönböztetés mentesen, akár szabályozott ár alkalmazásával kössék meg. A referencia ajánlatok, összekapcsolási szerződések, költségmodellek olyan bonyolult, elmélyült műszaki, jogi és közgazdasági (számviteli) ismereteket igényelnek, amelyek a versenyjog alkalmazása során általában nem szükségesek, illetve, ha ilyen jellegű vizsgálatokat a versenyfelügyeleti ellenőrzés során végeznek is, arra általában valamely versenysérelem kivizsgálása menetében utólag kerül sor, míg az ex-ante szabályozás előre meghatározza azokat a feltételeket, körülményeket, amelyeket a szabályozott vállalkozással szerződéses kapcsolatba lépni szándékozók még a tárgyalásokat megelőzően megismerhetnek, a szerződéskötésre felkészülhetnek.

b) Gyakori, időigényes beavatkozások

Amennyiben a verseny sérelme valószínűsíthető, a versenyhatóság megindítja vizsgálatát, amelynek során azonosítja az árut/szolgáltatást, meghatározza a releváns piacot, annak földrajzi határait, elemzi a piacot stb. Miután a versenyjog az egyes elektronikus hírközlési piacokra vonatkozóan részletes szabályokat nem tartalmaz, a tényállás tisztázása, illetve általában a panasszal kapcsolatos jogi értékelés bonyolultabb, mint a részletes szabályokkal rendelkező, ezeket szakmai részleteiben kellő biztonsággal, kisebb időigénnyel alkalmazó ágazati szabályozás esetén.

c) Jobbiztonság

A jellemzően igen komoly beruházásokat igénylő piacralépés során az új vállalkozások számára alapvető fontosságú a vállalkozás jogi környezetének ismerete. Ebben a tekintetben a versenyjog általános garanciális jellegű, míg az ex-ante szabályozás részletes, egyes konkrét kérdések szintjén kiszámítható működési és megtérülési körülményeket határoz meg. A versenyjog alkalmazása során önmagában az a tény, hogy valamely vállalkozó jelentős piaci erővel rendelkezik még nem elegendő pl. hozzáférési vagy összekapcsolási kötelezettség kirovására. Ehhez bizonyítani kell, hogy a jelentős piaci erővel történő visszaélés megtörtént. Ezzel szemben az erőfölénnyel való visszaélés bizonyítása az ex-ante szabályozás keretei között nem szükséges, az erre való képesség megállapítása megalapozza a kötelezettség kirovását, ami lényegesen nagyobb biztonságot és kiszámíthatóságot jelent az új piacralépő számára, mint a versenyjog általános szabályai által biztosított védelem.

Tekintettel arra, hogy a „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” nagykereskedelmi piacra belépés nagy befektetés igényű, ami jelentős elsüllyedt költségekkel jár, valamint arra, hogy az e piacon való működéshez jellemzően szükséges más szolgáltatókkal való együttműködés, ezen – lényegében hozzáféréseken és összekapcsoláson keresztül megvalósuló – együttműködés szabályainak előzetes ismerete a szerződéses tárgyalásokra való felkészüléshez, illetve vitás esetekben az egyes tényállások tisztázásához alapvető fontosságú, a versenyjog eszközei önmagukban nem elegendők, azaz a versenyjog általános szabályai mellett szükség van az ex-ante szabályozásra is, annak részletes, konkrét, kiszámítható jellege miatt.

A vizsgált piachoz kapcsolódó speciális megfontolások:

Mint az az elemzésben már szerepelt, a vizsgált piac kínálati oldalát a szabályozás teremtette meg. Ex-ante szabályozás híján a piacnak valószínűleg ezen oldala sem létezne. A kínálatot a költségalapú áron kínált helyi (DSLAM szintű) bitfolyam hozzáférési szolgáltatások, valamint a szintén kötelező jelleggel kínált magasabb szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatások jelentik.

A Tanács megvizsgálta, hogy milyen lenne a piaci helyzet ex-ante szabályozás híján, illetve, hogy az esetleges versenyproblémákat a versenyjog ex post eszközei képesek lennének-e kezelni.

Szabályozás híján a volt koncessziós szolgáltatók bitfolyam hozzáférési szolgáltatásokat valószínűleg nem, vagy csak a jelenleginél rosszabb feltételekkel lennének hajlandók felajánlani. Ez ugyanis lehetővé tenné számukra, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatási piacra kiterjesszék nagykereskedelmi szolgáltatás egyedüli nyújtójaként élvezett kizárólagos helyzetüket.

A versenyjog ex post alkalmazása esetén egy a versenyhatóság által igazolt erőfölénnyel való visszaélés esetén a jelentős piaci erejű szolgáltató kötelezhető (nem túlzó árú) hozzáférési szolgáltatás nyújtására.

Ennek betartatása, illetve az esetleges további visszaélés igazolása azonban igen nehéznek tűnik, mivel a versenyfelügyeleti eljárások alapvetően nem alkalmasak bonyolult költségszámítások ellenőrzésére, így az esetleges túlzó árazás megállapítása is nehezen lehet indokolható. Másrészt a hozzáférési szerződések részletes műszaki-, gazdasági tartalmának meghatározására, azok betartatására sem alkalmasak a versenyjogi eljárások.

Amennyiben mégis igazolható és megfelelően szankcionálható (és ezáltal megszüntethető) lenne is a tisztességtelen piaci magatartás, akkor is felmerül, hogy a nagykereskedelmi piacra ráépülő kiskereskedelmi piacok fejlődése szempontjából megfelelően hatékony lenne-e az ex post szabályozás.

Az igen gyorsan fejlődő szélessávú kiskereskedelmi piac szempontjából a szélessávú szolgáltatások nagykereskedelmi piacának ex post szabályozása aligha megfelelő. Egy verseny-felügyeleti vizsgálat megkezdése és az esetleges szankciók között eltelt idő (ami mintegy egy-másfél év is lehet) alatt az erőfölényével visszaélő vállalkozással szemben a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybe venni szándékozó szolgáltató a gyorsan fejlődő kiskereskedelmi piacon komoly piaci pozícióhátrányba kerülhet. Az erőfölényes szolgáltatót sújtó esetleges szankciók (pénzbírságok) számára nem jelentenek megfelelő gyógyírt. Emellett az erőfölénnyel való visszaélést bizonyítottan elkövetett jelentős piaci erejű szolgáltatóra kirótt hozzáférési kötelezettség részletes feltételeinek betartatása olyan gyakran ismétlődő feladatokat jelentene a versenyhatóságnak, amelyre a verseny-felügyeleti eljárások nem alkalmasak.

Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatásokat igénybe venni szándékozó társszolgáltatók ex ante szabályozás híján a nagykereskedelmi partnerrel – miután annak alapvetően nem érdeke a megállapodás – valószínűleg gyakran csak hosszú alkudozás árán lennének képesek mindkét fél számára elfogadható egyezsége jutni a szolgáltatás feltételeiről (ha egyáltalán képesek lennének erre).

Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás igénybe vételén túl az említett szolgáltatóknak más szolgáltatás elemekre is szükségük van, hogy a kiskereskedelmi piacon¹⁹ megjelenhessenek szolgáltatásaikkal. Ehhez általában maguk is jelentős elsüllyedt költségekkel járó beruházásokat hajtanak végre, amelyeket valószínűleg el sem indítanak, ha nem biztosak abban, hogy a szükséges nagykereskedelmi szolgáltatást elfogadható feltételekkel igénybe tudják venni.

Az ex post versenyszabályozás annak általánosabb jellege miatt ez utóbbi tekintetben sokkal kisebb jogi biztonságot jelent ezen beruházók számára, mint a szektor specifikus ex-ante szabályozás, amely több- és hatékonyabb jogi lehetőséget-, eszközt biztosít arra, hogy a szükséges nagykereskedelmi megállapodások megszülessenek.

A versenyjogi (ex post) eszközök tehát önmagukban nem képesek a piaci folyamatokat a hatékony verseny irányába terelni.

Az ex-ante szabályozás így szükséges és elengedhetetlen feltétele a piactorzító hatás kiküszöbölésének.

A Tanács megvizsgálta a „Nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás” nagykereskedelmi piacot és megállapította, hogy e vizsgált piac tekintetében az Európai Bizottság által használt ex-ante szabályozást megalapozó 3 kritérium mindegyike teljesül, ezért a Tanács megállapította, hogy mind az öt azonosított piac érintett piacnak tekintendő szabályozási szempontból.

II. Piacelemzés, JPE szolgáltatók azonosítása

II. 1. A JPE szolgáltatók azonosításának menete (piacelemzés)

Mivel a Tanács megállapította, hogy mind az öt meghatározott piac szabályozási szempontból érintettnek tekintendő, ezért szükséges az érintett piacokra vonatkozóan a piacelemzés elvégzése és szükség esetén JPE szolgáltatók kijelölése.

Egy szabályozási szempontból érintettnek tekintett piacon pusztán a piaci részesedés vizsgálata önmagában nem elegendő a jelentős piaci erő felmérése szempontjából. A Tájékoztató a következő szempontok elemzését tartja szükségesnek a piaci erő megítélése során²⁰:

- piaci részesedés
- a vállalkozás mérete
- ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett
- technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség
- a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje
- könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz
- áru/szolgáltatási diverzifikáció
- méretgazdaságosság
- választék-gazdaságosság
- vertikális integráció
- fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat
- a potenciális verseny hiánya
- a terjeszkedés akadályai

A felsorolt szempontok különböző fontosságúak a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi piacán. A Tanács megítélése szerint a piaci erő vizsgálatának szempontjai közül az érintett piacokon elvi fontossága a következő szempontoknak van:

¹⁹ Illetve általánosabban az értékláncon belül, az említett nagykereskedelmi szolgáltatáshoz képest a végfelhasználóhoz közelebb álló nagykereskedelmi (downstream) piacon.

²⁰ 8001/2004 IHM Tájékoztató 78. pont

1. piaci részesedés
2. a potenciális verseny hiánya, a terjeszkedés akadályai
3. a vállalkozás mérete
4. ellenőrző szerep a nehezen megkettőzhető infrastruktúra felett
5. könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz
6. méretgazdaságosság
7. választék-gazdaságosság
8. vertikális integráció
9. a kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje

Az elemzés során a teljesség igénye miatt a Tanács a jelentős piaci erő megítélése szempontjából kevésbé fontos szempontok vizsgálatával is foglalkozott. Ezek vizsgálata során a Tanács azt is indokolja, hogy miért tekinti az alábbi szempontokat az adott érintett piac vonatkozásában kevésbé jelentősnek:

1. technológiai előnyök vagy felsőbbrendűség
2. áru/szolgáltatási diverzifikáció
3. fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat

II.1.1. Piaci részesedések

A kiskereskedelmi piacon alapvetően kétféle piaci részesedés számítható:

- volumen- és
- árbevétel szerinti.

Az árbevétel szerinti piaci részesedés több információt hordoz az erőfölényes helyzetről, a piaci struktúra szerkezetéről, mint a volumen mutató, ha a piacon a tényleges tranzakciók szerepe a döntő, mint például a kiskereskedelmi piacon. A nagykereskedelmi piacok esetén, amennyiben a szolgáltatás nyújtója a nagykereskedelmi piachoz kapcsolódó kiskereskedelmi piacon is jelen van és a kiskereskedelmi piacon a szolgáltatást vertikálisan integrált szolgáltatóként nyújtja, a szolgáltatás nyújtásához szükséges nagykereskedelmi tranzakciók egy része (bizonyos esetekben egésze) nem jelenik meg tranzakcióként, így azokból kereskedelmi árbevétel sem keletkezik. Ilyen esetekben ezen belső szolgáltatások számított árbevétele kiszámítható, de ezekben az esetekben a volumen alapú (jelen esetben a szélessávú végpontok száma alapján számított) piaci részesedés (amennyiben a piacon elvileg nyújtható szolgáltatások kellő mértékben homogének, és funkcionálisan összehasonlíthatóak) megbízhatóbb képet ad a piaci erő megítéléséről.

A szélessávú szolgáltatások nagykereskedelmi piacain a vizsgált időszakban először csak két szolgáltató nyújtott érdemben nagykereskedelmi szolgáltatásokat és ezáltal realizált árbevételt: az Invitel Zrt. a 2. számú földrajzi piacon, illetve a Magyar Telekom Nyrt. az 1. számú földrajzi piacon. 2004 közepétől a másik három volt koncessziós szolgáltató is kínál harmadik fél számára – helyi hurok átengedési referencia ajánlatának részeként – helyi bitfolyam hozzáférési szolgáltatást (2006 első félévétől IP bitfolyamot is). Ennek a szolgáltatásnak igénybevételi feltételei, így ára is ismert. Mivel e három szolgáltató a kiskereskedelmi szolgáltatások piacán értékesített szélessávú szolgáltatásokat, abban (bujtatott módon) értékesítette belső szolgáltatásként az említett bitfolyam hozzáférési szolgáltatást, aminek számított árbevétele – a referencia ajánlatban szereplő illetve jóváhagyott nagykereskedelmi ár, mint belső transzfer ár felhasználásával – könnyen kalkulálható.

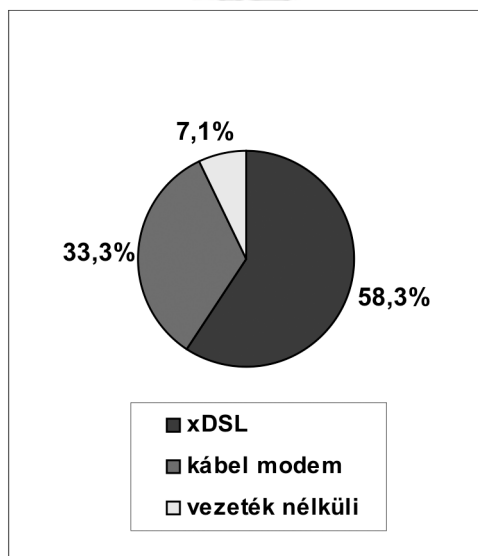
A Tanács ezért megállapította, hogy az árbevétel (és számított árbevétel) alapján vett piaci részesedéseket tekintve az öt volt koncessziós szolgáltató (Magyar Telekom Nyrt., Invitel Zrt., Emitel Zrt., Hungarotel Zrt., Monortel Zrt.) 100%-os részesedéssel rendelkezik az adott érintett földrajzi piacokon.

A Tanács megállapította (lásd a nagykereskedelmi piac meghatározásánál írtakat), hogy a nagykereskedelmi piaci erőfölényt minden a kiskereskedelmi piaci szolgáltatás nyújtására alkalmas technológia befolyásolja, mivel a nagykereskedelmi piac keresleti oldalára (a kiskereskedelmi helyettesítés miatt) hatással van.

A fentiek miatt a Tanács a jelentős piaci erő meghatározásánál minden a kiskereskedelmi piacon szélessávú hozzáférési szolgáltatás nyújtására használt – és a felhasználók által helyettesítő szolgáltatásnak tekintett – technológiával nyújtott szolgáltatást figyelembe vesz, de a kötelezettségek kirovására indokoltságát csak a nagykereskedelmi piacon ténylegesen nyújtott és annak lehetséges helyettesítő szolgáltatásaira vonatkoztatva elemzi.

A kiskereskedelmi helyettesítő szolgáltatások, azok belső nagykereskedelmi szolgáltatásai a nagykereskedelmi piacon (belső transzfer árak ismerete nélkül) csak volumenben vehetők figyelembe a piaci részesedés számításakor. Ez a jelen esetben az egyes szolgáltatók infrastruktúráján nyújtott szélessávú végpontok alapján mért piaci részesedés vizsgálatát jelenti.

Az DSL szolgáltatásokat a többi kiskereskedelmi helyettesítő szolgáltatáshoz képest sokkal nagyobb előfizetői kör használja (lásd még: I.4.3.). 2006 második negyedév végén a szélessávú végpontok technológia szerinti megoszlása az alábbi ábrán látható módon alakult:

3. ábra
A szélessávú szolgáltatási végpontok megoszlása szolgáltatásonként
2006 második negyedév végén

A DSL szolgáltatás fejlődése szolgáltatónként, és így földrajzi piacoként eltérő mértékű volt. A szélessávú infrastruktúra kiépítettségében 2006 második negyedévére érdemi különbségek voltak az öt földrajzi piacon:

Az ábra üzleti titkot tartalmaz

4. ábra
A DSL vonalak elterjedtsége a vezetékes telefonszolgáltatók hálózatain
2006 első félév végén

Az öt szolgáltató adatai alapján látható, hogy a DSL szolgáltatás elterjedése a Hungarotel területén a leglassabb. A vezetékes fővonalakhoz számított DSL penetráció mind a négy szolgáltató esetében többszöröse a Hungarotel értékének.

Ugyanakkor a földrajzi piacokon a potenciálisan szélessávú szolgáltatásra alkalmas hálózatok közül a helyhez kötött vezetékes telefon hálózat a legelterjedtebb, ami azt mutatja, hogy a vezetékes telefonhálózatok tulajdonosai rövid távon a szolgáltatás nyújtására alkalmassá tehető hálózatokat tekintve domináns helyzetben vannak, azaz a kínálati helyettesítést figyelembe véve az általuk potenciálisan elérhető előfizetők száma alapján piaci részesedésük általában nagyobb.

Az adott érintett földrajzi piacokon a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi piacát befolyásoló ténylegesen nyújtott szolgáltatások végpontszámai alapján számított piaci részesedéseket tekintve 2006 második negyedév végén a volt koncessziós szolgáltatókra vonatkoztatva a következő értékek adódnak:

- 1. számú érintett piacon a Magyar Telekom Nyrt. üzleti titok %-os részesedéssel rendelkezik;
- 2. számú érintett piacon az Invitel Zrt. üzleti titok %-os részesedéssel rendelkezik;
- 3. számú érintett piacon a Hungarotel Zrt. üzleti titok %-os részesedéssel rendelkezik;
- 4. számú érintett piacon az Emitel Zrt. üzleti titok %-os részesedéssel rendelkezik;
- 5. számú érintett piacon a Monor Telefon Kft. üzleti titok %-os részesedéssel rendelkezik.

Mindegyik volt koncessziós vezetékes szolgáltató fejlesztési tervekkel rendelkezik a közeljövőre vonatkozóan, ami alapján feltételezhető, hogy az elemzés előrettekintő időtávjának végén mindegyik szolgáltató – a szolgáltatás nyújtásának elméleti lefedettségi határát²¹ egy egésznek tekintve - közel 100%-os szélessávú lefedettséget fog biztosítani a saját vezetékes telefonhálózatán.

21 Amit számos tényező, például az előfizető központtól való távolsága korlátoz

II.1.2. Potenciális verseny hiánya, terjeszkedés akadályai

A potenciális verseny hatása akkor érvényesül, ha egy lehetséges áremelkedés hatására hosszabb távon beléphetnek a piacra helyettesítő szolgáltatást előállító vállalkozások. A potenciális verseny tehát tulajdonképpen a kínálati helyettesítés hosszabb távon történő megvalósulásának tekinthető.

Egy ilyen hosszabb távú helyettesítésnek már a lehetősége is visszatarthatja a piacon lévő szolgáltatókat attól, hogy árakat jelentős mértékben megnöveljék (vagy jelentősen a kompetitív szint felett tartásák). Ha egy az adott érintett piacon erőfölényes helyzetben lévő szolgáltató piaca hosszabb távon az új belépők által „támadható” piac, az a szolgáltató tevékenységét, a piaci erőfölénnyel való esetleges visszaélését már az adott piaci viszonyok között is korlátozhatja.

A potenciális verseny elemzése első lépésben a belépési korlátok vizsgálatát igényli. A szélessávú hozzáférések piaca, mind a kiskereskedelmi-, mind a nagykereskedelmi piacot tekintve igen gyorsan fejlődik. Az értékesítési számokat tekintve (a szélessávú szolgáltatások jelenlegi elterjedését figyelembe véve) messze van még a piaci érettség állapotától. A piacon jelenleg minden fontos szélessávú hozzáférési szolgáltatás nyújtására potenciálisan alkalmas technológia jelen van, a helyettesítésnél elmondottak alapján azonban ezen szolgáltatások nagykereskedelmi szolgáltatásként való gyakorlati megjelenésére (a kábel hálózatokat kivéve, de azokat az erőfölény szempontjából a Tanács figyelembe veszi), reálisan nem lehet számítani.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a potenciális verseny és a terjeszkedés akadályai nem korlátozzák az erőfölényes helyzet kialakulásának lehetőségét az érintett öt földrajzi piacon.

II.1.3. A vállalkozás mérete

A piaci erőfölény megítélésének fontos szempontja a vállalkozás méretének vizsgálata, mert a nagy méret kihasználása lehetőséget teremt a piaci verseny különböző területein (termelés, pénzügy, értékesítés, marketing, K+F stb.) az előnszerzésre.

A méretbeli különbségeknek a jelentős piaci erő megítélése szempontjából a piacon már jelenlévő és ott esetleg később potenciálisan megjelenő szolgáltatók viszonylatában van szerepük.

Ennek kapcsán a Tanács megállapította, hogy az érintett nagykereskedelmi piacon kínálatával jelenlévő volt koncessziós szolgáltatókon kívül, alig van olyan a szélessávú szolgáltatások kiskereskedelmi piacán saját infrastruktúrával szolgáltatást nyújtó szolgáltató, amelyik pénzügyi ereje, vállalati mérete alapján összemérhető lenne a volt koncessziós szolgáltatókkal.

II.1.4. Könnyű vagy privilegizált hozzáférés a tőkepiacokhoz, pénzügyi forrásokhoz

Tekintettel arra, hogy minden távközlési infrastruktúra kiépítése jelentős beruházást igényel és a beruházások megtérülési ideje közép-, illetve hosszú távú, ezért a tőkepiacokhoz/pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés meghatározó jelentőségű a távközlési vállalatok számára. A tőkepiacokhoz és pénzügyi forrásokhoz történő hozzáférést nagymértékben meghatározza az adott szolgáltató piaci részesedése, vagyoni, pénzügyi helyzete és jövedelmezősége, tulajdonosi háttere, stratégiája, valamint az ügyvezetés stabilitása és reputációja. Amennyiben valamely vállalkozás a fenti szempontok alapján jobb megítélésnek örvend, könnyebben juthat pénzügyi forrásokhoz és ebből számottevő piaci előnye származhat.

Az adott érintett piacon a potenciális belépők, illetve a piacon már jelenlévő szolgáltatók saját helyi hálózatainak fejlesztési lehetőségei szempontjából releváns kérdés annak vizsgálata, hogy az egyes szereplők milyen feltételekkel képesek külső forrásokat bevonni fejlesztéseikbe.

Ezt vizsgálva megállapítható, hogy pénzügyi szempontból nagyobb kockázatot jelent egy már meglévő helyi hálózat mellett egy új, de alapvetően ugyanolyan szolgáltatások nyújtására képes hálózat kiépítése, így egy ilyen fejlesztés, mint projekt finanszírozása az iparági elvárt hozamszintnél valószínűleg csak rosszabb feltételekkel finanszírozható.

A piacon tevékenykedő vállalatok általános vállalati forrásokból (vállalati kötvény-, esetleg részvénykibocsátás, vállalati hitelfelvétel stb.) is finanszírozhatják helyi hálózatépítési fejlesztéseiket. Ennek feltételei alapvetően azon múlnak, hogy milyen a vállalat általános pénzügyi megítélése a forrást biztosító szereplők (hitelező bankok, iparági befektetési alapok) részéről.

Ennek kapcsán megállapítható, hogy a legerősebb háttérrel a hazai szélessávú adatátviteli szolgáltatásra alkalmas hálózatok tulajdonosai közül a volt koncessziós szolgáltatók, valamint a legnagyobb kábel televíziós szolgáltató rendelkezik, stabil pénzáramuknak (cash flow), magas (üzemi) nyereségességi szintjüknek köszönhetően.

II.1.5. A nehezen megkettőzhető infrastruktúra ellenőrzése

Az infrastruktúrával, mint belépési korlattal a Tanács már a piac meghatározása során is foglalkozott. Az új szélessávú hozzáférési infrastruktúra kiépítése magas elsüllyedt költségekkel jár, amelynek megtérülése általánosságban nem biztos, mivel alapvetően egy, a meglévő melletti párhuzamos, alapvetően ugyanarra a szolgáltatásokra alkalmas hálózat kiépítését jelenti. Mindezek miatt a meglévő azonos technológiájú infrastruktúrát gazdaságilag kockázatos vállalkozás duplikálni. Az eddigi piaci fejlődés azt mutatta, hogy sem a DSL infrastrukturális alapját jelentő helyhez kötött telefon-

hálózatok, sem a kábelmodemes elérést biztosító kábel-tv hálózatok nem épültek ki párhuzamosan, és erre a jövőben sem látszik komoly esély.

Átfedő szélessávú hálózatok viszont korlátozott mértékben ugyan, de kiépültek, alapvetően a kábelhálózatoknak köszönhetően. A csillagpontos kábelhálózatok terjedése azokon a területeken, ahol még nincs DSL alapú szolgáltatás, vonzóbb. Az elemzés időpontjában mintegy 835 ezer szélessávú elérési előfizetői végpontot figyelembe véve ma még csak nagyon kevés területre jellemző, hogy egynél több szélessávú infrastruktúra állna rendelkezésre.

A Tanács megállapította, hogy mind a csillagpontos kábelhálózatok, mind a szélessávú szolgáltatásra alkalmas, és a megfelelő, szélessávú szolgáltatások nyújtásához szükséges eszközökkel ellátott helyhez kötött telefonhálózatok nehezen megkettőzhető infrastruktúrának számítanak, amelynek tulajdonlása, illetve ellenőrzése erősíti a szolgáltató piaci erejét. A csillagpontos kábelhálózatok tulajdonlása, ellenőrzése a vezetékes helyhez kötött telefonhálózatok tulajdonlásánál gyengébb piaci erőt jelent. A kábelhálózatok lefedettségi területén általában jelenlévő vezetékes helyhez kötött telefon infrastruktúra ugyanis igen hamar, és viszonylag alacsony²² pótlólagos költséggel alkalmassá tehető szélessávú szolgáltatás nyújtására.

II.1.6. Vertikális integráció

A vertikális integráció megvalósulása esetén arról beszélhetünk, hogy egy vállalkozás (esetleg több azonos érdekkörbe tartozó vállalkozás) az értéklánc különböző szintjein elhelyezkedő piacokon egyaránt jelen van. Az ilyen szolgáltató a termelési folyamat különböző szintjeinek egy vállalkozáson belüli integrálása miatt képes a jobb árak elérésére (pl. eltérő belső és külső árak meghatározásával) és ebből fakadóan a piaci előnyszerzésre.

A piaci előnyszerzés a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi piacán is értelmezhető a ráépülő kiskereskedelmi piac vonatkozásában. A nagykereskedelmi szolgáltatás kínálója, mint a ráépülő kiskereskedelmi piac aktív szereplője a kiskereskedelmi piacon előnyösebb helyzetben van azáltal, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges „inputot”, nagykereskedelmi szolgáltatást, a kiskereskedelmi piac egyéb szereplőivel ellentétben nem kényszerül a nagykereskedelmi piacon beszerezni, illetve önállóan, új szolgáltatásként előállítani (utóbbinak jelentős új beruházási igénye alól is mentesül).

A kábelmodemes szolgáltatók, amelyek a nagykereskedelmi piac elvileg lehetséges szereplői szinte kizárólag csak vertikálisan integrált módon nyújtják a kiskereskedelmi szolgáltatást.

A Tanács megállapította, hogy a vertikális integráció, a legfontosabb piaci szereplők, így mind az öt volt koncessziós szolgáltató esetén, valamint a nagyobb kábelmodemes szolgáltatók esetén fennáll, és szerepet játszhat abban, hogy az érintett nagykereskedelmi piacon (szabályozás híján) a jelentős piaci erejű szolgáltatók erőfölényes helyzetüket érvényesíthetik.

II.1.7. Méretgazdaságosság

A méretgazdaságosság forrása a termelésnövekedés révén elérhető fajlagos költségcsökkenés. A méretgazdaságosság elemzése és megítélése a piaci részesedéssel, a vállalatmérettel, valamint az alkalmazott technológiával, az infrastruktúrával kapcsolatos adatok alapján valósítható meg. A méretgazdaságossági hatás azt takarja, hogy egy adott szolgáltatás kibocsátásának növekedésével a termelés átlagköltsége (egységnyi outputra jutó input) csökken. (Ez a fix költségekre vezethető vissza.)

Minél nagyobb kezdeti beruházást igényel egy iparág, annál jelentősebb méretgazdaságossági hatások jelentkezhetnek²³. Ez a helyzet a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi piacán kínált szolgáltatások (mint tőkeigényes iparág) esetében is fennáll.

Amennyiben egy szolgáltató a méretgazdasági hatást jobban kihasználva képes előállítani valamely terméket, abból piaci előnye származhat. Ez a piaci előny jelen esetben nem értelmezhető az érintett piacokon a már jelen lévő nagykereskedelmi szolgáltatást harmadik fél számára is kínáló piaci szereplők között, hiszen mind az öt földrajzi piacon jelenleg egyetlen tényleges eladó található. (Mindazonáltal az öt érintett piacon jelentősen eltérő méretgazdaságosság regisztrálható.)

A méretgazdaságosságból fakadó relatív piaci előny ugyanakkor értelmezhető a jelenlegi nagykereskedelmi piaci szereplők, az oda a kínálati helyettesítés révén elvileg belépni képes szolgáltatók (szélessávú csillagpontos kábelhálózatok tulajdonosai), illetve a nagykereskedelmi piacra (saját infrastruktúrával) új szereplőként belépő szolgáltatók viszonylatában.

22 Ez a viszonylagosság különösen a csillagpontos átvitelt kábeltelevíziós hálózatokkal összevetve értelmezhető, amelyek átépítése igen időigényes és komoly beruházást igénylő feladat.

23 Figyelembe véve, hogy minden kezdeti beruházás pénzügyi szempontból (adott elvárt megtérülést figyelembe véve) a jelenérték-számítás alapján megfélemlíthető egy rendszeresen jelentkező fix költségnek.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a piacon már jelenlévő szolgáltatók – alapvetően a szélessávú szolgáltatásra elvileg alkalmas elérési hálózataikból eredően - jelentős méretgazdaságossági előnnyel rendelkeznek a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi piacán, a piacra újonnan belépő szolgáltatókkal szemben, ami a piacon magas részesedéssel rendelkező szolgáltatók erőfölényét tovább erősíti.

II.1.8. Választékgazdaságosság

A választékgazdaságosság hatása abból ered, hogy az egységnyi kibocsátásra eső költségek csökkennek annak következtében, ha ugyanazon vállalkozás egy termékét vagy szolgáltatását még egy vagy több más termékkel, szolgáltatással együtt, közös termelési folyamatban állítja elő.

A költségmegtakarítás abból származik, hogy e termékek és szolgáltatások esetében azonos eljárásokat, folyamatokat alkalmaznak. Hálózati infrastruktúrát igénylő szolgáltatások esetén jelentős választékgazdaságossági hatást biztosíthat a szolgáltató számára az, hogy több szolgáltatását is alapvetően ugyanazt az infrastruktúrát igénybe véve nyújt. Az a piaci szereplő, amely képes ennek realizálására nyilvánvalóan számottevő előnyre tehet szert azon versenytársával szemben, amelyek viszont képtelenek erre.

A választékgazdaságosság – a méretgazdaságossághoz hasonlóan - a megnövekedett költséghatékonyság révén a fogyasztók hosszú távú érdekeit is szolgálhatja, de strukturális belépési korlátként is funkcionálhat.

A piaci részesedés alapján domináns szolgáltatók – mivel igen széles szolgáltatási palettát kínálnak alapvetően ugyanazon infrastruktúrán – képesek kihasználni a választék-gazdaságosság előnyeit.

A Tanács megállapította, hogy a szélessávú hozzáférések leginkább elterjedt mindkét formája esetén jelentős választékgazdaságosság figyelhető meg.

A DSL esetén a vezetékes telefonhálózat többcélú (DSL, hang) felhasználásával, a kábelmodemes szolgáltatás esetén pedig a szélessávú csillagpontos kábelhálózatokon legalább két szolgáltatást (vezetékes műsorjelelosztó-, illetve szélessávú Internet-szolgáltatás), de léteznek olyan hálózatok, ahol már a (VoIP alapú vezetékes telefonszolgáltatással együtt) háromféle szolgáltatást nyújtanak alapvetően ugyanazon a hálózaton.

II.1.9. Kiegyenlítő vásárlóerő hiánya vagy alacsony szintje

Az Európai Bizottság „Útmutató a piacelemzéshez és a JPE felméréséhez” c. iránymutatása (Iránymutatás) nagy súlyt helyez a vevőoldali kiegyenlítő vásárlóerő szerepének vizsgálatára. A Bizottság iránymutatása szerint vevőoldali kiegyenlítő vásárlóerő alatt a nagy vevők azon képességét kell érteni, hogy ésszerű időn belül megfelelő alternatív megoldásra (hatékony megtorlás vagy más cég szolgáltatásainak igénybe vétele) képesek átváltani, ha szállító árat emel, vagy hátrányosan módosítja a szállítási feltételeket.

A nagykereskedelmi szolgáltatás vásárlói a jelenlegi nagykereskedelmi szolgáltatási kínálatot figyelembe véve nincsenek alkupozícióban, legfeljebb egy szolgáltatótól képesek igénybe venni az adott nagykereskedelmi szolgáltatást. A nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtója ugyanakkor nem kényszerül arra, hogy a szolgáltatás potenciális (vállalatcsoporton kívüli, tehát harmadik félnek számító) igénybe vevőjének értékesítse a szolgáltatást, mivel a vállalaton-, illetve vállalatcsoporton belül saját maga integrált szolgáltatásként a kiskereskedelmi piacon képes értékesíteni azt. Emiatt a nagykereskedelmi piac szereplőinek kiegyenlítő vásárlóereje alacsony, érdemben nem képes ellensúlyozni a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtójának erőfölényét.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a nagykereskedelmi partnerek kiegyenlítő vásárlóereje gyenge és érdemben nem tudja befolyásolni a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtójának magatartását.

A jelentős piaci erő szempontjából kevésbé fontos szempontok, az adott piac esetén

II.1.10. Technológiai előny, technológiai fölény

Technológiai előny abban az esetben érvényesül, ha valamely érintett piacon olyan új technológia van jelen, amely valamely szolgáltató számára lehetővé teszi valamely szolgáltatás(ok) olcsóbb, hatékonyabb és/vagy magasabb szintű nyújtását. Ez a szempont tehát elsősorban több szolgáltató viszonylatában értelmezhető.

A piacon alkalmazott lényeges technológiák (DSL, kábelmodemes elérés) közül egyik sem tekinthető a többihez képest kiemelkedőnek. A leginkább alkalmazott mindkét technológia szabványosított, a berendezégyártók piacán verseny uralkodik, terjedésüket tehát ezen tényezők nem, sokkal inkább a szolgáltatás alapját jelentő hálózatok kiépítettsége, a hálózatok tulajdonosainak stratégiája és pénzügyi lehetőségeik befolyásolják.

A fentiek miatt a Tanács megállapította, hogy ez a szempont a jelentős piaci erő megítélése szempontjából az adott érintett piacon nem releváns.

II.1.11. Termék/szolgáltatási diverzifikáció

Az áru/szolgáltatási diverzifikáció azt a gyakorlatot takarja, amikor a szolgáltatók a piacon nyújtott szolgáltatásokat csomagban, más szolgáltatásokkal együtt kínálják. Ez a gyakorlat könnyen vezethet versenykorlátozáshoz, amennyiben egyes szolgáltatások kizárólag csomagban vásárolhatók meg, illetve ha az egyik piacon nyújtott szolgáltatás igénybevételét a szolgáltatók más piacon nyújtott szolgáltatás(ok) igénybevételével kapcsolják össze. Az ilyen gyakorlat lehetőséget teremthet a csomagot képző szolgáltató számára a piaci előnyszerzésre.

A fogalom alapvetően a kiskereskedelmi piacokhoz köthető, ahol a szolgáltatás nyújtója piaci előnyhöz juthat azért, hogy szolgáltatását a versenytársaihoz képest jobban képes pozicionálni, illetve annak a felhasználók szemében egyedi jelleget kialakítani, márkát építeni, például a szolgáltatás elemek kombinációjával, annak minőségi jellemzőivel, a kialakított csomagképzéssel.

A nagykereskedelmi piacokon szabványosított szolgáltatásokat nyújtanak, ahol a szolgáltatás igénybe vevői főként az alapszolgáltatás igénybe vételében érdekeltek, a kapcsolódó (és a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges) szolgáltatásokat²⁴ gyakran önmaguk is képesek előállítani, illetve más nagykereskedelmi szolgáltatótól igénybe venni.

A fentiek miatt a Tanács megállapította, hogy ez a szempont a jelentős piaci erő megítélése szempontjából az adott érintett piacon nem releváns.

II.1.12. Fejlett forgalmazói és értékesítési hálózat

A fejlett forgalmazói és értékesítési hálózatnak főleg a kiskereskedelmi piacokon (illetve a többszereplős nagykereskedelmi piacokon) van szerepe a piaci erő megítélése szempontjából.

A megállapodások a nagykereskedelmi piacokon szinte minden esetben társszolgáltatói tárgyalások eredményeként jönnek létre, a nagykereskedelmi szolgáltatások nyújtói között elvben csak abban lehet különbség, hogy foglalkozik-e külön vállalati egység, -csoport a nagykereskedelmi szerződésekkel. A (kevés számú) nagykereskedelmi piaci szereplő esetén ilyen részleg létezik.

A fentiek miatt a Tanács megállapította, hogy ez a szempont a jelentős piaci erő megítélése szempontjából az adott érintett piacon nem releváns.

II.2. A JPE vizsgálat következtetései

II.2.1. Az 1. számú érintett piac vizsgálata

Az 1. számú érintett piacon a Magyar Telekom Nyrt. egyedüli szolgáltatóként nyújt bitfolyam hozzáférési szolgáltatásokat. A piacon külön jogi személyiségű szolgáltatók közötti tranzakciók árbevételét tekintve piaci részesedése tehát 100%-os.

Az 1. számú érintett piacon a ténylegesen nyújtott szélessávú végpontok alapján a Magyar Telekom Nyrt. részesedése üzleti titok %, figyelembe véve a vállalatcsoport tulajdonában álló kábelhálózati végpontokat is (T-Kábel végpontjai, korábban Matávkábel).

Más technológián szolgáltató vállalkozások érdemben nem tudják befolyásolni a Magyar Telekom Nyrt. piaci helyzetét. A UPC Magyarország Kft kábelmodemes szolgáltatása üzleti titok százalékos piacrészesedéssel rendelkezik.

A Magyar Telekom Nyrt. az adott érintett piacon a piac többi (a nagykereskedelmi piac tényleges tranzakciókat figyelembe vevő definíciója alapján potenciális) szereplőjéhez képest-, illetve a nagykereskedelmi piac vásárlóival szemben a piaci részesedés alapján fennálló erőfölényes helyzetét a JPE megítélésének további szempontjai tovább erősítik.

A hazai távközlési piac legnagyobb, és egyik legeredményesebb szereplőjeként a vállalati méretet és a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférési lehetőségeket tekintve sokkal jobb helyzetben van, mint az adott érintett piac egyéb szereplői.

Mint az adott földrajzi piacon legkiterjedtebb hálózattal, és legszélesebb szolgáltatási kínálattal rendelkező szolgáltató a többi szereplőnél jobban képes kihasználni a méretgazdaságosságból és a választék-gazdaságosságból eredő előnyöket.

Az említett hálózat, mint nehezen megkettőzhető infrastruktúra ellenőrzése a szolgáltató erőfölényes helyzetét tovább erősíti. A szélessávú hálózat fejlesztési terveit figyelembe véve ez az erőfölényes helyzet várhatóan továbbra is fennmarad.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy az 1. számú érintett piacon jelentős piaci erejű szolgáltató a Magyar Telekom Távközlési Nyrt.

²⁴ A bitfolyam hozzáférés esetén ilyen szükséges kapcsolódó nagykereskedelmi szolgáltatás a nemzetközi kicserélő központokhoz (az ún. peering point-okhoz) kapcsolódó IP sáv szélesség.

II.2.2. A 2. számú érintett piac vizsgálata

A 2. számú érintett piacon az Invitel Zrt. egyedüli szolgáltatóként nyújt bitfolyam hozzáférési szolgáltatásokat. A piacon külön jogi személyiségű szolgáltatók közötti tranzakciók árbevételét tekintve piaci részesedése tehát 100 %-os.

A 2. számú érintett piacon a ténylegesen nyújtott szélessávú végpontok alapján az Invitel Zrt. részesedése üzleti titok %.

Más technológián szolgáltató vállalkozások érdemben nem tudják befolyásolni az Invitel Zrt. piaci helyzetét. Az UPC Magyarország Kft. kábelmodemes szolgáltatása üzleti titok százalékos piacrészesedéssel rendelkezik a 2. számú földrajzi piacon, ezzel a második legnagyobb szolgáltató az Invitel Zrt.-t követően.

Az Invitel Zrt. az adott érintett piacon a piac többi (a nagykereskedelmi piac tényleges tranzakciókat figyelembe vevő definíciója alapján potenciális) szereplőjéhez képest-, illetve a nagykereskedelmi piac vásárlóival szemben a piaci részesedés alapján fennálló erőfölényes helyzetét a JPE megítélésének további szempontjai tovább erősítik.

A hazai elektronikus hírközlés egyik eredményes, jelentős üzemi eredményt termelő szolgáltatójaként a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférési lehetőségeket tekintve a kisebb szolgáltatókkal összehasonlítva kedvező helyzetben van. A vállalati méretet tekintve sokkal jobb helyzetben van, mint az adott érintett piac egyéb szereplői.

Mint az adott érintett piacon legkiterjedtebb hálózattal, és legszélesebb szolgáltatási kínálattal rendelkező szolgáltató a többi szereplőnél jobban képes kihasználni a méretgazdaságosságból és a választék-gazdaságosságból eredő előnyöket.

Az említett hálózat, mint nehezen megkettőzhető infrastruktúra ellenőrzése a szolgáltató erőfölényes helyzetét tovább erősíti. A szélessávú hálózat rövid távú fejlesztési terveit figyelembe véve ez az erőfölényes helyzet várhatóan továbbra is fennmarad.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a 2. számú érintett piacon jelentős piaci erejű szolgáltató az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.

II.2.3. A 3. számú érintett piac vizsgálata

A 3. számú érintett piacon a Hungarotel Zrt. egyedüli szolgáltatóként nyújt bitfolyam hozzáférési szolgáltatásokat. A piacon külön jogi személyiségű szolgáltatók közötti tranzakciók árbevételét illetve számított árbevételét tekintve piaci részesedése tehát 100 %-os (lásd még II.1.1.).

A 3. számú érintett piacon a ténylegesen nyújtott szélessávú végpontok alapján a Hungarotel Zrt. részesedése üzleti titok %.

Az előző DH-664-180/2005-ös piacelemzés során a cég piacrészesedése üzleti titok %-os volt. Figyelembe véve a szolgáltatók további hálózat fejlesztéseit az előzetekintő időtávon belül a fenti tendencia tovább folytatódik, ezzel a Hungarotel szélessávú végpontok alapján számított piacrészesedése tovább fog emelkedni.

A Hungarotel Zrt. az adott érintett piacon a piac többi (a nagykereskedelmi piac tényleges tranzakciókat figyelembe vevő definíciója alapján potenciális) szereplőjéhez képest-, illetve a nagykereskedelmi piac vásárlóival szemben a piaci részesedés alapján fennálló erőfölényes helyzetét a JPE megítélésének további szempontjai tovább erősítik.

A hazai elektronikus hírközlés egyik eredményes, jelentős üzemi eredményt termelő szolgáltatójaként a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférési lehetőségeket tekintve a kisebb szolgáltatókkal összehasonlítva kedvező helyzetben van.

Mint az adott érintett piacon legkiterjedtebb hálózattal, és legszélesebb szolgáltatási kínálattal rendelkező szolgáltató a többi szereplőnél jobban képes kihasználni a méretgazdaságosságból és a választék-gazdaságosságból eredő előnyöket.

Az említett hálózat, mint nehezen megkettőzhető infrastruktúra ellenőrzése a szolgáltató erőfölényes helyzetét tovább erősíti. A szélessávú hálózat rövid távú fejlesztési terveit figyelembe véve ez az erőfölényes helyzet várhatóan továbbra is fennmarad. Az erőfölényes helyzet további erősödését vetíti elő az Invitel Zrt. és a Hungarotel Zrt. folyamatban lévő fúziós egyesülése. Ennek lezárásától függően a Hungarotel Zrt. piaci ereje tovább emelkedhet.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a 3. számú érintett piacon jelentős piaci erejű szolgáltató a Hungarotel Távközlési Zrt.

II.2.4. A 4. számú érintett piac vizsgálata

A 4. számú érintett piacon az Emitel Zrt. egyedüli szolgáltatóként nyújt bitfolyam hozzáférési szolgáltatásokat. A piacon külön jogi személyiségű szolgáltatók közötti tranzakciók árbevételét illetve számított árbevételét tekintve piaci részesedése tehát 100 %-os (lásd még II.1.1.).

A 4. számú érintett piacon a ténylegesen nyújtott szélessávú végpontok alapján az Emitel Zrt. részesedése üzleti titok %.

Az Emitel Zrt. az adott érintett piacon a piac többi (a nagykereskedelmi piac tényleges tranzakciókat figyelembe vevő definíciója alapján potenciális) szereplőjéhez képest-, illetve a nagykereskedelmi piac vásárlóival szemben a piaci részesedés alapján fennálló erőfölényes helyzetét a JPE megítélésének további szempontjai tovább erősítik.

A hazai elektronikus hírközlés egyik eredményes, jelentős üzemi eredményt termelő szolgáltatójaként a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférési lehetőségeket tekintve a kisebb szolgáltatókkal összehasonlítva kedvező helyzetben van, amit erősít az is, hogy a legnagyobb hazai távközlési vállalatcsoporthoz tartozik.

Mint az adott érintett piacon legkiterjedtebb hálózattal, és legszélesebb szolgáltatási kínálattal rendelkező szolgáltató a többi szereplőnél jobban képes kihasználni a méretgazdaságosságból és a választék-gazdaságosságból eredő előnyöket.

Az említett hálózat, mint nehezen megkettőzhető infrastruktúra ellenőrzése a szolgáltató erőfölényes helyzetét tovább erősíti. A szélessávú hálózat rövid távú fejlesztési terveit figyelembe véve ez az erőfölényes helyzet várhatóan továbbra is fennmarad.

Az erőfölényes helyzet további erősödését vetíti elő az Emitel Zrt. és a Magyar Telekom Nyrt. folyamatban lévő fúziós folyamata. Ennek lezárásától függően az Emitel Zrt. (illetve esetlegesen jogutódja) piaci ereje tovább emelkedhet.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a 4. számú érintett piacon az Emitel Távközlési Zrt. rendelkezik jelentős piaci erővel.

II.2.5. Az 5. számú érintett piac vizsgálata

Az 5. számú érintett piacon a Monor Telefon Társaság Zrt. egyedüli szolgáltatóként nyújt bitfolyam hozzáférési szolgáltatásokat. A piacon külön jogi személyiségű szolgáltatók közötti tranzakciók árbevételét illetve számított árbevételét tekintve piaci részesedése tehát 100 %-os (lásd még II.1.1.).

Az 5. számú érintett piacon a ténylegesen nyújtott szélessávú végpontok alapján a Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft. részesedése üzleti titok %.

Más technológián szolgáltató vállalkozások érdemben nem tudják befolyásolni a Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft. piaci helyzetét.

A Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft. az adott érintett piacon a piac többi (a nagykereskedelmi piac tényleges tranzakciókat figyelembe vevő definíciója alapján potenciális) szereplőjéhez képest-, illetve a nagykereskedelmi piac vásárlóival szemben a piaci részesedés alapján fennálló erőfölényes helyzetét a JPE megítélésének további szempontjai tovább erősítik.

A hazai elektronikus hírközlés egyik eredményes, jelentős üzemi eredményt termelő szolgáltatójaként a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférési lehetőségeket tekintve a kisebb szolgáltatókkal összehasonlítva kedvező helyzetben van.

Mint az adott érintett piacon legkiterjedtebb hálózattal, és legszélesebb szolgáltatási kínálattal rendelkező szolgáltató a többi szereplőnél jobban képes kihasználni a méretgazdaságosságból és a választék-gazdaságosságból eredő előnyöket.

Az említett hálózat, mint nehezen megkettőzhető infrastruktúra ellenőrzése a szolgáltató erőfölényes helyzetét tovább erősíti. A szélessávú hálózat rövid távú fejlesztési terveit figyelembe véve ez az erőfölényes helyzet várhatóan továbbra is fennmarad.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy az 5. számú érintett piacon a Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft. rendelkezik jelentős piaci erővel.

Az érintett piacokon a Tanács a fenti kritériumok vizsgálata alapján jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltatóként azonosította az alábbi szolgáltatókat:

- 1. Az 1. számú érintett piacon a Magyar Telekom Távközlési Nyrt.-t*
- 2. A 2. számú érintett piacon az Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.-t*
- 3. A 3. számú érintett piacon a Hungarotel Távközlési Zrt.-t*
- 4. A 4. számú érintett piacon az Emitel Távközlési Zrt.-t*
- 5. Az 5. számú érintett piacon a Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft.-t*

III. Kötelezettségek kirovása

III. 1. Általános célok

A Tanács a kötelezettségek meghatározása során messzemenőig szem előtt tartotta az Eht. által a hatóság számára az Eht. 9. § (2) bekezdésben meghatározott feladatokat, továbbá az Eht.-ban lefektetett általános célokat²⁵. A kötelezettségek kirovása során törekedett arra, hogy biztosítsa az elektronikus hírközlési piac zavartalan, eredményes működését és fejlődését, az elektronikus hírközlési tevékenységet végzők és a felhasználók érdekeinek védelmét, továbbá a tisztességes, hatékony verseny kialakulásának és fenntartásának elősegítését.

25 Eht. 2. §

III. 2. Kötelezettségek meghatározásakor alkalmazott elvek

A kötelezettségek meghatározása során a Tanács az általános célokot kívül a következő elveket vette figyelembe:

- A kötelezettségeknek a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi piacán uralkodó versenyhiány következményeinek orvoslására kell irányulniuk.
- A kirótt kötelezettségeknek a feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak és azokkal arányosnak kell lenniük.²⁶
- A kirótt kötelezettségek nem okozhatnak aránytalan terhet a szolgáltatók számára.
- A kötelezettségeknek a lehető legteljesebb mértékben alkalmazkodniuk kell a meghatározott piacok sajátosságaihoz.

III. 3. A Tanács által kiróható kötelezettségek

Az Eht. a nagykereskedelmi szolgáltatási piacokon a következő kötelezettségek előírását teszi lehetővé²⁷ :

- Átláthatóság
- Egyenlő elbánás
- Számviteli szétválasztás
- Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek
- A közös eszközhasználat és helymegosztás különös szabályai
- Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége

III. 4. Az alkalmazott kötelezettségek kiválasztása

Az Eht. alapján, amennyiben a Tanács a piacelemzés során egy vállalkozást jelentős piaci erejüként azonosít, akkor a rendelkezésre álló „kötelezettségek közül a piacelemzés során feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokolt, azokkal arányos, legalább egy kötelezettséget ír elő...”²⁸. Ez a gyakorlatban a következő feladatok elvégzését teszi szükségessé:

- A versenyprobléma azonosítása
- Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése
- Arányos és indokolt kötelezettségek meghatározása

III. 4. 1. Versenyprobléma azonosítása

III. 4.1.1. A versenyprobléma: gazdasági erőfölény az érintett piacokon

A Tanács az érintett piacokon versenyproblémaként azonosította, hogy a szolgáltatók gazdasági erőfölényben vannak, ami lehetővé teszi számukra, hogy tevékenységüket a versenytársaktól, a vevőktől és végső soron a fogyasztóktól nagymértékben függetlenül folytassák, azaz, hogy versenytorzító magatartást tanúsítsanak.

III. 4.1.2. Az erőfölényből fakadó lehetséges piactorzító magatartások, piaci torzulások

A szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi piacának sajátosságaiból adódóan a piacon a gazdasági erőfölényes helyzetből, származó lehetséges piaci torzulások részben strukturális jellegűek, részben pedig a piac kínálati szereplőinek versenykorlátozó magatartásából fakadhatnak. A piacon lehetséges piactorzító magatartások, piaci torzulások közül az alábbiak érdemelnek megkülönböztetett figyelmet.

A szélessávú nagykereskedelmi piacon meglévő erőfölényes helyzet lehetőséget ad ezen szolgáltatók számára az erőfölény más kapcsolódó piacokra történő átvitelére (például az 1. és 2. piac tekintetében a telefonhálózathoz való hozzáférések esetén). Amennyiben a szélessávú szolgáltatások nyújtásának feltétele egy telefonszolgáltatási előfizetés is, akkor a szélessávú piacon tapasztalt erőfölény átvihetővé válik a hozzáférési piacra is. Az elemzés alapjául szolgáló időszakban az a tény, hogy a szélessávú hozzáférések kis- és nagykereskedelmi piacán a kötelezett szolgáltatók csak telefon-előfizetéssel együtt nyújtott DSL szolgáltatást kínáltak hozzájárulhatott ahhoz, hogy a releváns „horizontális” kiskereskedelmi piacon (1-es és 2-es számú érintett piac) még mindig a volt koncessziós vezetékes telefon-szolgáltatók nagyfokú dominanciája jellemző.

²⁶ Eht. 52. § (1)

²⁷ Eht. XII. Fejezet

²⁸ Eht. 52. § (1)

III. 4.1.2.1. A hozzáférés megtagadása a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi piacán

A hozzáférési jogosultság biztosítása, a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi szolgáltatások nyújtásának előírása nélkül az elemzés időpontjában fennálló piaci körülmények mellett a versenyt támaszto szolgáltatók piacra lépése a gyakorlatban indokolatlanul nehezzé válna. Ennek hiányában ugyanis csak saját, önálló hálózat kiépítésével léphetnek be a piacra. A saját hálózat kiépítése azonban nagyon magas, és az esetek többségében nagy valószínűséggel igen nehezen megtérülő költséggel járna.

A Tanács megállapította, hogy új szélessávú hálózatok számottevő kiépítése az elemzés jövőbeli vizsgált időtávja alatt nem várható, ezért a hozzáférés megtagadásával a nagykereskedelmi piacon jelentős piaci erejű szolgáltatók versenytársaikat képesek kiszorítani a kapcsolódó kiskereskedelmi piacról.

A hozzáférési jogosultság biztosítása, a szélessávú hozzáférési szolgáltatás nyújtási kötelezettség előírása nemcsak a szűkebb értelemben vett hálózati hozzáférésre vonatkozik, hanem a kapcsolódó berendezésekre és felszerelésekre is vonatkozhat. Mindazonáltal a szűk keresztmetszetet jelentő berendezésekhez való hozzáférés biztosítása még nem szünteti meg, nem küszöböli ki az összes versenyproblémát.

A piacon működő JPE szolgáltató számos ár- és nem árjellegű eszközt alkalmazhat annak érdekében, hogy a nagykereskedelmi piacon megszerzett pozícióját a kiskereskedelmi piacra kiterjessze.

III. 4.1.2.2. Árjellegű versenyproblémák

A hozzáférési jogosultság biztosítása, a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi szolgáltatások nyújtásának előírása mellett is bekövetkezhet a piaci verseny árjellegű eszközökkel történő torzítása, ami drasztikusan növeli a volt koncessziós szolgáltatókkal versenyre kelő cégek költségeit, nagymértékben rontja az allokációs mechanizmusok hatékonyságát, továbbá kedvezőtlen fogyasztói, jóléti hatásokat idéz elő. A piacon alkalmazott árjellegű versenytorzító eszközök közül az alábbiak érdemelnek megkülönböztetett figyelmet:

– árdiszkrimináció

Az árdiszkrimináció leggyakoribb megnyilvánulási formája, hogy a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi szolgáltatásának nyújtására kötelezett, vertikálisan integrált JPE szolgáltató a saját belső elszámolásában használt árnál magasabb áron értékesíti nagykereskedelmi vásárlói részére nagykereskedelmi szolgáltatását, annak érdekében, hogy jelentősen megdrágítsa és ezzel versenyképtelenné tegye az általuk nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatásokat.

Árdiszkriminációnak minősül az is, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtója mennyiségi árengedményeket alkalmaz, amellyel a szolgáltatás igénybe vevői közül a legnagyobbat hozza a legkedvezőbb helyzetbe, amely sok esetben a saját leányvállalata.

– túlzó árazás / keresztfinanszírozás

A hozzáférési jogosultság biztosítására, a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi szolgáltatásának nyújtására kötelezett JPE szolgáltató a tényleges költségeit messze felülmúló nagykereskedelmi ár érvényesítésére törekedhet. Megfelelő árszabályozás hiányában ennek nincs is akadálya. Nem szabályozott díjak esetén a szélessávú nagykereskedelmi szélessávú szolgáltatás nyújtója számára lehetőség nyílna a költségek által nem indokolt jövedelemátcsoportosításra, ami a versenyt torzítja és ellehetetleníti az optimális allokációt.

A leírt probléma gyakori megnyilvánulási formája az árprést okozó árazás, amelyet a szolgáltató általában a nagykereskedelmi túlzó ár alkalmazásával ér el. Árprést esetén a nagykereskedelmi áron felül a kiskereskedelmi piacon kialakult árak mellett a kiskereskedelmi szolgáltatás veszteséges, mert a nagykereskedelmi és a kiskereskedelmi árak közötti árrés nem fedezi a kiskereskedelmi tevékenység költségeit.

– ragadozó / felfaló árazás

A ragadozó/felfaló árazás legtipikusabb esete, hogy a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi szolgáltatásának nyújtására kötelezett, vertikálisan integrált JPE szolgáltató a költségek által nem indokolt, mesterségesen alacsony árakat alkalmaz a kiskereskedelmi piacon azért, hogy az újabb szolgáltatók piacra lépésének megakadályozásával (foreclosure), illetve a már piacon lévő versenytársak ellehetetlenítésével, kiszorításával hosszabb távon verseny nélkül tarthassa fenn piacvezető szerepét. A vertikálisan integrált JPE szolgáltató számára így lehetővé válik a nagykereskedelmi piacon elért vezető szerepének a kiskereskedelmi piacra történő kiterjesztése²⁹.

29 A ragadozó/felfaló árazás legismertebb esete az adott piacon a France Telecom/Wanadoo eset, amelyben az EK Versenybizottsága vétkeket talált a francia inkubens szolgáltatót.

III. 4.1.2.3. Nem-árjellegű versenyproblémák

A piaci verseny nem-árjellegű eszközökkel történő torzítására általában akkor kerül sor, ha az árszabályozás következtében az árdiszkrimináció lehetősége korlátozott. A leggyakrabban alkalmazott nem-árjellegű versenytorzító eszközök, és azok hatásmechanizmusa az alábbiakban foglalható össze:

– *az információ visszatartása*

Ennek legáltalánosabb megvalósulási módja, hogy a nagykereskedelmi piacon JPE-nek minősülő a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi szolgáltatásának nyújtására kötelezett szolgáltató olyan – sok esetben releváns - információkkal látja el a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltatót, amelyeket nem juttat el annak versenytársaihoz. Az ex-ante szabályozás hiányában a kötelezett szolgáltatónak tehát módja van arra, hogy a vállalatcsoportjához tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltatót jelentős versenyelőnyhöz juttassa a más szolgáltatóknak el nem juttatott vagy késve, nem teljeskörűen eljuttatott információk révén, és ezzel saját piaci erőfölényének fenntartását vagy annak további erősítését mozdítsa elő, a nagykereskedelmi piacra ráépülő piacon versenyelőnyhöz jusson.

– *indokolatlan előírások, követelmények*

Indokolatlan előírások, követelmények megállapítására elsősorban a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi szolgáltatása technológiai, fizetési, adminisztratív feltételeinek meghatározásakor kerül sor. Gyakran alkalmazott és egyértelműen a versenyt torzító eszköz a műszaki paraméterek túlzott részletezése, a szabványokban szereplő paramétereken messze túlmutató műszaki paraméterek alkalmazása, melyek technológiai eszközökkel is konzerválják a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi piacon jelentős piaci erejű szolgáltató piacvezető pozícióját a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon.

Szintén ilyen jellegű eszköz lehet, hogy a bitfolyam hozzáférés esetén a szolgáltatás nyújtására kötelezett szolgáltató nem hajlandó azon a szinten átadni a bitfolyam forgalmat, amelyen azt a jogosult szolgáltató szeretné.

– *késleltetési taktikák*

A nagykereskedelmi piacon JPE-nek minősülő szolgáltató késleltetési taktikákkal megkísérli a szélessávú nagykereskedelmi hozzáférési szolgáltatás szerződésének megkötését időben eltolni, halogatni, annak érdekében, hogy a vállalatcsoporthoz tartozó és a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő szolgáltató a lehető leghosszabb ideig élvezhesse az elsőként piacra lépésből származó előnyöket, illetve, hogy ily módon is visszafogja, akadályozza a versenytársak üzleti aktivitását.

A szerződések esetén a jogosult szolgáltatók számára gyakran írnak elő mennyiségi vállalási kötelezettségeket, amelyek nem teljesítése súlyos szankciókkal jár. (Induló szolgáltatás esetében, különösen egy újonnan piacra lépő szolgáltató esetén igen nehéz megbízható becslést adni a szolgáltatás várható igénybevételéről.)

– *alacsony színvonalú szolgáltatás, minőségrontás*

A piacvezető vállalatcsoport vagy annak nagykereskedelmi piacon működő tagja rosszabb minőségben, kedvezőtlenebb feltételekkel nyújthat szolgáltatásokat a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon tevékenykedő vállalatcsoporton kívüli cégeknek, mint a vállalatcsoporthoz tartozó szolgáltatóknak.

– *stratégiai termék / szolgáltatás konstrukciók*

A JPE-nek minősülő szolgáltató a saját hálózati topológiája és értékesítési rendszere szerint alakítja ki a hozzáférési pontokat és kapcsolódó termékeket, így az általa alkalmazott szabványok, műszaki és gazdasági paraméterek használatára (ennek következtében az esetek jelentős részében az üzleti tervek módosítására) kényszeríti az új belépőket, amivel jelentős veszteségeket tud okozni azoknak.

– *információk diszkriminatív felhasználása*

A szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi szolgáltatásának nyújtására kötelezett szolgáltató a kötelezettség teljesítése során releváns és szenzitív információkhoz juthat a szolgáltatást igénybe vevő vállalat kiskereskedelmi tevékenységéről (üzleti tervek, termékfejlesztés stb.), amelyeket aztán az utóbbi tudta és beleegyezése nélkül saját céljaira használhat fel.

Az érintett piacokat megvizsgálva a Tanács megállapította, hogy a III.4.1.2. pontban ismertetett versenyt torzító hatások szabályozás híján felléphetnek az érintett piacokon. Ebből adódóan szükség van szabályozói intézkedések meghozatalára, illetve fenntartására, amelyek elősegítik a versenyt torzító hatások csökkentését, elősegítve ezzel a verseny kialakulását és a fogyasztói érdekek jobb érvényesülését.

III. 4. 2. Arányos és indokolt kötelezettségek értékelése

III. 4. 2. 1. Kötelezettségekkel szembeni elvárások

Minden, a Tanács által kirótt kötelezettségnek az Eht.-ban lefektetett általános célokot kell szolgálnia. Ezen felül a kötelezettségeknek a piacelemzés alapján feltárt versenyt korlátozó akadályok által indokoltaknak, azokkal arányosaknak kell lenniük.³⁰ Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a kötelezettségek:

- Indokoltak, tehát megfelelnek a probléma természetének
- Arányosak, tehát megfelelnek a probléma súlyának

A nagykereskedelmi piaci kötelezettségek kirovásakor a szabályozó fő célja, hogy a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon hatékony és fenntartható piaci verseny kialakulását segítse. A fenntartható verseny azt jelenti, hogy a kiskereskedelmi piaci verseny akkor is fennmarad, ha a verseny kialakulását segítő nagykereskedelmi szintű aszimmetrikus szabályozás megszűnik. A gyakorlatban a fenntartható verseny az infrastruktúra alapú verseny kialakulását jelenti, az alkalmazott kötelezettségeknek tehát hosszú távon az alternatív infrastruktúrák fejlődését kell ösztönözniük.

A szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi szolgáltatásának magyarországi piacára épülő kiskereskedelmi piac, a szélessávú hozzáférések kiskereskedelmi piaca. A következőkben a kiskereskedelmi piac jelenlegi struktúrájának, a nagykereskedelmi piaci kötelezettségek szempontjából fontosabb megállapításait ismerteti a Tanács.

Az 1. számú érintett piacon, a kiskereskedelmi piacon kialakuló verseny megindulásának egyik legfontosabb oka, hogy a legnagyobb DSL szolgáltatót, a Magyar Telekom Nyrt.-t az DSL szolgáltatás indításakor a szabályozó kötelezte a szélessávú nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtására.

Ez a kötelezettség egy általános hozzáférési szolgáltatásnyújtási kötelezettség volt, a nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeiről semmilyen konkrét előírást nem tartalmazott.

A legnagyobb volt koncessziós szolgáltató, a Magyar Telekom Nyrt. a saját volt koncessziós területein - az 1. számú érintett piacon – piacvezető. A nagykereskedelmi szolgáltatásra épülő kiskereskedelmi DSL piacon a szolgáltató volt koncessziós területén a DSL kiskereskedelmi végpontokat tekintve (amelyeket részben teljesen saját vállalkozásban, részben Internet-szolgáltató leányvállalatán keresztül nyújt) üzleti titok %-os piaci részesedéssel rendelkezik, amely azt mutatja, hogy nagykereskedelmi piaci erőfölényes helyzete, kisebb mértékben ugyan, de a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon is érvényesül. A DH-664-180/2005. határozattal lezárt első piacelemzés során ezen piaci részesedése a szolgáltatónak üzleti titok %-os volt, azaz a kiskereskedelmi piacon továbbra is a leginkább meghatározó szereplő.

Az adott nagykereskedelmi szolgáltatást nem használó kiskereskedelmi szolgáltatásokat (kábel modem, vezeték nélküli elérések) is figyelembe véve a kiskereskedelmi piacon a Magyar Telekom Nyrt. részesedése üzleti titok %, azaz a piacvezető szerep itt is a jelentős piaci erejű szolgáltatónak megfelelő piaci részesedéssel párosul. A DH-664-180/2005. határozattal lezárt első piacelemzés során ezen piaci részesedés üzleti titok %-os volt, azaz némileg csökkent ugyan de még mindig jelentős mértékű.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a Magyar Telekom Nyrt. mint nagykereskedelmi szolgáltató képes a nagykereskedelmi piacon meglévő jelentős piaci erejét a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon érvényesíteni.

A 2. számú érintett piacon tevékenykedő Invitel Zrt., a nagykereskedelmi piacra ráépülő DSL kiskereskedelmi piacon üzleti titok %-os piaci részesedéssel bír, a nagykereskedelmi DSL hozzáférési szolgáltatást igénybe vevő Internet-szolgáltatók tehát továbbra sem tudtak jelentős pozíciókat szerezni az adott földrajzi piacon. A DH-664-180/2005. határozattal lezárt első piacelemzés során ezen piaci részesedés üzleti titok %-os volt, azaz növelni tudta a szolgáltató a kiskereskedelmi piaci részesedését.

Az adott nagykereskedelmi szolgáltatást nem használó kiskereskedelmi szolgáltatásokat (kábel modem, vezeték nélküli elérések) figyelembe véve a kiskereskedelmi piacon az Invitel Zrt. részesedése üzleti titok %, azaz a piacvezető szerep a jelentős piaci erejű szolgáltatónak megfelelő piaci részesedéssel párosul. A DH-664-180/2005. határozattal lezárt első piacelemzés során ezen piaci részesedés üzleti titok %-os volt, azaz némileg csökkent ugyan de még mindig jelentős mértékű.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a nagykereskedelmi piacon erőfölényben lévő Invitel Zrt. a piaci adatok alapján a nagykereskedelmi piacon meglévő jelentős piaci erejét a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon is képes érvényesíteni.

A 3. számú érintett piacon tevékenykedő Hungarotel Zrt., a nagykereskedelmi piacra ráépülő DSL kiskereskedelmi piacon üzleti titok %-os piaci részesedéssel bír, a nagykereskedelmi DSL hozzáférési szolgáltatást igénybe vevő Internet-szolgáltatók tehát nem tudtak jelentős pozíciókat szerezni az adott földrajzi piacon. A DH-664-180/2005. határozattal lezárt első piacelemzés során ezen piaci részesedés üzleti titok %-os volt, azaz némileg csökkent a kiskereskedelmi piaci részesedése, de még mindig igen jelentős mértékű.

³⁰ Eht. 52. §. (1),

Az adott nagykereskedelmi szolgáltatást nem használó kiskereskedelmi szolgáltatásokat (kábel modem, vezeték nélküli elérések) figyelembe véve a kiskereskedelmi piacon a Hungarotel Zrt. részesedése üzleti titok %. A DH-664-180/2005. határozattal lezárt első piacelemzés során ezen piaci részesedés üzleti titok %-os volt, azaz megkétszereződött az elmúlt piacelemzés óta hasonlóan a nagykereskedelmi piaci részesedésnél tapasztaltnál (lásd II.2.3.).

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a nagykereskedelmi piacon erőfölényben lévő Hungarotel Zrt. a piaci adatok alapján a nagykereskedelmi piacon meglévő jelentős piaci erejét a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon is képes érvényesíteni.

A 4. számú érintett piacon tevékenykedő Emitel Zrt., a nagykereskedelmi piacra ráépülő DSL kiskereskedelmi piacon üzleti titok %-os piaci részesedéssel bír, a nagykereskedelmi xDSL hozzáférési szolgáltatást igénybe vevő Internet-szolgáltatók tehát nem tudtak jelentős pozíciókat szerezni az adott földrajzi piacon. A DH-664-180/2005. határozattal lezárt első piacelemzés során ezen piaci részesedés üzleti titok %-os volt, azaz némileg csökkent a kiskereskedelmi piaci részesedése, de még mindig igen jelentős mértékű.

Az adott nagykereskedelmi szolgáltatást nem használó kiskereskedelmi szolgáltatásokat (kábel modem, vezeték nélküli elérések) figyelembe véve a kiskereskedelmi piacon az Emitel Zrt. részesedése üzleti titok %, azaz a piacvezető szerep a jelentős piaci erejű szolgáltatónak megfelelő piaci részesedéssel párosul. A DH-664-180/2005. határozattal lezárt első piacelemzés során ezen piaci részesedés üzleti titok %-os volt, azaz növelni tudta a szolgáltató a kiskereskedelmi piaci részesedését.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a nagykereskedelmi piacon erőfölényben lévő Emitel Zrt. a piaci adatok alapján a nagykereskedelmi piacon meglévő jelentős piaci erejét a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon is képes érvényesíteni.

A 5. számú érintett piacon tevékenykedő Monor Telefon Kft., a nagykereskedelmi piacra ráépülő DSL kiskereskedelmi piacon üzleti titok %-os piaci részesedéssel bír, a nagykereskedelmi DSL hozzáférési szolgáltatást igénybe vevő Internet-szolgáltatók tehát nem tudtak jelentős pozíciókat szerezni az adott földrajzi piacon. A DH-664-180/2005. határozattal lezárt első piacelemzés során ezen piaci részesedés üzleti titok %-os volt, azaz némileg csökkent a kiskereskedelmi piaci részesedése, de még mindig igen jelentős mértékű.

Az adott nagykereskedelmi szolgáltatást nem használó kiskereskedelmi szolgáltatásokat (kábel modem, vezeték nélküli elérések) figyelembe véve a kiskereskedelmi piacon a Monor Telefon Zrt. részesedése üzleti titok %, azaz a piacvezető szerep a jelentős piaci erejű szolgáltatónak megfelelő piaci részesedéssel párosul. A DH-664-180/2005. határozattal lezárt első piacelemzés során ezen piaci részesedés üzleti titok %-os volt, azaz növelni tudta a szolgáltató a kiskereskedelmi piaci részesedését.

A fentiek alapján a Tanács megállapította, hogy a nagykereskedelmi piacon erőfölényben lévő Monor Telefon Társaság Kft. a piaci adatok alapján a nagykereskedelmi piacon meglévő jelentős piaci erejét a kapcsolódó kiskereskedelmi piacon is képes érvényesíteni.

III. 4. 2. 2. A kötelezettségek tartalma

Az Eht. XII. Fejezete lehetővé teszi a Tanács számára különböző kötelezettségek kirovását a jelentős piaci erejű szolgáltatókra, meghatározott versenyproblémák esetén. Ezek a kötelezettségek a III. 3. pontban kerültek felsorolásra.

A Tanács a kötelezettségek meghatározása során megvizsgálta a felsorolt szabályozói eszközöket abból a szempontból, hogy mennyiben alkalmasak a feltárt versenyprobléma (ti. a leírt versenytorzító magatartások lehetsége) orvoslására.

III. 4.2.2.1. Átláthatóság

Az átláthatóság a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi szolgáltatásának piacán elsősorban a jelentős piaci erejű szolgáltatók által nyújtott szélessávú hozzáférési szolgáltatások alkalmazott díjainak és a tervezett díjváltozások, valamint a szolgáltatás igénybevételének részletes feltételeinek nyilvánosságra hozását jelenti.

A díjak, díjváltozások, valamint a szolgáltatás igénybevétele részletes feltételeinek nyilvánosságra hozatala általában segíti a lehetséges versenyellenes magatartásformák átláthatóságát, továbbá előzetes figyelmeztetésként szolgál a szolgáltatást vásárlók számára.

Az átláthatóság követelménye a hozzáféréssel kapcsolatos műszaki paraméterekre, az alkalmazott szabványokra, a hálózati topológiára is vonatkozik, beleértve a nagykereskedelmi hozzáférési pontok földrajzi helyét.

Az átláthatóság előírása az említett versenyproblémák közül megfelelően képes kezelni a nem ár jellegű problémák jelentős részét, valamint az árjellegű lehetséges versenyproblémák közül az árdiszkriminációs magatartást.

A Tanács megállapította, hogy a kötelezettség az azonosított versenyproblémával arányos és mind az öt jelentős piaci erejű szolgáltató esetén indokolt, mivel a kötelezettség szükséges feltétele annak, hogy az adott érintett nagykereskedelmi piacra ráépülő kiskereskedelmi piacon a hatékony verseny kialakulhasson.

Az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás esetén a kötelezett szolgáltató a rendelkező rész szerinti szerződési feltételeit köteles honlapján nyilvánosságra hozni.

Az átláthatóság követelményébe a tartalmi és formai előírásoknak megfelelő referencia ajánlatok publikálásának kötelezettsége is beleértendő az erre kötelezett szolgáltatók részéről.

Az Eht. 103. § (1) bekezdése értelmében a hatóság az átláthatóság biztosítása érdekében többek között előírhatja a határozatában foglaltaknak megfelelő bontású és részletezettségű referenciaajánlat készítését, a nyilvánosságra hozandó adatok körét és a nyilvánosságra hozatal módját.

A Tanács megállapította, hogy a helyi bitfolyam hozzáférési szolgáltatás esetében arányos és indokolt referenciaajánlat-tételi kötelezettség kirovása, mert azt a szolgáltatás műszaki specifikációi, illetve az alkalmazható szerződési feltételek bonyolultsága indokolja.

A Tanács a DH-664-180/2005. határozattal lezárt első piacelemzés során is kirotta ezen kötelezettséget, a fentiekben vizsgált okok miatt azonban továbbra is indokolt ennek fenntartása. A Hatóságnak az Európai Unió tagállamainak társ-hatóságaival végzett közös szakmai munkája során azonosításra kerültek olyan eszközök, amelyek hatékonyan alkalmazhatók a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatás nagykereskedelmi piacán.

A kötelezett szolgáltatók az átláthatóság kötelezettség teljesítése során a jogosult szolgáltatók számára releváns információkat nyújtanak a nagykereskedelmi szolgáltatás igénybevételének feltételeiről. Ezen kötelezés hiányában továbbra is fennállhatnak a nem árjellegű versenyproblémák valamint az árdiszkrimináció alkalmazásának lehetősége. Ezért szükséges továbbra is, hogy a kötelezett szolgáltatók a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtása mellett ezen szolgáltatások részletes feltételeit is nyilvánosságra hozzák. Így egy jogosult vagy esetleg még csak a piacra belépni szándékozó számára is transzparens viszonyok alakulnak ki, amely ezen kötelezettség hiányában más eszközzel nem érhető el.

Az átláthatóság kötelezettség tartalma kiegészült az országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nagykereskedelmi keretszerződésének közzétételével. Ennek keretében a kötelezett előre közzéteszi a szolgáltatás vállalt minőségi paramétereit, illetve indokolt igény esetén szükséges többféle minőségi szintet. A közzététel következtében biztosítható, hogy a jogosult szolgáltatók számára ismert szerződéses feltételeken felül további fontos paraméterek kerülnek rögzítésre.

A korábbi határozat szövege ebben a kérdésben csak általános szinten rendelkezett, így nem nyújtott kellő támpontot fentiek alkalmazásához, ezért a Tanács azt módosította. A kötelezett szolgáltató által vállalt és publikált minőségi feltételek korlátját is meghatározza a rendelkező rész, azaz a minőségi feltételek nem lehetnek rosszabbak, mint amit a kötelezett a nagykereskedelmi szolgáltatásra épülő saját kiskereskedelmi szolgáltatása esetén vállal. Így biztosítható, hogy a kötelezett saját kiskereskedelmi szolgáltatása a jogosult szolgáltatók által nyújtott kiskereskedelmi szolgáltatással azonos feltételekkel versenyezhet az előfizetőkért.

A rendelkező rész további új előírást tartalmaz arra az esetre, ha a kötelezett nem tudja betartani az általa vállalt minőségi paramétereiket. Az átláthatóság biztosítását szolgáló előírás szerint így a kötelezett előre köteles rögzíteni a nem teljesítés esetére járó kötbért. Így a jogosultak számára kalkulálhatóvá válnak az esetleges minőségi problémák következményei.

Az átláthatóság kötelezettség tartalma a korábbi határozattól eltérően kiegészült a migrációra vonatkozó feltételekkel. Migrációról két esetben rendelkezik a határozat, egyrészt amikor a végfelhasználót kiszolgáló jogosult szolgáltató megváltozik másrészt, amikor a jogosult változatlan marad csak más nagykereskedelmi szolgáltatással végzi a végfelhasználó kiszolgálását. Mindkét esetben a kötelezettnek előre közzé kell tennie a migráció során alkalmazott eljárás részletes feltételeit. Az összes feltétel tekintetében szükséges a közzététellel együtt a feltételekhez kapcsolódó részletes indokolás.

A migrációs feltételek közzétételének következtében a jogosult szolgáltatók számára előre ismertté válik az eljárás a nagykereskedelmi szolgáltatás feltételeinek módosulása során, ami nagyobb biztonságot és tervezhetőséget jelent számukra. Ezen előírással a Tanács kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a meghatározott feltételek segítsék az előfizetőket és a jogosult szolgáltatókat a minél gyorsabb és egyszerűbb ügyintézésben szolgáltató váltás vagy új nagykereskedelmi input felhasználása esetén.

Az átláthatóság keretén belül meghatározott migrációs szabályok segíthetik a hozzáférési kötelezettségek valóban a jogosult igényei szerint történő igénybevételét. A korábbi szabályok mellett ugyanis (legalább) potenciális versenyprobléma, hogy a jogosult szolgáltatók azért nem tudják a meglévő hozzáférési szolgáltatást egy az adottságaiknak jobban megfelelő kötelezettségre váltani, mert félnek, hogy a migráció során fellépő, az eljárási határidőkből fakadó szolgáltatáskiesést az előfizetőik nem tolerálnák. Ugyanígy az előfizető szolgáltatóváltását is ellehetetlenítheti, hogy szolgáltatóváltás az eljárási határidők miatt olyan hosszú szolgáltatásszüneteléssel jár, amelyet az előfizető nem tud vállalni.

A kötelezettség teljesítése nem jelent aránytalan terhet egyik szolgáltató esetén sem, mivel referenciaajánlatot az érintett jelentős piaci erejű szolgáltatók eddig is készítettek, amelynek része volt a jelen határozatban előírt helyi bitfolyam hozzáférési kötelezettség, azaz ez az előírás egy korábbi ajánlat aktualizálást igényli. Az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyilvánosságra hozatala nélkül pedig nem biztosítható több más kötelezettség (egyenlő elbánás, díjak ellenőrizhetősége) ellenőrzése.

III. 4.2.2.2. Egyenlő elbánás

Az egyenlő elbánásra vonatkozó kötelezettség a jelentős piaci erejű szolgáltatókat visszatarthatja a versenyellenes magatartásformák alkalmazásától. Ebben az esetben az egyenlő elbánás azt jelenti, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltatók nem tesznek különbséget a szélessávú hozzáférési szolgáltatások igénybe vevői között a szolgáltatás ellenértéke és igénybevételeinek feltételei tekintetében.

Az egyenlő elbánás, mint kötelezettség megfelel a probléma jellegének, hiszen visszatartja a nagykereskedelmi szolgáltatókat attól, hogy erőfölényüket kihasználva megemeljék díjaikat, illetve a szolgáltatást igénybe vevő szolgáltatók kárára megváltoztassák a szolgáltatás igénybevételeinek feltételeit.

Az egyenlő elbánás – az Eht. 104. § (3) bekezdésben foglaltaknak megfelelően különösen azt jelenti, hogy a jelentős piaci erejű szolgáltató

- a hálózati szolgáltatás (jelen esetben a szélessávú hozzáférési szolgáltatás) nyújtását nem köti indokolatlanul olyan műszaki feltételekhez, amelyek teljesítésére csak egyetlen vagy kevés szolgáltató képes;
- a hálózati szolgáltatás ellenértékének megállapításakor nem állapít meg olyan árazási feltételeket, ideértve a forgalom után számított árkedvezményt – amelyek alkalmazásával a legkedvezőbb feltételek csak egy vagy kevés számú szolgáltató számára válnak elérhetővé.

Az egyenlő elbánás elvét sérti az a kereskedelmi gyakorlat, amikor a jelentős piaci erejű szolgáltató az adott nagykereskedelmi szolgáltatás tekintetében olyan mennyiségű kedvezményeket alkalmaz, amelyet általában csak a legnagyobb jogosult szolgáltatók, különösen pedig saját kiskereskedelmi szolgáltatója képes a leginkább kihasználni.

A Tanács megállapította, hogy a kötelezettség az azonosított versenyproblémával arányos és mind az öt jelentős piaci erejű szolgáltató esetén indokolt, mivel a kötelezettség szükséges feltétele annak, hogy a szélessávú hozzáférések nagykereskedelmi piacára ráépülő kiskereskedelmi piacokon a verseny feltételei javuljanak.

Az egyenlő elbánás az említett versenyproblémák közül megfelelően képes kezelni a nem ár jellegű versenyproblémák közül a késleltetési taktikák-, és az alacsony színvonalú szolgáltatás-, minőségrontás alkalmazását, valamint az árjellegű lehetséges versenyproblémák közül az árdiszkriminációs magatartást.

Az NHH Tanácsa DH-664-180/2005. határozattal lezárt első piacelemzési határozatában is kiróta ezen kötelezettséget. A diszkriminációmentesség fenntartása a piacon továbbra is indokolt, hiszen ennek hiányában a kötelezett szolgáltatók részéről fennállhat a lehetőség a jogosultakkal szemben nagymértékben differenciált feltételek alkalmazására. Ebben az esetben előfordulhat, hogy a kötelezett szolgáltató esetében a saját kiskereskedelmi szolgáltatója lényegesen előnyösebb feltételekkel szembesül, mint a többi jogosult. A kötelezettség fenntartása megelőzheti, hogy kevés jogosult jóval kedvezőbb feltételek mellett vegyen igénybe nagykereskedelmi szolgáltatást, mint az esetlegesen kisebb mérettel rendelkező nagykereskedelmi szolgáltatást igénybevevők.

Az egyenlő elbánás kötelezettsége kiegészült azon területek részletes felsorolásával, amelyek tekintetében mindenképpen érvényesülnie kell a kötelezettségnek. Ezen területek a szolgáltatás kiépítésnek kérdései, a műszaki paraméterek, minőségi és teljesítménymutatók, pénzügyi elszámolás, kedvezmények valamint nyilatkozatok kiadása. A felsorolt kritériumok a nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtásának lényegesebb elemeit összefoglalják. A konkrét felsorolás a korábbi általános előírással szemben további támpontot nyújt mind a jogosult mind a kötelezett szolgáltatók számára. Az egyértelmű felsorolás könnyebbé teszi a kötelezettség alkalmazását és a kötelezett számára a végrehajtást.

A korábbi általános előírástól eltérően a konkrét példák nevesítésével a jogosult szolgáltatók számára egyértelműen látható, hogy milyen műszaki, minőségi, pénzügyi folyamatok során kell a kötelezettnek biztosítania az egyenlő elbánást. A közzétételi kötelezettség – különösen annak az a része, amely előírja, hogy ezen mutatókat a kötelezettnek a saját kiskereskedelmi szolgáltatására vonatkozóan is be kell mutatnia - biztosítja, hogy a kötelezettség betartása megítélhető legyen mind a Tanács mind a jogosultak számára.

A kötelezettség további konkrét példákkal bővült az egyenlő elbánás kötelezettségének betartásához elengedhetetlen azon esetek megelőzésére, amikor a kötelezett szolgáltató a nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó és a többi üzletága közötti információáramlás, munkaszervezés, határidők tekintetében különbségek alakulnának ki.

A kötelezett esetében előfordulhat, hogy a nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó szervezeti egység és a kiskereskedelmi piacon működő szervezeti egység közötti információáramlás a jogosult szolgáltatók számára hátrányos következményekkel járhat. Ennek következtében sérülhet az egyenlő elbánás elve, amely a határozat rendelkező része szerint nem megengedhető.

A kötelezett esetében előfordulhat, hogy a nagykereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó szervezeti egység és a kiskereskedelmi piacon működő szervezeti egység között olyan teljesítményértékelési rendszer működik, amely az egyes szervezeti egységek teljesítményét jelentősen módosíthatja az összekapcsolódó teljesítményértékelés hiánya miatti állapotához képest. Ennek következtében sérülhet az egyenlő elbánás követelménye a jogosult szolgáltatók és a kötelezett kiskereskedelmi részlege viszonyában. A rendelkező részben kirótt kötelezettség ezen lehetőséget zárja ki.

A kötelezett esetében előfordulhat, hogy a kiskereskedelmi piacon szolgáltatást nyújtó szervezeti egység és a nagykereskedelmi szolgáltatást igénybe vevő jogosultak számára a szolgáltatások létesítési határideje eltér. Amennyiben a kötelezett saját kiskereskedelmi szolgáltatásához szükséges idő rövidebb, felmerülhet az egyenlő elbánás sérelme, amelyet a rendelkező rész ezen előírása kizár.

III. 4.2.2.3. Számviteli szétválasztás

Az Eht. lehetővé teszi a Tanács számára számviteli szétválasztási kötelezettség³¹ előírását. A számviteli szétválasztási kötelezettség előírja a szolgáltató számára, hogy elkülönítetten kezelje a kiskereskedelmi tevékenységét és a nagykereskedelmi hálózati tevékenységét. Ily módon ez a kötelezettség átláthatóságot teremt az egyes üzleti területek működése tekintetében.

A számviteli szétválasztás átláthatóvá teszi az egyes szolgáltatásokkal (jelen esetben kiemelten a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatásokkal) kapcsolatos költségeket, bevételeket, ráfordításokat. Ily módon ez a kötelezettség támogatja mind az egyenlő elbánással kapcsolatos kötelezettség, a később említésre kerülő költségalapú árkialakítás, valamint az Eht. értelmében a jelentős piaci erejű szolgáltatókra automatikusan érvényes árpres-mentes áruk alkalmazása kötelezettségének ellenőrzését. A kötelezettség betartása ezen kívül elősegíti az árjellegű lehetséges egyéb versenyproblémák (túlzó árazás, keresztfinanszírozás, árpres, ragadozó árazás) kezelését.

A Tanács megállapította, hogy ez a kötelezettség arányos és indokolt, mivel a nagykereskedelmi szélessávú hozzáférési szolgáltatások dijaira irányul, hiszen azok átláthatóságát és ellenőrizhetőségét segíti elő, ami elengedhetetlen a hatóság döntéseinek megalapozásához.

A Tanács a DH-664-180/2005. határozattal lezárt első piacelemzés során is kirotta ezen kötelezettséget, mivel így biztosítható vált a kötelezett szolgáltató által a nagykereskedelmi szolgáltatáshoz kapcsolódó bevételek, költségek és ráfordítások átláthatóvá tétele. A kötelezettség hiányában ezen átláthatóság elérése nem biztosított ezért indokolt a fenntartása. A számviteli szétválasztás hiányában több más kötelezettség ellenőrzése is nehézségekbe ütközik, valamint egyéb árjellegű versenyproblémák kezelésének lehetősége is beszűkül. Más eszközzel ezen célok nem elérhetőek ezért szükséges ezen kötelezettség további alkalmazása.

A kötelezettség teljesítése nem jelent aránytalan terhet egyik szolgáltató esetén sem, mivel számviteli szétválasztási kimutatást az érintett szolgáltatók eddig is készítettek, a korábbi kimutatás aktualizálása, illetve a szélessávú hozzáférések költségeinek külön kimutatása nem jelent érdemi többletterhet.

III. 4.2.2.4. Hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségek

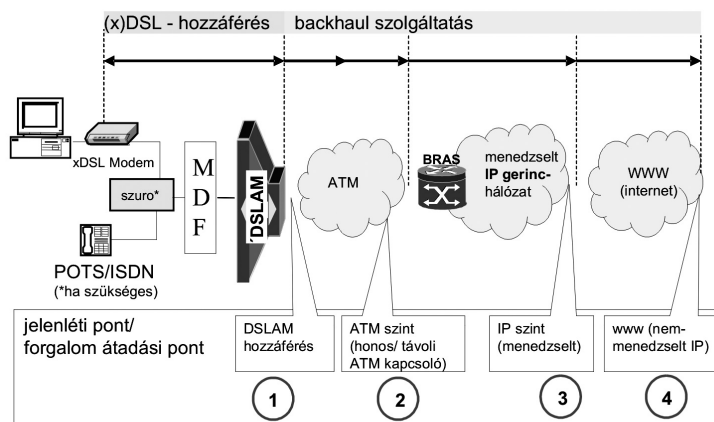
Az Eht. lehetőséget teremt a Tanács számára arra, hogy hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettségeket írjon elő a jelentős piaci erejű szolgáltatók számára. Ennek keretében többek között hálózati elemekhez, szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítását, továbbá az ehhez kapcsolódó közös eszközhasználat biztosítását írhatja elő a Tanács.

A Tanács – tekintettel a feltárt versenyproblémára - megállapította, hogy jelen esetben e kötelezettség kirovása mindenképpen szükséges, mivel alapvetően ez által biztosítható a versenyproblémák közül elsőként említett hozzáférés megtagadásának kezelése.

A hozzáférési kötelezettség előírása során alapvető fontosságú annak megítélése, hogy az adott erőforrás nem, vagy csak nehezen duplikálható. A szélessávú szolgáltatások nyújtásához szükséges infrastruktúra elemekre vonatkozóan ez eltérő mértékben igaz. Nyilvánvaló, hogy nem célszerű olyan eszközök szigorú (például FDC-, LRIC) költségalapú megosztását előírni, melyeket a potenciális versenytársak üzleti érdekből amúgy is megépítenének, illetve már meg is építettek.

A DSL szolgáltatások esetén a hozzáférési szakasz tekinthető olyan „erőforrás”-nak amely nem, vagy csak nehezen duplikálható. Ennek hozzáférési feltételeit a helyi hurok vonatkozásában (az ábrán DSL hozzáférésnek nevezett részt illetően a DSLAM kivételével) a 11-es piac határozata a jelentős piaci erejű szolgáltatókra vonatkozóan költségalapú nagykereskedelmi feltételek mellett kötelezettségként előírja.

31 Eht. 105.§., 2002/19/EK Irányelv (Hozzáférési irányelv 11.cikk)

6. ábra

*A DSL szélessávú szolgáltatás, és a lehetséges bitfolyam hozzáférési szolgáltatások elvi műszaki felépítése
(Forrás: ERG)*

Az ábrán a DSL hozzáférési szakaszként jelezett infrastruktúra elemeken „felüli” hálózati elemeket a jelentős piaci erejű szolgáltatókon kívül – igaz különböző területi lefedettséggel - több más szolgáltató is kiépített. Ezek szigorú költségalapú megosztási kötelezettsége a JPE szolgáltatók esetén tehát az új piacra lépők számára, így a verseny élénkítése érdekében talán nem alapvetően fontos. Ennek ellenére vannak olyan területek, illetve piacra lépő szolgáltatók, ahol a JPE szolgáltatók ezen infrastruktúra elemeihez való hozzáférés is indokolt lehet.

A szabályozás célja a fenntartható verseny kialakulása. A duplikálható hálózati elemekhez való hozzáférési kötelezettség esetén jóval enyhébb, bizonyos esetekben csak egy általános hozzáférési kötelezettség előírása lehet indokolt, szemben a csak hosszú távon és inkább elvileg megkettőzhető hálózati elemekhez való hozzáférési kötelezettséggel, amelyeknél a szigorúbb, akár LRIC- illetve FDC költségalapú hozzáférési kötelezettség előírása is indokolt lehet.

A másik fontos szempont, hogy a kirótt kötelezettség a hozzáférési kötelezettség esetén sem lehet túlzottan megterhelő a kötelezett szolgáltató számára, és az azonosított versenyproblémával arányosnak kell lennie.

A hozzáférési kötelezettség előírásával kapcsolatos legfontosabb ellenérv, hogy ellenőrzendő lehet a beruházások vonatkozásában. Egyik infrastruktúra tulajdonosa sem szívesen fejleszti azon eszközeit, amelyek használata nem csak a saját vállalkozásának termel bevételt-, illetve üzleti nyereséget a későbbiekben, hanem a versenytársainak is.

A szélessávú szolgáltatások hazai története nem tekint vissza hosszú időre, de az eddigi fejleményekből is levonható néhány alapvető következtetés:

- a legnagyobb nagykereskedelmi érintett piacon jelentős piaci erejű szolgáltatót (több éve) terhelő általános nagykereskedelmi szolgáltatás nyújtási kötelezettség nem volt ellenőrzendő az infrastruktúra fejlesztése szempontjából.
- önmagában ez a kötelezettség – mint az az elemzésben már szerepelt – nem gátolta meg a nagykereskedelmi szolgáltatási piacon jelentős piaci erejű szolgáltatót, hogy a kiskereskedelmi piacon is jelentős piaci erejűvé váljon.
- Az elektronikus hírközlési törvény azon előírása (175.§), amely a törvény hatályba lépésekor a távbeszélő szolgáltatási piacon JPE szolgáltatókra költségalapon nyújtandó helyi bitfolyam hozzáférési kötelezettséget írt elő, az elmúlt egy évek tapasztalata szerint szintén nem volt ellenőrzendő a DSL infrastruktúra fejlesztése szempontjából. A szolgáltatók az elemzés időpontjában ismert lefedettségi adatait figyelembe véve megállapítható, hogy a DSL ellátottság növekedése nem lassult le.

Mindezek alapján a Tanács álláspontja szerint a hozzáférési kötelezettség előírása a jövőbeli beruházásokra vonatkozóan általánosan nem ellenőrzendő. A Tanács arra törekedett, hogy olyan típusú hozzáférési szolgáltatás nyújtására kötelezze a JPE szolgáltatót, amit a jogosult szolgáltatók – az előre tekintő időszak alatt, azaz a következő piacelemzésig – várhatóan képesek és készek lesznek igénybe venni, a szolgáltató pedig – jelentős többletköltség nélkül – képes lesz azt nyújtani.

A helyi (DSLAM szintű) bitfolyam hozzáférés érdemi igénybevételéhez a jogosult szolgáltatók jelentős része általánosan nem rendelkezik megfelelő beruházási forrással. Ennek ellenére a jelentősebb alternatív szereplők számára, amelyek már rendelkeznek valamilyen szintű saját infrastruktúrával a DSLAM szintű bitfolyam hozzáférés is vonzó lehet. Főleg a nagyobb városokban saját helyi hálózattal rendelkező szolgáltatók számára, de akár a kis helyi Internet-szolgáltatók számára is.

Jelenleg a kiskereskedelmi szélessávú szolgáltatási piac résztvevői az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési kötelezettséget veszik igénybe. Ennek fenntartása mindenképpen indokolt. Ezen szolgáltatók hozzájárulnak a piaci verseny élénkítéséhez, számukra a (helyi bitfolyam hozzáférésnél) a szolgáltatási értéklánc hierarchiáját tekintve a „magasabb szintű” hozzáférési pontot tartalmazó nagykereskedelmi szolgáltatások (alapvetően az IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatások) lehetnek fontosak. Az országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás fontos piacra lépési kapunak tekinthető.

A Tanács úgy ítéli meg, hogy a piaci fejlődés jelenlegi állapotában a fenti két típusú – tehát a helyi bitfolyam hozzáférési szolgáltatás, valamint az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás - hozzáférési kötelezettség szabályozásán kívül más típusú bitfolyam hozzáférési kötelezettség szabályozását nem indokolt előírni. Amennyiben ilyen szolgáltatást valamely szolgáltató igényelne, abban az esetben a szolgáltatás nyújtásának feltételeiről szóló megállapodást az érintett felekre bízva. A Tanács ugyanakkor a következő piacelemzés lefolytatásakor, és a jelentős piaci erejű szolgáltatót terhelő kötelezettségek meghatározásakor ezen, a közeljövőben esetleg létrejövő tárgyalások tapasztalatait figyelembe veszi.

A Tanács a DH-664-180/2005. határozattal lezárt első piacelemzés során is kirotta ezen kötelezettséget, amelyet megalapozó tények azóta sem változtak lényegesen. A végfelhasználók által igénybe vett szolgáltatás nyújtásához szükséges infrastruktúra továbbra is a kötelezett tulajdonát képezi, így a szolgáltatás nyújtásának lehetősége továbbra is függ az infrastruktúrához való hozzáféréstől. A hozzáférés hiányában nem lehetséges a jogosult szolgáltatók számára a kiskereskedelmi piacon való megjelenés, azaz nem tudják a potenciális ügyfeleiket kiszolgálni. A hozzáférés kötelezettségének fenntartása viszont képes biztosítani, hogy a nagykereskedelmi szolgáltatás érdemben megvalósuljon, azaz a jogosult szolgáltató képes legyen összekapcsolódni a kötelezett szolgáltatóval és annak hálózatához hozzáférve ügyfeleit kiszolgálni.

A Tanács új piaci problémaként azonosította a III.4.1.2. részben ismertetett erőfölény átvitelét kapcsolódó piacokra. Ezen versenyt korlátozó piaci probléma megakadályozására a hozzáférés és összekapcsolása keretében csupasz DSL nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtására kötelezi a kötelezetteket. A Tanács megítélése szerint amennyiben a szélessávú nagykereskedelmi szolgáltatásoknak nem szükséges feltétele a telefonszolgáltatás megléte, akkor az erőfölény átvitele kapcsolódó piacokra ezen kötelezéssel megakadályozható.

A hozzáférési kötelezettség keretében kirótt a csupasz DSL-hez kötődő nagykereskedelmi bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtását (különösen pedig az országos IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtását) a szolgáltató jelen határozat rendelkező részében foglaltak szerint köteles olyan minőségi feltételek mellett nyújtani, amely a jogosult szolgáltató számára nem teszi műszakilag lehetetlenné, hogy a bitfolyam hozzáférési szolgáltatás igénybevételével azon keresztül saját speciális szolgáltatásokat, így például Voice over DSL szolgáltatást legyen képes nyújtani.

Ennek az előírásnak alapja az, hogy a kötelezett általánosan nem korlátozhatja az általa, a kötelezés alapján nyújtott nagykereskedelmi szolgáltatásának jogosult általi felhasználását. A kötelezésben foglalt a nagykereskedelmi bitfolyam hozzáféréseken keresztül nyújtott voice over DSL szolgáltatás nyújtásának lehetősége a jogosultak számára pedig esélyt ad arra, hogy a piacon ellensúlyozni legyenek képesek a kötelezettek adott nagykereskedelmi piacon (12-es számú érintett piac) érvényesülő piaci erejének átvitelét a kiskereskedelmi helyhez kötött telefonszolgáltatások piacára (1-es, 2-es piac).

A Tanács megállapította, hogy a helyi bitfolyam hozzáférési kötelezettség, valamint az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési kötelezettség előírása mind az öt jelentős piaci erejű szolgáltató esetén indokolt. Ez a kötelezettség a kisebb földrajzi piacok esetén is elősegíti a verseny kialakulását és korlátozza az adott földrajzi piacon JPE szolgáltatókat abban, hogy nagykereskedelmi piaci erőfölényüket a kapcsolódó kiskereskedelmi piacra is kiterjesszék.

A Tanács megállapította, hogy a kirótt kötelezettség az azonosított versenyproblémával arányos és mind az öt jelentős piaci erejű szolgáltató esetén indokolt, mivel a kötelezettség szükséges feltétele annak, hogy a nagykereskedelmi piacra ráépülő kiskereskedelmi piacokon a verseny feltételei javuljanak.

A Tanács a fentiek alapján helyi, és az országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás tekintetében előírja a rendelkező rész szerinti hozzáféréssel és összekapcsolással kapcsolatos kötelezettséget.

III. 4.2.2.5. Költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége

Az Eht. lehetővé teszi a Tanács számára költségalapúsággal kapcsolatos kötelezettségek³² előírását, amennyiben a piacelemzés a hatékony verseny hiányát tárta fel és ennek következtében kötelezettségek híján az érintett szolgáltatók indokolatlanul magas díjakat alkalmazhatnak. Ez a szabályozási lehetőség a gyakorlatban különböző árszabályozási eszközök és költség-elszámolási kötelezettségek alkalmazását jelenti. A leírtakból következően az árszabályozás (a korábban meghatározott kötelezettségekkel együtt) megfelelő eszköz lehet a feltárt piaci probléma (és az általa okozott versenytorzítás) orvoslására.

32 Eht. 108.§., 2002/19/EK Irányelv (Hozzáférési irányelv 13.cikk)

A költségalapú ár, így a jelen esetben kötelezettségként előírt költségalapú nagykereskedelmi ár (amely magában foglalja a befektetett tőke piaci kockázatnak megfelelő megtérülését is) a közgazdasági elmélet szerint megfelel annak az árnak, amely tökéletes verseny esetén hosszú távon kialakulna.

A szigorú (FDC- illetve LRIC bázisú) költségalapú árszabályozás alkalmazása alapvetően azon infrastruktúra elemek hozzáférési szolgáltatásainál lehet indokolt, amelyek megkettőzésére nincs reális esély az elemzés előrettekintő időtávja alatt, illetve amelynek megkettőzése gazdasági szempontból nem életképes beruházás.

A Tanács megállapította, hogy a csak hosszú távon (illetve esetleg még hosszú távon sem) megkettőzhetőnek ítélt infrastruktúrához való hozzáférés esetén egy alkalmas költségmodell számításain alapuló szabályozott ár alkalmazása indokolt. A Tanács álláspontja szerint a helyi bitfolyam hozzáférési szolgáltatáshoz szükséges infrastruktúra ilyennek tekinthető.

A fentiek alapján a Tanács az érintett földrajzi piacokon jelentős piaci erejű szolgáltatókat, költségalapú helyi bitfolyam hozzáférési szolgáltatás nyújtására kötelezi, amely költségalapú ár kiszámításánál a szolgáltatók LRIC költség-számítási módszertant kötelesek alkalmazni.

Az érintett szolgáltatók eddig is készítettek referencia helyi hurok átengedési ajánlatot, amelynek része volt a helyi bitfolyam hozzáférési szolgáltatásra vonatkozó ajánlat, így az ajánlat módosítása nem jelent érdemi többletletterhet.

A Tanács a Kötelezett Szolgáltatókra a DH-664-180/2005. számú határozatában kirótt „költségalapúság és a díjak ellenőrizhetősége” kötelezettség teljesítésére vonatkozóan előírta, hogy a Kötelezett Szolgáltatóknak a helyi bitfolyam hozzáférési szolgáltatás értékének kiszámításánál a múltbeli költségeken alapuló teljesen felosztott költségek (HCA-FDC) költség-számítás módszere szerinti költség-számítási modellt kötelesek kialakítani. A Tanács megvizsgálta, hogy a HCA FDC módszertanhoz képest az előremutató hosszú távú különbszeti költségek (TD-LRIC) módszertana nem alkalmasabb-e a hatékony verseny hiányának kezelésére, az árakra, a potenciálisan túlzott költségekre és a Kötelezett Szolgáltatók hatékonyságára tekintettel.

A TD LRIC módszertan a hatékonysági kiigazítások alkalmazásával egy hatékony szolgáltató költségeit határozza meg, a szabályozott díjakban csak egy hatékony szolgáltató költségeinek a szerepeltetése lehet indokolt, csak az ilyen jellegű díjképzés segítheti elő a verseny kialakulását.

A költségalapú (kompetitív) ár, így a jelen esetben kötelezettségként előírt költségalapú nagykereskedelmi ár (amely magában foglalja a befektetett tőke piaci kockázatnak megfelelő megtérülését is) a közgazdasági elmélet szerint megfelel annak az árnak, amely tökéletes verseny esetén hosszú távon kialakulna.

A kompetitív árszint meghatározásához nemzetközileg elismert és alkalmazott módszer a hosszú távú növekményi költség-számítás (LRIC), amely meghatározott közgazdasági alapelvekre épül. A módszertan lépéseire az Európai Közösségi dokumentumok is tartalmazznak előírásokat, ugyanakkor egy-egy országon belül a megvalósítás konkrét részleteit a nemzeti hatóságok feladata szabályozni.

Figyelembe véve azt, hogy Magyarországon az átengedett helyi hurok aránya európai összehasonlításban nagyon alacsony, valamint azt, hogy a helyi bitfolyam hozzáférés szolgáltatást a jogosult szolgáltatók még nem vették igénybe, mérlegelve a TD LRIC módszertan alkalmazásával elérhető előnyöket, a Tanács úgy ítélte meg, hogy a HCA-FDC módszertan alkalmazása helyett TD-LRIC módszertan alkalmazása szükséges az érintett piachoz tartozó alapszolgáltatások díjainak számítása tekintetében. A LRIC módszertan alapvető jellemzője ugyanis egyrészt az, hogy egy hatékony szolgáltató költségeit határozza meg, másrészt az előrettekintő jellege miatt képes követni az eszközárak változásait, ezáltal biztosítva azt, hogy a jogosult szolgáltatók az inkumbens szolgáltatókkal azonos feltételek mellett képezhessék az áraikat. Ezen jellemzők miatt a LRIC módszertan a megfelelő eszköz a hatékony verseny hiányának kezelésében.

Tekintettel a költségmodellekhez használt adatok természetére és a vállalati számviteli és egyéb nyilvántartórendszerekből származó adatok szakmai-logikai összefüggésére, valamint arra a törekvésre, hogy a költségmodellek bemenő adatai a vállalat lehető legfrissebb adatait tükrözzék, az NHH Tanácsa az Eht. 58.§ (5) pontjától az abban foglalt felhatalmazás alapján eltért, s a költségmodellek számviteli adatainak forrásául a vállalat számára rendelkezésre álló legfrissebb lezárt auditált adatait jelölte meg.

A Tanács határozatában megszabta, hogy amennyiben valamely kötelezett szolgáltatóra a 11. számú, a fémhurkok és alhurkok nagykereskedelmi átengedése (beleértve a részleges átengedést is) szélessávú és beszédcélú szolgáltatások nyújtása céljából nagykereskedelmi piac a LRIC költség-számítási módszer alkalmazásának kötelezettségét róta ki, a kötelezett szolgáltató költség-számítási kimutatását a Tanács határozataiban foglaltaknak megfelelően, egységes szerkezetben, egy modellel köteles jóváhagyásra benyújtani. Ennek indoka, hogy a két piacon a kötelezett szolgáltató által nyújtott szolgáltatások között nagy mértékű azonosság és összefüggés van a szolgáltatások által használt eszközök és tevékenységek tekintetében. Ennek alapján a két piacon önálló, külön-külön felépített LRIC modell előírása ésszerűtlen, indokolatlan terhet ró a kötelezett szolgáltatóra, és megnövelné a beadványok auditálási igényét. Jelen piacon ésszerűtlenné teszi továbbá az önálló modell építését az a tény is, hogy ezen a piacon mindössze egy önálló szolgáltatás díjait kell költségalapon megállapítani.

A kötelezettség arányos és indokolt keretek közt tartása, továbbá a modellek szakmai-logikai egységének megőrzése érdekében az NHH Tanácsa úgy rendelkezett, hogy a jelen és a 11. piacon a "költésgalapúság és díjak ellenőrizhetősége" kötelezettséggel előírt díjakat egy (ugyanazon) modellt alapján kell meghatározni és a hatósághoz jóváhagyásra be nyújtani.

A Tanács álláspontja szerint az *országos szintű IP bitfolyam* hozzáférési szolgáltatások esetén a szigorú (FDC- illetve LRIC bázisú) költségalapú árak alkalmazásának kötelezettsége nem indokolt, mivel a szolgáltatás nyújtásához szükséges több infrastrukturális elemmel az új szolgáltatók is rendelkeznek, az tehát nemcsak hogy megkettőzhető, hanem a megkettőzés már több esetben meg is valósult. A hozzáférési szakasz reálisan nem megkettőzhető infrastruktúrát jelentő helyi hurok „részét” (a részleges átengedés LRIC alapú árszabályozásán keresztül), annak átengedési kötelezettségét a 11-es piacról szóló határozat pedig már tartalmazza.

A verseny élénkítése a piacra lépés megkönnyítése érdekében a Tanács indokoltan tartja az *országos szintű IP bitfolyam* hozzáférési kötelezettség mellett a „retail minus” (a kiskereskedelmi árakból származtatott nagykereskedelmi ár) alkalmazásának előírását.

Az Eht. 108. § (1) bekezdés b) pontja alapján a hatóság a hatékonyság és a fenntartható verseny előmozdítása, valamint a fogyasztói előnyök érvényesítése érdekében – amennyiben a piacelemzés megállapítása szerint a hatékony verseny hiánya azt eredményezheti, hogy az érintett szolgáltató indokolatlanul magas díjakat, vagy árprést alkalmazhat – a jelentős piaci erővel rendelkező szolgáltató számára egyes összekapcsolási, illetve hozzáférési szolgáltatások tekintetében meghatározott költségszámítási és díjképzési módszer alkalmazására, illetve a díjak ellenőrizhetőségére vonatkozó kötelezettséget írhat elő. A díjképzési módszer részleteit jelen határozat rendelkező részének I. számú melléklete tartalmazza.

A retail minus árazás melletti alapvető érv, hogy új, gyorsan fejlődő piacú szolgáltatások esetén, ahol a szolgáltatás terjedésével párhuzamosan az egységköltségek viszonylag gyorsan csökkennek, és ennek megfelelően a végfelhasználói árak is mérséklődnek, igen nagy a veszélye annak, hogy a kiskereskedelmi szolgáltatás alapját jelentő nagykereskedelmi szolgáltatás árának magasán tartásával, a jelentős piaci erejű szolgáltató árprést tud okozni, kizorítva ezzel a versenytárs szolgáltatókat, illetve teljesen megakadályozza a versenytársak kiskereskedelmi piacra való belépését. Ilyen esetben az utólagos árprést vizsgálat, és az ahhoz tartozó szankciók nem megfelelőek, mivel a versenytárs szolgáltatók számára a jelentős piaci erejű szolgáltató utólagos, akár évekkel későbbi bírságolása nem jelent gyógyírt az elvesztett piaci lehetőségek okozta gazdasági veszteségre, másrészt a kiskereskedelmi piac fejlődése annak legdinamikusabb időszakában leképezi a nagykereskedelmi piac jelentős piaci erejű szolgáltató által uralt domináns jellegét hosszú távon is megnehezítve ezzel a verseny kialakulását. A retail minus szabályozás ugyanakkor képes megelőzni a leírt árprésses helyzet kialakulását és ezáltal biztosítani, hogy a jogosult szolgáltatók – amennyiben megfelelően hatékonyan működnek - belépjenek a kiskereskedelmi piacra és, hogy ott versenyképes ajánlatokkal tartósan is jelen lehessenek. Az IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás árának meghatározása során előírt retail minus árszabályozás alapvető célja ennek megfelelően az, hogy a nagykereskedelmi országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás igénybevételével a jogosult szolgáltatók képesek legyenek tartósan jelen lenni a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatások piacán.

A retail minus árazás melletti további érv, hogy új gyorsan fejlődő szolgáltatásról lévén szó, a teljes költségmodellezés olyan új területek költségviszonyainak felmérését igényelheti, amelyek esetén gyorsan változó méretgazdaságossági hatások érvényesülnek, és amelyek így igen nehezen ragadhatóak meg egy alkalmas költségmodellben.

A „retail minus” árak alkalmazása alatt a Tanács az adott földrajzi piacon JPE szolgáltató azon kötelezettségét érti, hogy a nagykereskedelmi ár meghatározását a kiskereskedelmi árból³³ származtatva köteles kialakítani, a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához szükséges, nagykereskedelmi szolgáltatásra ráépülő belső szolgáltatások költségeinek figyelembe vételével. A Tanács az árak meghatározását ellenőrzi, ahhoz a JPE szolgáltatóktól részletes költségkalkulációt kér, és a nagykereskedelmi árak jóváhagyása során a költségszámításban foglaltaktól indokolt esetben eltérhet.

A retail minus árazás kialakításánál a Tanács nemcsak a kötelezett szolgáltató, hanem – amennyiben ilyen létezik – az irányítása alatt álló kiskereskedelmi szolgáltató átlagos értékesítési árát, és kiskereskedelmi költségeit is figyelembe veszi. A kötelezett szolgáltató irányítása alatt álló szolgáltató kiskereskedelmi adatainak bevonását a számításba alapvetően az indokolja, hogy a piaci áralakulásról és abban a kötelezett szolgáltató, mint vállalatcsoport tevékenységéről csak így kaphatunk teljes képet. A kötelezett szolgáltató irányítása alatt álló szolgáltató kiskereskedelmi árainak figyelmen kívül hagyásával kialakított retail minus árazás esetén előfordulhatna az a helyzet, hogy a szabályozott nagykereskedelmi ár az indokoltnál magasabb lenne, és a kötelezett szolgáltató az irányítása alatt álló kiskereskedelmi szolgáltató által alkalmazott alacsony előfizetői ára révén okozna árprésses helyzetet a kiskereskedelmi piac többi szereplője számára.

33 Amely jelen esetben nem a szolgáltatás adott időpontban a kiskereskedelmi szerződési feltételek között meghirdetett listaárát, hanem egy időszak alatti átlagos értékesítési árát jelenti az I. mellékletben részletezett módon.

A minus kialakításánál figyelembe vett, a kiskereskedelmi szolgáltatás nyújtásához az IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatáson felüli – I. mellékletben részletezett tevékenységek - költségei eltérhetnek a kötelezett szolgáltató, az irányítása alatt álló kiskereskedelmi szolgáltató, valamint a jogosult társzolgáltatókat illetően.

A releváns kiskereskedelmi költségek figyelembe vételekor a Tanács alapvetően a kötelezett szolgáltató- illetve az irányítása alatt álló szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatást nyújtó szolgáltató költségadataiból indul ki, de az adott kiskereskedelmi piacon legnagyobb részesedéssel rendelkező társzolgáltatók releváns költségadatait is figyelembe veszi. Amennyiben a jogosult szolgáltatók benyújtott kiskereskedelmi költségadatai jelentősen eltérnek a kötelezett szolgáltató költségadataitól, a Tanács megvizsgálja, hogy az eltérés közgazdaságilag indokolt-e és a vizsgálat alapján a kötelezett szolgáltató költségadataiból egyértelműen nem következő árrést is meghatározhat. Ezt alapvetően a retail minus árszabályozás már említett alapvető célja indokolja, azaz hogy a nagykereskedelmi országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás igénybevételével a jogosult szolgáltatók – amennyiben megfelelően hatékonyan működnek - képesek legyenek tartósan jelen lenni a szélessávú kiskereskedelmi szolgáltatások piacán.

A Tanács a hatékony jogosult szolgáltatók költségeit veszi figyelembe. Nem minden esetben egyértelmű, hogy az adott piacon mely szolgáltatót (szolgáltatókat) kell „hatékonyak” tekinteni, az inkumbenst, vagy az alternatívokat. A szabályozási szakirodalomban uralkodó az az álláspont, hogy az inkumbens szolgáltató olyan méret- és választékgazdaságosságból eredő előnyökkel rendelkezik, ami miatt egy hatékony, de kisméretű alternatív szolgáltató nem képes vele versenyezni. Az érvelés szerint a szabályozó meghatározhat olyan az inkumbens számára szükségesnél nagyobb mértékű árrést, ami megfelelő az alternatív számára, a dinamikus hatékonyság szempontját figyelembe véve. Ekkor a verseny élénkítése és az ebből származó hosszabb távon jelentkező hasznok figyelembe vétele indokolja a leghatékonyabb szolgáltatóénál (inkumbensénél) magasabb költségek elismerését.

A társzolgáltatók számára a szolgáltatás igénybevételéhez szükséges lehet kiegészítő szolgáltatások igénybevétele a kötelezett szolgáltatótól. Ezeket – illetve ezek arányos, fajlagos részét – a Tanács figyelembe veszi a minus érték meghatározása során.

A Tanács DH-664-180/2005. határozattal lezárt első piacelemzés során is kiróta ezen kötelezettséget, amelyet a jelen határozat tartalmaz a rendelkező rész I. mellékletében. Az első piacelemzést követően a Tanács négy esetben határozott a benyújtott költségmodellekről. A határozatok a retail-minus módszertan alapján meghatározták a kiskereskedelmi árból kiindulva a kötelezett szolgáltatók által alkalmazható legmagasabb nagykereskedelmi árat valamint a maximális árrést. Ezzel a Tanács lehetővé tette, hogy a jogosult szolgáltatók megfelelő árrés mellett vehetik igénybe a nagykereskedelmi szolgáltatásokat. A kötelezettség tartalma azaz a retail-minus árképzés lényege változatlan maradt, ugyanakkor a kötelezettség részletszabályai több esetben módosultak. Ennek oka, hogy az előző határozat meghozatala óta benyújtott költségmodellek elbírálása során felgyűlt tapasztalatok szükségessé tettek módosításokat valamint pontosításokat.

A határozat rendelkező része I. számú mellékletének I.4. pontja a sáv szélesség választékon belüli további bontásról kiegészítésre került a végfelhasználó által üzembe helyezett végződtető berendezéssel értékesített hozzáférések esetével. Ezen hozzáférés típus az első piacelemzési határozatban még nem szerepelt, ugyanakkor azóta igen széles körű elterjedése szükségessé tette, hogy a kötelezettek külön feltüntessék ezen típust a kalkulációjuk során.

A határozat rendelkező része I. számú mellékletének IV. pontjában lévő eljárás új kiskereskedelmi szolgáltatások esetén a benyújtott IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás tervezetre vonatkozó szabályok módosultak. Ennek oka, hogy a korábbi határozat szövegénél részletesen nevesítésre kerültek a jóváhagyáshoz szükséges feltételek (szolgáltatás leírása, tervezett egyszeri- és havidíjak, árrés, kiegészítő szolgáltatások értéke).

A határozat rendelkező része I. számú mellékletének IV. pontjának új eleme a tájékoztatási kötelezettség a sáv szélesség migrációkról. Mivel az ármegállapítás a különböző sáv szélességek szerinti bontásban történik, szükséges a kötelezett által végrehajtott migráció esetén az erről szóló információ az ármegállapítás megfelelő elvégzéséhez.

A határozat rendelkező része I. számú mellékletének IV. pontjának új eleme a sávös kedvezmények fogalma. Ennek értelmében a kötelezett szolgáltató alkalmazhat az egyenlő elbánás elvét betartva olyan sávös kedvezményeket, amelyek az igénybe vett végpontok számától függenek. Ezen eljárás a kötelezett szolgáltatók esetében gyakorlatban is létezett. Az egyenlő elbánás elvének betartásával azonban szükséges lehet ezen gyakorlat korlátozása, így elkerülhető, hogy a jogosult szolgáltatók nem vagy csak nagyon kis számban vehetik igénybe a legkedvezőbb nagykereskedelmi árat.

A határozat rendelkező része I. számú mellékletének IV. pontjának új eleme az értékesítési akciókról szóló rész. A szolgáltatók által hirdetett akciók esetében a korábbi határozat előírásai nem értelmezhetők egyértelműen. Emiatt a jelenlegi szöveg pontosításra került, azaz amennyiben a kötelezett akciókat hirdet, akkor az ármegállapításig tartó időszakban szükséges a nagykereskedelmi átlagárak érvényesülése. Így a szabályozás biztosítani tudja, hogy minden jogosult számára értékesítési akciók esetében is a szabályozott nagykereskedelmi ár ténylegesen érvényesüljön.

A határozat rendelkező része I. számú mellékletének IV. pontja kibővült azzal a lehetőséggel, hogy a kötelezett szolgáltató az egyes jogosult szolgáltatók tekintetében különböző fajlagos költséget kalkuláljon. Mivel az igénybe vett nagykereskedelmi végpontszámok függvényében a kötelezett nagyon eltérő költségekkel szembesül az egyes jogosult

tak kiszolgálásakor, indokolt lehet, hogy eltérő fajlagos nagykereskedelmi költségeket kalkuláljon a benyújtott számításában. A határozat módosítása a kötelezettek számára erre teremt lehetőséget.

A határozat rendelkező része I. számú mellékletének IV. pontja kiegészült a csupasz DSL ármegállapítására szolgáló formulával. A Tanács megítélése szerint az újonnan előírt csupasz DSL kötelezettség esetében a jelen határozat I. mellékletében előírt árazási képlet a megfelelő a szolgáltatás árának megállapítására. A csupasz DSL szolgáltatás nyújtása során a jogosult szolgáltató teljes egészében csak szélessávú adatforgalomra használja a helyi hurkot ellentétben a nem csupasz DSL esetén jelen lévő párhuzamosan igénybe vett telefonszolgáltatással. Ennek következtében a két szolgáltatás nyújtásának értéklánca eltérő, ezen különbséget mutatja az I. mellékletben meghatározott csupasz DSL árazási képlete. Az értékláncokban meglévő különbséget számszerűsíti a csupasz DSL árának képlete, amely a nem csupasz DSL árából indul ki és azt az értékláncban lévő különbségekkel korrigálja.

A piac fejlődését, a kötelezettség piaci hatását a Tanács folyamatosan figyelemmel kíséri, és indokolt esetben egy új piacelemzési eljárás lefolytatása után a fejlemények függvényében módosítja a megállapításait.

III.4.3. Arányos és indokolt kötelezettségek meghatározása

A Tanács megvizsgálta a öt érintett piacon érvényesülő gazdasági erőfölény hatásait, azonosította a versenyproblémát, értékelt a rendelkezésre álló szabályozói eszközöket és kiválasztotta a feltárt versenyproblémának megfelelő (tehát indokolt) és arányos kötelezettségeket. Ennek eredményeként mind az öt jelentős piaci erejüként azonosított szolgáltatóra a következő kötelezettségeket határozta meg:

- *Átláthatóság (helyi-, és országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás körében)*
- *Egyenlő elbánás kötelezettsége (helyi-, és országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás körében)*
- *Hozzáférés és összekapcsolás (helyi-, és országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás körében)*
- *Számviteli szétválasztás (helyi-, és országos szintű IP bitfolyam hozzáférési szolgáltatás körében)*
- *Költségalapúság és díjak ellenőrizhetősége kötelezettség (LRIC módszertanú költségalapú ár alkalmazása a helyi-, és retail minus árazás alkalmazása az országos szintű IP hozzáférési szolgáltatás körében).*

III.4.4. Jogutódlás esetén alkalmazandó szabályok

A Tanács jelen eljárását a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: *Ket.*) hatálybalépését követően indította meg hivatalból.

Az Eht. 23. §-a szerint a hatóság a piaci felügyelettel és piaci szabályozással kapcsolatos eljárásokban az e törvényben foglalt eltérésekkel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény (Ket.) rendelkezései szerint jár el. Tekintettel arra, hogy a Ket. 16. §-a – a korábban hatályban volt államigazgatási eljárás általános szabályiról szóló 1957. évi IV. törvénnyel szemben – már mind az eljárás során, mind a határozat jogerőre emelkedését követő jogutódlással kapcsolatban tartalmaz előírásokat, a Tanács jelen határozat rendelkező részében szintén rögzítette a határozatban előírt illetve módosított kötelezettségek jogutódlása esetén a kötelezett szolgáltató(k) illetve jogutója(ik) által alkalmazandó szabályokat.

A rendelkező rész II. pontjában foglalt szabályok előírására az alábbi okok miatt volt szükség:

- Bár a Ket. 16. §-a értelmében a kötelezett szolgáltató jogutódja nem mentesülhet a kötelezett szolgáltatót korábban jelen határozat alapján terhelő kötelezettségek alól, de az Eht. 52-57. §-a szerinti eljárás olyan speciális, általában kötelezettségek kiszabásával is együtt járó államigazgatási eljárás, amelyben a kötelezettségek jogutódlásáról célszerű speciálisan is rendelkezni.
- A jelen határozatban azonosított kötelezett szolgáltató körében bekövetkező jogutódlás valószínűsíthetően olyan jelentős körülmény, amely rendkívüli piacelemzési eljárásban az Eht. 57. § (3) bekezdés c) és/vagy d) pontja szerinti tartalmú határozat meghozatalát igényli. Bár az Eht. 57. §-ában foglalt rendkívüli piacelemzés esetén a Tanács haladéktalanul hoz határozatot, az Eht. 36. §-a szerinti egyeztetés, illetve az Európai Bizottság Eht. 65. §-a szerinti notifikációs eljárása ezekben az esetekben sem nélkülözhető, ezért a rendkívüli piacelemzési eljárás befejezéséig – figyelemmel a Ket. 16. §-ára szükséges rögzíteni, hogy az új határozat hatályba lépéséig a kötelezettségek jogutódlása miképp alakul.

A határozat rendelkező része –figyelemmel az eltérő jogi jellegre – külön szabályt tartalmaz egyetemes (általános) és az egyedi (ügyleti) jogutódlás esetére.

- Egyedi (ügyleti) jogutódlás esetén – figyelemmel a Ket. 16. §-ában foglalt rendelkezésre – az ügyleti jogutódo(ka)t terheli a jogelőd jelentős piaci erejű szolgáltatót terhelő valamennyi kötelezettség, az azt kirovó határozatban meghatározott tartalommal. Az ügyleti jogutódlás esetén tehát a jogutód valamennyi – jelen határozatban kiszabott, kötelezett szolgáltatót terhelő – kötelezettséget a határozatban foglaltak szerinti tartalommal köteles továbbra is jogfolytonosan teljesíteni.
- Egyetemes (általános) jogutódlás eseteit a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: *Gt.*) határozza meg. Tekintettel arra, hogy a Tanácsnak a felek magánjogi viszonyaiba történő beavatkozásra – így

a Gt. szerinti jogutódlási formák (társasági formaváltás, egyesülés, szétválás) eseteinek külön vizsgálatára – nincs hatásköre, ezért a Tanács csak a Ket. 16. §-a által is szabályozott általános jogutódlás esetére általánosságban és csak a határozattal érintett kötelezettségekre vonatkozóan rendezte a jogutódlás kérdését. Az Eht.-ben szabályozott, a Tanács által kiszabható kötelezettségek egyrészt önmagukban is változatos képet mutatnak aszerint, hogy azok miképpen terhelik a kötelezett szolgáltatókat, másrészt az Eht. hatálybalépését követően már a Tanács határozza meg a jelentős piaci erejű szolgáltatókat terhelő kötelezettségek pontos tartalmát, ezért az általános jogutódlás esetére előírt rendelkezés szerint a jelentős piaci erejű szolgáltatót jelen határozat alapján terhelő kötelezettség annak határozatban meghatározott céljához, jellegéhez és tartalmához igazodva fogja terhelni a jogutódlással létrejött szolgáltató(ka)t. Ebből következően mindig a jogutódlás konkrét esetében állapítható meg az, hogy a jogutódot miképpen terhelik a korábbi kötelezettségek, figyelembe véve azt, hogy a Ket. 16. §-a értelmében a kötelezett szolgáltató jogutódja nem mentesülhet a kötelezett szolgáltatót korábban jelen határozat alapján terhelő kötelezettségek alól.

1. sz. Függelék

A bitfolyam hozzáférés meghatározása és a viszonteladás (Az ERG nyomán)

Az ONPCOM01-18Rev1³⁴ dokumentum a „gyors bitfolyam hozzáférést” a következőképpen határozza meg:

Nagysebességű bitfolyam hozzáférés (DSL szolgáltatások inkumbens szolgáltató által történő ellátása) alatt azt értjük, amikor az inkumbens szolgáltató nagysebességű hozzáférési kapcsoló elemet rendez be (installál), szerel fel a fogyasztónál (pl. felszereli az általa választott ADSL berendezését) a saját hozzáférési hálózatában, majd hozzáférhetővé teszi a kapcsoló elemet harmadik fél, vagy további felek számára is, hogy azok nagysebességű szolgáltatásokat nyújtsanak saját ügyfeleiknek.

Az inkumbens szolgáltató ezenkívül a bitfolyam hozzáférési szolgáltatás keretén belül nyújthat átviteli szolgáltatásokat versenytársainak, a forgalmat a hálózati hierarchiában magasabb szintre emelve, ahol a belépő új szolgáltatók már rendelkezhetnek jelenléti pontokkal (pl. tranzit átkapcsoló helyszínekkel, pontokkal). A bitfolyam szolgáltatás meghatározható úgy, mint - nem feltétlen szimmetrikus - átviteli kapacitás biztosítása a telefon összeköttetéssel rendelkező végfelhasználó és a belépő új szolgáltató számára rendelkezésre álló összekapcsolási pont között.

A COCOM03-04Rev1³⁵ dokumentum ezt a definíciót a következőkkel egészíti ki:

A bitfolyam részben a PSTN-től függ, és magában foglalhat olyan más egyéb hálózatokat, mint például az ATM hálózat. A bitfolyam hozzáférés nagykereskedelmi termék, amely olyan módon tartalmazza az átviteli kapacitással való ellátást, hogy a belépő új szolgáltatóknak lehetővé teszi saját, érték-növelt szolgáltatásaiknak saját ügyfeleikhez történő eljuttatását.

A viszonteladási ajánlatok nem helyettesítik a bitfolyam hozzáférést, mert a belépő új szolgáltatók számára nem teszik lehetővé szolgáltatásaik megkülönböztetését az inkumbens szolgáltatásaitól. Annak érdekében, hogy képesek legyenek megkülönböztetni szolgáltatásaikat (beleértve olyan szolgáltatásokat is, mint a VoIP) az inkumbens szolgáltatásaitól, a belépő új szolgáltatóknak rendelkezniük kell olyan hozzáférési pontokkal, ahol ellenőrizni tudják³⁶ a végfelhasználónak nyújtott szolgáltatás bizonyos technikai jellemzőit, paramétereit³⁷, és/vagy teljes mértékben ki kell tudniuk használni saját hálózatukat (illetve az alternatív hálózati kínálatokat)³⁸, melynek következtében képesek megváltoztatni a fogyasztóknak nyújtott szolgáltatás minőségét (pl. adatátviteli-sebesség vagy egyéb tulajdonságok tekintetében pl. szolgáltatás-minőség).

A bitfolyam hozzáférés legfontosabb elemei a következők:

- az inkumbens által biztosított nagysebességű kapcsolat a fogyasztóhoz (végfelhasználói rész),
- mindkét irányban szélessávú átviteli kapacitás, amely lehetővé teszi, hogy az új belépők kínálhassák saját, érték-növelt szolgáltatásaikat a végfelhasználóknak,

34 OPEN NETWORK PROVISION COMMITTEE Working Document ONPCOM01-18Rev1

35 Bitstream Access ERG Consultation Document Cocom03-04Rev1

36 Ez a közvetett ellenőrzést is magában foglalja, azaz az inkumbens szolgáltató megváltoztatja, módosítja a technikai paramétereket a belépő új szolgáltató kérésére (részletesen lásd az alábbiakban).

37 A technikai paraméterekre vonatkozó részleteket lásd az alábbiakban.

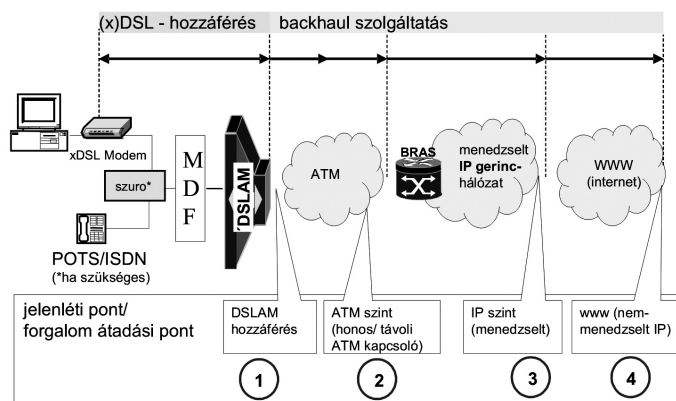
38 A gerinchálózati berendezések piaca, ahol az alternatív szolgáltatók *backhaul* szolgáltatásokat kínálnak nem mellőzhető, nem hagyható ki a bitfolyam hozzáférés vizsgálatakor.

- belépő új szolgáltatók képessége szolgáltatásaik megkülönböztetésére azáltal, hogy közvetlenül vagy közvetve megváltoztathatják annak technikai jellemzőit, paramétereit, és/vagy saját hálózatukat használják,
- a bitfolyam hozzáférés olyan nagykereskedelmi szolgáltatás, amely DSL részt (hozzáférést) és a gerinchálózat (ATM, IP gerinc) backhaul szolgáltatásait tartalmazza.

Tehát a bitfolyam hozzáférés alapvetően a DSL szolgáltatások (nagysebességű szolgáltatások) mögött álló nagykereskedelmi termék. Ez a meghatározás azonban nyitva hagyja azt a kérdést, hogy melyik ponton valósul meg a forgalom átadása, mivel az inkubens és az OLO/ISP (OLO, működési engedéllyel rendelkező egyéb szolgáltató, ISP, Internet-szolgáltató) közötti DSL forgalomban számos átadási pont létezik/létezhet.

Az ONPCOM02-03³⁹ dokumentum a belépő új szolgáltatók részére történő hurokátengedés, megosztott, közös hozzáférés és viszonteladás formájában felajánlott nagysebességű szolgáltatásokat külön megemlíti, mint olyanokat, amelyek nem számítanak bitfolyam hozzáférésnek.

A hozzáférési pont (a pont, ahol a forgalom átadása megtörténik) egyaránt meghatározza a végfelhasználó számára nyújtott xDSL szolgáltatás⁴⁰ technikai paramétereinek ellenőrzésének lehetőségét, valamint a saját hálózat használatának lehetőségét az inkubens szolgáltató hálózata helyett. A következő fontosabb változatok különböztethetők meg⁴¹:

A legfontosabb különbség a megosztott, közös hozzáférés és a bitfolyam hozzáférés⁴² között a DSLAM biztosításának módjában van. Megosztott, közös hozzáférés esetén a DSLAM berendezést a belépő új szolgáltató működteti (még a virtuális közös eszközhasználat esetén is, amikor az inkubens szolgáltató csak karbantartja a DSLAM-et). A bitfolyam hozzáférés esetén a DSLAM-et az inkubens szolgáltató működteti, így ebben az esetben a belépő új szolgáltatónak nincs lehetősége arra, hogy technikailag megváltoztassa, módosítsa az xDSL hozzáférési kapcsolatot.

A végfelhasználónak kínált szolgáltatás – így a hozzáadott érték – megkülönböztetésének alábbi 4 változatában minél messzebb van a hozzáférési ponthoz fűződő jogosultság, annál kevesebb lehetősége van a belépő új szolgáltatónak a szolgáltatás megkülönböztetésére. Lényeges, hogy a szolgáltatást a kedvezményezett igényei határozzák meg.

1

DSLAM technológiai szintű bitfolyam hozzáférés

Az inkubens szolgáltató nyújtja a DSL hozzáférési kapcsolatot és közvetlenül a DSLAM után a bitfolyamot átadja a belépő új szolgáltatónak. A DSLAM csak korlátozott számú szolgáltatásfajtát tud kezelni (pl. 384/64, 512/256, 256/256 kbps le-, ill. feltöltési sebességű szolgáltatások), tehát nincs értelme például 10/600-ast ajánlani. A belépő új

39 OPEN NETWORK PROVISION COMMITTEE Working Document ONPCOM01-18Rev1

40 Pontosabban nem az xDSL hozzáférési kapcsolat az ami változik, módosul, hanem a végfelhasználónak nyújtott szolgáltatás, a nagysebességű Internet hozzáférés. Az inkubens szolgáltató nem a végfelhasználó berendezését ellenőrzi (RTTE Directive).

41 A felsorolás nem teljeskörű.

42 Ez a leggyakrabban olyan teljesen átengedett helyi hurkot jelent, amelyet xDSL hozzáférés biztosítására használnak

szolgáltató kérheti az inkumbens szolgáltatótól a szolgáltatás (a hozzáférés biztosításának) technikai módosítását annak érdekében, hogy használhassa a megvalósított szolgáltatás fajtákat, illetve kérheti az inkumbens szolgáltatót további sávszélesség-típus bevezetésére a kedvezményezett választásának megfelelően, amennyiben az technikai szempontból lehetséges⁴³.

A belépő új szolgáltató fizikailag jelen van a DSLAM-nél, és amellett, hogy a gerinchálózati összeköttetést (ATM, IP gerinc) maga adja teljes mértékben tudja hasznosítani a saját hálózatát. Ez képessé teszi a szolgáltatás minőségi mutatóinak meghatározására a gerinchálózatokon (ATM és/vagy IP) és lehetővé teszi jobb minőségű *backhaul* termék (alacsonyabb *túlfoglalási* – *overbooking* - tényező) kínálatát. Így a végfelhasználóknak különböző technikai jellemzőkkel rendelkező DSL szolgáltatást tud felajánlani.

Ez a változat nagy kezdeti befektetést követel a belépő új szolgáltatótól a *DSLAM szintű jelenlét* miatt ezért nagyon költséges.

2

ATM (vagy ennek megfelelő) technológiai szintű bitfolyam hozzáférés

Az inkumbens szolgáltató biztosítja a DSL hozzáférési kapcsolatot és a *backhaul* szolgáltatást. A bitfolyamot egy ATM-PoP⁴⁴ összekapcsolódási pontnál, vagy más technológia⁴⁵ alkalmazásával az ATM/vagy ennek megfelelő technológiai szinten adja át a jogosult szolgáltatónak. Az ATM gerincben különböző túlfoglalási (*overbooking*) tényezők (a PVC-re tartalékolt kapacitás {*tunnelling*}) alkalmazhatóak a forgalom különböző típusaira (*up-/down-stream*, ISP1/ISP2). A belépő új szolgáltatónak lehetősége van tovább osztani a virtuális átviteli utat további virtuális áramkörökre⁴⁶. A belépő új szolgáltató működteti a BRAS-t (szélessávú távoli hozzáférést biztosító szerver) és így lehetősége van - a BRAS típusától függően - megváltoztatni, módosítani a BRAS paramétereit.

A belépő új szolgáltató különböző technikai jellemzőkkel képes végfelhasználói termékeket kínálni, mivel változtatni, módosítani tudja a szolgáltatás minőségi paramétereit (QoS), olyan minőségi paramétereket, mint például az inkumbens szolgáltató által nyújtott különböző *overbooking* faktorok⁴⁷.

3

IP technológiai szintű bitfolyam hozzáférés

Az inkumbens szolgáltató biztosítja a DSL hozzáférési kapcsolatot és a *backhaul* szolgáltatást. A bitfolyamot IP-Pol-nál (IP szintű összekapcsolási ponton) adja át a belépő új szolgáltatónak. Mivel a forgalom irányított IP hálózaton (ez magán IP hálózat, nem a www nyilvános IP hálózata!) keresztül valósul meg, így a szolgáltatás minősége garantálható. A megkülönböztetés olyan mértékben lehetséges, hogy a belépő új szolgáltató tárgyalhat az inkumbens szolgáltatóval (ha az hajlandó arra) a különböző túlfoglalási tényezőkről. Ezen túlmenően a belépő új szolgáltatónak más lehetőségei is vannak a végfelhasználóval való összekapcsolás befolyásolására, mert a belépő új szolgáltatónál végződik a lefelé irányuló forgalmi kapcsolat⁴⁸. Ebben a változatban a belépő új szolgáltató Internet forgalma az inkumbens szolgáltató birtokában lévő BRAS-on megy keresztül. Mivel ebben a változatban az inkumbens szolgáltató működteti a BRAS-t lehetősége van nyomon követni a végfelhasználót és ellenőrizni a virtuális magán csatornát (VPC).

43 Nincs értelme különbséget tenni bitfolyam hozzáférés és viszonteladás között aszerint, hogy az inkumbens szolgáltató a rendelkezésre álló DSLAM profilok közül vajon mindet, vagy csak meghatározott/korlátozott számút ajánl fel saját végfelhasználóinak. Ez azért fontos, mert annak a bizonyításának a terhe, hogy a kedvezményezett által meghatározott termék (pl: kért sávszélesség típus) technikailag megvalósíthatatlan az inkumbens szolgáltatóra hárul.

44 ATM Point of Presence.

45 A technológia-semlegesség elvének megfelelően.

46 A virtuális út (virtual path) további virtuális áramkörökre osztásával a belépő új szolgáltató meghatározza a csúcsidőben szükséges minimális átbocsátó képességet.

47 Azért, hogy képes legyen ezen paraméterek - azaz a virtuális pálya (VP) feletti virtuális áramkörök (VC) szolgáltatás-minőségi paramétereinek - a fogyasztók igényei szerinti meghatározására az inkumbens szolgáltatónak ezt ki kell alakítani a DSLAM-en, mert a virtuális áramköröket mindkét végről, a belépő új szolgáltató és az inkumbens szolgáltató végpontján is meg kell határozni. A konfigurációt a belépő új szolgáltató kérésére az inkumbens szolgáltatónak kell rendelkezésre bocsátania.

48 Az ellenőrzés szintjét, amivel a belépő új szolgáltató rendelkezik a teljes hozzáférési szolgáltatás felett a szolgáltatás minőségét szabályozó feltételek (Quality of Service - QoS) korlátozzák, és nem rendelkezik olyan rugalmassággal, melynek révén a szolgáltatás minőségi paramétereit a végfelhasználók egyedi igényeihez lehetne igazítani, mint az a 2. változatnál még rendelkezésre áll.

4

Viszonteladás

Az inkumbens szolgáltató biztosítja a DSL hozzáférési kapcsolatot, a *backhaul* szolgáltatást és ezen felül a nyilvános IP hálózatának az Internettel való összekapcsolását. Ezen a szinten a termék, amit az inkumbens szolgáltató a belépő új szolgáltatónak elad technikai szempontból azonos az inkumbens szolgáltató által a saját fogyasztóinak eladott termékkel. A belépő új szolgáltatónak nem szükséges saját infrastruktúrát működtetni, az egyetlen teendője az, hogy a terméket vezesse be a piacra, saját márkaként értékesítse, terítse és számlázza ki a fogyasztók részére. Mivel a belépő új szolgáltató nem tud valamiben is különböző technikai jellemzőkkel rendelkező végfelhasználói terméket kínálni, az ilyen termék egyszerű viszonteladásnak - és nem bitfolyam hozzáférésnek - minősül.

A 4. változattal felmerül a bitfolyam hozzáférés és az egyszerű viszonteladás⁴⁹ pontos elválasztásának kérdése. Ez az el/szétválasztás meglehetősen nehéz, mert a bitfolyam technikai szakkifejezés, a viszonteladás pedig közgazdasági fogalom. Mindazonáltal a következő különbségtétel tehető:

A bitfolyam hozzáféréssel a belépő új szolgáltatónak lehetősége van az inkumbens szolgáltatótól vásárolt xDSL termék megkülönböztetésére. Ez azt jelenti, hogy számára jogilag (szerződésben) biztosított, vagy technikailag lehetséges megváltoztatni a technikai paramétereket olyan módon, hogy saját végfelhasználóinak az inkumbens szolgáltató xDSL kiskereskedelmi termékétől – valamilyen mértékben - különböző kiskereskedelmi terméket tud kínálni. Ez a szolgáltatás teljessé tétele érdekében általában a saját hálózata felhasználásával történik, vagyis a belépő új szolgáltató irányítja, kezeli a hozzáférési szolgáltatást.

„A bitfolyam hozzáféréssel ellentétben az egyszerű viszonteladás esetén a belépő új szolgáltató egy olyan terméket vesz és ad tovább a végfelhasználóinak (a szolgáltatás DSL részéhez történő hozzáadott érték lehetősége nélkül), amely kereskedelmi szempontból az inkumbens szolgáltató által a saját kiskereskedelmi fogyasztóinak nyújtott a DSL szolgáltatással azonos, tekintet nélkül arra, hogy azt ISP szolgáltatással összekapcsolt csomagban nyújtja⁵⁰.”

Ebben az esetben az inkumbens szolgáltató ellenőrzi a szolgáltatás technikai paramétereit, és ezáltal meghatározza a végfelhasználói termék sajátosságait, jellemzőit. A bitfolyam hozzáférés és a viszonteladás megkülönböztetésének elbírálásánál javasolt a következő hüvelykujj-szabály alkalmazása: a termék viszonteladásnak minősül, ha az IP címet az inkumbens adja, hiszen ekkor a forgalom az inkumbens IP hálózatán keresztül irányítva bonyolódik, az Internet szolgáltatónak (ISP) a bekapcsolódásra lehetősége sincs. Az Internet szolgáltató (ISP) végponttól végpontig terjedő összeköttetést vásárol az inkumbens szolgáltatótól és értékesíti azt a végfelhasználó számára anélkül, hogy képes lenne (jogilag vagy technikailag) arra, hogy megváltoztassa a terméket (a hozzáférési szolgáltatást az inkumbens szolgáltató irányítja, kezeli).

A fentiekben megtett különbségtételből adódóan a bitfolyam hozzáférés az infrastruktúra alapú verseny irányába mutat, mivel a kedvezményezett ellenőrzi a termék jellemzőit, és a kedvezményezett saját infrastruktúrája is bevonásra kerül. A viszonteladás ellenben, amelynél az előbbiekben említett két elem hiányzik, a szolgáltatás alapú versenyre utal.

Összefoglalva nyilvánvaló, hogy a bitfolyam hozzáférési szolgáltatások esetén különböző hozzáférési (forgalom átadási) pontok léteznek és ezek különböző mértékben teszik lehetővé a belépő új szolgáltató számára a végfelhasználóknak kínált termékek megkülönböztetését, és ezáltal a hozzáadott érték mértékének megválasztását a végső szolgáltatásban (értéklánc fogalom).

49 A viszonteladás oly módon határozható meg, hogy viszonteladás esetén a terméket nem a végfelhasználó szerzi meg használat céljából, hanem egy másik szállító, azzal a céllal, hogy azt a fogyasztóknak vagy a végfelhasználóknak adja el. Ezeket a szállítókat kiskereskedőknek, vagy szolgáltatást nyújtóknak nevezik. A kiskereskedő ezért nem előállítója a terméknek. Teljesítményük kizárólag az eladásra és az értékesítésre korlátozódik. A más által előállított terméket a saját nevében számlázza ki a fogyasztók részére. (Neumann (2002) Wik Paper, Nr.230. Economical Importance of Resale p. 1)

50 az ONPCOM-18rev2 9.sz. lábjegyzete

2. sz. Függelék

A bitfolyam hozzáférési szolgáltatás kábel televíziós hálózatokon
(Az ERG/IRG nyomán ⁵¹)

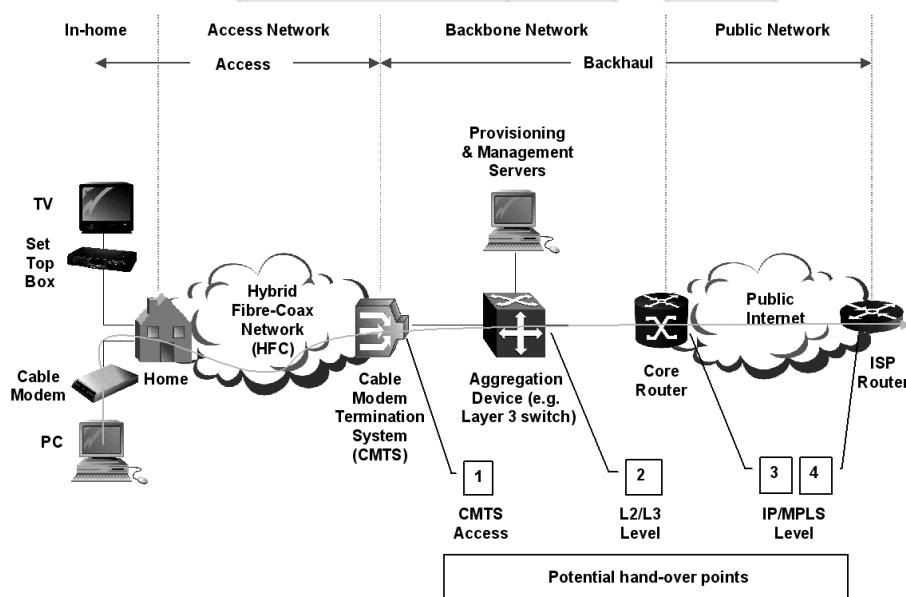
Technikai megoldások

Lehetséges összekapcsolódási pontok

Az alábbi ábra adatok továbbítására alkalmas kábelrendszer egymáshoz illesztett és az Internethez is csatlakozó hálózati felépítményét mutatja. A nyíl jelzi, hogy az adatforgalom merre halad a hálózaton a felhasználótól a másik végen elhelyezkedő Internet szolgáltatóig. Jól látható, hogy számos lehetséges összekapcsolódási pont van, melynek leírására és alkalmasságuk értékelésére az alábbiakban kerül sor.

CMTS hozzáférés

A CMTS hozzáférés kétféleképpen is megvalósítható. A jogosult szolgáltató elvileg dönthet amellett, ami technikailag lehetséges, hogy a CMTS berendezést betelepíti a kábelhálózatot üzemeltető fejállomásra és RF oldalon összeköti a HFC hálózattal. Azonban ez azzal járna, hogy az egyes szolgáltatók CMTS-einek a HFC hálózat spektrumában mindkét irányába eltérő frekvenciát kellene használnia. Amíg ezt egyszerűnek tűnik elérni a felhasználó felé, addig a szolgáltató felé szállító spektrum igen korlátozott, így ez csak korlátozott mértékben, kis számú külső partnerrel működhet.

A másik probléma a DOCSIS protokoll működési módjából adódik. A hálózatra újonnan csatlakoztatott kábel modem letapogatja a frekvenciákat, és kiosztásukat, hogy a CMTS-sel föl tudja venni a kapcsolatot. Így kísérletet tesz a kommunikációra az első arra válaszoló CMTS-sel. Olyan rendszer alakítandó ki, ami ebben a helyzetben tájékoztatná a modemet, hogy milyen más frekvenciát használjon, amennyiben a modem egy másik szolgáltatóé s így egy másik CMTS-sel kellene kommunikálnia.

A CMTS-nél történő összekapcsolódás másik lehetséges módja a hálózati oldali csatlakozás, melynek azonban jelenleg még nincs egyszerű megvalósítási módja, habár ez a típusú megoldás „a megosztott hozzáférést” és „a helyi hurok átengedést” juttathatja eszünkbe. A választott szolgáltatónak vagy be kell települnie az összes, a szolgáltatáshoz szükséges berendezéssel, vagy egy bérelt vonalon/ optikai kábelben a teljes forgalmat a saját hálózatába kell irányítania. Ez biztosítja az új belépőnek a legnagyobb szabadságot a hálózati eszközök, a rendszer paraméterek és a szolgáltatás specifikációja kiválasztásában.

51 Wholesale Broadband Access via Cable, ERG (04) 19 rev 1

Összekapcsolódás az összesítő (forgalom aggregálási) pontnál

Ez a változat feltételezi, hogy az alternatív szolgáltató vagy ISP használná az „inkumbens” kábel szolgáltató hozzáférési hálózatát, de betelepüléssel helyezné el saját berendezéseit a gerinchálózaton, ami kezelné az összes ügyfél egy adott ISP hálózatából érkező vagy oda tartó forgalmát.

A használata megoldható akár a 2-es, akár a 3-as (összekapcsolási) Layer-en, mint azt a CMTS utáni forgalom elkülönítésénél korábban már szerepelt. A forgalom elkülönítése teszi lehetővé az új belépő számára, hogy kialakítsa saját szolgáltatásait. Tehát a backhaul (gerinc- és nyilvános hálózat) az új belépő saját hálózatának tekinthető ebben a lépésben. Másiképpen, az üzemeltetés, adminisztráció, karbantartás és ellátás szervei távolról is menedzselhetőek miután elhelyezésre kerültek az inkumbens saját hálózatában. Ez a megoldás képessé teszi az új belépőt, hogy jelentős mértékben megkülönböztesse saját szolgáltatását az inkumbensétől.

Átadási pont a szolgáltató hálózatának végén

Ez a megoldás magában foglalja az inkumbens szolgáltató hozzáférési és gerinc hálózatának, valamint az üzemeltető szervereknek a használatát. A korábban leírt alagút (tunnelling) technikára alapozva az inkumbens és az új belépő között köthető olyan SLA (service level agreement) megállapodás, amely biztosítja az új belépő szolgáltatási színvonalát. A telepíteni kívánt szolgáltatás megkülönböztetésére igen csekély a lehetőség, leszámítva a hálózati irányú Internet kapcsolat típusát és az új szolgáltató saját hálózaton létrehozott ráépülő, értéknövelt szolgáltatásait.

Viszonteladás

Ténylegesen az új belépő megveszi az „inkumbens” kábel-szolgáltató teljes szélessávú hozzáférés szolgáltatását és csak másképpen címkézi fel. Ez nem azonosítható bitfolyam hozzáférésként, hiszen nincs olyan paramétere a szolgáltatásnak, amit az új belépő megváltoztatna.

3. sz. Függelék

A vizsgált vállalkozások mérete a 2005. évben

Szolgáltató	Összes eszköz (mFt)	Tárgyi eszközök aránya (%)	Tőkeellátottság (%)	Likviditási mutató (%)	Esedékességi mutató (%)	Adósságfedezeti mutató (%)	Összes bevétel (MFt)	Üzemi tevékenység eredménye (MFt)	Adózott eredmény (MFt)	Befektetett eszközök beszerzése (MFt)	Befektetett eszközök eladása (MFt)
Emitel Távközlési Zrt.	7 444	87,4	47,2	16,3	81,1	199,1	5 503	1 512	1 290	-539	40
HUNGAROTEL Távközlési Zrt.	35 501	75,3	43,0	121,7	20,5	183,0	12 631	2 205	1 180	-724	16
Invitel Távközlési Szolgáltató Zrt.	98 381	72,6	18,6	2,1	11,9	125,1	46 543	10 724	2 136	-5 441	37
Magyar Telekom Távközlési Nyrt.	923 466	36,6	47,6	31,6	49,2	201,0	285 238	21 314	68 090	-80 594	2 436
Monor Telefon Társaság Kft.	18 626	79,0	41,0	92,2	55,2	239,8	20 821	2 290	2 120	-3 134	37

Forrás: hivatalos cégszámok alapján

*B. fejezet**Együtműködés a Gazdasági Versenyhivatallal*

A tárgyban hatósági eljárásban a Tanács a GVH-val való együttműködést több lépcsőben valósította meg, az alábbiak szerint:

1./ A Tanács 2005. október 3-án megküldte a GVH részére a szolgáltatók részére továbbítandó adatlapok tervezeteit véleményezés céljából. A beérkezett írásbeli észrevételek nagy részét elfogadva a kérdőívek kiegészítésre kerültek, illetve a javasolt adattartalomnak megfelelően új kérdőívek szerkesztésére is sor került. A GVH az át nem vezetett javaslatok esetében e döntés okáról is részletes írásbeli és szóbeli tájékoztatást kapott.

2./ A Tanács folyamatosan tájékoztatta a GVH-t a tárgyban kötelező hatósági eljárás közbenső eredményeiről és a határozat-tervezet szövegét előzetesen több alkalommal egyeztetette a GVH képviselőivel.

3./ A GVH a tárgyban határozattervezet nyilvánosságra hozatalát követően szakmai álláspontját megküldte a Tanács részére, amelyben felvetett kérdéseket és a Tanács azokra adott válaszát az alábbiakban közöljük:

*C. fejezet**Egyeztetés az érdekeltekkel*

Az alábbi válaszokban a szolgáltatók által adott észrevételeket tartalmazó levelekben felvetett kérdések rövidítve vannak közölve. A Tanács válaszai a szolgáltatók vonatkozó észrevételei után, szövegdobozban vannak beszúrva.

*D. fejezet**Notifikációs eljárás eredménye.*

Az érdekeltekkel történő egyeztetést követően, az Eht. 65. § (1) bekezdése alapján a Tanács a határozat tervezetét részletes indokolással együtt –[...] bejelentette [2002/21/EK irányelv 7. cikk (3) bekezdés] az Európai Bizottságnak és a tagállami elektronikus hírközlési szabályozó hatóságoknak.

A Bejelentés az alábbi dokumentumokat tartalmazta:

- a) kíséző levél és a 2003/561/EC Ajánlásban előírt formájú notifikációs összefoglaló (Summary Notification Form) angol nyelven,
- b) az egyeztetés az érdekeltekkel keretében érkezett észrevételek alapján átdogozott határozattervezet magyar nyelven,
- c) a GVH határozattervezetre vonatkozó szakmai álláspontja magyar nyelven, és
- d) a szolgáltatók által adott észrevételek magyar nyelven.

A Tanács a b) pontban foglalt dokumentumok kapcsán kérte, hogy a dokumentumok egyes részeit – szolgáltatói kérsre tekintettel – a Bizottság bizalmas információként kezelje. Ennek megfelelően a dokumentumot a Tanács két – üzleti titkot tartalmazó, illetve nem tartalmazó – változatban küldte meg a Bizottság részére.

A tárgyban Bejelentést az Európai Bizottság [...] számon vette nyilvántartásba.

A határozatot kapja:

- 1./ *Magyar Telekom Távközlési Nyrt.*
(1013 Budapest, Krisztina krt. 55.)
 - 2./ *INVITEL Távközlési Szolgáltató Zrt.*
(2040 Budaörs, Puskás T. u. 8-10.)
 - 3./ *Hungarotel Távközlési Zrt.*
(1113 Budapest, Bocskai út 134-146.)
 - 4./ *EMITEL Távközlési Zrt.*
(6722 Szeged, Tisza Lajos krt. 41.)
 - 5./ *Monor Telefon Társaság Távközlési Szolgáltató Kft.*
(1092 Budapest, Kinizsi u. 30-36.)
 - 6./ *Irattár*
-

III. FŐRÉS: Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala

Tájékoztatás a piacfelügyeleti eljárásokban
a Nemzeti Hírközlési Hatóság által hozott és a hatóság honlapján 2007. július hónapban közzétett
érdemi határozatokról

Sor- szám	Határozat száma	Tárgy	Szolgáltató/Igénybevevő forgalombahozó/forgalmazó
Elsőfokú határozatok			
1.	HB 18160-5/2007.	A Tele2 Magyarország Kft. telefonszolgáltatásának értékhatárhoz kötött korlátozása, szüneteltetése tárgyában 2007/07/02	Tele2 Magyarország Kft.
2.	HB 18160-6/2007.	Az EMITEL Zrt. telefonszolgáltatásának értékhatárhoz kötött korlátozása, szüneteltetése tárgyában 2007/07/02	EMITEL Zrt.
3.	HB 18160-7/2007.	A Hungarotel Zrt. telefonszolgáltatásának értékhatárhoz kötött korlátozása, szüneteltetése tárgyában 2007/07/02	Hungarotel Zrt.
4.	HB 18160-8/2007.	A UPC Magyarország Kft. telefonszolgáltatásának értékhatárhoz kötött korlátozása, szüneteltetése tárgyában 2007/07/02	UPC Magyarország Kft.
5.	HM-6021-13/2007.	A T-Com Nyrt. előfizetői szerződés módosítása tárgyában 2007/07/04	T-Com Nyrt.
6.	HS-15576-8/2007.	A Tele2 Magyarország Kft. ügyfélszolgálati tevékenysége tárgyában 2007/07/05	Tele2 Magyarország Kft.
7.	HP-9119-3/2007.	A QPS Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. internet szolgáltatásra vonatkozó egyedi előfizetői szerződések vizsgálata 2007/07/05	QPS Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
8.	HP-9060-8/2007.	A FiberNet Kommunikációs Zrt. vezetékes műsorelosztó szolgáltatásra vonatkozó egyedi előfizetői szerződések vizsgálata 2007/07/05	FiberNet Kommunikációs Zrt.
9.	HP-9109-3/2007.	A Profinter Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. internet szolgáltatásra vonatkozó egyedi előfizetői szerződések vizsgálata 2007/07/05	Profinter Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.

10.	HP-9087-6/2007.	A Jurop Telekom Telekommunikációs Egyéni Cég vezetékös műsorelosztó szolgáltatásra vonatkozó egyedi előfizetői szerződések vizsgálata 2007/07/05	Jurop Telekom Telekommunikációs Egyéni Cég
11.	HP-9095-3/2007.	A Kapos-Net Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. vezetékös műsorelosztó szolgáltatásra vonatkozó egyedi előfizetői szerződések vizsgálata 2007/07/05	Kapos-Net Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.
12.	HP-9084-3/2007.	A CableNet Kommunikációs Szolgáltató és Hálózatépítő Rt. internet szolgáltatásra vonatkozó egyedi előfizetői szerződések vizsgálata 2007/07/05	CableNet Kommunikációs Szolgáltató és Hálózatépítő Rt.
13.	HP-9086-3/2007.	A Com.unique Telekommunikációs Szolgáltató Kft. internet szolgáltatásra vonatkozó egyedi előfizetői szerződések vizsgálata 2007/07/05	Com.unique Telekommunikációs Szolgáltató Kft.
14.	HP-9083-3/2007.	Az Elektronet Rt. vezetékös műsorelosztó szolgáltatásra vonatkozó egyedi előfizetői szerződések vizsgálata 2007/07/05	Elektronet Rt.
15.	HP-9066-3/2007.	A ViDaNet Kábeltelevíziós Szolgáltató Zrt. vezetékös műsorelosztó szolgáltatásra vonatkozó egyedi előfizetői szerződések vizsgálata 2007/07/05	ViDaNet Kábeltelevíziós Szolgáltató Zrt.
16.	HP-9071-4/2007.	Az Interware Internet Szolgáltató Rt. internet szolgáltatásra vonatkozó egyedi előfizetői szerződések vizsgálata 2007/07/05	Interware Internet Szolgáltató Rt.
17.	HP-9070-4/2007.	A DOLBY Kábeltelevíziós Szolgáltató Kft. vezetékös műsorelosztó szolgáltatásra vonatkozó egyedi előfizetői szerződések vizsgálata 2007/07/05	DOLBY Kábeltelevíziós Szolgáltató Kft.
18.	HP-9080-3/2007.	Az ACE TELECOM Telekommunikációs és Informatikai Szolgáltató Kft. internet szolgáltatásra vonatkozó egyedi előfizetői szerződések vizsgálata 2007/07/05	ACE TELECOM Telekommunikációs és Informatikai Szolgáltató Kft.
19.	HP-9082-3/2007.	Az Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt. internet szolgáltatásra vonatkozó egyedi előfizetői szerződések vizsgálata 2007/07/05	Antenna Távközlési Szolgáltató Zrt.
20.	HM-18314-5/2007.	A NÍVÓ-SATELIT Kft. műsorelosztó szolgáltatása tárgyában. 2007/07/17	NÍVÓ-SATELITft.
21.	HP-15579-5/2007.	A Techno-Tel Kft. internet szolgáltatás korlátozása tárgyában. 2007/07/17	Techno-Tel Kft.

22.	HP-13333-3/2007.	A GYL Comp Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. Internet hozzáférés-, ellátás szolgáltatással kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettség előírása tárgyában. 2007/07/17	GYL Comp Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
23.	HP-21630-8/2007.	A Btech Magyarország Kft. által forgalomba hozott Brondi VoIP-10 SKY típusjelzésű DECT és VoIP elektronikus hírközlő végberendezés tárgyában. 2007/07/17	Btech Magyarország Kft.
24.	HB 13642-1/2007.	A FiberNet Zrt. ÁSZF módosítással kapcsolatos magatartásának jogszerűsége tárgyában 2007/07/18	FiberNet Zrt.
25.	HB 1534-6/2007.	A Pannon GSM Zrt. ÁSZF módosításainak a hatósághoz történő megküldése tárgyában 2007/07/18	Pannon GSM Zrt.
26.	HB 20931-4/2007.	A GIGATEL Kft. AT 400 típusú berendezése forgalomba hozatalának megtiltása tárgyában 2007/07/19	GIGATEL Kft.
27.	HB 20931-5/2007.	A GIGATEL Kft. AT 600 típusú berendezése forgalomba hozatalának megtiltása tárgyában 2007/07/19	GIGATEL Kft.
28.	HB 20931-7/2007.	A GIGATEL Kft. AT 800 típusú berendezése forgalomba hozatalának megtiltása tárgyában 2007/07/19	GIGATEL Kft.
29.	HB 20931-6/2007.	A GIGATEL Kft. AT 700 típusú berendezése forgalomba hozatalának megtiltása tárgyában 2007/07/19	GIGATEL Kft.
30.	HB 20931-8/2007.	A GIGATEL Kft. MP 3000 típusú GSM némitó (jammer) berendezése forgalomba hozatalának megtiltása tárgyában 2007/07/19	GIGATEL Kft.
31.	HM-18131-2/2007.	A 19/2004. (VI.12.) IHM rendelet szerinti szociális támogatás jogosultságának ellenőrzése tárgyában. 2007/07/19	Személyes adat
32.	HM-18127-2/2007.	A 19/2004. (VI.12.) IHM rendelet szerinti szociális támogatás jogosultságának ellenőrzése tárgyában. 2007/07/19	Személyes adat
33.	HM-17411-2/2007.	A 19/2004. (VI.12.) IHM rendelet szerinti szociális támogatás jogosultságának ellenőrzése tárgyában. 2007/07/19	Személyes adat

34.	HM-18139-2/2007.	A 19/2004. (VI.12.) IHM rendelet szerinti szociális támogatás jogosultságának ellenőrzése tárgyában. 2007/07/19	Személyes adat
35.	HM-18143-2/2007.	A 19/2004. (VI.12.) IHM rendelet szerinti szociális támogatás jogosultságának ellenőrzése tárgyában. 2007/07/19	Személyes adat
36.	HM-18141-3/2007.	A 19/2004. (VI.12.) IHM rendelet szerinti szociális támogatás jogosultságának ellenőrzése tárgyában. 2007/07/19	Személyes adat
37.	HM-18132-4/2007.	A 19/2004. (VI.12.) IHM rendelet szerinti szociális támogatás jogosultságának ellenőrzése tárgyában. 2007/07/19	Személyes adat
38.	HM-18140-3/2007.	A 19/2004. (VI.12.) IHM rendelet szerinti szociális támogatás jogosultságának ellenőrzése tárgyában. 2007/07/19	Személyes adat
39.	HM-18138-3/2007.	A 19/2004. (VI.12.) IHM rendelet szerinti szociális támogatás jogosultságának ellenőrzése tárgyában. 2007/07/19	Személyes adat
40.	HM-18142-3/2007.	A 19/2004. (VI.12.) IHM rendelet szerinti szociális támogatás jogosultságának ellenőrzése tárgyában. 2007/07/19	Személyes adat
41.	HM-18120-2/2007.	A 19/2004. (VI.12.) IHM rendelet szerinti szociális támogatás jogosultságának ellenőrzése tárgyában. 2007/07/19	Személyes adat
42.	HM-18120-4/2007.	A 19/2004. (VI.12.) IHM rendelet szerinti szociális támogatás jogosultságának ellenőrzése ügyében hozott HM-18120-2/2007. számú határozat visszavonása tárgyában. 2007/07/19	Személyes adat
43.	HM-18136-3/2007.	A 19/2004. (VI.12.) IHM rendelet szerinti szociális támogatás jogosultságának ellenőrzése tárgyában. 2007/07/20	Személyes adat
44.	HM-8108-9/2007.	A T-Online Zrt. szolgáltatás minősége, valamint hibabejelentés és panaszkezelése tárgyában. 2007/07/24	T-Online Zrt.

45.	HM-6125-17/2007.	A Magyar Telekom Nyrt. és a T-Online Magyarország Zrt. ISP váltással történő előfizetői szerződés teljesítése, valamint az előfizetői panaszok szolgáltató általi kivizsgálása tárgyában. 2007/07/26	Magyar Telekom Nyrt. és a T-Online Magyarország Zrt.
46.	HM-10261-7/2007.	A T-Online Zrt. előfizetői szerződés felmondási, valamint panaszkezelési tevékenysége tárgyában. 2007/07/27	T-Online Zrt.
Másodfokú határozatok			
1.	FK-9065-7/2007.	A T-Kábel Magyarország Kft. vezetékes műsorelosztó szolgáltatásra vonatkozó egyedi előfizetői szerződések jogszerűsége tárgyában Elsőfokú határozat: HP-9065-3/2007 2007/07/03	T-Kábel Magyarország Kft.
2.	FK-9118-13/2007.	A Magyar Telekom Nyrt. földfelszíni mobil telefonszolgáltatásra vonatkozó egyedi előfizetői szerződések jogszerűsége tárgyában Elsőfokú határozat: HP-9118-5/2007 2007/07/03	Magyar Telekom Nyrt.

A határozatok megtekinthetők a www.nhh.hu << piacfelügyelet << nyilvántartások menüpontnál.

Jogszabályfigyelés

A hírközlési ágazatot érintő jogszabályok jegyzéke 2007. május 09- - augusztus 16. között.

71/2007. (VIII. 2.) GKM rendelet	a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium egyes támogatási programjainak részletes szabályairól szóló 19/2004. (II. 27.) GKM rendelet. (M.K.2007/103.)
----------------------------------	--

V. FŐRÉS Z: Egyéb információk, tájékoztatók

A Nemzeti Hírközlési Hatóság elérhetősége

Központi Elérhetőség

Cím: 1015 Budapest, Ostrom utca 23-25.
 Levelezési cím: 1525 Budapest Pf. 75.
 Telefon: 06 1 375-7777, 06 1 457-7100
 Telefax: 06 1 356-5520
 E-mail: info@nhh.hu
 Honlap: www.nhh.hu

Nemzeti Hírközlési Hatóság Tanácsa

Cím: 1015 Budapest, Ostrom utca 23-25.
 Levelezési cím: 1525 Budapest Pf. 75.
 Telefon: 06 1 375-7777, 06 1 457-7100
 Telefax: 06 1 356-5520
 E-mail: info@nhh.hu
 Honlap: www.nhh.hu

A Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala ügyfélszolgálatainak elérhetőségei és nyitvatartási rendje

Budapest

Cím: 1133 Budapest, Visegrádi utca 106.
 Levelezési cím: 1386 Budapest 62. Pf. 997.
 Telefon: 06 1 468-0500
 Telefax: 06 1 468-0626
 Az ügyfélszolgálat e-mail címe:
uszi-budapest@nhh.hu

Debrecen

Cím: 4025 Debrecen, Hatvan utca 43.
 Levelezési cím: 4001 Debrecen Pf. 230.
 Telefon: 06 52 522-122
 Telefax: 06 52 417-857
 Az ügyfélszolgálat e-mail címe:
uszi-debrecen@nhh.hu

Miskolc

Cím: 3529 Miskolc, Csabai kapu 17.
 Levelezési cím: 3501 Miskolc Pf. 391.
 Telefon: 06 46 555-500
 Telefax: 06 46 411-475
 Az ügyfélszolgálat e-mail címe:
uszi-miskolc@nhh.hu

Pécs

Cím: 7624 Pécs, Alkotmány utca 53.
 Levelezési cím: 7602 Pécs PFÜ Pf. 459.
 Telefon: 06 72 508-800
 Telefax: 06 72 508-808
 Az ügyfélszolgálat e-mail címe:
uszi-pecs@nhh.hu

Sopron

Cím: 9400 Sopron, Kossuth L. utca 26.
 Levelezési cím: 9401 Sopron Pf. 123.
 Telefon: 06 99 518-500
 Telefax: 06 99 518-518
 Az ügyfélszolgálat e-mail címe:
uszi-sopron@nhh.hu

Szeged

Cím: 6721 Szeged, Csongrádi sgt. 15.
 Levelezési cím: 6701 Szeged Pf. 689.
 Telefon: 06 62 568-300
 Telefax: 06 62 568-368
 Az ügyfélszolgálat e-mail címe:
uszi-szeged@nhh.hu

Nemzeti Hírközlési Hatóság Hivatala ügyfélszolgálatainak elérhetőségei és nyitvatartási rendje

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Budapest	13 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	9 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	9 ⁰⁰ - 15 ⁰⁰	zárva	9 ⁰⁰ - 13 ⁰⁰
Debrecen	14 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰
Miskolc	14 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰
Pécs	14 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰
Sopron	14 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰
Szeged	14 ⁰⁰ - 18 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰	zárva	8 ⁰⁰ - 12 ⁰⁰

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó
megjelentette

Bócz Endre

Büntetőeljárás jogunk kalandjai
Sikerek, zátonyok és vargabetűk

című könyvét.

Az olvasó olyan tudományos munkát tart a kezében, amelynek legfőbb tárgya a büntetőeljárás jog, a büntetőeljárás és kisebb mértékben a kriminalisztika. Így jelenik meg a büntetőeljárás jog tudományának és kodifikációjának története is. Bócz Endre több síkon elemzi a büntetőeljárás tárgykörét. Az egyik a kodifikáció- és tudománytörténeti aspektus. Ezen belül ismerteti az 1808. évi francia kódexek Európára kiterjedő hatásait, ideértve az 1896. évi magyar Büntetőeljárásról szóló törvényt is. A munka külön érdekessége és értéke a nálunk úgyszólván ismeretlen cári orosz kodifikálás történetének, az 1864. évi kódexnek és előzményeinek bemutatása.

A mű másik kiterjedt tárgykörét a nyomozás adja. A szerző rámutat itt olyan jelenségekre, amelyeknek ritkán jártunk utána a jogi elemzés során. Ilyenek pl. a nyomozásról mint a büntetőeljárás önálló szakaszáról vallott nézetek, illetőleg az azt kifejező intézmények.

A szerző az ügyész, a közvédlő szerepkörébe szöve foglalkozik a bizonyítás kérdéseivel. Itt elsősorban a fogalmak – mint a „bizonyítás”, „történet”, „tény”, „felderítés” – tisztázására törekszik. Nem mulasztja el szóvá tenni a bűnügyi technika jelentőségét, a bizonyításban vitt fejlesztő szerepét és a kriminalisztikai képzés hiányosságait. Figyelmet szentel a nyomozásbeli tényfeltárás (bizonyítás) terjedelmének. Felhívja a figyelmet a nyomozási, vizsgálati szakaszban fenyegető egyoldalúság veszélyeire, főként arra, hogy az ezt követő döntés befolyásolására alkalmas.

Az olvasó természetesen maga dönti el, mit tart a bemutatott műből a legtanulságosabbnak.

A kötet 224 oldal terjedelmű, ára **3990 forint** áfával.

Példányoként megvásárolható a Közlönykiadó Jogi Könyvesboltjában (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. Tel./fax: 318-8411), valamint a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

MEGRENDELÉS

Megrendelem

Bócz Endre

Büntetőeljárás jogunk kalandjai
Sikerek, zátonyok és vargabetűk

című, 224 oldal terjedelmű kiadványt

(ára: **3990 Ft** áfával) példányban, és kérem, juttassák el alábbi címemre:

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házsám:

Ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül átutaljuk a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára vagy postai úton a fenti címre.

Keltezés:

.....

cégszerű aláírás

A Magyar Hivatalos Közlönykiadó

megjelentette a Közlöny Könyvek sorozatának újabb köteteként

A GAZDASÁGI TÁRSASÁGOKRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNY MAGYARÁZATA

című kiadványt.

A 2006. július 1-jétől hatályos, a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (az új Gt.) megalkotása során az Európai Unió társasági jogával való harmonizáció és az egyes tagállamok társasági joga fejlődésének közös sajátosságai mellett a magyar jogalkalmazók több mint másfél évtizedes tapasztalatait is felhasználták.

A magyar jogalkalmazók számára ma már nem számít újdonságnak a társasági jog. Az ellenérzések rég megszűntek, az első társasági törvény, az 1988. évi VI. törvény hatálybalépése óta a gazdasági élet szereplői a társasági jog intézményeit megismerték és elfogadták. Kialakult az a cégbírói gyakorlat és jelentős szakirodalom, megerősödött az a társasági jogi kultúra, amelyre a jogalkotó támaszkodhatott.

Az új Gt. egyes kérdéseket a korábbival azonosan szabályoz, így az 1997. évi CXLIV. törvényen alapuló, a Legfelsőbb Bíróság és az ítélőtáblák közzétett döntéseiből megismerhető bírói gyakorlat részben továbbra is irányadó.

Ára: **3024 Ft** áfával.

Példányonként megvásárolható a Közlönykiadó Jogi Könyvesboltjában (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6. Tel./fax: 318-8411), valamint a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu), illetve megrendelhető a kiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen.

MEGRENDELŐLAP

Megrendeljük a **A gazdasági társaságokról szóló törvény magyarázata** című kiadványt (ára: **3024 Ft** + postaköltség), példányban, és kérem juttassák el az alábbi címre:

A megrendelő (cég) neve:

Címe (város, irányítószám):

Utca, házszám:

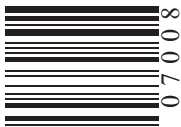
Ügyintéző neve, telefonszáma:

A megrendelő (cég) bankszámlaszáma:

A megrendelt példányok ellenértékét a postaköltséggel együtt, a szállítást követő számla kézhezvétele után, 8 napon belül a Magyar Hivatalos Közlönykiadónak a számlán feltüntetett pénzforgalmi jelzőszámára átutalom.

Keltezés:

.....
cégszerű aláírás

Szerkeszti a Nemzeti Hírközlési Hatóság, a szerkesztőbizottság közreműködésével.

A szerkesztőbizottság elnöke: Spakievics Sándor.

A szerkesztésért felelős: Kalmár Béla, 1015 Budapest, Ostrom u. 23–25. Telefon: 457-7283.

E-mail: hirkozlesi.ertesito@nhh.hu

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó. Felelős kiadó: dr. Kodela László elnök-vezérigazgató. Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6. Telefon: 266-9290, www.mhk.hu.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746, e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest, 62. Pf. 357.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a FÁMA Rt. közreműködésével. Telefon: 266-6567.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu).

2007. évi előfizetési díj: 6552 Ft áfával. Egy példány ára: 567 Ft áfával.

A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 1587-9453

07.2803 – Nyomta a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.